

تصویر ابو عبد الرحمن کردی

آشنایی با

شهرهای جهان

برای جوانان و نوجوانان

مؤلف: هانیو صفر

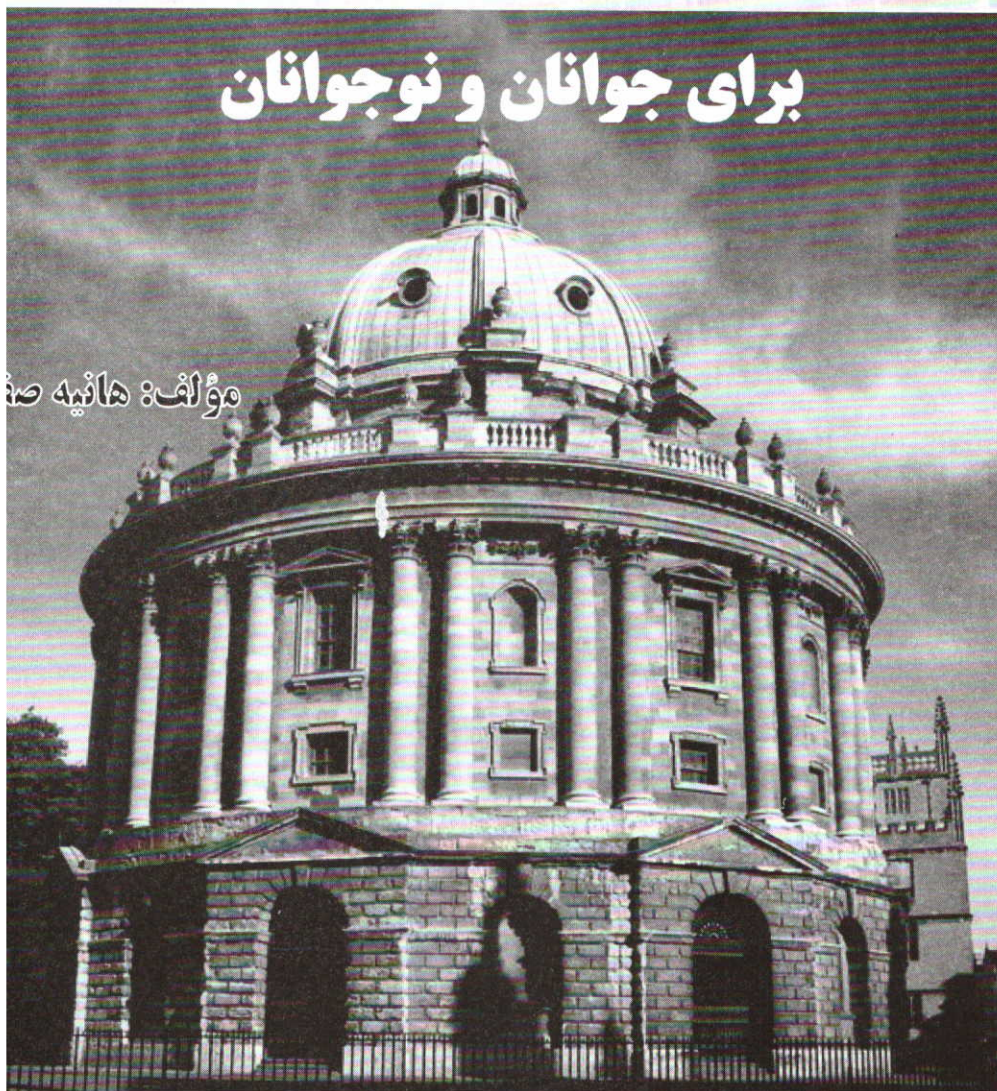

آشنایی با

شهرهای جهان

برای جوانان و نوجوانان

مؤلف: هانیه صدف

سرشناسه	: صفری، هانیه
عنوان و نام پدیدآور	: آشنایی با شهرهای جهان برای جوانان و نوجوانان/ مولف هانیه صفری.
مشخصات نشر	: تبریز: زرقلم، ۱۳۸۷.
مشخصات ظاهری	: [۲۳۰] ص.: مصور.
شابک	: 978-964-2979-25-7
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. [۲۳۰].
موضوع	: فرهنگ جغرافیایی
رده بندی کنگره	: ۱۲۸۷ ۷۵/ص ۷۱۰۲/G1
رده بندی دیویی	: ۹۱۰/۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۵۱۷۲۵۸

دفتر انتشارات زرقلم - تبریز (۰۴۱۱)

تلفن: ۵۵۶۷۴۸۲ فاکس: ۵۵۵۳۶۹۹ همراه: ۰۹۱۴۳۱۳۰۵۵۶

نام کتاب: آشنایی با شهرهای جهان	مؤلف: هانیه صفری
ناشر: انتشارات زرقلم	چاپ: کیهان
سال: ۱۳۸۹	چاپ دوم
تعداد صفحه: ۲۴۰	تیراژ: ۴۰۰۰ جلد
قطع: وزیری	قیمت: ۵۰۰۰۰ ریال
شابک:	

۹۷۸-۹۶۴-۲۹۷۹-۲۵-۷

ISBN:

978-964-2979-25-7

حق چاپ و انتشار دائم محفوظ است به انتشارات زرقلم

آدرس: تبریز - خیابان امین - پاساژ ولیعصر

فهرست مطالب

عنوان	صفحه	عنوان	صفحه
مقدمه	۶	الجزیره	۴۲
آبوجا	۹	امزمیز	۴۳
آتلاتنا	۱۰	اورومچی	۴۳
آتن	۱۱	ایروان	۴۴
آدلاید	۱۴	بارسلون	۴۷
آدیس آبابا	۱۵	بازل	۴۸
آستین	۱۶	باکو	۴۹
آکسفورد	۱۷	بانکوک	۵۱
آگره	۱۹	بصره	۵۳
آگوستا	۲۲	بخارا	۵۴
آلاسکا	۲۳	بُردو	۵۶
آمستردام	۲۶	برلین	۵۷
آناپولیس	۲۸	بریزبن	۵۹
آنتاناناریوو	۲۹	بريستول	۶۰
آنکارا	۳۰	بغداد	۶۱
استانبول	۳۳	بمبئی	۶۲
استکهلم	۳۶	بوئنوس آیرس	۶۴
اسکندریه	۳۸	بوپال	۶۶
اسلام آباد	۳۸	بوگوتا	۶۸
آسمَره	۴۰	بیروت	۷۰
اگادیر	۴۱	بیلپائو	۷۲
الجدیده	۴۲	پاریس	۷۲

۱۲۲	سان خوآن	۷۵	پرث
۱۲۳	سمرقند	۷۶	پورت لوئیس
۱۲۴	سنت اندروز	۷۷	پونا
۱۲۷	سنتافه	۸۰	تاشکند
۱۲۸	سواستوپول	۸۲	تفلیس
۱۳۰	سیدنی	۸۴	تگزاس
۱۳۳	شارجه	۸۷	توکیو
۱۳۷	عمان	۸۸	تونس
۱۳۸	فرانکفورت	۸۹	جلال آباد
۱۴۱	قاهره	۹۰	جیبوتی
۱۴۴	قُرطبه	۹۱	چغچران
۱۴۵	کابل	۹۲	حلب
۱۴۹	کادیس	۹۵	حیدرآباد
۱۵۱	کازابلانکا	۹۸	خارطوم
۱۵۴	کبک	۹۹	خوست
۱۵۶	کوئیتو	۱۰۰	دارجلینگ
۱۵۸	کوفه	۱۰۳	دبی
۱۶۰	کیپ تاون	۱۰۸	دمشق
۱۶۳	کیگالی	۱۰۹	دهلی نو
۱۶۴	گابورون	۱۱۵	رباط
۱۶۵	گراتس	۱۱۶	رُستاق
۱۶۶	گرینلند	۱۱۶	زوریخ
۱۶۸	گلاسگو	۱۲۰	ساراتوف
۱۷۱	لاس وگاس	۱۲۱	سالزبورگ

۲۱۰	منامہ	۱۷۴	لاہور
۲۱۱	مونترآل	۱۷۷	لس آنجلس
۲۱۲	مونته ویدئو	۱۸۰	لندن
۲۱۴	مونروویا	۱۸۲	لوآندا
۲۱۵	نایروبی	۱۸۳	لوزان
۲۱۹	نیواورلٹان	۱۸۴	لوساکا
۲۲۰	نیوکاسل	۱۸۵	لیبرویل
۲۲۱	نیویورک	۱۸۶	لیسبون
۲۲۳	واتیکان	۱۸۸	لیموژ
۲۲۵	وین	۱۸۹	لینتز
۲۲۶	ہرات	۱۸۹	ماچالا
۲۲۸	یائونڈہ	۱۹۰	مادبا
۲۲۹	یاکوتسک	۱۹۳	مادرید
۲۳۰	تبریز	۱۹۶	ماناگوآ
۲۳۳	تہران	۱۹۹	مدینہ
۲۳۵	اصفہان	۲۰۱	مسکو
۲۳۶	شیراز	۲۰۳	مکزیکوسیتی
۲۳۸	ارومیہ	۲۰۶	مگہ
		۲۰۸	ملبورن

در طی دویست سال گذشته، شهرهایی موفق بوده‌اند که فرصت‌های شغلی فراهم می‌کرده‌اند. شغل بیش‌تر (از نظر کمی) جذب جمعیت بیش‌تر را نیز به دنبال داشته است: مردم بیش‌تر، خانه‌های بیش‌تر، مدارس بیش‌تر، آرمان‌ها و تقاضاهای در سطح بالاتر، سطح زندگی بالاتر، رفاه بیش‌تر و تولید ناخالص ملی بیش‌تر. تمامی این‌ها، در مجموع، رشد شهر را تعریف می‌کرده و می‌کند. رشدی که در جهات مختلف، در سطوح مختلف و در جبهه‌های مختلف صورت می‌گیرد. در قرن نوزدهم، شهرهایی که تلاش می‌کردند در سطح جهان مطرح باشند، از نظر مکانی در جوار مسیرهای حمل و نقل استقرار می‌یافتند. در کنار رودهای بزرگ و مهم، دریاچه‌های بزرگ و اقیانوس‌ها، این شهرها وارد نوعی بازی با یکدیگر می‌شدند که در آن تعدادی برنده بودند و تعدادی بازنده و بدین ترتیب، رقابت شدید و حذفی بین آنان حاکم بود. هریک سعی داشتند در این رقابت شغل بیش‌تر و جمعیت بیش‌تر را به خود جذب کنند و دیگری را از صحنه حذف کنند. حمل و نقل هوایی و پیش‌رفت در حمل و نقل بزرگ‌راهی، فرآیند شهرنشینی را در شهرهای غیربندری نیز رو به تکامل برد. به همراه آن، صنعت و تولید، فضای رشد پیدا کرد و خود نیز به موتوری برای رشد شهرها بدل شد. از اوایل دهه‌ی ۶۰ میلادی، اعتقاد و ایمان به کارا بودن علوم و تکنولوژی شدت گرفت. این خوش‌بینی که در بین عموم مردم وجود داشت، به حمایت‌ها و سرمایه‌گذاری‌های عظیم مالی از طرف دولت‌ها و سازمان‌های بزرگ برای دانشگاهیان و محققان تبدیل شد تا بتوانند مدل‌هایی را برای حمل و نقل و کاربری زمین بسازند. از این رو، استفاد از کامپیوتر در رشته‌هایی مانند برنامه‌ریزی، مدیریت، اقتصاد شهری و علوم منطقه‌ای رواج یافت. زیرا مدل‌ها نیاز به سیستم‌های اطلاعاتی هماهنگ کننده داشتند. در دهه‌ی ۷۰ میلادی، تکنولوژی اطلاعات چهره‌ای کاملاً متفاوت یافت و ذاتاً سیاسی تلقی

گردید. در این دهه، استدلال شد که دنیای بخش دولتی در شناسایی اهداف، نحوه جمع‌آوری اطلاعات و ارائه‌ی گزینه‌ها با بخش خصوصی کاملاً متفاوت است؛ لذا برنامه‌ریزی و مدیریت از دیدگاه‌های سیاسی و ارزشی جدا نیست. در این دهه، تکنولوژی اطلاعات به عنوان ابزاری برای حفظ ساختارهای موجود و افزایش قدرت و نفوذ به کار گرفته شد. در دهه‌ی ۸۰ میلادی، نقش برنامه‌ریز و مدیر صرفاً از سیاسی و ارزشی بودن فراتر رفت و اقداماتی مانند مذاکره، توضیح دادن و چانه‌زدن بر سر قوانین بازی را نیز شامل شد. در دهه‌ی ۹۰ میلادی، برنامه‌ریزی و مدیریت به عنوان «گفت‌وگو و محاوره» جای خود را به برنامه‌ریزی و مدیریت به عنوان «استدلال و خرد جمعی» داد. به تبع آن، تکنولوژی اطلاعات برای فراهم کردن ساختاری که از طریق آن و بر اساس مذاکره و مناظره به اهداف جمعی و چالش‌ها و فرصت‌های مشترک دست یابد، دیده شد. در این دوره، بشر به دنبال چیزی فراتر از «دانش» یعنی «هوشمندی» بود. این دوره تا به امروز ادامه دارد و «عصر اطلاعات» نامیده می‌شود. اگر بگوییم که در تعریف عصر اطلاعات از واژه‌هایی مانند فکس، مودم، کابل فیبر نوری، ماهواره‌های ارتباطی، E-mail، اینترنت، Videoconferencing، بزرگ‌راه اطلاعاتی، واقعیت مجازی و Multimedia استفاده می‌شود، می‌توانیم ادعا کنیم که فضای شهر و محله، هم در حال دگرگونی و تحول است. با این دید، تکنولوژی اطلاعات ابزاری است برای ایجاد یک منطق سازمان‌دهنده‌ی جدید. به نظر می‌رسد که در عصر اطلاعات، به علت جهانی‌شدن اقتصاد، رقابت بیش‌تر و شدیدتری برای جذب سرمایه‌گذاری بین شهرها درخواهد گرفت. در کنار این رقابت، نوعی تمرکزگرایی و تمرکززدایی نیز به طور هم‌زمان شکل می‌گیرد؛ تمرکزگرایی در ساخت پیام‌ها و تمرکززدایی در دریافت پیام آن‌ها. یعنی نوعی جهان ارتباطی شکل می‌گیرد که از یک طرف جهان، پیام تولید می‌شود و به سایر نقاط جهان آن پیام تحویل می‌گردد؛ در حالی که ارتباط بین جوامع کوچک‌تر قطع می‌شود و بدین ترتیب، فضایی از جریان ارتباطی متباین شکل می‌گیرد. در این تصور ظلمانی، جوامعی هر روز به تولید اقتصادی و قدرت نظامی خود می‌افزایند که در تولید و پردازش اطلاعات قابلیت و توانایی بیش‌تر داشته باشند. این استدلال می‌تواند تا آن‌جا پیش رود که به علت این دگرگونی‌ها،

سلسله مراتب شهری در جهان تقویت شود. در قله یا در رأس این سلسله مراتب، «شهرهای جهانی» قرار می گیرند (مانند نیویورک و توکیو). در رده های بعدی، شهرهای منطقه ای و بعد، شهرهای ناحیه ای قرار می گیرند که همگی در سطح خود در رقابت خواهند بود.

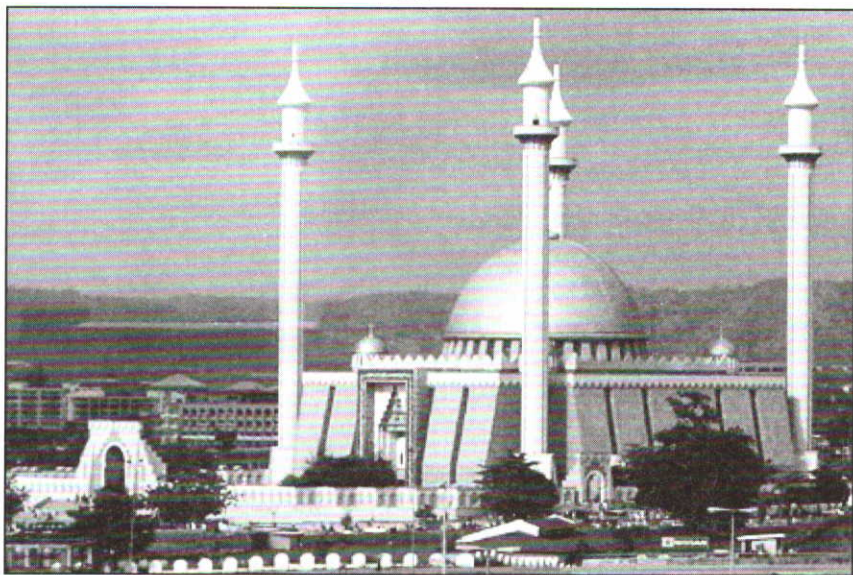
شهرها امروز و در آینده سعی می کنند محیطی را فراهم سازند که متخصصین راغب شوند در آن محیط زندگی کنند و در مقابل، تخصص خود را بدون دغدغه در اختیار جامعه بگذارند.

شهرهای ما نیز لازم است در این عصر جایگاه خود را بدرستی مشخص کنند.

هانیه صفری

پاییز ۱۳۸۷

آبوجا

آبوجا پایتخت کشور نیجریه است. جمعیت آبوجا ۴۰۵ هزار نفر برآورد شده است. زمانی که در سال ۱۹۷۶ تصمیم گرفته شد پایتخت نیجریه را از لاگوس جابجا کنند، یک ناحیه پایتختی برای ساخت پایتخت در مرکز کشور در نظر گرفته شد. آبوجا که به صورت یک شهر طراحی شده است در این ناحیه پایتختی فدرال ساخته شد. جابجایی پایتخت دو دلیل اصلی داشت، یکی ازدیاد بیش از اندازه جمعیت در لاگوس و دیگری قرار دادن پایتخت جدید در ناحیه‌ای بی طرفانه از نظر قومی. تکمیل ساخت زیربنای این شهر با مقداری تعویق در دهه ۱۹۸۰ به پایان رسید.

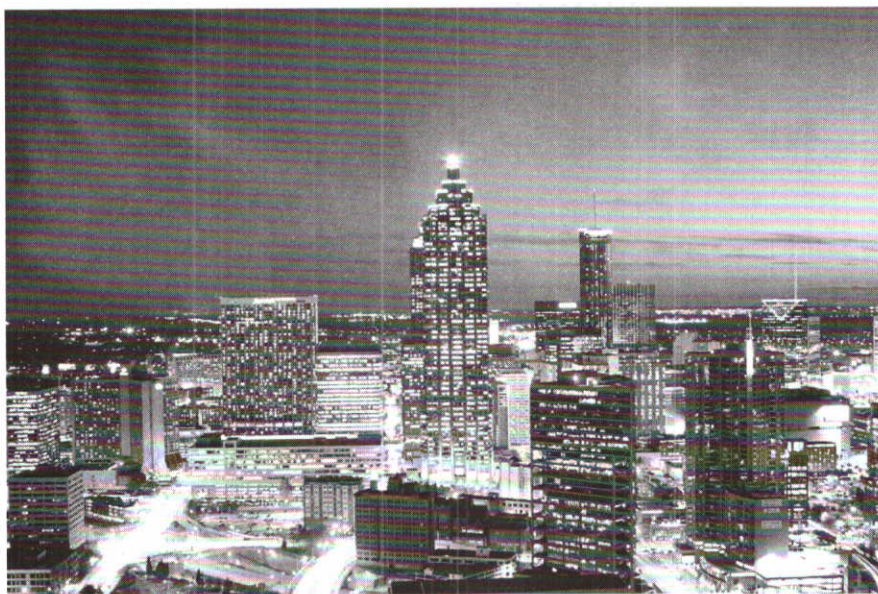
آتلانتا

آتلانتا (Atlanta) مرکز ایالت جورجیا آمریکاست و بزرگترین شهر آن است. محاسبات اداره آمار آمریکا در سال ۲۰۰۶ جمعیت کلان شهر آتلانتا را حدود ۵۴۷۸۶۶۷ نفر تخمین زده است. دفاتر اصلی شبکه سی‌ان‌ان و شرکت کوکاکولا در آتلانتا قرار دارد.

فرودگاه اصلی این شهر فرودگاه بین‌المللی هارتسفیلد - جکسون آتلانتا از بزرگ‌ترین فرودگاه‌های جهان است.

سه دانشگاه مطرح این شهر دانشگاه جورجیا تک، دانشگاه ایالتی جورجیا، و دانشگاه اموری می‌باشند.

کتابخانه و موزه جیمی کارتر نیز در این شهر قرار دارد.

آتن

شهر آتن، پایتخت یونان در نزدیکی خلیج سالونیک در دشت آتیک از شهرهای مهم تاریخی جهان باستان و مرکز دانش و فلسفه و ادب بود. تاریخ آتن را افسانه های زیادی تحت شعاع قرار داده است. اما از قرن هفتم قبل از میلاد وضع تاریخی آن روشن است.

در سال ۶۸۳ قبل از میلاد سلطنت موروئی آن برجیده شد و تا سال ۵۹۴ قبل از میلاد سلسله و آدخون ها حکومت کردند و از آن به بعد تا سال ۵۱۰ قبل از میلاد در دست جباران و از آن پس دارای حکومت دموکراسی بود. در سال ۴۰۴ قبل از میلاد این شهر به چنگ اسپارت ها و آنگاه به تصرف فیلیپ و اسکندر مقدونی در آمد. در دوران عظمت حکومت روم، آتن یکی از ایالات روم بشمار میرفت و هر چه آتنی ها کوشیدند که عظمت آتن را باز یابند موفق نشدند. حتی این اقدام باعث گشت که در سال ۸۶ قبل از میلاد سولا آتن را تاراج کند. با این حال نفوذ معنوی و علمی آتن بر روم بیشتر بود. چنانچه این نفوذ حتی در زمان امپراطوری بیزانس رو به افزایش بود.

چون دولت بیزانس سقوط کرد آتن بدست یکی از اشراف فرانسه افتاد و بالاخره در قرن ۱۴ میلادی و اوایل قرن ۱۵ یکی از خاندانهای اشرافی فلورانس بر آتن حکومت می کردند و آتن تا حدی رو به رونق و ترقی بود که در سال ۱۴۵۸ به چنگ دولت عثمانی افتاد و پیشرفتهایی که نصیب آتن شده بود از میان رفت. حتی این شهر رو به انحطاط رفت. چون یونان استقلال یافت، آتن پایتخت یونان گردید و روز به روز بر ترقی و رونقش افزوده شد و کارخانه های جدید در آن به کار افتاد.

سقراط، سوفکل، اورپید، افلاطون، ارسطو، دموستون و آریستوفانوس در آتن ظهور کردند و خورشید تابان دانش را پرتو افشان جهانیان گردانیدند.

آثار بدیع و عظیم تاریخی بسیار در آتن باستان بجاست و هر ساله هزاران جهانگرد و مشتاق و شیفته آثار هنری تاریخی را به سوی خود می کشاند. برخی از این بناها عبارتند از: پارتون، پروپلیا، ارختونوم و آکروپولیس.

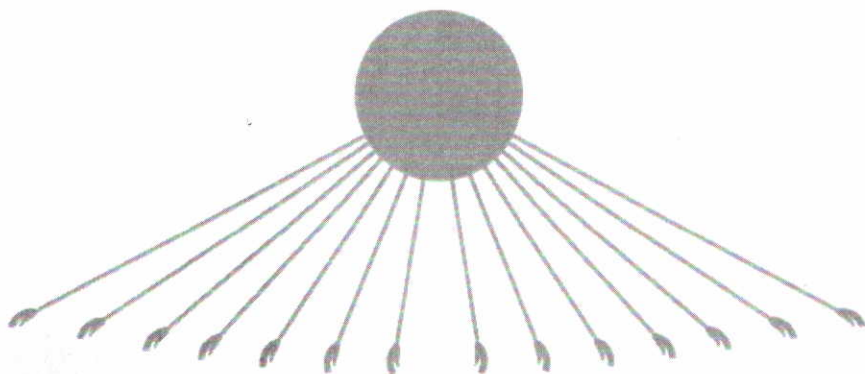
اکروپولیس آتن که در محل دهکده نئولیتیک اولیه شهر شهر ساخته شده بود بهترین دژ طبیعی دنیای باستان به حساب می آمد. اکروپولیس در شمال شرقی پارتون و در مرتفع ترین نقطه دشت و ۳۰۰ پا بالاتر از سطح کلی دشت قرار داشته و صخره های عظیم عمودی در تمام جهات آن جز در جهت شرقی که شیب ملایمی دسترسی به این مکان را میسر ساخته، قرار گرفته اند. از زمان های دور وجود چشمه های طبیعی انسان را به این منطقه کشانده است. این محل از حدود ۲۸۰۰ قبل از میلاد مسکونی بوده است. اکثر بناهای آگورای باستانی مربوط به قرن ششم قبل از میلاد می باشند.

از ۱۳۸۸ تا ۱۴۵۸ آتن در فرمان خاندان فلورانس آچایولی بود و در ۱۳۹۷ موقتاً به تصرف سلطان بایزید اول درآمد سرانجام آتن در روزگار سلطان محمد دوم به دست عثمانی ها افتاد و مدت ۳۳۰ سال بر این شهر فرمان راندند. در قرن های بعد آتن از اهمیت افتاد و این امر از گزارش های جهانگردان غربی آشکار می شود. پارتون به مسجد تبدیل شد و پروپولایا را سربازخانه کردند. استیلای عثمانی ها دوران انحطاط آتن بود تا جائیکه

در حد یک قصبه تنزل یافت. در پائیز ۱۶۷۸ در یاسالار ونیزی فرانچسکو مورد سینی (حکمران آینده ونیز) آتن را محاصره کرد و در این حادثه قسمت عمده پارتئون ویران شد. دو مسجد آن به عبادتگاه کاتولیک و پروتستان تبدیل گشت. تا اینکه در ۱۶۸۸ باز ترکان عثمانی بر آتن دست یافتند و در ۱۷۷۷ بارویی بر گرد شهر کشیدند. از قرن ۱۷ به بعد آثار باستانی آتن مورد توجه قرار گرفت.

مبارزه یونانیان برای آزادی موجب ویرانی بیشتر شهر می شد. در ۱۸۲۲ آتن بدست یونانیان افتاد و بار دیگر در ۱۸۲۶ ترکان (اکروپولیس در ۱۸۲۷) بر شهر آتن دست یافتند و سرانجام در کنفرانس لندن (۱۸۳۰) به صورت جزئی از کشور یونان درآمد و در پایان سال ۱۸۳۴ آتن، پایتخت یونان و رشد آن آغاز شد و به صورت یک مرکز فکری فرهنگی در آمد و در نتیجه توسعه اقتصادی و سیاسی سریع جمعیتش فزونی یافت.

موزه اکروپولیس «آتن» یونان که در نزدیکی ویرانه های اکرو پولیس قرار دارد. در این موزه شاهکارهای کم نظیر بلکه بی نظیری از تمدن و فرهنگ یونانی به ویژه از دوره ارکایی می باشد. موزه ملی باستان شناسی آتن - یونان شامل آثار برجسته و بسیار مهم موزه باستان شناسی در یونان می باشد. این موزه باستان شناسی ملی محل دید و تماشای بسیاری از آثار فرهنگی و هنری و تاریخی یونان است. در این موزه بزرگترین مجموعه های هنر یونان باستان در جهان وجود دارد.

آدلاید

آدلاید شهری در استرالیا بوده و پایتخت ایالت استرالیای جنوبی است. آدلاید یکی از شهرهای زیبای استرالیا است.

این شهر یکی از شش شهر پر جمعیت استرالیا می باشد. آدلاید دارای بیش از یک میلیون نفر جمعیت می باشد.

آدیس آبابا

آدیس آبابا، در زبان آمهاری به معنی نوگل بوده و پایتخت کشور اتیوپی است. این شهر در عین حال یکی از ایالت های اتیوپی نیز بشمار می آید. در آدیس آبابا بیش از ۸۰ قوم با ۹۰ زبان گوناگون سکونت دارند و گروه هایی از مسلمانان و مسیحیان در آن حضور دارند.

محل این شهر از سوی شهبانو تایتو بتول برگزیده شد و خود شهر در سال ۱۸۸۶ میلادی توسط شوهر او شاهنشاه منلیک دوم بنیاد گشت و امروزه جمعیتی برابر با ۹ میلیون نفر و رشدی ۸ درصدی در سال دارد.

آستین

شهر آستین (Austin) مرکز ایالت تگزاس امریکا است. جمعیت این شهر در سال ۲۰۰۶ (با احتساب حومه) حدود ۱۵۹۳۵۶۵ نفر تخمین زده شده است.

شرکت رایانه ی دل در این شهر مسقر است.

این شهر در عرض 30° و $16'$ شمالی و در طول 97° و $47'$ غربی واقع شده است و ۱۶۵ متر از سطح دریا ارتفاع دارد. مساحت آن ۶۶۹ کیلومتر مربع تخمین زده می شود.

پارک ایالتی سنگ سحرآمیز در یک ساعتی غرب این شهر قرار دارد.

آستین در میان شهر های امریکا مشهور به پایتخت اجرای زنده موسیقی می باشد.

شهر آستین در مسیر رودخانه کلرادو قرار دارد.

شهر مزبور در سال ۱۸۳۵ تأسیس شده است.

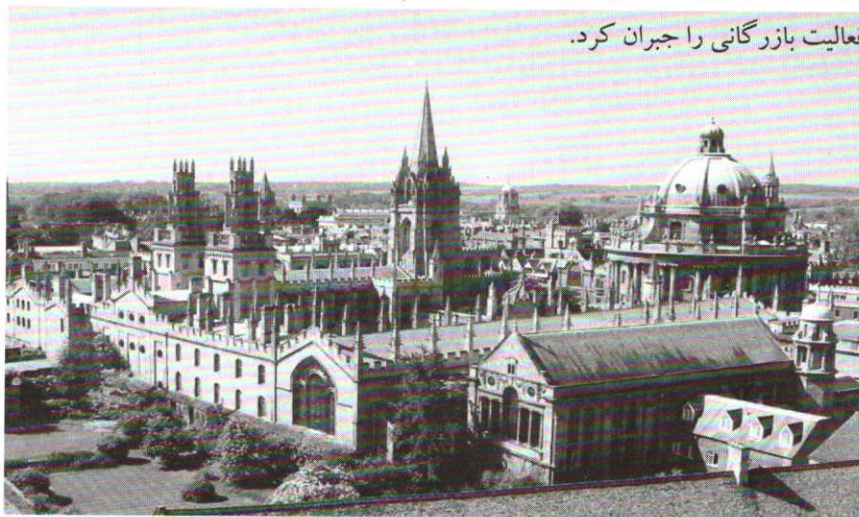
آکسفورد

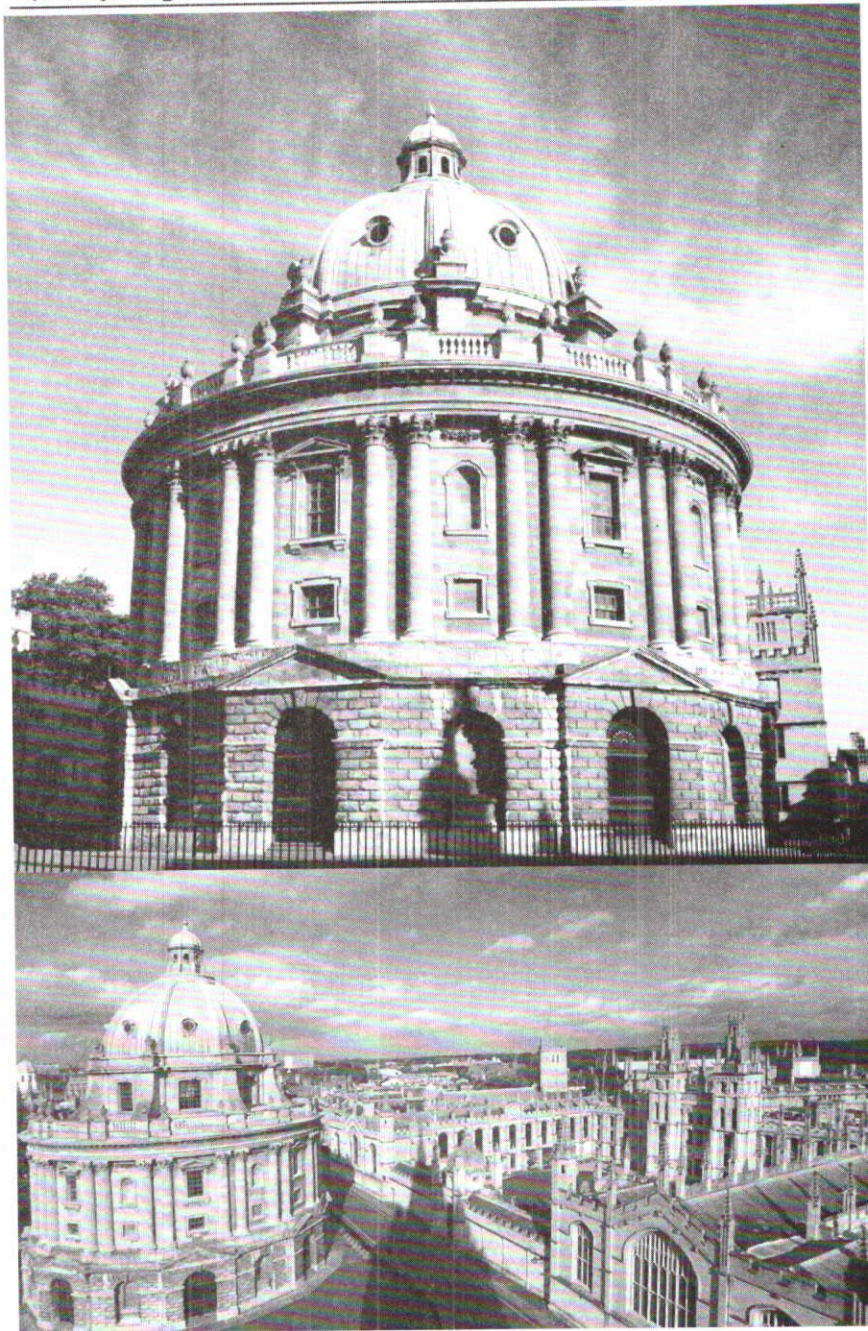
آکسفورد (Oxford) یکی از شهرهای انگلستان و مرکز شهرستان آکسفوردشایر در جنوب شرقی این کشور است. بر اساس آمار سال ۲۰۰۱ جمعیت این شهر برابر با ۱۳۴۲۴۸ نفر بوده است. رود تیمز از میان آکسفورد می‌گذرد. این بخش ۱۶ کیلومتری از تایمز با نام آیسس (The Isis) شناخته می‌شود.

بناهای آکسفورد نشانگر همه دوره‌های معماری انگلیسی از ابتدا ورود آنگلو ساکسون‌ها است، مانند بنای گنبدی راد کلیف کمر (تالار راد کلیف) که مربوط به میانه قرن هجدهم و در مرکز شهر واقع است.

آکسفورد نخستین بار از زمان ساکسون‌ها مسکونی شد و در آغاز با نام «آکسنافورد» به معنای گذرگاه گاو نر (بارکش) شناخته می‌شد.

موقعیت استراتژیک این شهر و محصور بودن آن میان خندق‌های طبیعی باعث گردید تا آکسفورد به صورت بخشی از سامانه دژ-شهرهای انگلستان در برابر حملات مجدد دانمارکی‌ها به این سرزمین در آید. پس از بازسازی در زمان ادواردشاه، در سال ۱۰۰۹ میلادی در برابر حملات دانمارکی‌ها سقوط کرد. در ۱۱۲۶ حصار شهر بازسازی شد. هر چند شکوفایی بازرگانی شهر در قرن دوازدهم زودگذر بود اما رشد دانشگاه آن رکود فعالیت بازرگانی را جبران کرد.

آگره

آگره (انگلیسی: Agra - هندی: आगरा) سومین شهر بزرگ در ایالت اوتار پرداش در کشور هندوستان است. این شهر در کنار رودخانه یامونا (جمنا) قرار گرفته و از دهلی پایتخت هند، با قطار تنها دو ساعت و نیم، با ماشین ۴ ساعت و با هواپیما ۳۰ دقیقه فاصله دارد. نام آگره به شکل «آگره‌بانا» نخستین بار در کتاب حماسی ماهابهاراتا آمده و معنایشان آن را «پردیس» یا «بهشت» معرفی کرده‌اند. در قرن‌های ۱۶ یا ۱۷ میلادی آگره به راستی تمثالی از پردیس در روی زمین شده بود. آگره در زمان حکومت اکبر، جهانگیر و شاه جهان اهمیت زیادی یافت. این شهر پایتخت حکومت اکبر، پادشاه بزرگ امپراتوری مغولی هند یا گورکانیان بوده و در آن زمان تبدیل به مرکز هنر، فرهنگ، تجارت و یادگیری کشور پهناور هندوستان گردید.

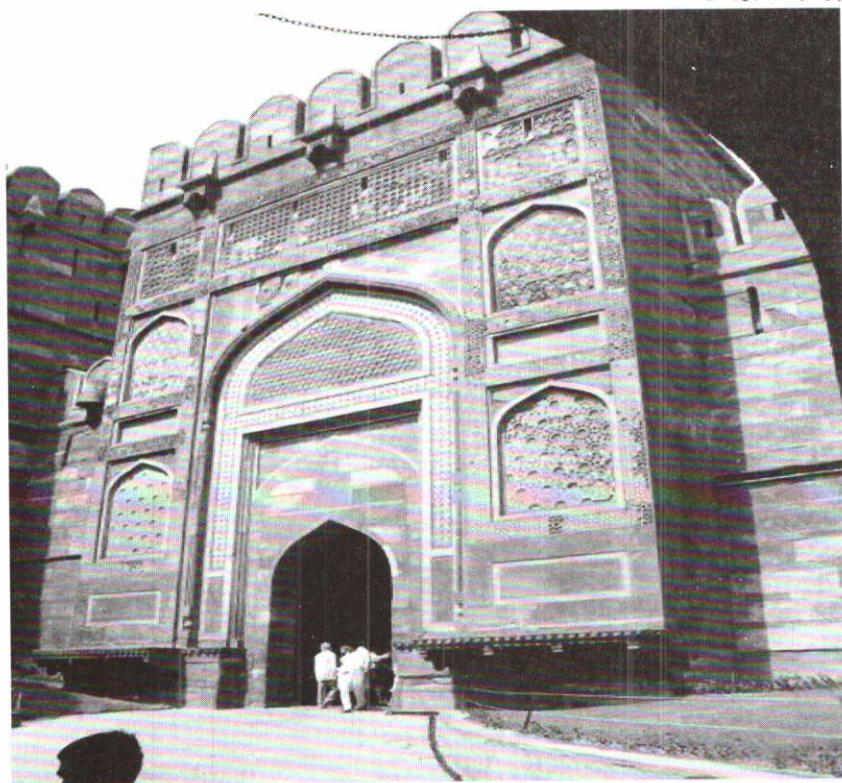
مساحت آگره ۱۸۰۰ و جمعیت آن بیش از ۱۴۰۰۰۰۰ نفر (در سال ۲۰۰۱) می‌باشد. ارتفاع آن از سطح دریا ۱۷۱ متر است و در مورد وضعیت کلی آب و هوای شهر آگره می‌توان گفت بهترین آب و هوا را از اکتبر تا مارس دارد و در تابستان هوا حدوداً بین ۲۲ تا ۴۵ درجه و زمستان ۴ تا ۳۱ درجه است.

آگره در سده ی ۱۶ میلادی توسط اسکندر لودهی (سلطان دهلی از دودمان لودهی متوفی به سال ۱۵۱۷) کشف شد. سپس بابر مؤسس سلسله امپراتوری مغولی هند برای مدتی در آگره ماند و ساخت باغ‌هایی چهار گوش به سبک باغ‌های ایرانی را در آنجا مرسوم کرد. اکبر در این شهر قلعه آگره را ساخت و جهانگیر آن را با کاخ‌ها و باغ‌های بسیار زیبا مزین کرد. همچنین شاه جهان با ساخت تاج محل شهرتی عالمگیر برای این شهر به ارمغان آورد. هم اکنون این شهر از مراکز گردشگری هند به شمار می‌رود.

آگره با نام «اکبرآباد» پایتخت شاهانی چون اکبر، جهانگیر و شاه‌جهان بوده که زبان مادری‌شان فارسی بود و در گسترش زبان فارسی در شبه‌قاره هند کوشیدند و کامیار بودند. نخستین باغ معروف به «باغ‌های پارسی» در کرانه رود یامونا در همین شهر شکل گرفت و سازنده ی آن شاه بابر بود. نام خاص این باغ ایرانی آرام باغ است.

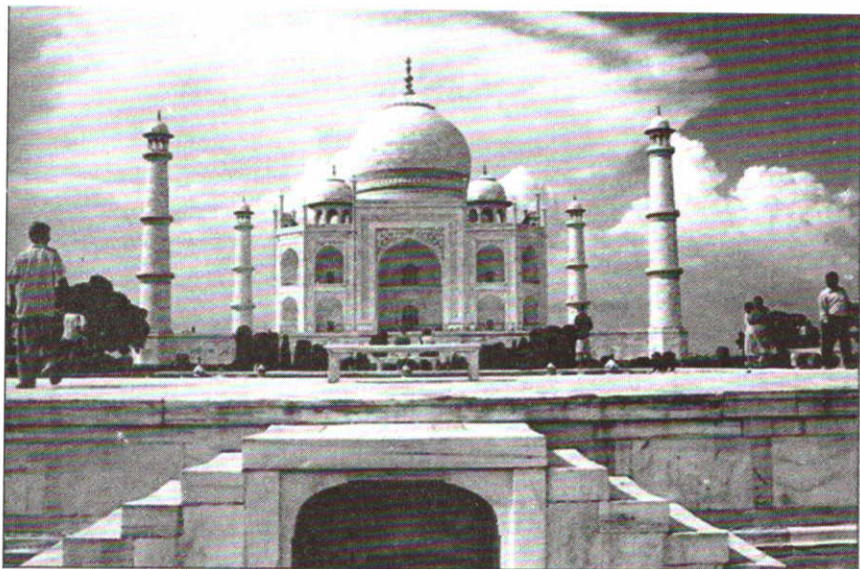

اکبر شاه، نوه ی بابر، قلعه لعل را ساخت و آگره را به مرکز هنری، بازرگانی و مذهبی تبدیل کرد. شهرک فاتح پورسیکری در حومه ی آگره هم از میراث اکبر است. باغ های سبز و انبوه قلعه سرخ بازمانده از جهانگیر، پسر اکبر مغول است. و اما شاه جهان با علاقه ای که به هنر معماری داشت، به آگره و هندوستان ساختمانی را تقدیم کرد که همین حالا هم درخشان ترین نگین تاج سر هند محسوب می شود. شاه جهان پایتخت اش را به دهلی منتقل کرد. اما پسرش اورنگ زیب دوباره به اکبرآباد برگشت و پدرش را به زندان قلعه سرخ انداخت. بعد از مدتی، سال ۱۶۵۳، پایتخت اورنگ زیب به شهر اورنگ آباد در فلات دکان هند کوچید و تا پایه های امپراتوری بابر ی یا مغول هند به لرزه افتاد، اکبرآباد تحت نفوذ قوم های مارات ها و جاٹ واقع شد و آگره نام گرفت و از سال ۱۸۰۳ میلادی تسلیم امپراتوری بریتانیا شد.

تاج محل:

این بنای مهم با معماری ایرانی در خور توجه خود به عنوان مهمترین بنای تاریخی هند و یکی از عجایب هفتگانه جدید شهرت جهانی دارد. تاج محل که بنای یادبود ملکه ی ایرانی تبار ممتاز محل است، سال ۱۶۴۸ میلادی ساخته شد و خود شاه جهان هم در طرح ریزی ساختمان آن نقش مستقیم داشت و در نهایت هم همان جا خاک شد.

قلعه ی لعل:

قلعه ی آگره که همچنین به حصار سرخ و لال قلعه نیز مشهور است. لال در زبان هندی به معنی قرمز است که توسط اکبر امپراتور بزرگ گورکانی ساخته شد. حیاط پر پیچ و خم، مسجد و تالار اختصاصی قلعه عظمت امپراتوری گورکانیان هند را منعکس می کند. مسجد موتی (موتی به معنی مروارید) و برج یاسمین نشان دهنده مهارت صنعتگران و معماران آن روزگار هند هستند. این بنا را با قلعه دیگری که به همین نام قلعه سرخ یا ردفورت مشهور است و در دهلی است نباید اشتباه گرفت.

فاتح پور سیکری: فاتح پور سیکری به معنی «شهر پیروزی» شهر متروکه امپراتور اکبر که در نزدیکی آگره واقع است. تالار شنوندگان، مکان‌ها و مسجدها هنوز هم کاملاً سالم و در وضعیت مطلوب هستند که از جمله می‌توان پنج محل و بلنددروازه را نام برد. در محوطه ی مسجد جامع، آرامگاه شیخ سلیم چشتی واقع است و در واقع، اکبر شاه گورکانی شهر فاتح پور سیکری را به خاطر همین صوفی معروف مکتب چستی هند پایه گذاشته بود.

سیکاندرا: سیکاندرا آرامگاه جلال‌الدین محمد اکبر سومین و بزرگترین پادشاه سلسله گورکانیان هند است. این بنا با ماسه سنگ قرمز ساخته شده و با مرمر جواهر نشان شده است. اکبر به این رنگ از سنگ بسیار علاقه داشت و اغلب بناهای ساخته شده در زمان او با این مصالح ساخته شده است. از دیگر مراکز تاریخی و دیدنی منطقه آگره می‌توان آرامگاه اعتمادالدوله که ملکه نور جهان برای پدر خود که صدراعظم دربار جهانگیر بود ساخت، مسجد جامع آگره، چینی کا روضه، باغ رام، سوامی باغ صمد، آرامگاه مریم یکی از زنان اکبر و باغ مهتاب را نام برد.

آگوستا

آگوستا (Augusta) مرکز ایالت مین آمریکا است. این شهر نزدیک به ۸۰،۶۰۰ سکنه

دارد. مرکز ایالتی و مجلس مین در آگوستا

قرار دارد. این شهر در سال ۱۷۵۴ تأسیس

شده و از سطح دریا ۲۰ متر ارتفاع دارد.

آلاسکا

آلاسکا (Alaska) بزرگ‌ترین ایالت کشور ایالات متحده آمریکا است که به واسطه معادن غنی و نیز نفت یکی از ثروتمندترین ایالت‌های این کشور محسوب می‌شود. پایتخت آن ژونو، و شهرهای مهم آن فیربانکس، نوم، و انکوریج هستند. شمالی‌ترین شهر آلاسکا برو (Barrow) و جنوبی‌ترین شهر ایالت آلاسکا کودیاک (Kodiak) می‌باشد. رشته کوه‌های طولانی، قله‌های بلند، یخچال‌های طبیعی، رودها، دریاچه‌ها و دیدنی‌های طبیعی بسیار، کرانه‌های اقیانوس آرام کوهستانی و متشکل از رشته کوه‌های طولانی است که بعضی از این قله‌ها کوه‌های آتشفشانی اند اصلی‌ترین مشخصات این سرزمین است.

۸۲٪ آلاسکاییان مسیحی (که از این میان ۶۸٪ پروتستان، ۸٪ ارتدوکس، و ۷٪ کاتولیک هستند). ۱۷ درصد باقی دین خاصی ندارند.

پول رایج دلار آمریکا است، و زمان رسمی آلاسکا، پاسیفیک تایم (West °۱۳۵) می باشد.

مساحت آلاسکا در حدود ۱۵۹۳۴۳۸ کیلومتر مربع (کمی کمتر از ایران) می باشد که شامل جزایر الوشن که به بیش از ۱۵۰ جزیره کوچک و بزرگ تقسیم می شود. مرز میان کانادا و آلاسکا از اولین مرزهایی بود که به واسطه مرزبندی مداری شکل گرفت و از دیگر مرزهای این چنین می توان به مرز مصر و لیبی اشاره کرد. کوه مک کینلی مرتفع ترین کوه قاره آمریکای شمالی که در سال ۱۹۱۳ فتح شد.

این ایالت شبه جزیره ایست در شمال غربی قاره ی آمریکا شمالی که با جزیره های بزرگ و کوچک که جمعیت آن طبق آمار سال ۲۰۰۵ بیش از ۶۶۰۰۰۰ نفر است. نام آلاسکا از قوم آلتوت (Aleut) گرفته شده است که مردم بومی کهن این سرزمین بوده اند که معنای «سرزمین وسیع» را دارد.

آلاسکا به همراه جزایر هاوایی دو تکه جدا از ایالت متحده آمریکاست که به ترتیب ایالات چهل و نهم و پنجاهم آن به شمار می روند. سفید پوست ها ۷۵ درصد مردم آلاسکا را تشکیل می دهند و بیش از ۷۰ درصد در شهرها زندگی می کنند. اغلب مردم آلاسکا زندگی در خطوط ساحلی را گزیده اند.

در شمال آلاسکا جلگه هایی وجود دارد که به اقیانوس منجمد شمالی می پیوندند. خاک این جلگه ها یخ زده است و در آن درخت نمی روید (زمین های توندرا).

محیط زیست آلاسکا به نظر دست نخورده و بری از نفوذ انسان می آید اما بعد از کشف نفت و اتفاقات پی در پی در ضدیت انسان با محیط پیرامونش این محیط را نیز یکی از پرخطرترین مکان های روی زمین کرده است.

آلاسکا دارای ۱۵ پارک ملی است که هر کدام حکم یک گالری از تکامل طبیعی زمین را دارد. همچنین این ایالت بیش از ۲۰ کوه از بزرگ ترین کوههای آمریکا را در خود جای داده است که به هنگام فصل زمستان میزبان علاقمندان به ورزشهای زمستانی است.

از پارک های معروف ملی این ایالت میتوان به پارک و منطقه حفاظت شده ملی

دنالی، پارک و منطقه حفاظت شده ملی رنگل - سن الیاس، پارک و منطقه حفاظت شده ملی کتمای، پارک و منطقه حفاظت شده ملی دروازه های شمالگان، پارک و منطقه حفاظت شده ملی دریاچه کلارک، پارک ملی دره کوباک، پارک ملی کنای فوردز، و پارک و منطقه حفاظت شده ملی خلیج گلیشر اشاره کرد.

در پارک و منطقه حفاظت شده ملی دنالی بیش از ۱۰ هزار یخ رود در آلاسکا واقع است که هر کدام جلوه خود را دارد. همچنین در پارک و منطقه حفاظت شده ملی دریاچه کلارک ده ها هزار دود کش تماشایی آتشفشانی در دره های پارک های ملی آلاسکا که در اثر تقابل آب و مواد مذاب تبدیل به چشمه های جوشان و آب گرم شده اند که سالانه هزاران بازدید کننده دارند.

از بزرگ ترین محل های سرگرمی و تفریح میتوان به پاتوق فور در انکوريج اشاره کرد و نیز می توان به حراج های موسوم به فور (پاییزه)، مسابقه سگهای سورتمه ران (sled-dog races)، آتش بازی، و بازی های صحرایی اشاره کرد.

مردم از سراسر جهان هر ساله در ماه مارس برای مسابقه سخت و بزرگ سورتمه رانی با سگهای سورتمه ران از انکوريج تا نوم در حدود بین ۱۸۲۵ تا ۱۸۷۰ کیلومتر به آلاسکا سفر می کنند. تقریباً هر ساله ۷۵ تیم در این رقابت ها شرکت می کنند.

آمستردام

شهر آمستردام یکی از شهرهای هلند است. در این شهر پلی روی رودخانه زده شده و جریان رود از راه کانال هایی به دریا متصل شده است. بخش سفلی رودخانه به صورت یک لنگرگاه داخلی، و بخش علیای رود در حد فاصل میان سد و کانال های ارتباطی، به صورت بندری خارجی عمل می کند.

در ۱۲۴۰ سدی ساخته شد که دو منطقه دامراک و رادین را به صورت لنگرگاه هایی در آورد. خاکریزهای شرق و غرب این سد که به وسیله خاک های حفاری شده سد از سطح سیلابگیر بالاتر آمده بودند. دو خیابان اصلی دهکده ماهیگیری موجد یعنی خیابان های وارموترات در شرق و نئوندیک در غرب را به وجود آوردند.

رشد آمستردام به عنوان یک مرکز تجری طی قرون چهارده و پانزده در میزان توسعه شهر در سال های ۱۳۶۷ و ۱۳۸۰ و ۱۴۵۰ که در مجموع ۳۵۰ آکر به مساحت ۱۰۰ آکری نخستین شهر افزود، متجلی است. توسعه شهر در این دوره فرمی خاص به خود گرفت که اساس توسعه شهر در طی قرن هفدهم را پدید آورد. کانال های جدید قبل از توسعه شهر

در دو سوی شهر و به فاصله ثابت از محدوده موجود شهر احداث شد. سرانجام حلقه های کانال در غرب و جنوب هسته نخستین شهر تکمیل گردیدند. اما در جهت شرق، کانال های خود را به اسکله ها و باراندازهای بزرگتر و مجهزتری دادند. از کانال ها برای دسترسی مستقیم قایق و کرجی ها به خانه و انبارهای تجار که معمولاً هر دو در یک ساختمان خلاصه می شدند استفاده می شد این کانال ها پیش از احداث ساختمان ها بر روی آن ها به عنوان حصار دفاعی عمل می کردند. نخستین سیستم رسمی دفاعی شهر در سال ۱۴۸۲ احداث شد و بدین ترتیب محدوده شهر تا قرن هفدهم تثبیت گردید.

ریج آمستردام موزه سلطنتی هلند با نزدیک به یک میلیون شیء، این موزه بزرگترین موزه هنر و تاریخ در هلند است. شاید این موزه شناخته ترین موزه به واسطه مجموعه قرن ۱۷ نقاشی های هلندی باشد که شامل کارهای رامبراند، ورمر و ژان استین است.

آناپولیس

آناپولیس (Annapolis) مرکز ایالت مریلند در کشور آمریکا است. جمعیت آناپولیس ۳۶۴۰۸ نفر (در سال ۲۰۰۴) است. نخستین مجلس قانون‌گذاری محلی آمریکا در سال ۱۷۷۲ در این شهر بنا شد.

رستوران‌های غذاهای دریایی آناپولیس از شهرت خوبی در آمریکا برخوردارند. این شهر به پایتخت بادبانی آمریکا شهرت دارد که در سال ۱۶۴۹ تأسیس شده است و ارتفاع آن از سطح دریا در حدود ۱۲ متر می باشد.

آنتاناناریوو

Antananarivo

شهر آنتاناناریوو پایتخت کشور ماداگاسکار است. آنتاناناریوو یکی از استان‌های کشور ماداگاسکار است. مساحت آن ۵۸۲۸۳ کیلومتر مربع و جمعیت ۴۵۸۰۷۸۸ (در ژوئیه سال ۲۰۰۱) است. مرکز این استان شهر آنتاناناریوو است. این استان تنها استان بدون ساحل کشور ماداگاسکار است. از نقاط دیدنی این استان، منطقه حفاظت شده طبیعی آمبوهیتانتلی (Ambohitantely) است.

آنکارا

آنکارا پایتخت کشور ترکیه می باشد. آنکارا با آثار باستانی و بناهای تاریخی، دانشگاه‌های معتبر و از مراکز مهم دیگر فرهنگی مهم با مردمی پر تلاش و کوشش است. آنکارا به یونانی و لاتینی، انکوزه به یونانی جدید انگره به نوشته جغرافیادانان عرب انقره، انقوریه و نیز قلعه السلاسل پایتخت جمهوری ترکیه و مرکز ولایت آناتولی و در محل تلاقی سه رودخانه قرار گرفته که مجموع آنها رودخانه انقره را تشکیل می دهد. آنکارا بر دامنه و سراشیبی کوهی واقع گشته که از جنوب به شمال کشیده شد و قلعه ای وسیع بر فراز قله آن قرار گرفته، این قله ۹۷۸ متر ارتفاع از سطح قرار دارد.

آنقره، مرکز بازرگانی و محل عبور کاروانها بوده و سابقه ای کهن یعنی از ماقبل تاریخ دارد. بر فراز تپه قلعه ای ساخته شد که رفته رفته طی قرن‌ها توسعه یافت به صورت شهری در آمد، احتمالاً تاریخ بنای این دژ به ماقبل تاریخ میرسد، اما شکل کنونی این دژ از روزگار بیزانس است که در عهد سلجوقیان چندین بار تعمیر و بزرگ شد در دیوارهای آن

بسیاری از مصالح جابجا شده قدیمی دیده می شود. شکل آن تقریباً مربع و از سه قسمت تشکیل گردیده و ارگ آن به نام آق قلعه است.

روزگاری آنکارا مرکز فرمانروایی طائفه گالاتیان و بعدها در قلمرو مهرداد شاه پونتوس بود و سرانجام در ۲۵ قبل از میلاد جزو متصرفات امپراطوری روم گشت. معبد رماگوستوس که بر شالوده قدیم تری بنا گشته و بر دیوارهایش کتیبه یونانی و رومی دیده می شود در روزگار مسیحیت تبدیل به کلیسا و در عهد اسلام خانقاه پیری گردید که اینک ویران گشته است. یک ستون و شالوده حمامی رومی بجا مانده از روم باستان می باشد. در سال ۵۱ میلادی پطرس حواری از این شهر دیدار کرد و مرکز یکی از قدیم ترین جوامع مسیحی بود. آنکارا در سال ۶۲۰ میلادی به تصرف خسرو پرویز درآمد. در سال ۶۵۴ مدتی در تصرف اعراب بود، در ۸۰۶ هارون الرشید و در ۸۳۸ المعتصم آن را محاصره و غارت کردند. در ۹۱۳ در معرض تهدید اعراب طرسوس قرار گرفت. در قرن یازدهم آنکارا به دست ترکان سلجوقی افتاد. در جریان جنگهای صلیبی به تصرف بیزانس درآمد اما چندی بعد در تصرف ترکان قرار گرفت. از این پس شهر آنکارا و دژ آن بارها میان فرمانروایان ترک دست به دست گشت. پل سفید، مسجد جامع معروف به ارسلان خانه از بناهای روزگار سلجوقیان است. تاریخ بنای مسجد به ۱۲۹۰ می رسد. محرابش را کاشی های زیبا زینت داده است.

پس از سقوط امپراطوری سلجوقیان روم در آغاز قرن چهاردهم، آنقره به آن قسمت از آناتولی پیوست که جزو قلمرو ایلخانان مغول بود. پس از بر افتادن ایلخان آنقره جزئی از متصرفات ارتنا، امیر (در ۱۳۴۲ سلطان) سیواس و جانشینانش گشت. چنین به نظر می رسد که سلطه ایلخانان و ارتنائیان بر آنقره یک اشغال نظامی و به منظور وصول مالیات بود، فرمانروایی واقعی شهر در دست سوداگران و ثروتمندان، و مشهور به فرقه اخی بودند و اخی شرف الدین (متوفی سال ۱۳۵۰) نامورترین فرد فرقه اخی بود. به گفته ژان کاناکوزن، آنکارا برای اولین بار در ۱۳۵۴ به اشغال سلیمان پسر اورخان عثمانی درآمد. اما چنین به نظر می رسد که تسلط عثمانی ها در این تاریخ موقت بوده است. به هر حال در سال ۱۳۶۱

آنقره در تصرف عثمانی ها قرار داشت با این حال خانواده اخی همچنان در شهر صاحب نفوذ بودند. اما از ۱۴۵۴ به بعد دیگر نامی از این فرقه در میان نیست.

در ۱۴۰۲ در نزدیکی آنقره میان تیمور لنگ و بایزید اول جنگی در گرفت که منتهی به شکست و اسارت بایزید شورشی گشت. پس از این تاریخ شهر چندین بار دست به دست گردید تا اینکه در روزگار سلطنت سلطان احمد اول آنقره مرکز شورشی گشت که قلندر اوغلو رئیس راهزنان آن براه انداخته بود. این شورش در سرزمین آناتولی گسترش یافت تا سرانجام در ۱۶۰۷ وزیر اعظم در ۱۶۰۸ این فتنه را از میان برد.

مشهورترین چهره آنقره حاجی بیرام ولی (۱۳۵۲ - ۱۴۲۹) مؤسس سلسله درویش بیرامیه بود که آرامگاه وی و مسجدی متعلق به آغاز قرن پانزدهم وجود دارد.

از روزگار عثمانیان مساجد کوچک و بزرگ بسیار در این شهر برجا مانده که از مشهورترین آنها مسجد «عمارت جامع» است که در ۱۴۲۷ به وسیله قرجه بیگ به سبک مساجد قدیم عثمانی بنا گردید. مسجد احمد پاشا که بنی جامع نیز گفته می شود. این مسجد تنها یک گنبد دارد که سنان معمار معروف در ۱۵۶۵-۶ بنا کرد. در روزگار عثمانی آنقره مرکز یک بخش از ایالت آناتولی و در آغاز در عین حال مرکز ایالت نیز گشت و در دوره تنظیمات در هفتم نوامبر ۱۸۶۴ آنقره کرسی ایالت گردید. آنقره در اروپا به نام آنگورا و بعنوان سرزمین های بزه های زیبایی با موهای سفید بلند و در سراسر سرزمین آناتولی پرورش می یابند شهرت دارد. گربه ها و خرگوشهای آن نیز مشهور است.

از ۱۸۹۲ این شهر با راه آهن به حیدر پاشا، مقابل استانبول متصل گشت. شهر آنقره پیش از جنگ جهانی شهر کوچکی بود به طوری که در ۱۸۹۰، ۲۷۸۲۵ نفر که ۱۰٪ آن ها مسیحی بودند، جمعیت داشت. گزارشهای دیگر عده ساکنان این شهر را ۷۰۰۰۰ نفر ذکر می کند.

پس از آنکه کنگره ملی در سپتامبر ۱۹۱۹ در سیواس تشکیل گردید، چند ماهی سیواس مرکز حکومت انقلابی بود تا اینکه مرکز دولت به آنکارا منتقل و مصطفی کمال در ۲۷ دسامبر ۱۹۱۹ به این شهر وارد و در ۱۳ اکتبر ۱۹۲۳ بنا بر تصمیم مجمع ملی، آنقره رسماً

بایتخت ترکیه اعلام گردید. از آن پس شهر به سرعت رو به ترقی و جمعیت آن رو به افزایش نهاد و از ۱۹۲۵ تغییرات بسیار تندی پیدا کرد، نقشه شهر را یانسن کشید.

استانبول

استانبول بزرگ‌ترین شهر کشور ترکیه و مرکز فرهنگی و اقتصادی آن است. این شهر در کنار تنگه بسفر قرار دارد. تنگه بسفر دو قاره آسیا و اروپا را جدا می‌کند و استانبول تنها شهر بزرگ جهان است که در دو قاره قرار دارد. بندر طبیعی شاخ زرین یا خلیج در این شهر واقع است. این شهر در گذشته بیزانتیوم و بعد کُستانتینوپُل (شهر کنستانتین) (به عربی: قسطنطنیه) نامیده می‌شد. از سال ۱۹۳۰ رسماً استانبول نامیده شد. استانبول مرکز استان استانبول است. این کلان شهر به عنوان شهر فرهنگی اروپا برای سال ۲۰۱۰ انتخاب شده است.

در حدود قرن هفتم قبل از میلاد عده ای از یونانیان که به منطقه کرانه بوسفور شهری کوچیده بودند پی افکندند که بوزانتیون آن را نام نهاده اند. این شهر به واسطه بوسفور که داشت رو به ترقی و رونق روز افزونی نهاد. بعدها به تصرف روم درآمد. در سال ۳۳۶ میلادی امپراطور روم کنستانتین ساختمان آن را شروع کرد و آن را کونستان تی نوپل نام گذارد که بعدها قسطنطنیه نام گذاری شد.

استانبول، اسلامبول نیز گفته می شود که سابقاً قسطنطنیه نام داشت. و رسماً از سال ۱۹۳۳ استانبول نامیده شد بود، که از شهر مجزا شده بود. این کاخ در آغاز دارای نظام خاصی در اطراف سه حیاط مختلف بود که بعدها موقع گسترش عظیم آن تا اندازه ای از میان رفت.

قدیمی ترین قسمت این بنا که به نام چینی لی کوشک یعنی کوشک ظروف چینی خوانده می شد، در ۱۴۷۲ بوسیله کمال الدین معمار ایرانی ساخته شد. این قسمت به

صورت صلیب در یک سطح مربع ساخته شده و دارای طاق نماهای چند ضلعی پیش آمده، گنبد میانی، ستونهای گوشه دار، ایوانهای برگ و دهلیزهای ستون دار می باشد و نشان می دهد که در ساختن آن کاملاً از فکرهای ایرانی کمک گرفته شده. ایاصوفیه یکی از بناهای مهم و معتبر تاریخی شهر استانبول است که در سال ۳۶۰ میلادی با مرکزستانتیوس در شهر بیزانتیوم (قسطنطنیه) ایجاد گردید این بنا (کلیسا) در سال ۲۰۴ سوخت اما در سال ۴۱۵ مجدداً ساخته شد ولی باز این کلیسا در سال ۵۳۲ آتش گرفت سرانجام به دستور یوستی نیانوس امپراطور روم شرقی در بین سالهای ۵۳۲ تا ۵۳۷ ساخته شد ولی بر اثر زلزله در سال ۵۸۸ گنبد کلیسا فرو ریخت و بالاخره در سال ۵۶۳ گنبدش ساخته شد.

این کلیسا چون در سال ۱۴۵۳ به تصرف ترکان عثمانی در آمد آثار مسیحیت آن را محو کردند و آن را به صورت مسجد درآوردند و در چهار نقطه از این ساختمان چهار گلدسته زیبا بن کردند. قطر گنبد ۳۱ و ارتفاع آن ۵۶ متر است. این بنای تاریخی اکنون به صورت موزه درآمده است.

استانبول بزرگترین شهر ترکیه (۸۹۵۳۰۰۰ نفر) و از شهرهای بزرگ عالم و تنها شهر دنیاست که در دو قاره (آسیا - اروپا) قرار گرفته. این شهر بزرگ زیبا طی قرنهای نام های مختلف داشته از جمله: بیزانتیوم، رم جدید، کنستانتین پل، قسطنطنیه. شهر استانبول در سال ۶۵۸ ق - م ایجاد گشت پایتخت امپراطوری بیزانتین در قرن چهارم میلادی گردید تا اینکه در نیمه قرن پانزدهم شهر قسطنطنیه به دست سلاطین عثمانی افتاد و با اسلامبول - استانبول تغییر نام یافت و در روزگار امپراطوران عثمانیان کاخ ها، مساجد (بیش از پانصد) و کلیساها و بناهای باشکوه دیگر برافراشته شد. با اینکه چدين دهه که پایتخت کشور به آنکارا انتقال یافته با شهر استانبول همچنان پر رونق دارای بناهای بسیار مدرن و با عظمت فراوان و فعالیتهای فرهنگی و اقتصادی بسیار می باشد. شهر استانبول دارای حدود ۵ میلیون نفر جمعیت و مرکز مهم صنایع، علمی، و فرهنگی و بازرگانی است به طوری که ۵۸٪ صنایع کشور ترکیه در آن متمرکز است.

شهر استانبول از قرن‌ها پیش تاکنون مرکز خطوط ارتباطی و حمل و نقل و دفت و آمد بوده است بطوری که امروز با راه آهن، دریا و خشکی و هوا ارتباط فراوان و با اهمیتی با نقاط مختلف کشور و ممالک همجوار دارد.

پل بزرگ استانبول که دو قاره را به هم متصل می کند ۱/۵ کیلومتر طول و منظره ای جالب و دیدنی دارد و روزانه چند صد هزار اتومبیل از روی آن در رفت و آمد هستند. ابا صوفی قسطنطنیه استانبول میان سالهای ۵۳۲ تا ۵۳۷ میلادی به فرمان یوستی نیناوس ساخته شد. این کلیسای بزرگ را آتیمیوس اهل تراس و ایزمدورس اهل میلنوس طراحی کردند. گنبد مرکزی آن بیش از ۳۱ متر قطر دارد که پشت بند آن دو نیم گنبد است. که خود در هر پهلو بر یک تو رفتگی ستون دار کوچک قرار دارند. در طرفین فضای بسیار بزرگ مرکزی، با گنبدی به بلندی ۵۶ متر از کف دو طبقه، راهه جانبی قرار دارد که بار گنبد را منتقل میکند به قوسهای عظیمی که سینه سردرهایی پر پنجره را در بر گرفته است. ردیف دیگری از پنجره در پائین و دور تا دور گنبد قرار دارد.

استکهلم

شهر استکهلم، پایتخت سوئد که به ونیز شمال اروپا شهرت دارد. این شهر بر کرانه شرقی دریاچه مالار که به دریای بالتیک متصل است. سال ۲۰۰۳ سال هفتصد و پنجاهمین سال بنای این شهر بود.

از اواخر قرن نوزدهم شهر استکهلم از لحاظ صنعتی پیشرفت های بسیار مخصوصاً در زمینه مهندسی و فلزکاری، نموده است. این شهر دارای مؤسسات مهم علمی و آموزشی و کلیساهای کهن، بناهای مدرن با معماری های متنوع می باشد. قسمت قدیمی شهر، نقشه و طرح قرون وسطایی با کوچه های تنگ و خیابانهای باریک دارد. در این شهر پارک های وسیع زیبایی مخصوصاً پارک مشور اسکانسن با مجسمه های جالب می باشد. که در فضای بدون سقف قرار گرفته اند. دریاچه با منظره دلفریب آبی رنگ آن جذابیت خاصی به این پارک و پایتخت کشور سوئد داده است. ۲۱ شهر استکهلم در ۱۲۵۵ در جزیره استاد شلم

در کانال باریکی که آبراههای وسیع سوئد از راه دریاچه مارلان به دریای بالتیک متصل می‌کند، ساخته شد و بدین ترتیب این شهر بر آبراههای اصلی بازرگانی منطقه و همچنین جاده های شمالی - جنوبی که از دو پل این جزیره نوربرو - سودبرو می‌گذشتند، مسلط بود. شهر استکهلم در اواخر قرن ۱۵ مهمترین شهر سوئد بود و رشد سریع شهر در سالهای ۱۶۲۰ تا ۱۶۵۰ جمعیت ده هزار نفری آن به چهل هزار نفر رسید و دو شهرک «نورمالم» و «سودرمالم» در آن سوی پل متصل به این جزیره شد. اما دیری نگذشت که مرکز استکهلم به نورمالم تغییر مکان کرد و جزیره به صورت شهر قدیم باقی ماند. بافت شطرنجی شهر، بازسازی مرکز بازرگانی کنونی نورمالم و حفظ هسته بی نظیر تاریخی استاد شلم را آسان کرده است.

استکهلم، که شهری نسبتاً تازه ساز است، از قرن هفدهم دارای طرحهای شهرسازی است و امروزه نیز از جمله شهرهایی است که به مقیاس وسیع طرح ریزی شده اند. این امر بیشتر مدیون دوراندیشی مشاوران مقامات محلی است که خیلی زود توانستند برای مدت ۶۰ سال یک سیاست گسترده را در زمینه خرید اراضی به اجرا بگذارند و بدین وسیله همه مشکلات مربوط به احتکار را برطرف کنند. بدین ترتیب بخش عمده ساختمان سازی اطراف استکهلم بر روی اراضی در تملک شهر صورت گرفته است که شهرداری برای آن طرحهای ولومتریك تدوین می‌کند و سپس توسط مؤسسه های دولتی یا خصوصی به اجرا برده می‌شوند.

از این رو، طرح سال ۱۹۵۲ که استکهلم بزرگ را در بر می‌گیرد توانست چیزی بیشتر از یک خط تصویر غیر واقعی باشد. اساس ایجاد شهرهای اقماری خطی در امتداد شبکه در دست ساختمان مترو مطرح گردید که شامل واحدهای مسکونی از ۱۰۰۰۰ تا ۲۰۰۰۰ سکنه است که به شعاع ۵۰۰ متر در اطراف ایستگاه و مرکز مهم تری برای مجموعه شهر اقماری طرح ساختمان مترو به این شهر سازی های جدید حق تقدم را داد. به این ترتیب واحدهای گوناگونی به صورت گروه شهرهای واقعی جدید ساخته شد که کامل ترین آنها ولینگبی و فارستا است که به شهری با مرکز در «شرهولمن» خواهد بود.

اسکندریه

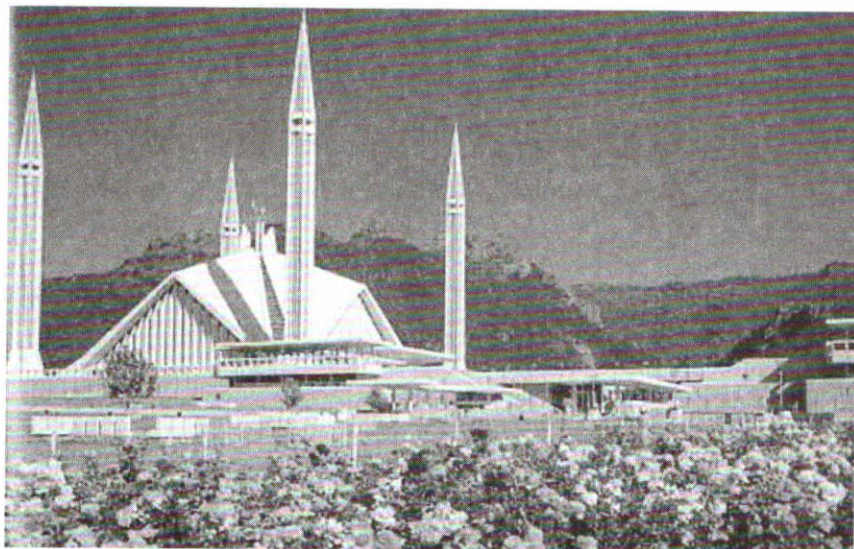

اسکندریه شهر بندری مهم و دومین شهر بزرگ مصر است. نام شهر از نام اسکندر مقدونی گرفته شده است که پس از فتوحاتش دستور ساخت این شهر را داده بود. در دوره بطلمیوسیان پایتخت بود و بزرگ‌ترین شهر جهان یونانی شناخته می‌شد. امروزه جمعیت این شهر ۳/۵ تا ۵ میلیون نفر است و دومین شهر بزرگ مصر و پنجمین بندر بزرگ آن بشمار می‌آید. کتابخانه اسکندریه از کتابخانه‌های معروف جهان است. اسکندریه همچنین بخاطر لوله‌های گاز و نفتی که از سوئز به آن ارتباط دارد منطقه صنعتی مهمی بشمار می‌آید.

اسلام آباد

شهر اسلام آباد پایتخت پاکستان بر فلات پوت وار در پاکستان شمالی قرار گرفته، به سفارش قائد اعظم محمد علی جناح محل جدیدی برای ایجاد پایتخت جدید پیش بینی و در ۱۹۶۱ ساختمان آن آغاز گردید. در اواخر دهه ۱۹۶۰ بیشتر ادارات و سازمان‌های دولتی از کراچی به اسلام آباد انتقال یافت و سرانجام در ۱۹۶۲ پایتخت کشور پاکستان شد. شهر اسلام آباد در محلی در پنجاب ساخته شده که سابقه فرهنگی و باستانی دو هزار ساله دارد و پایتخت آن شهر زیگمالا بود و آثار به جا مانده باستانی آن نشان می‌دهد که مرکز علمی و فرهنگی باستان بوده است. اسلام آباد در ۱۵ کیلومتری راولپندی قرار گرفته، در شهر اسلام

آباد بناهای دولتی، هتل ها و ساختمان های متعدد بسیاری برافراشته شده، دارای خیابان های وسیع تمیزی است و آب و هوای آن لطیف است. در دامنه های تپه های مارگالا قرار گرفته از گردشگاههای جالب و محل پیک نیک و مورد استفاده ساکنان اسلام آباد و راولپندی در روز و شب و رستوران هایی باز می باشد.

اسلام آباد ۹۰۹/۵۰ کیلومتر مربع مساحت دارد، در دامنه تپه های سبز و جنگلی «مری» واقع شده است و در شمال و شرق راولپندی می باشد و با عبارت دیگر در بخش مال شرقی «فلات پوتوها» قرار گرفته است. بخش های مرکزی اطراف پایتخت ۳۶۲۶ کیلومتر مربع مساحت دارد و شامل راولپندی و «مری» بخش راولپندی، نواحی «ایب آباد» و هری پور بخش ایب آباد «کهوته» بخش راولپندی می باشد.

منطقه شهری اسلام آباد در مساحتی حدود ۳۶۶/۲۰ کیلومتر واقع می باشد و شهرداری اسلام آباد یک منطقه جنگلی در این قسمت ایجاد کرده و اصولاً در حدود ۳۰۳۶/۶ هکتار جنگ از طرف شهرداری اسلام آباد حراست می شود.

آسمره

آسمره پایتخت کشور اریتره است. تاریخ این شهر به ۷۰۰ سال پیش برمی گردد. در آغاز چهار قبیله در منطقه اسمره در فلات کبسا زندگی می کردند. این چهار قبیله عبارتند از: غزا گورتوم، غزا شیلله، غزا سیرنسر و غزا آسمائه. به تشویق زنان، مردان چهار قبیله برای مبارزه با راهزنانی که منطقه را ناامن کرده بودند متحد شدند و پس از پیروزی، نام تازه «اربع اسمره» به این مکان داده شد. معنی این نام در زبان تیگرینیا این است: «چهار متحدند». پس از آن واژه اربع به مرور از استفاده افتاد و نام اسمره به جا ماند. شهر اصلی اسمره از شهرهای ساخته شده در زمان استعمار ایتالیایی است

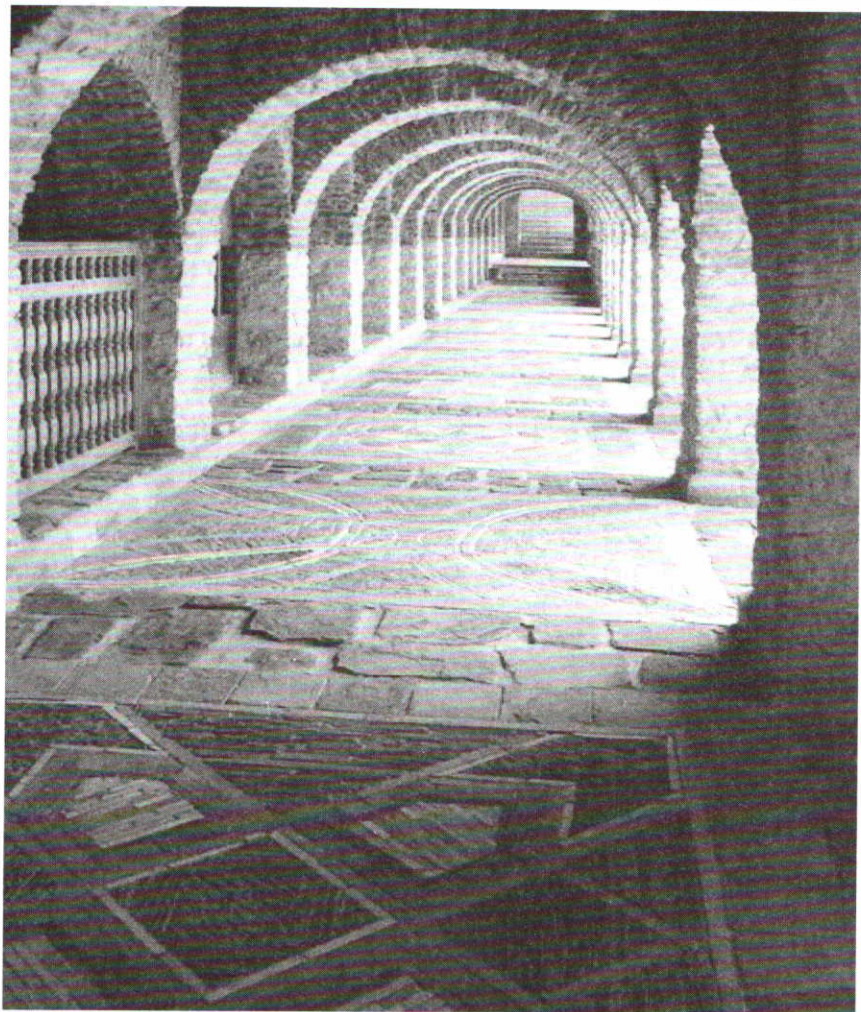

اگادیر

اگادیر یا اغادیر که به زبان آمازیغی به معنی انبار دانه‌ها است، مرکز استان سوس ماسا درعنه در جنوب مراکش است. جمعیت آن بیش از دو میلیون نفر است و مردم آن بیشتر از تبار آمازیغ (بربر) هستند.

این شهر را پرتغالی‌ها در سال ۱۵۰۰ میلادی بنیاد کردند.

الجديدة

الجديدة یکی از شهرهای کشور مراکش است. الجديدة بندری است در کرانه ی اقیانوس اطلس و مرکز استان الجديدة نیز هست. جمعیت آن در سال ۲۰۰۴ میلادی ۱۴۴،۴۴۰ نفر بوده است. دورنمای شهر الجديدة از سوی دریا بیشتر شبیه شهرهای پرتغالی است (با دیوارهای بلند سنگی) تا شهرهای شمال آفریقا. نام پیشین این شهر مازاگان بود که یک نامی پرتغالی می باشد.

الجزیره

شهر الجزیره پایتخت کشور الجزائر در شمال آفریقا است. جمعیت آن بر پایه ی سرشماری سال ۱۹۹۸ برابر با ۱،۵۱۹،۵۷۰ نفر بوده و جمعیت منطقه ی کلانشهری آن ۲،۱۳۵،۶۳۰ نفر بوده است.

امزمیز

امزمیز شهر کوچکی در کشور مراکش می باشد. این شهر که در ۵۵ کیلومتری جنوب شهر مراکش قرار گرفته طبیعتی سرسبز دارد.

شهر امزمیز در کوه پایه ی رشته کوه اطلس بزرگ قرار دارد. بیشتر جمعیت این شهر از اقوام بربر شاخه ی شلوه هستند که به گویش تاشلہیت سخن می گویند. سه شنبه بازار امزمیز در منطقه معروف است.

اورومچی

اورومچی مرکز منطقه خودگردان سین کیانگ چین است. این شهر و حومه اش همچنین یکی از شهرستان های سین کیانگ به نام شهرستان اورومچی بشمار می آیند. نام اورومچی از زبان مغولی آمده و به معنی «ییلاق زیبا» است.

جمعیت اورومچی در سال ۲۰۰۸ میلادی برابر ۱۵۷۲۹۳۲ نفر تخمین زده شده است.

جمعیت آن با حومه بیش از دو میلیون و ششصد هزار نفر است.

اورومچی بزرگ‌ترین شهر در نیمه غربی چین است و دورترین شهر جهان از سواحل دریاها شناخته شده است. نزدیکترین ساحل دریا به اورومچی ۲۵۰۰ کیلومتر از آن فاصله دارد. مساحت شهر اورومچی ۱۰۰۹۸۹ کیلومتر مربع است.

ایروان

شهر ایروان بزرگ‌ترین شهر ارمنستان و پایتخت این کشور است. ایروان در دامنه‌ی کوه آرارات و بر کرانه‌ی رود هرازدان بنا شده است و جمعیت آن در سال ۱۹۸۹ میلادی، ۱۲۰۱۵۳۹ نفر سرشماری شده است. این شهر در تقسیمات کشور ارمنستان تابع هیچ استانی نیست و در واقع در مرز چهار استان کوتایک در شمال، آرارات در جنوب، آرماویر در جنوب غربی و آراگاتسوتن در شمال غربی قرار دارد. ارتفاع این شهر از سطح دریا از بین ۹۰۰ متر تا ۱۳۰۰ متر می باشد.

شهر ایروان از مراکز مهم اصلی صنعتی، فرهنگی، و علمی منطقه ی قفقاز است. خطوط راه آهن گسترده‌ای از این شهر منشعب شده و شهر مرکز بازرگانی فراورده‌های کشاورزی است. علاوه بر این، کارخانه‌های ایروان در زمینه فراوری فلزات، ماشین‌افزار، لوازم برقی، شیمیایی، بافندگی، و غذایی فعالیت دارند.

از ۴۰۰۰ سال پیش از میلاد مسیح، انسانها در محدوده ایروان زندگی می‌کرده‌اند. استحکامات عصر برنز شامل شنگاویت، کارمیرلور، کارمیربرد و بردادزور در این منطقه یافت شده‌اند. اکتشافات باستانشناسی قلعه‌ی اورارتویی به نام اربونی را که در ۷۸۲ پیش از میلاد و بنا به امر شاه آرگیشیتیس اول بنا شده بود را نمایان ساخت که در محل ایروان فعلی و برای محافظت از حملات قفقازیان شمالی قرار داشت. کانال‌های آبیاری و مخزن آب اورارتویی نیز در این محل کشف شده است. قلعه تیش‌ایانی (کارامیرلور) به دست سیت‌ها در ۵۸۵ پیش از میلاد تخریب شد. مابین قرن ۶ و ۴ پیش از میلاد، ایروان یکی از مراکز مهم قلمرو ساتراپ ارمنی در امپراطوری هخامنشی بود. دوره زمانی بین قرون ۴ و ۳ پیش از

میلاد نیز به عصر سیاه ایروان معروف است چراکه دانش تاریخی درباره آنچه در این دوره بر ایروان گذشت در دسترس نیست. اولین کلیسا در ایروان، کلیسای سنت پتر و پاول در قرن ۵ ساخته شد که در ۱۹۳۱ فروریخت.

در دوران عظمت اعراب، ایروان در ۶۵۸ به دست آنها افتاد. از آن زمان به مرکزی استراتژیک به عنوان گذرگاه کاروان‌های تجاری اروپا و هند مبدل شد. از قرن هفتم به بعد نام ایروان به این شهر اطلاق شد و بین قرن‌های ۹ و ۱۱ و بیش از حمله سلجوقیان، ایروان بخش امنی در پادشاهی باگراتونی بود.

ایروان در ۱۳۸۷ به جنگ تیمور درآمد و به تاراج رفت. شهر به عنوان مرکز اجرایی ایلخانیان درآمد، و به لحاظ اهمیت استراتژیک خود در طی قرن‌ها، بارها میان عثمانی‌ها و پارسیان رد و بدل شد. در اوج جنگ‌های میان ایرانیان و ترک‌ها در ۱۵۱۳ تا ۱۷۳۷، شهر ۱۴ بار دست به دست شد. در دوران شاه عباس اول و در ۱۶۰۴، ده‌ها هزار ارمنی به ایران کوچانده شدند. اولین نتایج این کوچ‌ها این بود که درصد مسلمین ساکن در این شهر به ۸۰ رسید در حالیکه جمعیت ارمنیان محلی باقی‌مانده در سرزمین به ۲۰ درصد هم نمی‌رسید.. در ۷ ژوئن ۱۶۷۹ یک زلزله مهیب شهر را به خاک نشاند.

در طی جنگ ایران و روس، و در تاریخ ۱ اکتبر ۱۸۲۷ شهر ایروان به دست ارتش روس (تحت ریاست ایوان پاسکویچ) افتاد و در ۱۸۲۸ و بر اساس عهدنامه ترکمنچای رسماً از تسلط ایرانیان خارج شد.

حاج سیاح در سفرنامه خود می‌نویسد:

«شهری است در نهایت پاکیزگی، روی بازارها نپوشیده، میدان بسیار وسیع، باغچه‌های متعدد به اطراف میدان که برای تفرج مردم ساخته‌اند... روانه قلعه شدم خندق و باره بسیار محکم. داخل شده نزدیکی مسجدی بسیار خوبی بود. در آن قلعه چند سربازخانه برای سربازان و مجلسی برای مقصرین بود. از آنجا گزاشتم گفتند جای سیاحت باغ حسن خان است، روانه گشتم باغی دیدم در نهایت صفا و طراوت. در وسط آن کلاه فرنگی به وضع ایران داشت...»

بارسلون

بارسلون یا بارسلونا با جمعیت ۴۶۶۷۱۳۶ دومین شهر کشور اسپانیا است. بارسلون همچنین مرکز بخش خودگردان کاتالونیا (بخش جدایی خواه اسپانیا) در شمال شرقی اسپانیا است. بارسلون در نزدیکی فرانسه و در کرانه مدیترانه قرار گرفته و دارای ۱۳ کیلومتر ساحل زیبا است. قدمت این شهر به سده ی نخست میلادی بازمی گردد.

منابع عربی و اسلامی نام این شهر را برشلونه و برصلونه گفته اند. لازم به ذکر است که بارسلون تلفظ فرانسوی این نام است که در فارسی رایج است. در زبان فارسی ایران در تلفظ بیشتر شهرها و کشورهای اروپایی تلفظ فرانسه آن ها مبنا قرار گرفته است. همچون لاهه، ناپل، آتن، میلان، سوئد، نورژ و غیره. بارسلونا تلفظ صحیح اسپانیایی و کاتالان است.

بازل

بازل سومین شهر پرجمعیت کشور سوئیس است. جمعیت این شهر در سال ۲۰۰۶ برابر با ۱۶۵۵۲۹ نفر و با احتساب حومه ۷۳۱۰۰۰ نفر بوده است. گستردگی ناحیه مسکونی بازل تا مرزهای شمالی سوئیس، این شهر را از سال ۲۰۰۴ به دومین شهر بزرگ کشور تبدیل کرده است. بازل مرکز کانتون (ایالت) بازل است. بازل در شمال باختری سوئیس بر کناره رود راین جای دارد. این شهر نقش عمده‌ای به عنوان یک مرکز صنعتی برای صنایع شیمیایی و داروسازی بر عهده دارد. بازل با هر دو کشور آلمان و فرانسه هم‌مرز است. این شهر به وسیله رومی‌ها بنیان نهاده شد. در دوره امپراتوری مقدس رومی، بازل شهری آزاد بود که در سال ۱۵۰۱ میلادی به کنفدراسیون سوئیس پیوست. دانشگاه بازل از سال ۱۴۶۰ میلادی سابقه دارد. بازل به عنوان یکی از مهمترین شهرهای فرهنگی در اروپا شناخته می‌شود. در سال ۱۹۹۷ برای کسب عنوان پایتخت فرهنگی اروپا رقابت می‌کرد. مردم این شهر به زبان آلمانی سخن می‌گویند.

باکو

باکو پایتخت کشور جمهوری آذربایجان است. این شهر بر ساحل غربی دریای خزر در شبه جزیره آبرشرون قرار دارد و یکی از مناطق نفت خیز جهان می باشد. باکو پر جمعیت ترین و یکی از زیباترین شهرهای قفقاز است. وجود تعداد بسیاری از پارک های ساحلی و برگزاری برنامه های متعدد هنری از جمله موسیقی، تئاتر و اپرا جاذبه خاصی به این شهر داده است.

قسمت قدیمی شهر باکو، همراه با برج و حصار قلعه شهر به خوبی از عصر قرون وسطی بجا مانده و یکی از آثار ثبت شده یونسکو به عنوان میراث فرهنگی جهانی است.

جمعیت باکو در قدیم از نژاد قفقازی آسیانی بوده است که نژادی غیر ایرانی و غیر ترکی است. در زمان ساسانیان حضور و نفوذ عنصر ایرانی در کرانه های اران از تالش و باکو تا دربند بسیار قوی و چشمگیر بود.

در دوره شروانشاهان، باکو بخشی از شروان بود. شروان مانند بقیه ایران بخشی از سرزمین آذربایجان نبود. آذربایجان به منطقه جنوب رود ارس گفته می‌شد. باکو پایتخت شیروانشاهان در سده‌های ۱۴ و ۱۵ میلادی بود و بعد بخشی از ایران صفوی شد.

حکومت عثمانی در قرن ۱۶ میلادی طی دوره‌ای کوتاه به قسمت اعظم قفقاز از جمله باکو حاکم بود. نادرشاه افشار توانست این قسمت از آران، گرجستان و منطقه ارمنستان فعلی را دوباره به ایران بازگرداند. در جنگ‌های ایران و روس در زمان فتحعلی شاه این ناحیه بر اساس عهدنامه گلستان و ترکمان چای از ایران جدا و به دست روس‌ها افتاد و باکو در اواخر قرن نوزدهم و دهه اول قرن بیستم از بزرگ‌ترین مناطق تولید نفت جهان بود.

بانکوک

بانکوک پایتخت و بزرگترین شهر کشور سلطنتی تایلند است که بر کرانه رودخانه چائوفرایا در حدود ۲۴ کیلومتری شمال خلیج تایلند برفراشته شده و شهری است فرهنگی دارای ترافیک شلوغ، ساختمان های جدید ساز متعدد و مغازه های بزرگ و بیش از ۳۰۰ معبد بزرگ بودایی، بیشتر ساکنان غربی و بیشتر از نصف چینی های تایلند در بانکوک بسر می برند، پاگودای وات چی زنگ ۲۰۰ پا بلندی دارد و کاخ های شاهی و پارک ها از جاهای دیدنی این شهر است.

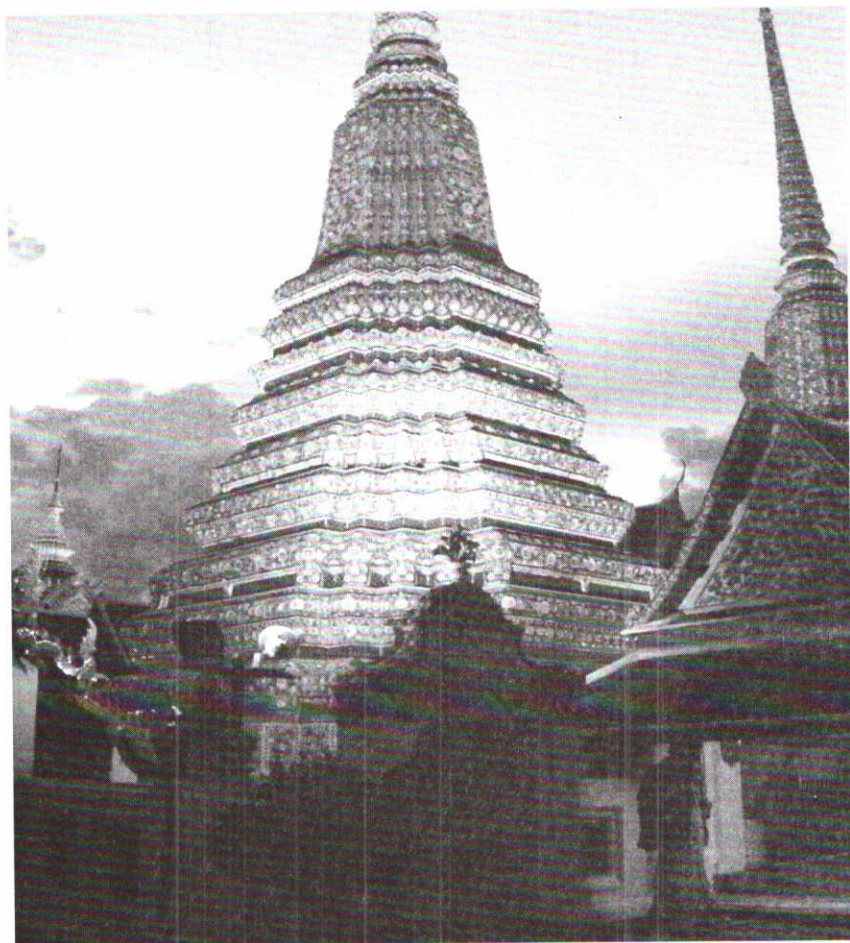
بانکوک در ۱۷۲۸ پایتخت کشور تایلند شد. اکنون یکی از شهرهای فعال جنوب شرقی آسیا است و فرودگاه دان موآنگ از فرودگاههای پر رفت و آمد جنوب شرقی آسیا می باشد. روزگاری شهر بانکوک را ونیز شرق می نامیدند زیرا کانال های فراوانی در این شهر کنده و مورد استفاده واقع شده است در دهه ۱۹۶۰ بیشتر این کانال ها برای بلوارسازی پر شد.

چینی های مقیم این شهر نقش عمده ای در اقتصاد و تجارت به عهده دارند در حومه شهر فعالیت های کشاورزی مهم صورت می گیرد.

موزه ملی که بزرگترین و جالب ترین موزه در جنوب شرقی آسیاست. در سال ۱۷۸۲ ایجاد گشت که شامل چندین ساختمان است و در آن آثاری ۱۰۰۰۰ ساله نگهداری می شود این موزه از فرهنگ و تاریخ تایلند چیزهای جالبی دارد.

وات فو یکی از کهن ترین و بزرگترین معابد بانکوک است که درست در جنوب گراند پالاس قرار دارد طول این معبد ۳۵ متر و در آن آثار بودایی وجود دارد و نخستین دانشگاه تایلند نیز در اینجاست.

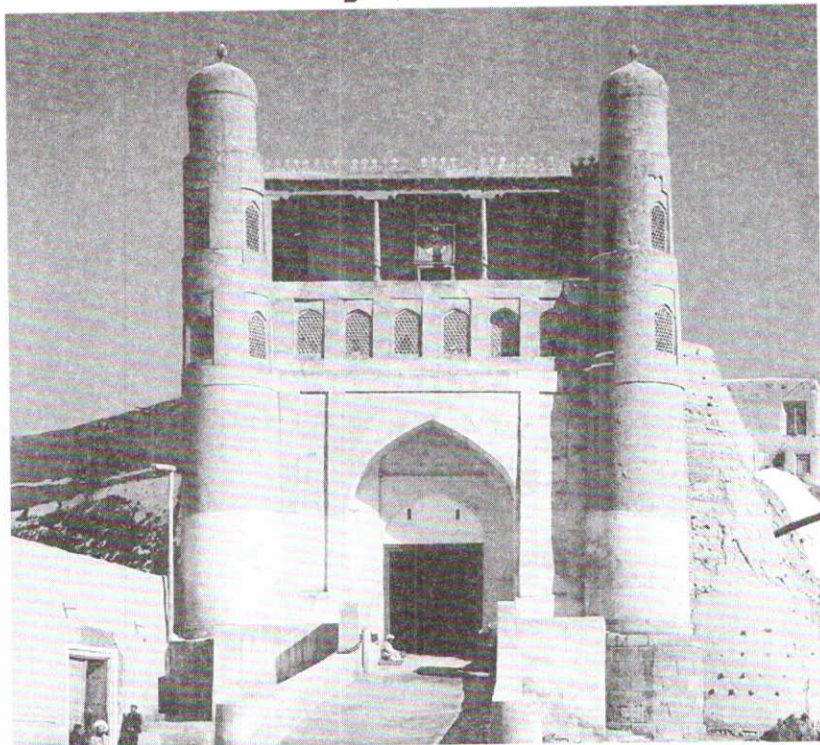

بصره

بصره از شهرهای بزرگ، معروف و تجاری عراق، و نخستین شهر عراقی بود که در عهد اسلامی به دست عقبه بن غزوан و با برنامه‌ریزی ابوالحرث عاصم بن دلف در سال ۱۵ قمری بنا گشت. مردم بصره در آغاز خلافت حضرت امیرالمؤمنین علی علیه السلام، از پیروان عثمان بن عفان، خلیفه سوم، و از مخالفان امام علی علیه السلام بودند. از این جهت طلحه و زبیر و عایشه به بصره پناه بردند و توانستند مردم بصره را علیه امام (ع) بشورانند. که در نتیجه جنگ جمل در سال ۳۶ در حوالی همین شهر به راه افتاد. در پایان جنگ جمل حضرت علی علیه السلام وارد بصره شد و در اجتماع عظیم بصریان در مسجد جامع این شهر سخنرانی فرمود. امام در آن خطبه اهل بصره را به شدت سرزنش کرد و آنان را بقایای ثمود خواند. این سخنان و خطبه‌های تند دیگر امام، وجدان مردم بصره را بیدار کرد و طولی نکشید که بصره به یکی از مهم‌ترین مراکز شیعه تبدیل شد. از آن تاریخ تا سال ۴۵ قمری، بصره یکی از کانون‌های قیام شیعیان علیه بنی‌امیه بود. ولی در سال ۴۵ قمری که زیاد بن ابیه از سوی معاویه والی بصره شد، کشتار فجیع و تکان‌دهنده‌ای بین علویین و شیعیان به راه انداخت و بصره را تحت نفوذ کامل امویان در آورد. بصره از آن پس نیز دستخوش دگرگونی‌های زیادی شد. این شهر غیر از واقعه جمل و فاجعه کشتار ابن زیاد، حوادث فراوان دیگری نیز به خود دید که از جمله آنها می‌توان به قیام ابراهیم بن عبدالله بن حسن بن علی علیه السلام اشاره کرد. این قیام که در سال ۱۴۴ قمری روی داد به شهادت ابراهیم و تخریب سه هزار خانه و قطع صد هزار اصله نخل متعلق به علویان و شیعیان بصره انجامید. این جنایات توسط بنی عباس جهت انتقام از علویان صورت گرفت.

بخارا

بخارا، با جمعیتی بالغ بر ۲۳۷۹۰۰ نفر (در سال ۱۹۹۹)، پنجمین شهر بزرگ ازبکستان، و مرکز استان بخارا است. شهر بخارا در جلگه‌ی واقع در مسیر سفلی رود زرافشان و کنار کانال شاهرود (شهر رود) واقع است.

بخارا (همراه با سمرقند) یکی از دو شهر عمده‌ی تاجیک‌نشین است. ۸۵ درصد مردم آن تا امروز نیز به زبان فارسی با گویش ویژه آسیای مرکزی که امروزه به زبان فارسی تاجیکی معروف شده حرف می‌زنند. تعدادی هم ازبک و ترک و یهودی در بخارا زندگی می‌کنند.

پنبه و آلو از مهم‌ترین محصولات کشاورزی بخارا به شمار می‌آیند، چنانکه آلود بخارا در ایران به طور کامل شناخته شده است.

بخارا از بزرگ‌ترین شهرهای ماوراءالنهر و یکی از کانون‌های دانش و ادب ایران پس از اسلام است. در ۱۰۰۰ میلادی در تصرف سامانیان درآمد و پایتخت سامانیان بود. در ۱۰۲۷ سلجوقیان آن را تصرف نمودند. در ۱۲۱۹ توسط چنگیز فتح و ویران شد و در ۱۳۸۳ در تصرف تیمور لنگ درآمد. بعد در ۱۵۰۵ در تصرف ازبکان (شیانیان) و بالاخره در ۱۶۰۰ میلادی در تصرف استراخان و جانشینان او که نیز از نژاد ازبک‌اند درآمد و باز به تصرف ایران درآمد و در دوران قاجار روسها بتصرف آن دست زدند. پس از آن اگرچه در تصرف خانات بخارا بود ولی در حقیقت جزئی از خاک روسیه محسوب می‌گردید. بخارا شهر و سرزمین موزه‌ها و در واقع موزه‌ای است در فضای باز که آن را مرواریدی بر تارک آسیای مرکزی نامیده‌اند.

در زیر، نام برخی از اماکن و ابنیه تاریخی بخارا آمده‌است:

ارگ بخارا - بالاحوض (سده ۱۸ تا ۲۰) - آرامگاه سامانی (سده‌های ۹ تا ۱۰) - قبرستان چشمه ایوب (۱۳۸۰ یا ۱۳۸۵-۱۳۸۴) - مدرسه عبدالله‌خان (۱۵۹۶/۹۸) - مدرسه مادر خان (۱۵۵۶/۵۷) - مسجد بلند (سده ۱۶) - مجموعه گاوکشان (مسجد، مناره، مدرسه) (سده ۱۶) خانقاه زین‌الدین خواجه (۱۵۵۵) - مجموعه پای کلان (سده‌های ۱۲ تا ۱۴) - مجموعه لب حوض (سده‌های ۱۶ تا ۱۷) - مدرسه کاکل‌داش (۱۵۶۸/۶۹) - خانقاه نادر دیوانیگی (۱۶۲۰) - مدرسه الغیگ (۱۴۱۷) - مدرسه عبدالعزیزخان (۱۶۵۲) - مسجد بالاحوض (۱۷۱۲) - آرامگاه سیف‌الدین باخرزی (نیمه دوم سده ۱۳ - سده ۱۴) - آرامگاه بیانقلی‌خان (نیمه دوم سده ۱۴ - ۱۵ یا ۱۶) - مسجد نمازگاه (سده ۱۲ تا ۱۶) - خانقاه فیض‌آباد (۱۵۹۸/۹۹) - مدرسه چهارمنار (۱۸۰۷) - ستاره‌ی ماه خاصه، سرای امیر بخارا (پایان سده ۱۹، آغاز سده ۲۰) - چهاربکر (محل خاکسپاری خاندن شیخ جُبیره) (۱۵۶۰/۶۳) و ...

بُردو

بُردو از شهرهای فرانسه و مرکز ناحیه آکیتن است. فرودگاه بین‌المللی، ایستگاه قطار اروپایی، محورهای اصلی بزرگراه‌ها و جاده‌های اصلی، راه دریای به اقیانوس اطلس و بندر، مرکز آکیتن، دریاچه‌ای رو به جهان را برای بُردو می‌گشایند. بُردو قطب اروپایی فناوری پیشرفته، شهر تبادلات بین‌المللی و مرکز اقتصادی جنوب غربی فرانسه است و به طور اخص در زمینه هوانوردی، فناوری فضایی و دفاعی فعالیت می‌کند. در بخش خدمات، فعالیت بسیار تجاری تسلط دارد و خدمات وابسته به موسسات تولیدی در این شهر مرکزیت یافته‌اند.

بُردو یکی از شهرهای دانشگاهی مهم است و دارای ۱۰۰۰۰۰ دانشجو، ۴ دانشگاه، ۱۴ مدارس عالی و ۵۰۰۰ پژوهشگر در ۲۰۰ آزمایشگاه است. امکانات پژوهشی بُردو این شهر را در رتبه اول در کشور فرانسه قرار داده است و زمینه‌های تخصصی (شیمی مولکولی، لیزر قوی، ...) این رتبه را تقویت می‌کنند.

همچنین بُردو با زندگی فرهنگی بسیار فعال، به عنوان یک مرکز بزرگ روشنفکری و هنری نیز مطرح است. این شهر موطن نویسندگان و نقاشان مشهوری چون میشل دو مونتنی، شارل دو مونتسکیو، فرانسوا موریاک، آندره لوت، آلبر مارکه و اودیلن ردون است. میراث معماری این شهر برجسته و بسیار قابل توجه است.

برلین

برلین شهر بزرگ و پایتخت آلمان است در حداقل ۲۰۰۰ سال پیش مردم اسلاوی در منطقه کنونی برلین می زیستند. در ۹۰۰ میلادی که قلمرو آپراتران آلمانی در اروپای غربی گسترش یافت و مرزهایشان به سوی شرق تا رود اودر رسید و کوچندگان آلمانی منطقه جدیدی را تصرف کردند و روستای برلین در ساحل شرقی رود اسپری در سده ۱۲۰۰ رشد کرد و مردمش ماهیگیر و پيله ور بودند.

در ۱۲۳۵ به صورت روستایی بود که در جنوب رود شیره قرار داشت شمال رود شیره روستای کولین وجود داشت که در ۱۳۰۷ برلین و کولین به هم پیوست آن گاه به اتحادیه هانسائی پیوست و رفته رفته از شهرهای مهم و سرانجام از ۱۷۰۱ پایتخت پروس و از ۱۸۷۱ پایتخت آلمان گشت. از این پس برلن رو به پیشرفت نهاد در ۱۷۴۰ حدود ۱۰۰۰۰۰ نفر جمعیت داشت و برلین از ۱۷۶۰ به تصرف اتریشی ها و در ۱۸۵۵ به جنگ فرانسوی ها و در ۱۹۴۵ به دست متفقین افتاد و در ۱۹۴۸ روس ها برلین را به دو قسمت غربی و شرقی تقسیم

و بخش شرقی آلمان را که زیر نفوذ روسیه بود ملحق کرد تا اینکه روس ها در ۱۹۶۱ به دور برلین شرقی دیوار کشیدند ولی بعد از فروپاشی شوروی دیوار برداشته شد و برلین یکی و بعد از مدتی پایتخت هر دو آلمان شد.

با گسترش و به هم پیوستن دو شهر کوچک شهر بزرگتر برلین پدید آمد. شهر قدیمی تر کلن که جزیره ای در رود اسپری قرار داشت و شهر برلین که بر کرانه شمالی رود واقع بود از شهر کلن برای نخستین در سال ۱۲۳۷ و از شهر برلن در ۱۲۴۴ سخن به میان آمده است. در ۱۳۰۷ به موجب عهدنامه ای شهر کلن و برلین به هم پیوستند و یکی از مهمترین شهرهای آلمان و به صورت یک شهر آزاد این امپراتوری در آمد. در جریان جنگ های سی ساله ۴۸ - ۱۶۱۸ برلن آسیب فراوان دید و مردم دسته دسته از شهر کوچ می کردند و شهر به صورت نیمه متروک در آمد.

میان سالهای ۸۳ - ۱۶۵۸ حصارهای بر گرد برلن - کلن و منطقه جدید فردریش سوردر کشیده شد که ۱۳ برج داشت در خارج این منطقه نیز دو محله مسکونی جدید به سبک دوره رنسانس بر اساس شبکه ای شطرنجی شکل گرفت یکی از این محلات که از ۱۶۷۴ رو به گسترش نهاد به نام تینز اشتات و محله دیگر فردریش اشتات نام یافت که از ۱۶۸۸ به بعد پدید آمد. این هر دو محله به وسیله خیابانی به التشتات متصل شدند که خیابانی مصفا و مشجر بود رفته رفته در هر دو سوی این خیابان ساختمانهایی ایجاد گشت به طول حدود یک مایل و به عرض ۱۹۸ پا و مانند خیابان شانزه لیزه بود و کاخ سلطنتی را به دروازه شهر براندنبورگ متصل می کرد.

وجود هر دوی این خیابانها سبب گردید که منطقه غربی هر دو شهر برلین و پاریس به محلات اعیان نشین بدل شوند.

شهر بزرگ برلین بزرگترین شهر آلمان است از شهرهای بزرگ جهان به شمار می رود.

این شهر قرنهای یک برلین متوسط بوده اما شهر در واقع کمتر از ۱۰۰ سال پیش رشد کرده و شهر بزرگی شده است اکنون برلین یکی از ۲۵ شهر بزرگ جهان است.

بریزین

بریزین یا بریزین مرکز ایالت کوئینزلند در کشور استرالیا است. جمعیت کلانشهر بریزین ۱۸۲۰۴۰۰ نفر است که ۹۸۹۱۵۲ نفر آن در شهر بریزین و بقیه در شهرهای اقماری آن زندگی می کنند. بریزین بعد از سیدنی و ملبورن سومین شهر بزرگ استرالیا است. ساختار شهری بریزین همانند دیگر شهرهای بزرگ استرالیا مشتمل بر مرکز شهر و تعداد زیادی محله است.

بريستول

بريستول یکی از شهرهای انگلستان است. بريستول همچنین اتحادیه‌ای خودمختار و بخشی سنی در جنوب باختری این کشور است و در ۱۶۹ کیلومتری غرب لندن جای دارد. جمعیت بريستول در حدود ۴۱۰۹۵۰ نفر و با احتساب حومه، ۵۵۰۲۰۰ نفر می‌باشد که از این نظر ششمین شهر انگلستان و نهمین شهر پرجمعیت بریتانیا است.

بريستول تا سال ۱۰۸۶ میلادی، با وجود دارا بودن موقعیت بندری خوب، از اهمیت زیادی برخوردار نبود، اما از این سال بود که به سرعت گسترش یافت. در سال ۱۰۸۶ جمعیت این شهر حدود ۲۳۰۰ نفر بود و در سال ۱۳۷۷ با جمعیتی حدود ۹۵۰۰ نفر سومین شهر انگلستان پس از لندن و یورک بود.

تجارت هند غربی (معاوضه کالاهای صنعتی با برده‌های سیاه‌پوست)، اساس قدرت تجاری بريستول را در قرن هفدهم تشکیل می‌داد که با منسوخ شدن برده‌داری از قدرتش کاسته شد. اما با تغییراتی که در مسیر رود آوون داده شد، دوره تازه‌ای از رونق و پیشرفت را آغاز کرد.

بغداد

بغداد شهری است که منصور دوانیقی در سال ۱۴۱ هجری قمری (۷۶۲ - ۷۶۶ میلادی)، در کنار رود دجله، بنا نهاد و نامش را «مدینه السلام» گذاشت و پایتخت حکومتی خویش را به آنجا منتقل کرد. او از نظر شهرسازی دست به آزمایش جالبی زد و شهر را به شکل یک دایره کامل که به وسیله یک دیوار اصلی با برج های مدور و یک خندق احاطه شده بود بنیان نهاد. این شهر تا سال ۲۶۲ هجری رونق داشت و پایتخت چندین خلیفه ی عباسی (منصور، مهدی، هادی، هارون، امین و مأمون) بود، اما از زمانی که معتصم پایتخت خود را به سامرا منتقل کرد، رو به ویرانی نهاد و مجدداً در سال ۲۷۱ هجری پایتخت شد. بغداد بعدها در سال ۶۳۷ هجری به دست هلاکو خان و سپس در سال ۹۷۹ هجری به دست تیمور لنگ و در سال ۱۰۱۷ به دست ترک ها تخریب شد و از آن پس میان ایرانیان و ترکان عثمانی دست به دست می گشت. در سال ۱۹۱۷ انگلیسی ها بر این شهر دست یافتند، در ۱۹۲۱ پایتخت کشور عراق شد و از آن روز تاکنون نیز همچنان پایتخت عراق است.

شهر بغداد بزرگترین شهر این کشور است و بر کرانه‌های رودخانه دجله و ۴۰ کیلومتری فرات قرار دارد. از روزگار سومریان، بغداد نقطه مهمی برای ارتباطات تجاری و سفرهای کاروان‌های بازرگانی بوده است. اوج رواج و ترقی بغداد در زمان هارون خلیفه بود و به دلیل وجود علما و هنرمندان آثار علمی و هنری پر ارزشی در این شهر پدید آمد. بغداد نام‌های دیگری از جمله: مدینه المنصور، مدینه الخلفاء، الزوراء، المدینه، المدوره و مدینه السلام داشته است. ارتفاع این شهر از سطح دریا ۳۲ متر است.

بغداد امروز این مرکز مهم فرهنگی، صنعتی، بازرگانی با ۳۶۸۰۰۰۰ تن جمعیت در ۱۹۹۵ و ۸۶۳ کیلو متر مربع وسعت عمدتاً زیر نفوذ عوامل فرهنگی سه دوره مشخص تاریخی شکل گرفته است: دوران حاکمیت عثمانی و حکومت پاشاها (۱۰۴۸ - ۱۳۳۵ / ۱۶۳۸ - ۱۹۱۷)، دوران اشغال، قیمومیت و تحت حمایتی انگلیس و مشروطه سلطنتی (۱۲۹۶ - ۱۳۳۷ ش / ۱۹۱۷ - ۱۹۵۸) و دوران جمهوری (از ۱۹۵۸ به بعد).

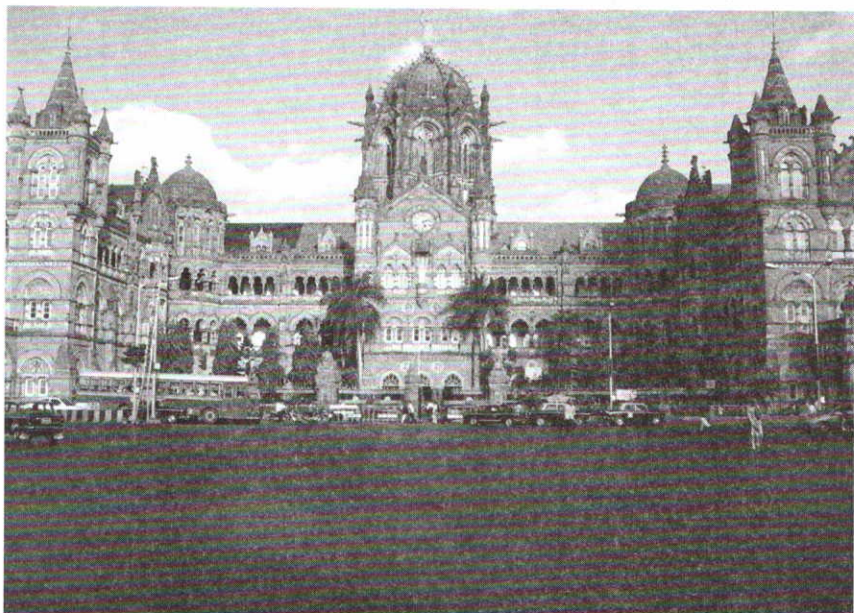
بمبئی

بمبئی با نام جدید مومبای پایتخت ایالت ماهاراشترا از مهمترین شهرهای کشور هند است. بمبئی در زبان هندی به معنای ساحل خوب است. این نام را، استعمارگران پرتغالی روی شهر نهادند. در سال ۱۹۹۵ میلادی نام این شهر، به «مومبای» تغییر یافت که نام یکی از خدایان زن هندی است. اما در خارج از هند، این بندر بزرگ همچنان به بمبئی معروف است.

بندر بمبئی، بزرگترین مرکز تولید پارچه‌های پنبه‌ای و فیلم‌های سینمایی شبه قاره هند است و از این رو به «بولیوود یا بالیوود» نیز شهرت دارد.

این شهر با وسعتی برابر ۶۰۳ کیلومتر مربع و جمعیتی بالغ بر ۱۳/۳ میلیون نفر (در سال ۲۰۰۶) یکی از چهار شهر بزرگ و پرجمعیت کشور هندوستان است. این شهر در غرب کشور هند در ساحل دریای عرب واقع شده است. بمبئی یکی از شهرهای بزرگ و پرجمعیت هندوستان و پایتخت تجارتی آن به شمار می رود.

شهر بمبئی بزرگترین بندر هند در ساحل غربی این کشور است. این شهر در واقع مرکز بانکداری، تجارت، مبادلات مالی، بازرگانی و صنعت کشتی سازی هند به شمار می رود. تمرکز امور اقتصادی و تجاری در بمبئی پس از استقلال هند نیز ادامه یافته و بعنوان شاهراه ارتباطی هند با ایران و جهان عرب اهمیت راهبردی خود را حفظ کرده است.

در حال حاضر از بین جمعیت حدود ۷۰ میلیون نفری ایالت مهاراشترا بیش از ۲۰ درصد زیر خطر فقر زندگی کرده و خود بمبئی بزرگترین جمعیت کپرنشینان هند را در خود جای داده است. درآمد سرانه در هند حدود ۱۰۸۹ دلار میباشد لیکن ایالت مهاراشترا با داشتن بیشترین سهم در اقتصاد یک تریلیون دلاری هند رتبه یازدهم را در مقیاس درآمد سرانه در بین ایالت های هند داراست. جمعیت شهر، همراه با حومه هایش به حدود بیست میلیون نفر می رسد. شدیدترین جلوه های تضاد طبقاتی جامعه هند را می توان در این شهر پی گرفت. از یک سو صاحبان ثروت های سرشار در این شهر زندگی می کنند و از سوی دیگر توده های فقیری که حتی قادر به سیر کردن شکم خویش نیستند. بیش از نیمی از جمعیت شهر، در حصیر آبادها و حلبی آبادها به تیرگی روزگار می گذرانند.

بوئنوس آیرس

بوئنوس آیرس پایتخت کشور آرژانتین و بزرگ‌ترین شهر و بندر آن می باشد. این شهر در ساحل جنوبی ریو دو لاپلاتا، و بر روی ساحل جنوب شرقی قاره آمریکای جنوبی، و مقابل شهر ساکرامنتو، اروگوئه واقع شده است.

بوئنوس آیرس که به شدت تحت تأثیر فرهنگ اروپا قرار گرفته، به خاطر معماری، زندگی شبانه، و فعالیتهای فرهنگی اش سرشناس می باشد. این شهر همچنین یکی از ثروتمندترین شهرهای آمریکای لاتین است، که در آن عمدتاً طبقه متوسط اجتماعی و نیز ساکنانی که دارای تحصیلات عالی هستند، زندگی می کنند.

بوینس آیرس پس از درگیریهای داخلی در قرن نوزدهم، در ۱۸۸۰ (میلادی) از ایالت بوئنوس آیرس خارج شد تا توسط دولت فدرال اداره شود. محدودههای شهر نیز گسترش یافت تا شامل شهرهای سابق بلگرانو و فلورس شود.

برخی اوقات از این شهر به عنوان «پایتخت فدرال» یاد می کنند تا آن را از ایالتی با این نام متمایز سازد. در اصلاحات ۱۹۹۴ قانون اساسی آرژانتین، این شهر یک شهر خودمختار معرفی گردید، از این رو عنوان رسمی آن «شهر خودمختار بوئنوس آیرس» می باشد.

دریانورد اسپانیایی، خوان دیاز دسولیس اولین مرد اروپایی بود که در سال ۱۵۱۶، به ریودولاپلاتا رسید، اما ماموریت وی در اثر حمله ای که در آن به وسیله قبیله بومی چارووا یا گوارانی کشته شد، زود به پایان رسید.

این شهر در ابتدا تحت عنوان «شهر بانوی ما با هوای مطبوع» توسط یک جوینده طلای اسپانیایی به نام پدرو دمندوزا، بنیانگذاری شد. این نام توسط کشیش مندوزا که یک پیرو پروپاقرص «ویرجین دو بوناریا» (بانوی ما از نسیم های ملایم) از کالیاری، ساردینیا بود، انتخاب شد. امروزه، مکان شهر مندوزا بخش سان تلمو در جنوب بخش مرکزی شهر واقع است.

این شهر به ۴۸ بخش برای مقاصد اداری تقسیم می شود. این تقسیم بندی اصولاً بر مبنای «بخش ها»ی (بلوک ها) کلیسای کاتولیک بوده، اما از دهه ۱۹۴۰ تاکنون دچار یک سری از تغییرات شده است. طرح جدیدتر شهر را به ۱۵ «بلوک» تقسیم کرده است. تعدادی از بارزترین و معروفترین «بخش» ها عبارت اند:

از لابوکا، سان تلمو، رکولتا، پالمو، و پوئرتو مادر.

بیشتر ساکنان این شهر مسیحیان کاتولیک رومی می باشند. بوینس آیرس کرسی اسقفی پایتختی کاتولیک رمی (که سراسقف آرژانتین است) و نیز چند سلسله مراتب از ارتودوکس شرقی و انگلیکان می باشد. کلیساهای انجیلی بطور پیوسته از دهه ۱۹۸۰ در این کشور افزایش یافته اند.

جوامع قابل توجه یهودی و مسلمان به مدت ۱۰۰ سال است که در این شهر وجود داشته اند. بوینس آیرس موطن بزرگترین جامعه یهودی آمریکای لاتین می باشد.

بوینس آیرس شاهراه اقتصادی، صنعتی، بازرگانی و فرهنگی آرژانتین است. بندر آن یکی از پرکارترین نمونه ها در جهان است. جمع آوری مالیات در گذشته سبب مشکلات سیاسی در تاریخ آرژانتین شده بود. رودخانه های قابل کشتیرانی از طریق ریودولاپلاتا این بندر را به شمال شرق آرژانتین؛ برزیل، اروگوئه و پاراگوئه متصل می کند. در نتیجه، آن به عنوان یک شاهراه توزیع برای ناحیه وسیعی از منطقه جنوب شرقی قاره محسوب می شود.

بوپال

بوپال یا بهوپال مرکز ایالت مادیا برادش و از شهرهای مهم کشور هندوستان است. این شهر در حاشیه ی دو دریاچه ی زیبا، که به مناظر زیبا و طبیعی پیرامونشان در هند شهرت دارند، واقع شده است. ارگ فتحگر در این شهر واقع است. بوپال به دو قسمت تقسیم شده است: «شهر خاص» که دوست محمدخان افغان دور آن حصار کشید و محله های مسکونی جدید و حومه های جهانگیرآباد و احمدآباد که حگام بعدی بر آن افزودند تا یاد جهانگیر محمدخان (شوهر سکندر بگم) و احمدعلی خان (شوهر سلطان جهان بگم) را زنده نگه دارند. نواب فیض محمدخان (۱۱۹۱-۱۱۶۸ قمری، ۱۷۷۷-۱۷۵۴ میلادی) این شهر را مرکز ایالت قرار داد، اما مقرر حکومت حکمرانان پیش از وی، اسلام نگر بود.

نواب نشین بوپال در گذشته، پس از حیدرآباد، مهمترین بخش مسلمان نشین شبه قاره هند به شمار می‌رفت. بوپال اکنون شهری صنعتی و تجاری است که تولید منسوجات و جواهرسازی از صنایع مهم آن به شمار می‌آید.

بوپال با مساحتی معادل ۲۸۶ کیلومتر مربع و در ارتفاع ۴۹۹ متری از سطح دریای آزاد، در مرکز کشور هند واقع و فقط از شمال به کوهستان ویندیا محدود شده است. در این شهر دو دریاچه بزرگ و زیبا قرار دارد که به دریاچه‌های بوج وتلند معروفند که مناظر زیبا و محیطی دلپذیر را برای این شهر فراهم کرده است. طبق آمار سال ۱۳۸۰ (۲۰۰۱)، جمعیت بوپال بالغ بر ۱۴۸۲۷۱۸ نفر بوده است.

بوپال با آب و هوایی معتدل در گرمترین روزهای تابستان حداکثر به ۴۰ تا ۴۲ درجه و حداقل به ۲۴ تا ۲۷ درجه سانتی‌گراد می‌رسد. در زمستان معمولاً هوا از ۸ درجه سانتی‌گراد سردتر نمی‌شود. فصل باران‌های موسمی یا مانسون از اواسط ژوئن شروع شده و تا اواخر سپتامبر یا اوایل اکتبر ادامه دارد.

در شبهای ۲ و ۳ دسامبر ۱۹۸۴ (آذر ۱۳۶۳)، ابر مسمومی ناشی از نشت گاز سمی صنعتی خطرناک، بر فراز شهر بوپال به حرکت درآمد که وخیم‌ترین حادثه صنعتی جهان نام گرفت. گاز سمی از کارخانه شرکت آمریکایی یونایتد کارباید نشت کرد و این فاجعه چندین هزار کشته و بیش از ۳۰۰ هزار بیمار بر جای گذاشت، که بسیاری از آنها کاملاً معلولند و در شرایط دشواری زندگی می‌کنند.

گاز سمی نخست خانه‌های نزدیک را پوشاند. خیلی‌ها بلافاصله جان باختند، سپس ابری ضخیم همه اطراف را پوشاند. همه اهالی شهر در خیابان‌ها در حال خفگی بودند.

پس از فاجعه، رسوایی بزرگی بر سر موضوع مصونیت قضایی مدیران شرکت یونیون کارباید مطرح شد. هیچ مسئولیتی متوجه مدیران آن نگردید، گویا فاجعه طبیعی و غیر قابل پیش‌بینی بوده است و مدیران شرکت نمی‌توانسته‌اند هیچ اقدامی برای جلوگیری از بروز آن انجام دهند. در فوریه ۱۹۸۹ دیوان عالی هند طرف آمریکایی را به پرداخت ۴۷۰ میلیون دلار محکوم کرد، که ۵۰ میلیون دلار آن را دفتر یونیون کارباید در هند و ۴۱۵ میلیون دلار

آن را دفتر اصلی شرکت در آمریکا می‌بایست پرداخت کند. از این مبلغ ۲۵۰ میلیون دلار آن را شرکت‌های بیمه پرداخت کردند. بازماندگان قربانیان این فاجعه تنها مبلغ ۲۵ هزار روپیه (معادل ۷۱۵ یورو) غرامت دریافت کردند که در مقابل بیست سال درد کشیدن بسیار ناچیز است.

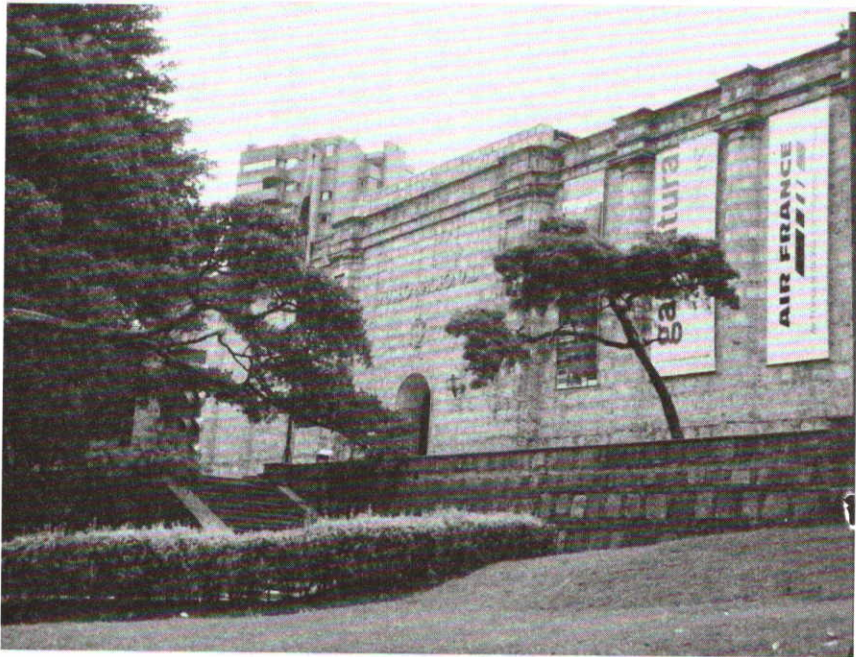
نشت گاز از این کارخانه حشره کش سازی به کشته شدن دست کم ۱۸ هزار نفر از سال ۱۹۸۴ تا کنون منجر شده و هزاران نفر دیگر هنوز در اثر آن با مشکلات جسمانی گریبانگیر هستند. یونیون کارباید در بوپال اکنون کارخانه‌ای متروکه است اما هنوز حدود ۲۵ تن مواد سمی در محل باقی مانده‌است و شرکت یونیون کارباید از زیر تمیزکاری محل حادثه شانه خالی می‌کند. افراد زیادی برای حقوق قربانیان این فاجعه شیمیایی تلاش می‌کنند.

بوگوتا

بوگوتا که نام رسمی آن بوگوتا دی سی است پایتخت کلمبیا بوده و با جمعیتی معادل ۷۳۲۱۸۳۱ نفر (در سال ۲۰۰۵) بزرگ‌ترین و پرجمعیت‌ترین شهر آن کشور به شمار می‌آید. جمعیت تقریبی بوگوتا، و منطقه‌ای در حومه شهر به نام سواچا، ۷۸۸۱۱۵۶ نفر می‌باشد.

این شهر که در ابتدا توسط میوزیک‌ها باکاتا نامیده می‌شد، پیش از آنکه کاوشگران اسپانیایی منطقه را تحت استعمار قرار دهند، مرکز تمدن آنها محسوب می‌شد و جمعیت فراوانی را در خود جای داده بود. در ۶ اوت ۱۵۳۸ (میلادی) گونزالو ژیمenez دی کوساتا اقامتگاه اروپاییان را بنا نهاد و با توجه به نام زادگاه خود و نام محلی، آنرا سانتا فی د باکاتا نامگذاری کرد. نام «باکاتا» تا زمانی که پایتخت پادشاهی جدید گرانادا شد به بوگاتای مدرن تغییر یافته بود. بوگوتا در آن زمان بخشی از نیاب السلطنه پرو و سپس نیاب السلطنه گرانادای نو به شمار می‌آمد و به یکی از مراکز قدرت استعمار اسپانیا و تمدن امریکای جنوبی تبدیل شده بود.

در سال ۱۸۱۱-۱۸۱۰، ساکنان این شهر علیه استعمار حکومت اسپانیا شورش کردند و دولتی از خودشان تشکیل دادند، اما ناچار بودند به تقسیم بندی‌های داخلی رضایت داده و بازگشت موقت ارتش وفادار اسپانیا، که از سال ۱۸۱۶ تا ۱۸۱۹ کنترل شهر را بازپس گرفتند رضایت دهند تا اینکه سیمون بولیوار پس از پیروزی‌اش در بویاکا این شهر را بازپس گرفت. پس از آن بوگاتا به پایتخت گراند کلمبیا که اتحادیه‌ای متشکل از پاناما، ونزوئلا، کلمبیا و اکوادور بود، تبدیل شد. پس از آنکه جمهوری مذکور به بخش‌های مختلف خود تجزیه شد، بوگاتا پایتخت گراندای نو باقی ماند و بعدها به جمهوری کلمبیا تبدیل شد.

بوگوتا در مرکز کشور، در شرق «سابانا دی بوگوتا» و در ارتفاع ۲۶۴۰ متری (۸۶۶۱ فوت) از سطح دریا قرار دارد. اگرچه «سابانا» آنگونه که در میان مردم خوانده می‌شود، در لفظ «ساوانا» است، موقعیت جغرافیایی آن در حقیقت یک فلات مرتفع است که در بالای رشته کوه‌های آندز قرار گرفته است.

بیروت

بزرگترین شهر و پایتخت کشور لبنان یک شهر اسلامی ماقبل صنعتی بود که دیواری بر گرد آن قرار داشت. در دهه های آخر قرن ۱۹ با سرازیر شدن اروپاییان مسیحی به سوی آن و رشد حومه هایی که در حاشیه شهر اسلامی به سبک اروپایی ساخته شد همراه با تاسیس دانشگاه آمریکایی در حومه راس بیروت هویت کلی شهر را دگرگون کرد در نیمه اول قرن ۲۰ حلبی آبادی های مهاجران روستایی و آوارگان نیز به مجموعه افزود. علاوه بر حلبی آبادها که مجموعه متنوعی از گروههای قومی و مذهبی را در خود جای داده است هسته قدیمی شهر سه خرده فرهنگ شهری متمایز در بیروت وجود دارد.

منطقه اشرفیه که منطقه مسکونی مسیحیان طبقه متوسط و بالاست و ساکنانش از نظر راه و رسم زندگی و فرهنگ تمایلات فرانسه دوستی دارند و عمدتاً در خانه های ویلایی بزرگ زندگی می کنند منطقه بسطا که منطقه مسکونی مسلمانان نسبی طبقه متوسط و طبقه پایین با تمایلات سنتی است و سرانجام بر خلاف این دو منطقه مسکونی نسبتاً یک دست منطقه راس بیروت و به ویژه محله حمراست که به سرعت در حال رشد است و ساکنان آن

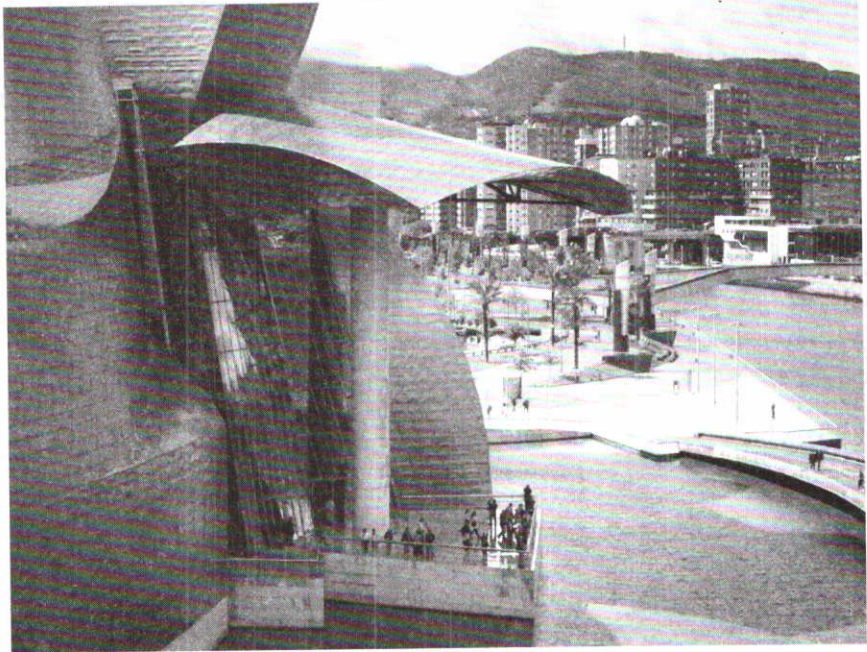

را گروه های قومی و مذهبی مختلف تشکیل می دهند. برجسته ترین ویژگی این منطقه سکونت طبقه متوسط در آن و رواج سبک زندگی انگلوساکسون است. بخش بنگاه های اقتصادی جدید در بیروت همچنان گسترش یافته است. تقاضای این بخش برای خرید دفاتر بزرگتر و در اختیار داشتن مقادیر عظیمی از سرمایه منجر به ایجاد ساختمانهای بلند تجاری شده است که در اوایل دهه ۱۹۷۰ - ۲۲٪ از مجموع ساختمانها و ۵۷٪ کل سطح زیر بنای ساختمانی را شامل می شد. بخش اعظم مساحت زیربنای ساختمان ۶۲٪ برای مصارف مسکونی مورد استفاده قرار گرفته است اما ۱۸٪ برای مصارف خرده فروشی و ۹٪ برای دفاتر و ۱۱٪ دیگر مورد استفاده مؤسسات و ادارات دولتی و مراکز صنعتی است.

حمرا منطقه ای است که پس از تاسیس دانشگاه آمریکایی بیروت در ۱۸۶۶ بر گرد این دانشگاه پدیدار شد و رشد یافت. این دانشگاه مؤسسات وابسته به آن استادان و سایر متخصصان را جذب کرده و اکنون عمدتاً (محل سکونت) طبقه متوسط است. ساختار شغلی در حمرا عمدتاً خدماتی است و در آن ۲۲٪ مشاغل به کارمندان ۵٪ به مدیران اجرایی ۲۶٪ به کسبه مستقل و بیش از ۱/۳ کل مشاغل به پیشه وران گوناگون تعلق دارد. در حمرا بخش اشتغال زای بزرگی که به طبقه متوسط تعلق داشته باشد وجود ندارد و به اعتقاد برخی این کمبود موجب می شود که طبقه متوسط در بیروت از طبقه مشابه خود در آمریکای شمالی ضعیف تر باشد. با این حال ساکنان حمرا به مثابه نخبگان فکری حاملان مهارت ها و ایدئولوژی های جدید و کسانی که شیوه های جدید زندگی را به نمایش می گذارند بر دگرگونی اجتماعی در سراسر بیروت تاثیر می گذارند. منطقه حمرا به طول ۱۰۰۰ و عرض ۶۰۰ متر است که بر اساس برنامه ریزی سنجیده و منطقه بندی شهری بلکه تنها در پایخ به عملکرد نیروهای بازار آزاد رشد کرده است.

دانشگاه آمریکایی بیروت در منطقه ای که باغداری در آن رواج داشت ساخته شد در آن زمان در حدود ۳۰ خانه یک طبقه با سقف سفالین و بالکن و نمای زیبا ساختند تا پایان جنگ جهانی دوم که همزمان با ورود امواج جدید گروههای جمعیت از خارج بیروت تقاضا برای خرید زمین افزایش یافت.

بیلباؤ

بیلباؤ شهری است در شمال اسپانیا. این شهر بزرگ‌ترین شهر سرزمین باسک و پایتخت استان بیسکای با ۳۵۳۹۵۰ نفر (۲۰۰۶) جمعیت و ۴۱/۳ کیلومترمربع مساحت است. یکی از موزه‌های گوناگونی در این شهر قرار دارد. بنای این موزه که فرانک گری آن را طرح کرده از دیدنی‌ترین کارهای معماری قرن بیستم است

پاریس

پاریس، پایتخت کشور فرانسه، مرکز و یکی از شهرستان‌های ناحیه ایل - دو - فرانس است. رود سن از میان این شهر عبور می‌کند.

پاریس یکی از شهرهای پیشروی جهان در زمینه‌های اقتصاد، فرهنگ، هنر، سیاست، تحصیل، تفریحات، مد و علم است. پاریس را در کنار لندن، توکیو و نیویورک، ابرشهرهای جهان می‌نامند.

پاریس بزرگترین شهر اقتصادی اروپا و پنجمین شهر اقتصادی جهان از نظر سطح تولید ناخالص داخلی است. این شهر به تنهایی در حدود ۵۰۱ میلیارد یورو یعنی در حدود ۲۵ درصد تولید ناخالص داخلی فرانسه را در اختیار دارد. دفتر مرکزی ۳۶ شرکت از ۵۰۰ شرکت برتر جهان در پاریس قرار دارد. منطقه «لا دفانس» در شهر پاریس به عنوان مهمترین مرکز اقتصادی اروپا شناخته می‌شود. این شهر همچنین میزبان تعدادی از مهمترین سازمان‌های بین‌المللی نظیر یونسکو، سازمان همکاری اقتصادی و توسعه و اتاق بازرگانی بین‌المللی است.

جمعیت شهر پاریس حدود ۲۱۶۴۹۹۴ نفر است. جمعیت منطقه شهری پاریس بالغ بر ۹/۹۳ میلیون نفر بوده و جمعیت این شهر همراه حومه آن به حدود ۱۲ میلیون نفر می‌رسد و یکی از پر جمعیت‌ترین شهرهای اروپا به شمار می‌رود.

پاریس معروفترین مقصد توریست‌های جهان است. سالانه حدود ۳۰ میلیون نفر توریست خارجی از پاریس دیدن می‌کنند. تعداد زیادی از آثار دیدنی، موسسات و پارک‌های مشهور جهان در این شهر قرار دارند.

نام پاریس برگرفته از نام گروهی از افراد قوم گل به نام پاریزی‌ها است. در دوره استیلای روم نام این شهر به «لوتشیا» تغییر کرد، اما در زمان یولیانیوس پادشاه روم نام شهر دوباره به پاریس تغییر یافت.

پاریس دارای القاب متعدد زیادی است، اما مهم‌ترین نام آن «شهر نور» است. این نام هم به مرکزیت این شهر در زمینه علم و تحصیلات و هم به پر نور بودن این شهر در شب‌ها برمی‌گردد.

اولین آثار زندگی و تمدن دائمی در مکان فعلی پاریس و حاشیه آن به ۴۲۰۰ سال قبل از میلاد برمی‌گردد. از حدود ۲۵۰ سال قبل از میلاد مسیح پاریزی‌ها که شاخه‌ای از تیره سلت‌ها بوده و عمدتاً به شغل قایقرانی و تجارت اشتغال داشتند ساکن این مکان شدند. رومی‌ها در حدود سال ۵۲ قبل از میلاد پاریس را تصرف کردند.

در زمان رومی‌ها نام این شهر به «لوتشیا» تغییر کرد. در این عصر عمارت‌های زیادی نظیر: سالن‌ها، کاخ‌ها، حمام‌ها، معابد، تئاترها و یک آمفی تئاتر در پاریس ساخته شد. تعدادی از این آثار از جمله حمام رومی و آمفی تئاتر هنوز پا برجاست. پس از پایان سلطه رومی‌ها در قرن سوم و چهارم میلادی پاریس به شهر کوچکی تبدیل شد، اما پس از مدت کوتاهی توانست جایگاه سابق خود را بدست آورد.

در حدود سال ۵۰۰ میلادی پاریس پایتخت حکومت کلویس یکم (امپراتور فرانک‌ها) شد. پس از مرگ کلویس امپراتوری فرانک‌ها به چند قسمت تبدیل شد. در این دوره پاریس پایتخت یکی از این کشورها بود. در قرن نهم میلادی کشور فرانسه مورد هجوم وایکینگ‌ها قرار گرفت اما تنها بخش سمت چپ رود سن پاریس آسیب دید. در سال ۱۱۹۰، شاه فیلیپ دوم پاریس را در هر دو سمت رودخانه توسعه داد و دانشگاه پاریس، کاخ لوور و کلیسای نوتردام را افتتاح کرد. پاریس پس از جنگ‌های ۱۰۰ ساله ی فرانسه و انگلستان دوباره به عنوان پایتخت فرانسه انتخاب شد.

در زمان جنگ‌های مذهبی فرانسه و کشتار سنت بارتلمی در زمان شارل نهم پاریس به عنوان قطب مذهب کاتولیک در اروپا مطرح شد. پس از تغییر سلطنت از خانواده والوا به

بوربون در فرانسه و روی کار آمدن لویی چهاردهم مرکز سیاست فرانسه به ورسای که شهری در نزدیکی پاریس بود، تغییر مکان یافت؛ اما پاریس مرکزیت خود را از نظر جمعیت، هنر، فرهنگ، علم و تحصیلات حفظ کرد. یک قرن بعد، در جریان انقلاب‌های فرانسه و فتح زندان باستیل در سال ۱۷۸۹ و تبدیل حکومت سلطنتی به سلطنت مشروطه، لویی شانزدهم پادشاه وقت فرانسه به درخواست انقلابیون به پاریس نقل مکان کرد و پاریس دوباره به عنوان پایتخت فرانسه انتخاب شد.

پرث

پرث مرکز ایالت استرالیای غربی در کشور استرالیا است. جمعیت ۱۶۰۰۰۰۰ نفری پرث، این شهر را به بزرگترین شهر غربی استرالیا تبدیل کرده است. همچنین این شهر چهارمین شهر بزرگ استرالیا نیز محسوب می شود.

این شهر در سال ۱۸۲۹ توسط کاپیتان اسکاتلندی نیروی دریایی سلطنتی بریتانیا «جیمز استرلینگ» (James Stirling) کشف شد.

پورت لوئیس

پورت لوئیس یا پاو - لوئی پایتخت کشور موریس است.

پورت لوئیس یک شهر بندری در کرانه اقیانوس هند است و بزرگ‌ترین شهر و بندر اصلی کشور موریس بشمار می آید. این شهر با جمعیت ۱۴۷۶۸۸ (سرشماری ۲۰۰۳) در شهرستان پورت لوئیس واقع شده است.

پورت لوئیس را فرانسویان در حدود ۱۷۳۵ بنا کردند تا ایستگاهی باشد در راه سفر کشتی‌های فرانسوی رهسپار دماغه امید نیک. این شهر به افتخار لوئی پانزدهم فرانسه، پورت لوئیس (بندر لوئی) نامیده شد.

پونا

پونا شهری است در ایالت مهاراشترا در کشور هندوستان که در ۱۶۰ کیلومتری شرق بمبئی واقع شده است. این شهر را با گویش هندی پونه نیز می نامند. پونا بیش تر به عنوان پایتخت تحصیلی ایالت مهاراشترا شناخته می شود.

در حدود ۳۷۵ سال پیش در زمان حکومت شاه شیواجی، حاکم مهاراشترا که در مقابل امپراتوری گورکانیان مقاومت کرد، این شهر به عنوان پایتخت سیاسی و نظامی برگزیده شد که بیش تر جمعیت آن را جنگجویان و سربازان ارتش آن زمان تشکیل می دادند. این شهر نزدیک به دو سده پیش بر روی نقشه‌ی سیاسی هندوستان نمایان شد. تاریخ شهر پونا پس از ورود نیروهای انگلیسی به این منطقه در قرن ۱۸ میلادی، وارد مرحله تازه‌ای شد. بعدها این شهر نقش بسیار مهمی را به عنوان فعالترین مرکز مبارزات انقلابی در جنبش استقلال هندوستان ایفا نمود و تا امروز این شهر همواره پرچمدار اصلاحات در هندوستان بوده است. برای مردم مراتی زبان (ساکنین ایالت ماهاراشترا) سنبُل غرور و افتخار است.

پونا در ۱۶۰ کیلومتری جنوب شرقی بمبئی در ایالت ماهاراشترا قرار دارد. پونا شهری است آرام و خوش آب و هوا دارای چندین بنای تاریخی و جاذبه‌های توریستی، که در میان دیگر شهرهای هند موقعیت بهتری دارد.

طبق سرشماری سال ۲۰۰۸ پونا شهری است با جمعیتی بالغ بر ۵۰۵۰۰۰۰ نفر و مساحتی در حدود ۷۰۰ کیلومتر مربع که در ارتفاع ۵۶۰ متری از سطح دریا قرار دارد و قسمتی از آن در مجاورت رشته کوه سهیدری جای گرفته است.

در پونا بیشتر زبان های مراتی، هندی و انگلیسی رایج است. مردم بومی این شهر به زبان مراتی که زبان ویژه ایالت مهاراشترا است، سخن می گویند. با این حال بیش تر آنها توانایی فهم و سخن گفتن به زبان هندی را نیز دارند. زبان انگلیسی بیش تر در میان قشر تحصیل کرده رواج دارد و در ادارات و موسسات، بیش تر زبان انگلیسی و گاهی هندی به کار می رود.

قانون اساسی هندوستان به شکل سکولار است که در آن دین خاصی به عنوان دین رسمی شناخته نشده است ولی ۸۰ درصد مردم پیرو مذهب هندو و ۱۵٪ مسلمان و ۵٪ باقیمانده مسیحی، زرتشتی، سیک و بودایی هستند.

شهر پونا زادگاه بسیاری از هنرمندان، شاعران، نویسندگان و پیشوایان مذهبی سرشناس هند می‌باشد. از همین روست که افسانه دلاوری‌های جنگجویان و سلحشوران این ناحیه، یاد و خاطره اصلاح‌طلبان انقلابی، یادگار آموزگاران برجسته، هنرمندان، نخبگان و پیشوایان مذهبی و فلاسفه بزرگ و مشهور که زبانزد خاص و عام‌اند، این شهر را تبدیل به پلی میان دانش نوین و دانش و نیک‌اندیشی پیشینیان نموده است.

ملجع بین‌المللی مدیتیشن اوشو در این شهر واقع است که تعداد زیادی از طرفداران اوشو و علاقمندان به مدیتیشن را از نقاط گوناگون جهان را به این شهر می‌کشاند که گاهی اقامت‌های نسبتاً طولانی دارند. جشن‌های گانپاتی در این شهر رونق بیشتری نسبت به سایر شهرها دارد.

تاشکند

تاشکند پایتخت کشور ازبکستان است. جمعیت آن ۱۹۷۸۰۰۰ تن (برآورد ۲۰۰۵) است.

زبان مردم تاشکند، ترکی ازبکی و فارسی بخاری است.

بیشتر مردم تاشکند مسلمان و سنی مذهب و پیرو فقه حنفی هستند. محل استقرار مرکز روحانی آسیای میانه در تاشکند است.

این شهر در کشور ازبکستان و در ۴۰ درجه و ۱۶ دقیقه عرض شمال و ۶۹ درجه و ۱۳ دقیقه طول خاوری واق شده است.

چاچ نام باستانی شهر و ناحیه تاشکند در آسیای میانه است.

چاچ واژه‌ای ایرانی است و همین نام ایرانی در بخش اول نام تاشکند به زندگی خود ادامه داده و با پسوند ایرانی گند به ریخت امروزی تاشکند درآمده است.

چاچ باستان در گستره چیرچیک و در میان دو شاخه از رودخانه سیردریا، رود

ایگران (ایلاق) در باختر و رود پرگ (ترک) در خاور، که چند فرسنگ از یکدیگر فاصله دارند و کم و بیش موازی هستند، نهاده بود و جنوبی‌ترین نقطه آن به رودخانه سیردریا می‌رسید. چاچ در واقع در کران راست رودخانه سیردریا قرار داشت.

تاریخ سرزمین چاچ در منابع چینی در سده سوم میلادی آمده است. گویا اصل دودمان شاهان چاچ ترک بوده‌اند و گه‌گاه چینی‌ها نیز بر آن فرمانروایی کرده‌اند.

در ۷۵۱ میلادی کاوسی‌ان چی فرمانروای چینی، پادشاه چاچ را کشت و دختر او از عرب‌ها کمک خواست. ابومسلم سردار ایرانی، زیاد بن صالح را با لشکری به آن سرزمین روانه کرد. وی چینی‌ها را در ۱۳۳ قمری شکست داد و کاوسی‌ان چی در میدان نبرد کشته شد. به سبب این نبرد، اسلام به آسیای میانه راه یافت و چینی‌ها دیگر نتوانستند در آن سامان حکمرانی کنند. در دوره کائونچی دوم (سده چهارم و سده پنجم میلادی) تاشکند گسترش یافت و به شکل شهر درآمد و دارای اجزای شهری، مانند دژ و کاخ گردید.

در ۱۸۶۵ روس‌ها تاشکند را که بخشی از خان‌نشین خوقند بود تسخیر کردند و در ۱۸۶۷ تاشکند به مرکز جدید اداری، بازرگانی، سیاسی و صنعتی تبدیل شد.

در ۱۹۱۷ برای نخستین بار حکومت بولشویکی در این شهر برقرار شد. در زلزله سال ۱۹۶۶ ویران شد و جاذبه‌های تاریخی شهر که روزگاری آبادی‌ای بر سر راه کاروان‌های جاده ابریشم بود از بین رفت. تاشکند پس از این حادثه به کمک ۳۰۰۰۰ هزار نیروی داوطلب بازسازی شد.

تفلیس

تفلیس پایتخت گرجستان و نیز قسمت شرقی گرجستان است.

در زبان گرجی این شهر تیفلیسی یا تهیللیسی مشتق از واژه تهیلی (به معنای گرم منسوب به چشمه‌های آب گرم تفلیس) و در عربی تفلیس نامیده می‌شود.

تفلیس در هزاره چهارم تا سوم پیش از میلاد مسکونی شد. برای اولین بار در سالنامه‌های قرن چهارم میلادی از تفلیس به عنوان قلعه - شهر نام برده شده‌است. تفلیس به علت واقع شدن در محل تلاقی راههای مهم همیشه دارای اهمیت منطقه‌ای بوده و همین ویژگیها سبب گسترش و توسعه این شهر از دیرباز تاکنون شده‌است.

این شهر در ۱۲۰ کیلومتری رشته کوه قفقاز بزرگ و ۲۵۰ کیلومتری دریای سیاه قرار دارد و با شهرهای تاشکند، استانبول، رم، بارسلون، بوستون، و شیکاگو هم عرض است. شهر در دو طرف ساحل رود کر یا کور (به زبان گرجی متکواری) در درون دره‌ای گسترده‌است. این رود که از کوههای شرقی ترکیه سرچشمه می‌گیرد به طول ۳۶ کیلومتر در شهر جاری است.

پنج نهر کوهستانی که از آبراهه‌های زیرزمینی می‌گذرند از دامنه‌های اطراف تفلیس به کر می‌ریزند: دیگمیس تسکالی وره و تساوکیسیس تسقالی یا تسکالی از مغرب گلدانیس تسکالی و لوچینیس تسکالی از مشرق. دو دریاچهٔ کوچک به نام لیس و کو در دامنه‌های شمالی تفلیس واقع شده‌اند. «دریاچهٔ تفلیس» در پشت رشته کوه ماخات واقع است و پیرامون آن دشت سامگوری قرار دارد. کوههای متاتس میندا در مغرب تابوری و تیغه‌های سولالاکی در جنوب و رشته کوه ماخات در مشرق شهر واقع شده‌اند. در دامنه‌های شمال شرقی کوه تابوری چشمه‌های آب گرم جریان دارد که دارای ترکیبات قلیایی و سولفات است.

تفلیس در گذشته‌های دور ابتدا در طول سواحل رودخانه رشد کرد. بعدها با افزایش جمعیت ساخت و ساز به دامنه‌ها و تپه‌ها و فلاتهای اطراف رودخانه کشیده شد که این فلاتها در شمال و شمال شرقی شهر واقع شده‌است. قسمتهای جنوب شرقی شهر از خیابانهای تنگ و خانه‌های قدیمی دو یا سه طبقه تشکیل شده که مجموعهٔ قدیمی شهر تفلیس را تشکیل می‌دهد.

هوای تفلیس به سبب نسیمی که از کوهستانها در دره‌های اطراف می‌وزد همیشه پاکیزه‌است. متوسط درجه حرارت آن $13/2$ درجه است. در گرمترین ماه تابستان درجه ی حرارت به $25/2$ و در سردترین ماه زمستان به $0/9$ درجه می‌رسد. از آذر تا اسفند (بین 30 تا 35 روز) دمای هوا به زیر صفر می‌رسد. متوسط سالانهٔ بارندگی 505 میلیمتر است که 34 آن در ماههای گرم می‌بارد. حدود 25 روز از فصل تابستان آن بسیار گرم است و دمای هوا تا 30 بالا می‌رود.

بر اساس آخرین سرشماری (1989) جمعیت شهر تفلیس $1\ 246\ 936$ تن بوده است که متشکل از: $66/1$ درصد گرجی - 10 ٪ ارمنی - $2/7$ ٪ اوست (آس) - $2/4$ ٪ کرد - $1/8$ ٪ یونانی - $1/4$ ٪ آذربایجانی و $1/3$ ٪ اکرانی می باشد. یهودیهای گرجی، آسوریها بلاروسیاها (روسهای سفید) و تاتارها از دیگر اقوام ساکن تفلیس اند که نسبت هر کدام از آنها کمتر از 1 ٪ کل جمعیت شهر است.

تگزاس

تگزاس یا تکزاس یکی از ایالات کشور آمریکا است. پایتخت آن آستین و لقب این ایالت، «ایالت تک‌ستاره» است. با مساحتی نزدیک به ۶۹۶،۲۴۱ کیلومتر مربع، تگزاس دومین ایالت بزرگ آمریکا است.

نام تگزاس بطور دقیق «تک‌ساس» تلفظ میگردد، و منشعب از کلمه ی Tejas است که نامی سرخپوستی است. این واژه اشاره به نام بومیان اولیه این منطقه دارد و بمعنای «دوست» میباشد.

آب و هوای تگزاس در شرق مرطوب و شرجی، در غرب خشک و بیابانی، و در شمال قاره ایست. در غرب ایالت رشته کوههایی ارتفاعاتی را بوجود می آورند، و رودخانه ریوگراندر مرز بین آمریکا و کشور مکزیک است.

شهرهای لاباک، آماریلو، دالاس، هیوستون، و مناطق اطراف آن از نظر فرهنگی جزئی از ایالت‌های جنوبی آمریکا محسوب میشوند، در حالیکه نواحی جنوب و غرب آستین همانند سن آنتونیو و ال پاسو (جنوب و غرب ایالت) جزو ایالت‌های جنوب غربی آمریکا محسوب میگردند.

فرهنگ لاتینوها (اسپانیایی زبانان) در تگزاس حضور بسیار مشهودی دارد. اعیادی مثل سینکو دو مایو، فیستا سن آنتونیو، و فیستا نوچه دل ریو هر ساله بصورت پرتعداد برگزار میگردند، و مشاهده جشن‌های با حضور پینیاتا و ماریاچی واقعه ای بس روزمره مینماید.

تگزاس با جمعیت ۲۳۹۰۴۳۸۰ نفر (در سال ۲۰۰۷)، دومین ایالت پرجمعیت آمریکا است.

شهرهای مهم تگزاس دالاس، سن آنتونیو، فورت وورث، آستین، ال پاسو، سن مارکوس، ویکو، کورپوس کریستی، آماریلو، میدلند، لاباک، و هیوستن هستند.

شهرهای هوستون، سن آنتونیو، و دالاس به ترتیب چهارمین، هفتمین، و نهمین بزرگ ترین شهرهای آمریکا از لحاظ جمعیتی می‌باشند. اما با احتساب مناطق حومه ای، دالاس - فورت وورث بزرگ ترین کلان شهر ایالت و چهارمین کلان شهر بزرگ ایالات متحده آمریکا است.

اقتصاد تگزاس پانزدهمین اقتصاد جهان از لحاظ تولید ناخالص داخلی است بطوریکه با اقتصاد کشور کانادا برابری می کند. این ایالت با ۱۵۱ میلیارد دلار صادرات (در سال

۲۰۰۶)، رتبه بزرگ ترین صادر کننده در میان پنجاه ایالت آمریکا را به خود اختصاص داده بود.

اقتصاد تگزاس بر مبنای فناوری اطلاعات، صنایع نفت و گاز، و کشاورزی است. تگزاس ۸ میلیارد بشکه نفت ذخیره دارد و محصول اول کشاورزی آن پنبه است. از ۵۰ تا پر درآمد ترین شرکت های فورچن ۵۰۰، شش شرکت در تگزاس مستقراند. این شرکت ها عبارت اند از: اگزان موبیل، کونوکوفلیس، هالبرتون، والرو انرجی، ماراتان اویل، ای تی اند تی، و دل کامپیوترز. از شرکت های بزرگ دیگر آمریکایی که در تگزاس مستقراند میتوان هواپیمایی ساوث وست، امریکن ایرلاینز، کنتیننتال ایرلاینز، و شرکت غذایی سیسکو را نام برد.

تگزاس در میان ایالات متحده امریکا جزو پنج ایالت برتر از نظر میزان تحقیقات علمی در مراکز دانشگاهی و پزشکی می باشد. از لحاظ سرمایه گذاری در تحقیقات علمی و فناوری، ایالت تگزاس با ۲/۵ میلیارد دلار سرمایه گذاری در کشور در رتبه نخست است. این ایالت در سال ۲۰۰۶ مجموعاً نزدیک به ۳/۲ میلیارد دلار هزینه صرف تحقیقات علمی نمود. ایالت تگزاس در تولید انرژی به وسیله توربین های بادی با ۲۷۶۸ مگاوات انرژی تولید شده در میان ایالات متحده رتبه اول را داراست.

توکیو

توکیو مرکز استان توکیو تو و پایتخت کشور ژاپن است. جمعیت آن ۱۲۷۹۰۰۰۰ نفر است. این شهر یکی از بزرگ ترین پایتخت های صنعتی جهان است. توکیو دارای مساحت ۲۱۸۷۰۸ کیلومتر مربع بوده و در جزیره هوشنو واقع شده است.

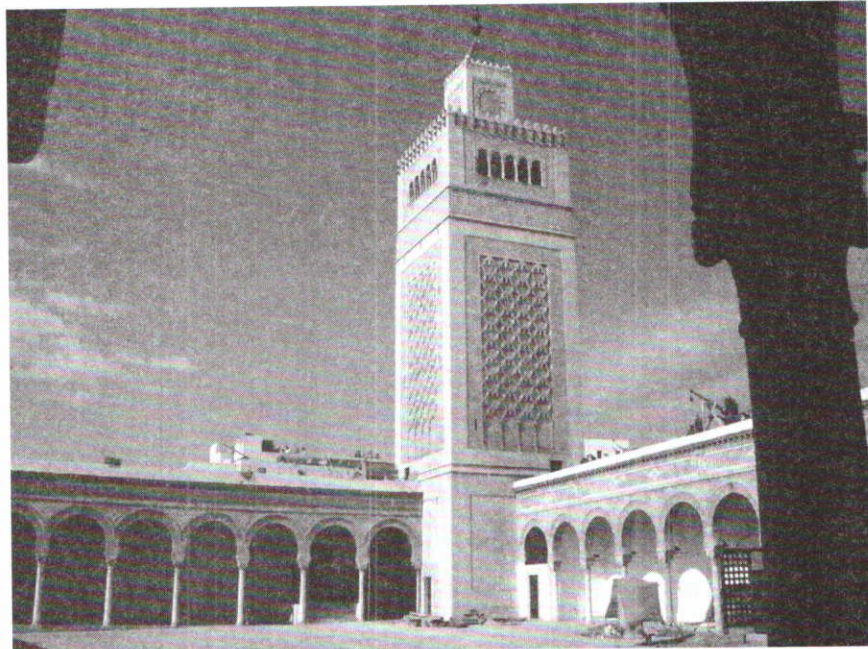

تونس

شهر تونس پایتخت کشور جمهوری تونس می‌باشد. جمعیت این شهر در سال ۲۰۰۳ برابر با ۶۹۹۷۰۰ نفر بوده و مرکز استان تونس نیز می‌باشد. شهر تونس در انتهای خلیج تونس قرار گرفته است.

شهر تاریخی کارتاژ (غرطاجنه) نزدیک این شهر بوده است. شهر تونس در سده پنجم هجری (۱۳ میلادی) پایتخت دولت حفصی شمال آفریقا شد و تبدیل به یک کانون بازرگانی در دریای مدیترانه گشت.

در سال ۱۵۳۴ میلادی عثمانیان به سرکردگی بارباروس خیرالدین پاشا تونس را اشغال کردند ولی از سال ۱۵۹۱ حکومت محلی به گونه‌ای مستقل از استانبول عمل می‌کرد. در سال ۱۸۸۱ شهر تونس بدست فرانسویان افتاد و در معماری آن دگرگونی بزرگی پیش آمد. از پایان ۱۹۴۲ تا میانه‌های ۱۹۴۳ شهر تونس در دست نیروهای متفقین بود.

جلال آباد

جلال آباد مرکز ولایت ننگرهار افغانستان و مهمترین شهر بین کابل تا پیشاور است. این شهر در ۱۵۰ کیلومتری شرق کابل در نزدیکی گردنه ی خیبر قرار و ارتفاع آن از سطح دریا ۵۷۰ متر است. جمعیت آن بین ۱۵۰ تا ۲۰۰ هزار نفر است و در زمستان دارای آب و هوای معتدل و زمین های حاصلخیزی است. در زمان پادشاهی محمد ظاهر شاه چندین سد بزرگ آب در این ناحیه ساخته شد. پیشینه ی افراد این شهر را پشتون ها تشکیل می دهند ولی هندوها و سیک ها نیز در آن زندگی می کنند. از آثار مهم این شهر، سراج العمارت، نشستگاه امیر حبیب الله و امان الله شاه، بود که در سال ۱۹۲۹ میلادی نابود شد. باغ های آن ولی هنوز برپا هستند و فضایی دلپذیر دارند. آرامگاه هر دو فرمانروای نامبرده در درون باغی در روبروی سراج العمارت قرار دارد.

یک راهب بودایی سده هفتمی به نام هوان زانگ در سال ۶۳۰ میلادی به منطقه ی جلال آباد رسید و پنداشت که به هندوستان رسیده است. خود شهر جلال آباد شهر نسبتاً تازه ای است و در سده شانزده، در دوره سلطنت اکبر، نواده بابر شاهنشاه مغول ساخته شده است. این شهر در زمان حمله ی انگلیس ها بدست آنان افتاد ولی انگلیس ها در هر دو حمله شکست خورده و و عقب نشینی کردند. پس از استقلال افغانستان بزرگ ترین لویه جرگه (انجمن بزرگ) افغانستان در سال ۱۹۲۰ در جلال آباد برپا شد. در زمان حمله ی روس ها بیشتر آثار بودایی جلال آباد ویران شد. امروزه این شهر مورد بمباران ایالات متحده آمریکا (به قصد یافتن اردوگاه های القاعده) قرار دارد.

جیبوتی

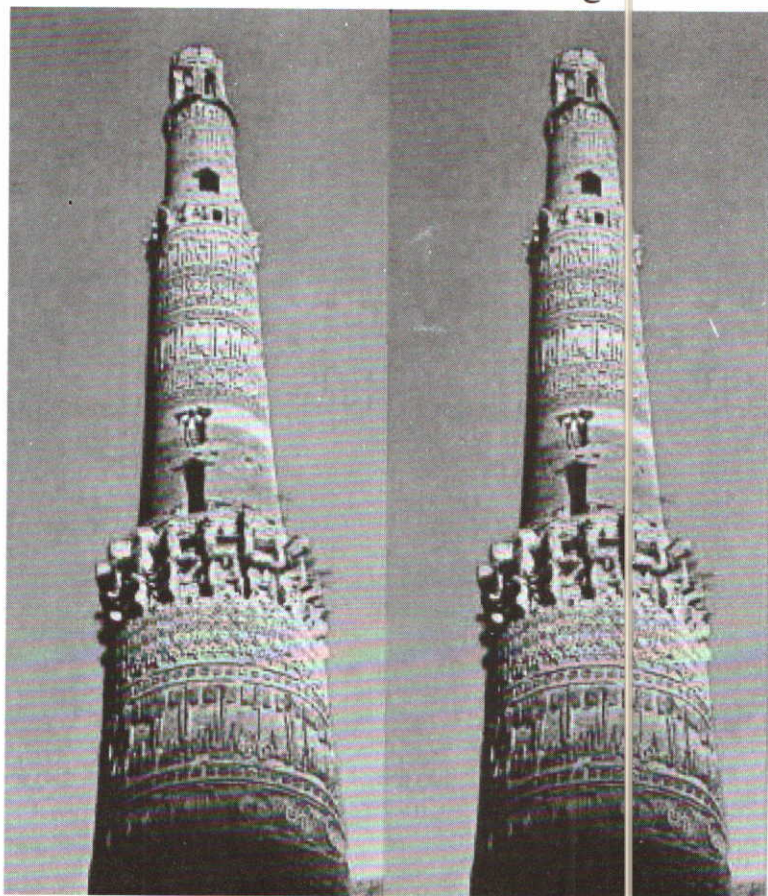
شهر بندری جیبوتی پایتخت جمهوری جیبوتی است. شهر جیبوتی در سال ۱۸۸۸ به عنوان یک بندر توسط فرانسوی‌ها بنیاد شده و امروزه ۴۰۰۰۰۰ نفر جمعیت دارد. این شهر در شبه جزیره‌ای قرار دارد که خلیج عدن را از خلیج تاجوره جدا می‌کند.

در سال ۱۸۹۱ یکی از سفرنامه‌ها گزارش می‌دهد که شهر جیبوتی دچار بحران هویت بوده است زیرا «پایتختی سکونت و یکجانشینی برای قومی کوچ‌نشین است، شهری افریقایی که مانند یک شهر اروپایی طراحی شده، نوعی هنگ کنگ فرانسوی در کنار دریای سرخ».

چغچران

چغچران از شهرهای افغانستان مرکز استان غور است. و با کابل و هرات همسایه است. این شهر در کناره ی جنوبی هریرود واقع شده و با شهر هرات ۳۸۰ کیلومتر فاصله دارد. در شمال خاوری شهر رودگاهی نیز قرار دارد. ۹۶ درصد از مردم این شهر تاجیک هستند. شهر چغچران در قدیم بازار اصلی فروش دام در افغانستان بود. آغاز بناهای شهری در سال ۱۹۶۳ شروع شد. اوج معاملات تجاری زمانی بود که عشایر پشتون برای کوچ تابستانی، به این نواحی روی می آوردند. اغلب در زمستان، رابطه این شهر به دیگر مناطق قطع می شود.

حلب

حلب نام شهر و استانی در شمال کشور سوریه است. شهر حلب با جمعیتی حدود ۱/۷ میلیون نفر (در سال ۱۹۹۹) دومین شهر بزرگ و مهم سوریه بعد از دمشق به شمار می‌رود. این شهر یکی از کهنترین شهرهای منطقه است و در روزگاران قدیم نام آن خلیه بوده و یونانیان قدیم آن را با نام برویا (Beroea) می‌شناختند. شهر حلب در نقطه سوق الجیشی و مهم بازرگانی در نیمه راه دریای مدیترانه و رود مشهور فرات قرار دارد. حلب را پایتخت اقتصادی سوریه نیز نامیده‌اند.

شهر حلب در آغاز بر روی مجموعه‌ای کوچک از تپه‌ها در دره وسیع و حاصلخیزی در دو طرف رودخانه قویق ساخته شد.

استان حلب مساحتی حدود ۱۶ هزار کیلومتر مربع پیرامون شهر حلب را شامل می‌شود و جمعیت آن ۳/۷ میلیون نفر است. اما مطابق سرشماری‌های جدید جمعیت این استان از ۴ میلیون نیز فراتر رفته و حتی از جمعیت ساکنان استان دمشق هم بیشتر است. حدود ۲۲/۹٪ جمعیت کل کشور سوریه در این استان زندگی می‌کنند. شهر حلب با جمعیتی نزدیک به

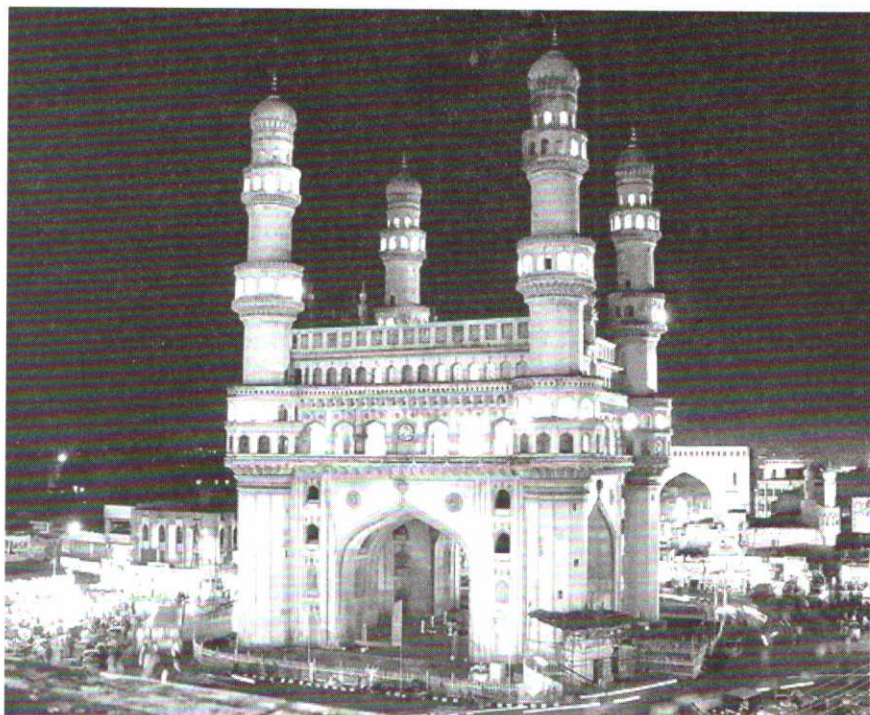
دو میلیون نفر در ۳۵۵ کیلومتری شمال دمشق پایتخت سوریه قرار دارد و دومین شهر بزرگ سوریه پس از دمشق و پایتخت تجاری و فرهنگی این کشور به شمار می‌رود. این شهر چندین هزار ساله که به خاطر موقعیت استراتژیکش بین دریا و رود فرات، از مهم‌ترین شهرهای جهان باستان محسوب می‌شده در سال ۲۰۰۶ میلادی به همراه شهر اصفهان و تمبکتو (جمهوری مالی) به عنوان پایتخت فرهنگی جهان اسلام انتخاب گشته است. نام حلب که در زبان عربی به معنای شیر است، به خاطر روایتی قدیمی که مطابق آن حضرت ابراهیم به مسافران منطقه شیر می‌داده است، روی این شهر گذاشته شده است. حلب محل کشف نخستین لوح‌های سنگی متعلق به دو هزار سال پیش از میلاد مسیح است. از آن زمان به بعد این شهر تحت حکومت هیتی‌ها (ساکنان باستانی سوریه)، آشوری‌ها و ایرانی‌ها بوده و سپس به تصرف سلوکیان درآمده است، اما پس از حمله عرب‌ها به سوریه در قرن هفتم این شهر شهرت و اهمیت کنونی خود را به دست آورده است. پس از این واقعه بود که امویان مسجد جامع حلب و دژ عظیم این شهر را بنا کردند که تا مدت‌ها مرکز شهر و نقطه قوت و حیات آن بود. به گفته مقامات فرهنگی سوریه اولین سند صلح در تاریخ سیاسی جهان، دو هزار و ۴۰۰ سال پیش در حلب یافت شد و اولین لغتنامه علمی نیز در این شهر رویت شد. دیگر این که بعضی از مصنوعات امروزی اختراع و ابداع مردمان این شهر بوده است. مانند شیشه و سفال و رنگ ارغوانی و حتی القبا. امروز هم خیلی از صناعات و کارخانجات سوریه در این شهر استقرار دارد و منسوجات حلب شهرت جهانی دارد. بافت تاریخی این شهر با قلعه (ارگ) قرن سیزدهمی، مسجد جامع قرن دوازدهمی و چندین مدرسه مذهبی، کاروانسرا و حمام قرن هفدهمی از سال ۱۹۸۶ در فهرست میراث جهانی یونسکو ثبت شده است. این شهر در قرون اسلامی به حلب الشهباء معروف بوده و اکنون نیز بعضاً به این نام خوانده می‌شود. اوج شکوفایی حلب در قرون وسطی، و به دلیل قرار داشتن در جاده ابریشم بود و یکی از مراکز تجاری مهم به شمار می‌رفت. از این رو بازارهای حلب هنوز هم اصلی‌ترین مکان تاریخی شهر هستند. این بازارها اغلب در دوران حکومت عثمانیان ساخته شده‌اند، اما برخی از آنها متعلق به قرن ۱۳ هستند. بازار اصلی شهر که از

طول‌ترین بازار سرپوشیده خاورمیانه است در منطقه تاریخی شهر واقع است و ۳۰ کیلومتر طول دارد و دارای طاق‌های سنگی و راه‌های تودرتوست. از دیگر اماکن دیدنی حلب در شمال بازار مسجد جامع الکبیر حلب قرار دارد که خلیفه ولید آن را ساخته است و مانند جامع دمشق به نام اموی است. بنا به روایتی قبر حضرت زکریا (ع) در آن جا قرار دارد. این مسجد که روزگاری کلیسای رومیان بوده است پس از فتح حلب به دست مسلمانان به مسجد تبدیل گشته است. از اماکن مذهبی حلب مشهدالحسین یا مسجد النقطه است که نزد شیعیان از اهمیت زیادی برخوردار است و کاروان‌های زیارتی ایرانیان در عبور زمینی از این شهر این مکان را زیارت می‌کنند. گفته می‌شود هنگام عبور سرهای شهیدان کربلا از این منطقه کاروان شبی را توقف کرده است و سر مبارک امام حسین (ع) را بر صخره‌ای قرار داده‌اند که بعدها سیف الدوله حمدانی حاکم شیعی حلب بر این صخره حجره و جامعی ساخت و آن را مسجدالنقطه نام نهاد. اما از دیگر اماکن تاریخی این شهر قلعه حلب می‌باشد که از بزرگ‌ترین و زیباترین قلعه‌های جهان می‌باشد و مساحتی در حدود ۳۷۳ در ۳۷۵ متر دارد. گرداگرد آن را خندقی فراگرفته است و و قلعه بر تپه‌ای واقع شده است. ارتفاع بالای قلعه تا کف خندق ۴۰۰ متر می‌باشد. در داخل قلعه قصر و دارالعماره سلطان، زندان قلعه، حمامهای قلعه، جامع کبیر و صغیر و ... واقع شده است. گفته می‌شود اصل این بنا مربوط به رومی هاست. اما در قرن چهارم «امیر سیف الدوله حمدانی» بر وسعت این قلعه افزوده و در آن بناهای جدید ساخته است. بعدها «تیمورلنگ» و مغول‌ها بخش‌هایی از این قلعه را خراب کرده‌اند.

این شهر یکی از ثروتمندترین و متفاوت‌ترین جوامع مسیحی مشرق زمین را در خود جای داده است. مسیحیان حلب که اغلب ارمنی و ارتدوکس هستند، امروزه حدود ۱۵ تا ۲۰ درصد جمعیت شهر را تشکیل می‌دهند و به این ترتیب دومین جمعیت بزرگ مسیحی خاورمیانه پس از شهر بیروت در لبنان را تشکیل می‌دهند. از آنجایی که حلب در مسیر جاده ابریشم قرار داشت، مرکزی مهم در جهان اسلام به شمار می‌رفت و در آن فرهنگهای شرق و غرب با یکدیگر آشنا شده و الگویی از همزیستی را به جهانیان ارایه کرده‌اند.

حیدرآباد

حیدرآباد یکی از شهرهای بزرگ هند و پایتخت ایالت آندرا پرادش است.

این شهر با وسعت ۶۲۵ کیلومتر مربع ششمین شهر بزرگ هند است. که در ارتفاع ۵۰۰ متری از سطح دریا در فلات دکن واقع شده و بیشتر طبیعت اطراف آن سنگلاخی است. این شهر حدود ۶/۷ میلیون نفر جمعیت دارد که اکثر آن‌ها را مسلمانان تشکیل می‌دهند. ۳۵٪ مردم حیدرآباد مسلمانان سنی مذهب می‌باشند. قدمت این شهر به حدود ۴۰۰ سال قبل برمی‌گردد. حیدرآباد شهر معابد، مساجد و بازارها شناخته شده است و دارای طبیعت بسیار زیبایی می‌باشد.

حیدرآباد از دو شهر بزرگ حیدرآباد و سکندرآباد تشکیل شده و در این اواخر شهر خیرآباد نیز به این شهر وصل شده است.

در قرن های پانزدهم و شانزدهم میلادی سلسله ی قطب شاهیان در حدود دویست سال بر این شهر حکومت داشتند و مرکز حکومت شان گلکنده بود. بنیانگذار این سلسله سلطان قلی همدانی بوده است. حیدرآباد بیشتر شبیه شهر مسلمانان است. در شهر زنان با چادرهای سیاه در حالیکه روی های شان را پوشانیده اند، دیده می شوند. شهر حیدرآباد بویژه بخش قدیمی آن که در حاشیه رود موسی قرار دارد، با فرهنگ غنی و شکوفایی اسلامی خود چهره خاصی در میان شهرهای هندوستان دارد. بناهای عظیم و با شکوه اسلامی، مساجد و بانوان محجبه این شهر حکایت از عمق فرهنگ اسلامی در این شهر داشته و شهر حیدرآباد را به عنوان یک شهر اسلامی معرفی می کند.

این شهر به جهات مختلف سیاسی، فرهنگی، تاریخی، علمی و اقتصادی از شهرهای مهم هند و یکی از قطب های اقتصادی، سیاسی در جنوب این کشور می باشد.

در اواخر قرن شانزدهم میلادی محمد قلی قطب شاه از سلسله شیعه مذهب قطب شاهیان دکن که بر منطقه وسیعی از این ناحیه هندوستان حکومت می کرد، تصمیم به انتقال مرکز حکومت خود از قلعه گلکنده (که امروز در بخش غربی حیدرآباد و بر فراز کوهی قرار گرفته) به نزدیکترین دشت در حاشیه رودخانه موسی (musi) گرفت و شهر جدیدی را که امروز حیدرآباد نام دارد بنیان گذارد. در سال ۱۶۸۷ میلادی این شهر جدید توسط لشکر اورنگ زیب امپراتور گورکانی هند فتح شد و حکومت قطب شاهیان به پایان رسید. در سال ۱۷۲۴ نظام الملک آصف جاه با استفاده از ضعف حکومت مرکزی، منطقه تحت سلطه خود و از جمله آن حیدرآباد را مستقل اعلام نموده و سلسله نظام شاهیان حیدرآباد را بنیان گذارد که تا زمان استقلال هند در سال ۱۹۴۸ میلادی پابرجا ماند. در سال ۱۹۵۳ طی تقسیمات کشوری جدید دولت هند، ایالت آنندرا پرادش به مرکزیت حیدرآباد تشکیل گردید.

پس از فروپاشی حکومت گورکانیان در دهلی حکومت پادشاهان نظام در جنوب هند (دکن) مرکزی برای تجمع هنرمندان و دانشمندان و محل رونق و شکوفایی فرهنگ و هنرهای اسلامی گردید. وجود معادن متعدد سنگ های قیمتی در این ناحیه ثروت بی حسابی

را در اختیار حکومت نظام در حیدرآباد قرار داد تا به راحتی بتوانند مشوق و حامی هنرمندان و دانشمندان باشند.

کشاورزی بخش اصلی اقتصاد این ایالت را تشکیل می دهد. چهار پنجم تنباکوی هند در ایالت آندراپرادش تولید می شود ضمن آنکه این ایالت یکی از مناطق اصلی تولید برنج، دانه های روغنی، نیشکر، حبوبات و فلفل نیز می باشد. این ایالت دارای منابع معدنی مختلف از جمله طلا، منگنز، آهن، کروم، مس، سرب، روی ذغال سنگ و پنبه نسوز می باشد. همچنین در این ایالت صنایع مختلفی از جمله صنایع کشتی سازی، هواپیما سازی، تجهیزات الکترونیکی، ماشین سازی و دارو سازی وجود دارد.

اهمیت امروزه شهر حیدرآباد در هندوستان بیشتر بدلیل وجود زیرساخت های علوم کامپیوتر و فن آوری اطلاعات و همچنین تکنولوژی های نوین است. تقریباً تمام شرکت های بزرگ کامپیوتری دنیا در حیدرآباد شعبه دارند. شرکت مایکروسافت هم بزرگترین شعبه خود در خارج از امریکا را در این شهر بنا کرده است.

خارطوم

خارطوم (الخرطوم) پایتخت کشور سودان است. شهر خارطوم که مرکز استان خارطوم می باشد در نقطه پیوند رودخانه نیل سفید و نیل آبی قرار گرفته است. به این پیوند دو نیل اصطلاحاً «مُگران» می گویند.

نام عربی شهر یعنی الخرطوم در همان معنی خرطوم فیل است.

تاریخچه این شهر به سال ۱۸۲۱ (میلادی) بازمی گردد که ارتش مصر در جای کنونی این شهر یک پاسگاه دورافتاده ساخت. سپس این شهر با خرید و فروش برده رونق پیدا کرد.

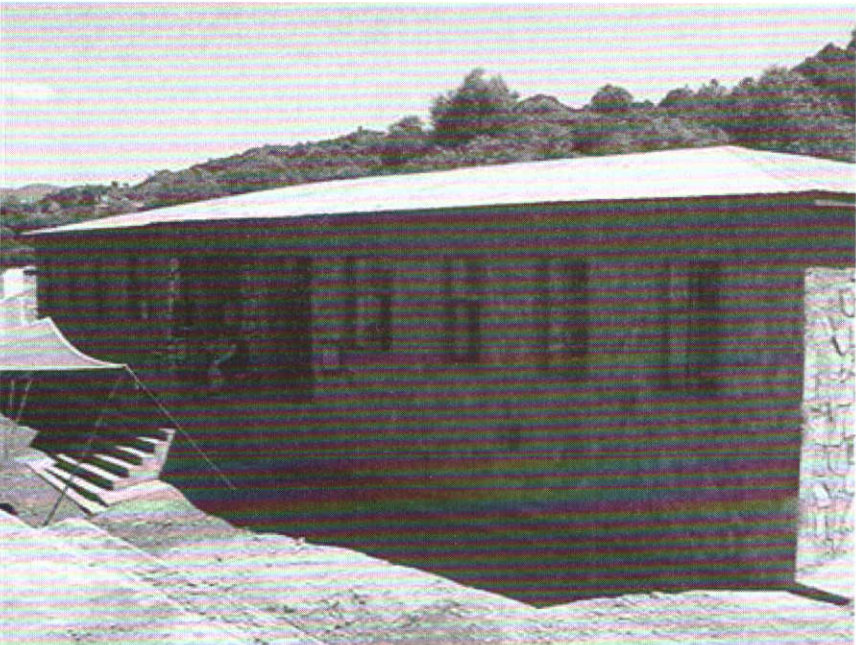

خوست

خوست از شهرهای افغانستان و مرکز ولایت (استان) خوست کشور افغانستان و در ناحیه کوهستانی مرز پاکستان واقع شده است.

بازار مرکزی دشت خوست بعد از ۱۹۵۴ در ۵ کیلومتری بخش شرقی مرکز کنونی شهر قرار داشت که در قدیم به آن «متون» می گفتند. پیدایش شهر خوست بعد از سال ۱۹۵۴ بر اهداف سیاست های مرزی استوار بود، شهرهای مقابل خوست در پاکستان، میرام شاه و پاره چنار است.

مردم شهر خوست بیشتر کسبه، کارمند و نظامی هستند، هندوهای شهر خوست از سال ۱۹۵۴ به طور پراکنده در روستاهای پراکنده زندگی می کردند تا این که در منطقه ای محصور به نام هندوان کلای، در غرب این شهر زندگی می کنند.

دارجلینگ

دارجلینگ یکی از شهرهای کشور هندوستان و در ایالت بنگال غربی است. این شهر مرکز فرماندهی منطقه دارجلینگ، در تپه‌های شیوالیک در قسمت‌های کم‌ارتفاع‌تر رشته کوه‌های هیمالیا است که در ارتفاع تقریبی ۲۱۳۴ متر مربع (۶۹۸۲ پا) قرار گرفته. نام «دارجلینگ» ترکیبی از واژگان تبتی «Dorje» (به معنی «تندر») و «Ling» (به معنی «مکان») می‌باشد که به معنی «سرزمین تندر» می‌باشد.

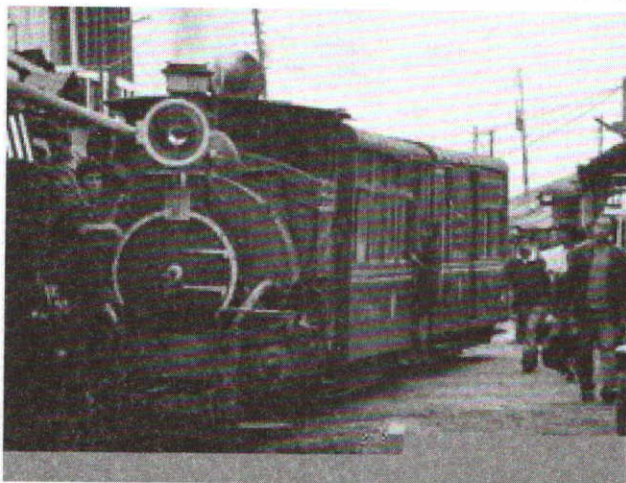
در طول حکومت بریتانیا در هند دمای هوای دارجلینگ باعث شد این منطقه به ایستگاه تپه‌ای (شهر تپه‌ای) برای انگلیسی‌ها تبدیل شود تا با سکنی گزیدن در آنجا از گرمای دشتهای سوزان در طول تابستانها رهایی یابند.

دارجلینگ در عرصه بین‌المللی به خاطر صنعت چای و راه آهن دارجلینگ هیمالیا که یکی از بناهای میراث فرهنگی جهانی یونسکو است، شهرت دارد. قدمت مزارع چای متعلق به نیمه‌های قرن نوزدهم میلادی می‌رسد که آن هم در نتیجه توسعه صنعت چای توسط انگلستان پدید آمد. پرورش دهندگان چای منطقه، گونه‌های پیوندی خاصی برای چای سیاه و نیز روشهای خاصی برای عمل آوردن آن ایجاد کردند و ترکیبات گوناگونی به دست آوردند که در میان مطلوبترین ترکیبهای چای جهان قرار داشت.

راه آهن دارجلینگ هیمالیا که این شهر را به دشت های متصل می سازد، در سال ۱۹۹۹ به عنوان یکی از بناهای میراث فرهنگی جهان ثبت شد و این راه آهن یکی از معدود مراکز لوکوموتیوهای بخار است که کماکان در هندوستان مورد استفاده قرار می گیرد.

تاریخ دارجلینگ با تاریخ نپال، بوتان، سیکیم و بنگال عجین شده است. تا اوایل قرن نوزدهم میلادی منطقه ی دور دارجلینگ به طور ادواری توسط شاهان نپال و سیکیم حکومت و اداره می شد.

با آبادیهای که متشکل از چند روستای لپچای جنگل نشین می باشد.

در سال ۱۸۲۸ هیأتی از نمایندگان و مقامات شرکت شرق هند و بریتانیا در مسیر خود به طرف سیکیم توقف کردند و به این نتیجه رسیدند که این منطقه محل مناسبی برای احداث آسایشگاه سربازان بریتانیایی است.

شرکت در سال ۱۸۵۳ در مورد اجاره کردن منطقه از چوگیال سیکیم به مذاکره پرداخت. آرتور کمپبل؛ یک جراح از شرکت و قائم مقام ناپی یر (بعدها لرد ناپی یر ماگ دالا) مسئولیت یافتند تا یک ایستگاه تپه ای در آنجا تاسیس کنند. نیروهای انگلیسی مزارع آزمایشی جای در دارجلینگ به سال ۱۸۴۱ ایجاد کردند. موفقیت این آزمایشها منجر به شکل گیری شرکت های چای در سراسر شهر در نیمه دوم قرن نوزدهم شد.

چند سال پس از بروز تفرقه بین سیکیم و شرکت در سال ۱۸۴۹ دارجلینگ توسط امپراتوری هندی انگلیسی تسخیر شد. مبلغان مسیحی اسکاتلندی مسئولیت ساخت مدارس و مراکز رفاهی را برای انگلیسی‌های مقیم هندوستان به عهده گرفتند و بدین ترتیب سنگ بنای شهرت و اعتبار والای دارجلینگ را به عنوان یک مرکز آموزشی بنا نهادند. افتتاح شدن راه آهن دارجلینگ هیمالیا در سال ۱۸۸۱ باعث هر چه سریع تر شدن رشد و آبادانی منطقه شد.

در سال ۱۸۹۸، زلزله مهیبی دارجلینگ را لرزاند که خسارات زیادی به شهر و ساکنان بومی منطقه وارد آورد.

پس از استقلال هند در سال ۱۹۴۷، دارجلینگ با بنگال غربی ادغام شد. منطقه مستقل دارجلینگ هنگام تأسیس مشکل از شهرهای تپه‌ای دارجلینگ، کورسانگ، کالیمپانگ، و برخی از بخش‌های منطقه ترای بود. زمانی که جمهوری خلق چین تبت را در سال ۱۹۵۰ تسخیر کرد، هزاران نفر از پناهندگان تبت در منطقه دارجلینگ پناه گرفتند. جمعیتها از نژادهای مختلف تشکیل شده بودند و این امر باعث به وجود آمدن تنش‌هایی بین آنها شد و از همین روی بود که تقاضاها برای تشکیل ایالت‌های مستقل گورخالند و کامتاپور به همراه سلسله‌های نژادی در دهه هشتاد افزایش یافت. مشکلات پس از یک اعتصاب چهل روزه که توسط جبهه آزادی بخش ملی گورخا به اوج خود رسید. در این زمان خشونت سراسر شهر را فرا گرفته بود و دولت ناچار شد برای برقراری دوباره نظم ارتش هند را به کمک خواند. با تأسیس شورای تپه‌ای گورخا دارجلینگ به ریاست سوباش گیشینگ تنش‌های سیاسی تا حد زیادی فروکش کرد.

به شورای تپه‌ای گورخا دارجلینگ اختیار داده شد تا به صورت نیمه مستقل و نیمه خودمختار بر منطقه حکومت کند. بعدها نام این شورا تغییر یافت شورای تپه‌ای گورخا دارجلینگ خود مختار تبدیل شد. اگرچه دارجلینگ در حال حاضر آرام و به دور از تنش است، اما کماکان مشکل تشکیل دولت مستقل پابر جاست.

دبی

دُبی یا دوبی یکی از هفت امیر نشین امارات متحده عربی است. دبی بیشترین جمعیت را در میان این هفت امارت دارد و دومین امارت بزرگ آن بعد از ابوظبی می‌باشد.

دبی از دیگر امارت‌های امارات متحده عربی متمایز می‌باشد از این لحاظ که درآمد نفت آن تنها ۶٪ از تولید ناخالص داخلی را تشکیل می‌دهد و اکثر درآمد امارت دبی از منطقه آزاد جبل علی یا (JAFZ) می‌باشد و همچنین از گردشگری و دیگر خدمات تجاری است. تأسیسات و پیشرفتهای زیاد در صنایع و فعالیتهای مختلف در دبی باعث شده تا توجهات جهانی را در تمام زمینه‌ها و پروژه‌ها جلب کند، از جمله رویدادهای ورزشی و کنفرانسها.

وجه تسمیه واصل نام «دبی» از دو حرف (د) و (ب) تشکیل شده، یعنی (دبا) «دُبا» نام نوعی ملخ کوچک است قبل از اینکه بال در آورد، این نوع ملخ در زمان گذشته در این منطقه وجود داشته، به همین جهت نام منطقه را (دُبا) گذاشته بودند که به مرور زمان به (دبی) تبدیل شده‌است. مدتی هم این شهر «الوصل» نامیده می‌شد.

امیرنشین دبی در جنوب کشور ایران قرار دارد و جزئی از کشور امارات متحده عربی است. بسیاری از مردم ایران برای تجارت و تفریح به دبی سفر می کنند.

دبی واقع در جنوب خلیج فارس در سال ۱۹۳۰ با جمعیتی در حدود بیست هزار نفر که حدود یک چهارم آن را خارجیانی که غالباً ایرانی و مابقی از کویت، بحرین و هند بودند شکل گرفت. دبی به صورت پیشرفته در طی بیست و پنج سال گذشته و با تلاش شیخ راشد بن سعید آل مکتوم شکل گرفت. در طی این سالیان دبی به صورت یک مرکز داد و ستد برای ایران و هند و اینک به صورت پل ارتباطی داد و ستد در میان آفریقا و آسیای شرقی میانه در آمده است. در سالهای جاری دبی به یک مکان مطمئن برای سرمایه گذاری تبدیل شده است.

بر خلاف اکثر امیرنشین های امارات، حکومت این شهر با حکومت قطر در سال ۱۹۶۶ میلادی سکه ای مشترک زدند که به نام «مجلس نقد قطر و دبی» معروف بود، این «سکه» تا قبل از قیام دولت اتحاد امارات در این دو کشور رایج بوده است. دبی بندری گردشگری با جاذبه های مدرن و بعضی جاذبه های تاریخی و طبیعی است. حاکم این امارت، شیخ محمد بن راشد المکتوم است و نایب حاکم شیخ حمدان بن راشد است. شاید شهر دبی مهم ترین شهر امارات باشد. بعد از امارت ابوظبی، پایتخت سیاسی کشور امارات متحده عربی، دبی پایتخت تجارتي امارات به شمار می آید. از جاذبه های این شهر: بازار طلا، جزایر مصنوعی و اماکن تاریخی است.

زبان رسمی عربی است اما انگلیسی، هندی، اردو، مالایی و تمیل نیز بصورت گسترده صحبت می شود. اسلام، مذهب و دین رسمی می باشد. ۹۵ درصد مساجد و آخوندها سنی هستند. مساجد شیعه هیچ پولی از دولت دریافت نمی کنند و همگی خصوصی هستند.

مچنین تعداد زیادی هندی و سیک و مسیحی در دبی وجود دارد. گروههای غیر مسلمان می توانند خانه ها و عبادتهای خودشان را داشته باشند. درحالیکه دولت امارات متحده مجوز قانونی به گروههای مذهبی نمی دهد، ممکن است برخی از امارتها استقلال داخلی به برخی از مذاهب بدهند. برای مثال در دبی مجوز قانونی به کلیسای مسیح مقدس

نوین داده شده است. دبی نیز تنها امارتی است که معابد هندو و گوردوارا (معابد سیک ها) دارد. طبق سرشماری اخیر افراد ملت هندوستان بیشترین جمعیت مستقر در دبی را تشکیل می‌دهند. گروه‌های غیر مسلمان، کمک‌های نقدی را تنها می‌توانند از بین خود جمع آوری کرده و یا از خارج دریافت کنند و می‌توانند در ملا عام دینشان را تبلیغ کنند. اما از دین برگشتن یا توزیع نشریات مذهبی به شدت خلاف قانون بوده و علاوه بر جریمه نقدی و پیگرد قانونی، به خاطر رفتار توهین آمیز به آئین اسلام، فرد مجرم را از کشور اخراج می‌کنند.

دبی و دیرا، بنادر مهمی برای تولیدکنندگان غربی است. بیشتر مراکز مالی و بانکها در منطقه بندری می‌باشد. دبی اهمیتش را به عنوان یک مسیر تجاری در دهه ۱۹۷۰ و ۱۹۸۰ به دست آورد. شهر دبی تجارت آزاد طلا دارد. بندر جبل علی در دهه ۱۹۷۰ ساخته شده و بزرگ‌ترین بندر دست‌ساز بشر در جهان است. اما دبی به صورت فزاینده‌ای در حال پیشرفت به عنوان مرکزی برای صنایع خدماتی از قبیل فناوری اطلاعات و سرمایه‌گذاری می‌باشد. خطوط حمل و نقل توسط هواپیمایی امارات تقویت شده و در سال ۲۰۰۶ حدود ۲۸ میلیون مسافر را جا به جا کرده است. همچنین در دبی مناطق آزاد برای صنایع بخصوص وجود دارد.

ساخت و ساز در دبی خیلی سریعتر از کشورهای غربی پیش می‌رود و علتش این است که نیروی کار ارزانی از آسیا در اختیار گرفته است. یکی از مهم‌ترین علل پیشرفت در ساخت و ساز اینست که دبی در حال متنوع ساختن اقتصادش است. در واقع دبی نمی‌خواهد به درآمد نفت که تصور می‌شود تا سال ۲۰۱۰ تمام شود، تکیه کند.

فرودگاه بین‌المللی دبی دارای یک مرکز خرید می‌باشد. این فرودگاه جوایز بسیاری به خاطر طراحی و سرویس عالی اش برده است. فرودگاه بین‌المللی، مرکزی، جهانی دبی که در حال ساخت می‌باشد، یک منطقه آزاد تجاری را در داخل دبی فراهم می‌کند و قرار بود تا سال ۲۰۰۸ قسمتی از آن کامل شود. این فرودگاه دارای ۴ زیر شاخه بزرگ می‌باشد.

دبی در حال غنی ساختن فرهنگش می باشد با ساخت دهکده فرهنگی دبی که شامل موزه های هنری و کتابخانه ها و مدارس رقص و موزیک، فروشگاه کتابهای کمیاب و فضاهای باز برای تفریح و استراحت می باشد. دبی دارای چندین سالن تئاتر می باشد از جمله تالار سلطنتی، تئاتر جامعه دبی و تئاتر مدینه که میزبان بسیاری از کارهای هنری و تولیدات کشورهای غربی است. فستیوال بین المللی فیلم دبی، فستیوالی است که هر ساله برگزار شده و ستاره های دنیا را از سراسر جهان جذب می کند.

گردشگری یکی از استراتژی های مهم امیر نشین دبی برای سرازیری دلار به امارات متحده می باشد. گردشگری دبی مبتنی بر خرید است گر چه جذابیت های مدرن و تاریخی نیز دارد. دبی از مشهورترین امارت ها در میان امارت های هفتگانه امارات متحده عربی است. دبی از دیگر امارت های امارات متحده عربی جدا و متمایز است زیرا درآمد نفت تنها

۶٪ از تولید ناخالص داخلی را تشکیل می‌دهد و درآمد اصلی آن از منطقه آزاد جبل علی و گردشگری است.

دبی در محل تلاقی اروپا، آسیا و آفریقا واقع شده که موجب دسترسی آسان به آن می‌باشد. بیشتر پایتخت‌ها و شهرهای مهم دارای پرواز مستقیم به دبی هستند. بیش از ۸۰ خط هوایی به فرودگاه بین‌المللی دبی می‌رود و از آنجا برمی‌گردد که موجب شده یکی از شلوغ‌ترین فرودگاه‌های دنیا شود.

بیشتر مسافران برای ورود به دبی نیازمند ویزا هستند. اما شهروندان (و برخی ساکنان) شورای همکاری کشورهای خلیج فارس و شهروندان تعدادی از کشورهای اروپایی و جاهای دیگر (شامل استرالیا و زلاند نو) می‌توانند به محض ورود مهر اجازه‌ی ورود به مدت ۹۰ روز روی گذرنامه خود دریافت کنند. بازدیدکنندگان از ملیت‌های دیگر باید از ضمانت ساکنان امارات متحده یا یک شرکت یا هتلی که مجوز آن صادره از امارات متحده است برخوردار باشند و تا ۳۰ روز اجازه اقامت دارند.

دبی به نام مرکز خرید خاورمیانه شناخته شده است. دبی تعداد زیادی توریست خرید را از کشورهای منطقه و حتی دورتر یعنی اروپای شرقی، هند و آفریقا به خود جلب می‌کند.

کارگران ساختمانی و عمده‌ی شهر هندی هستند و بعد از آنها پاکستانی‌ها که کمی بیشتر از هندی‌ها کار شخصی هم دارند و فیلیپینی‌ها هستند. بازار سنتی و کوچک دبی مثل موبایل فروشها، بقالی‌ها و لوازم یدکی خودروفروشی‌ها و بقیه‌ی کارها با سرمایه‌ی کوچک بیشتر به دست ایرانی‌های قدیمی ساکن دبی می‌گردد. پس از ایرانیها، عرب‌های سوری و پاکستانی‌ها بازار سرمایه را در دست دارند. بازارهای سنتی معروف دبی عبارت‌اند از: بازار مرشد - نایف - سبخه - تخته (الصنادق) - بازار طلا - خیابان یوسف باقر - بازار الرأس و بازار بندر طالب.

ایرانی‌های زیادی هم برای سرمایه‌گذاری در بازار کلان به جز املاک به دبی آمده‌اند که البته مشخصاً تعدادشان از کسانی که در املاک سرمایه‌گذاری کرده‌اند بیشتر نیست.

دمشق

دمشق پایتخت جمهوری عربی سوریه کنونی یا شام قدیم است. تاریخ بنای آن دقیقاً معلوم نیست. طبق کاوشهای سال ۱۹۵۰ میلادی در هزاره چهارم قبل از میلاد در محل آن شهری دایر بوده است. در قرن ۱۵ قبل از میلاد تحوطس آن را فتح کرد. در قرن ۱۱ قبل از میلاد این شهر پایتخت پر رونق سرزمین آرامیان بود. در ۳۳۳ قبل از میلاد اسکندر مقدونی آن را تصرف کرد و در دوره گسترش مسیحیت، مردم آن توسط پولس قدیس مسیحی شدند.

در سال ۱۴ هجری قمری یا ۶۳۹ میلادی با فتح دمشق توسط خالد بن ولید، اسلام به آن راه یافت و دوره سیادت هزار ساله روم بر آن خاتمه یافت. از این پس یکی از مراکز مهم جهان اسلام شد. عمر برای حکمرانی این منطقه، معاویه بن ابی سفیان را برگزید دمشق تا پایان عمر مقرر اصلی معاویه بود.

در دوره امویان نیز دمشق پایتخت اصلی همه حاکمان بود که این عنوان در دوره بنی عباس به بغداد منتقل شد. امویان در قرن هشتم میلادی مسجد عظیمی در این شهر بنا کردند که هم اکنون به مسجد عظیمی در این شهر بنا کردند که هم اکنون به مسجد اموی معروف است. در سال ۱۳۸۲ ابراهیم پاشا آن را به کمک مردم شهر که قبلاً بر ضد عثمانیها قیام کرده بودند گرفت.

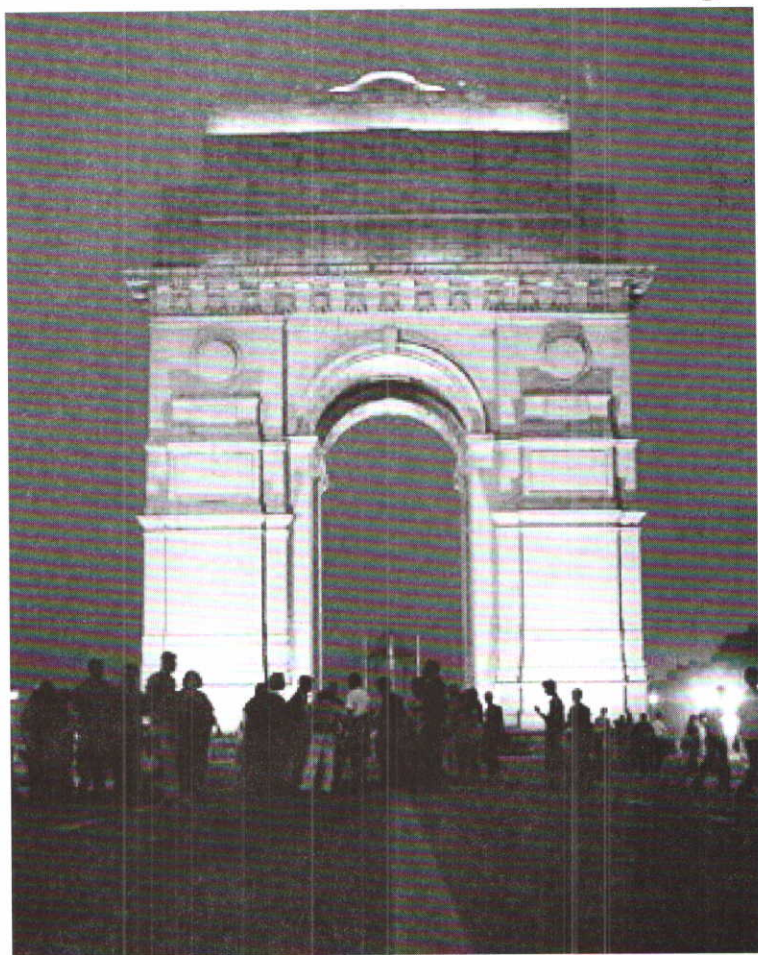
دهلی نو

دهلی نو پایتخت کشور هندوستان است. دهلی نو در اصل منطقه‌ای شهری درون کلان‌شهر دهلی است. دهلی نو همچنین مرکز حکومت ناحیه پایتختی ملی دهلی است. دهلی طبق سرشماری سال ۲۰۰۱ با جمعیتی برابر ۱۳۷۸۲۹۷۶ نفر جمعیت مرکزی و بیش از ۲۲ میلیون نفر در کلان‌شهر دهلی یکی از بزرگترین شهرهای هند است و با قدمتی افزون بر ۵۰۰۰ سال به همراه دمشق و بنارس از قدیمی‌ترین شهرهای جهان محسوب می‌شود. این شهر تاکنون ۱۱ بار ویران گشته و از نو ساخته شده است. دهلی قدیمی‌ترین ناحیه مسکونی جهان به‌شمار می‌رود که تاکنون همواره مسکون بوده است. دهلی آمیخته‌ای است از جامعه سنتی و مدرن و نمودی است از اجتماع مذاهب، قومیت‌ها و فرهنگ‌های مختلف.

شهر دهلی در ناحیه مرکزی نیمه شمالی هند و در ساحل غربی رود یامونا (جمنا) واقع شده و دارای ۲۳۹ متر ارتفاع از سطح دریا است. وسعت ناحیه پایتختی ملی دهلی برابر ۱۴۸۳ کیلومتر مربع است که ۷۰۰ کیلومتر آن ناحیه شهری و ۷۴۳ کیلومتر مربع ناحیه روستایی است و از بزرگترین کلانشهرهای جهان محسوب می‌گردد. ناحیه پایتختی ملی دهلی یا ایالت دهلی که دهلی‌نو مرکز آن می‌باشد، از طرف شرق به ایالت اوتارپرادش و از طرف شمال، غرب و جنوب به ایالت هاریانا محدود می‌گردد. و تماماً بر روی جلگه رود گنگ واقع است.

دهلی به تناسب سایر مناطق هندوستان به داشتن هوای نچندان مطلوب مشهور است. از طرفی گرما و خشکی بیابان‌های راجستان را دارد و از طرفی سرمای هیمالیا. بین آوریل تا اکتبر هوا گرم و سوزان است (معمولاً بالای ۴۰ درجه سانتی گراد). در فصل باران‌های موسمی یا مانسون (monsoon) به‌ویژه در ماه‌های جولای و آگوست باران‌ها سیل‌آسا هستند و در زمستان مخصوصاً در دسامبر و ژانویه دما تا نزدیکی صفر پایین می‌آید.

از سال ۱۷۷۲ تا ۱۹۱۱ شهر کلکته پایتخت هندوستان بود ولی به خاطر مرکزیت دهلی، جرج پنجم بریتانیا، که در دهه ی ۱۹۰۰ پادشاه هند به‌شمار می‌آمد پایتخت را از کلکته به دهلی نو منتقل کرد.

این شهر دارای پنج هزار سال قدمت است و آثار دوران تمدن موهنجودارو و یا دره رود سند در آن یافت شده است. دهلی اولین پایتخت حکومت مسلمانان از قرن دوازده تا ۱۹ میلادی بوده و طی قرون متمادی، جنگها و ویرانیهای فراوانی را به خود دیده است که از مهمترین آنها حمله تیمور و نادر شاه به این شهر را می‌توان نام برد. تخت طاووس و الماس معروف دریای نور از غنائم با ارزشی است که از این شهر به ایران منتقل شده است. اولین جنگ برای استقلال سرزمین هند، در سال ۱۸۷۵ در شهر دهلی به وقوع پیوست. انگلیسی‌ها در سال ۱۹۱۱ مرکز حکومت خود را از کلکته به این شهر انتقال دادند. طراحی و احداث دهلی نو بلافاصله پس از استقرار حکومت انگلیسی‌ها، توسط یک معمار برجسته انگلیسی به نام «ادوین لوتینز» در جنوب دهلی آغاز گردید. دهلی نو پس از استقلال به‌عنوان پایتخت هند معرفی شد.

در کلان شهر دهلی اماکن تاریخی و گردشگری زیادی موجود است و این شهر از ظرفیت قابل قبولی برای پذیرایی گردشگران برخوردار است. از مهمترین اماکن جلب گردشگر در این شهر می‌توان به قلعه سرخ اشاره کرد:

قلعه سرخ بزرگترین مرکز جلب توریست در دهلی است. که دستور احداث این قلعه را شاه جهان امپراتور گورکانی، وقتی که پایتخت خود را از اگرآ به دهلی تغییر داد، صادر کرد. ساخت آن نه سال به طول انجامید و در سال ۱۶۴۸ تکمیل شد. این قلعه به وسیله

دیواری از سنگهای قرمز رنگ محصور گشته که طول آن ۲/۵ کیلومتر و ارتفاع آن از ۱۶ تا ۳۳ متر متغیر است.

این بنا شامل بخش‌ها و اجزاء مختلفی است که شامل تالارها، ایوان‌ها و بناهای گوناگون خصوصی و عمومی باشکوه و زیبایی است.

مسجد جامع دهلی یا جامع مسجد، که در گذشته به نام «مسجد جهان نما» شهرت داشته است. از بزرگترین مساجد هندوستان و از باشکوهترین مساجد در جهان اسلام است. این بنا به دستور شاه جهان سازنده تاج محل در سال ۱۶۵۶ میلادی ساخته شده است. این مسجد که روبروی قلعه سرخ، در قسمت دهلی قدیم قرار دارد، یکی از مراکز مهم مسلمانان هند به شمار می‌رود. محوطه خارجی این مسجد می‌تواند بیش از ۲۵ هزار نمازگزار را در خود جای دهد و از جمله اشیاء باستانی که در این مسجد نگهداری می‌شود، قرآنی است که روی پوست آهو نوشته شده است. برای ساخت این مسجد ۵۰۰۰ کارگر به مدت بیش از ۶ سال کار کرده‌اند. سقف این مسجد دارای سه گنبد است که روی آن‌ها با مرمرهای سیاه و سفید تزیین شده است. دو مناره این مسجد دارای ۴۰ متر ارتفاع هستند.

قُطْب منار

ارتفاع این منار عظیم $۷۲/۵$ متر است که ۳۹۹ پله دارد. این بنا از سنگ ساخته شده و جزو اولین بناهای عظیم هند و از نمونه های بارز معماری هندو - اسلامی است. تزئینات روی این منار بی نظیر است. این بنا در کنار مسجد قوه الاسلام در سال ۱۱۹۹ میلادی توسط قطب الدین ایبک در جنوب شهر دهلی و بر روی خرابه های تعداد زیادی از معابد مربوط به به آئین جینیسم ساخته شده است. در صحن اصلی مسجد ستون فولادی بزرگی مربوط به قرن پنجم میلادی وجود دارد که عموم مردم، حلقه کردن دست از پشت، دور این ستون را

خوش بمن می دانند.

دروازه هند:

این بنای باشکوه با ارتفاع ۴۲ متر در محوطه ای باز و نزدیک به کاخ ریاست جمهوری هند توسط معمار انگلیسی دهلی نو در سال ۱۹۳۱ ساخته شده است. در واقع یادبودی است برای ۹۰ هزار سرباز هندی که در جنگ جهانی اول کشته شده‌اند و نام این سربازان بر دیوارهای این بنا حک شده است. (البته با دروازه هند در بمبئی اشتباه نشود).

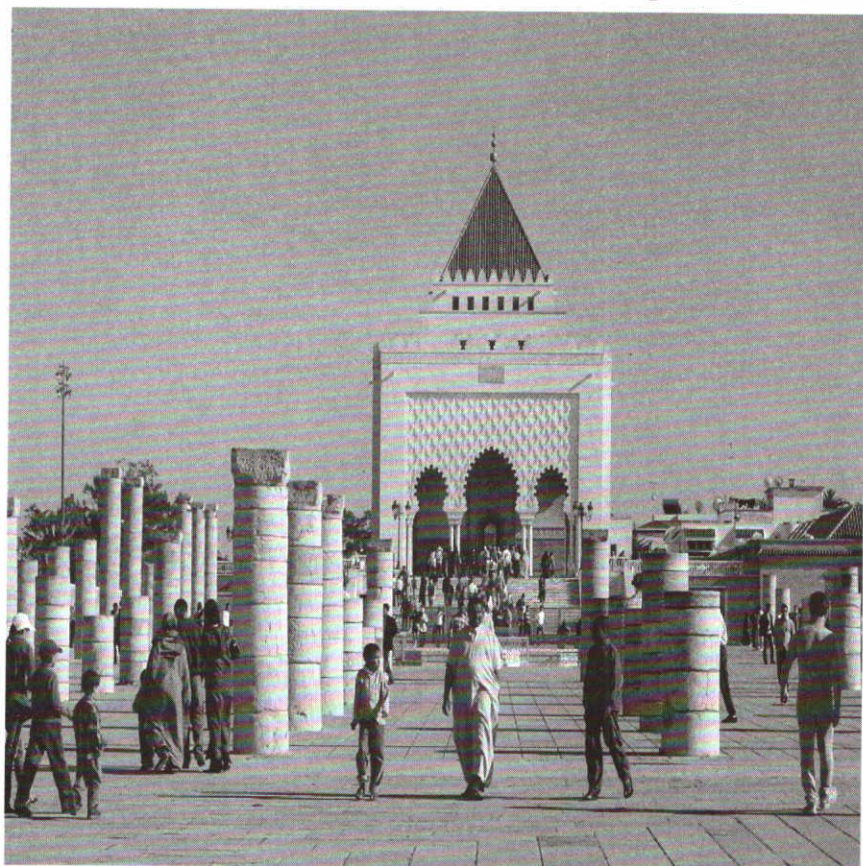
قلعه کهنه هند:

قلعه کهنه هند معروف به پورانا کیلا بر روی خرابه های شهر کهن پاندواها که زمانی در کنار رودخانه یامونا قرار داشته، توسط شیر شاه سوری سلطان افغان که بر همایون شورید و دهلی را تصرف کرد طی سالهای ۱۵۳۸ و ۱۵۴۵ ساخته شده است.

صفدر جنگ: بنای آرامگاه صفدر جنگ، وزیر دربار گورکانی، آخرین سبک معماری باغ مقبره ای دهلی در دوران امپراتوری مغولی هند است که در خلال سال های ۱۷۵۳ تا ۱۷۵۴ در زمان محمد شاه گورکانی، پادشاه هند، ساخته شده است.

رباط

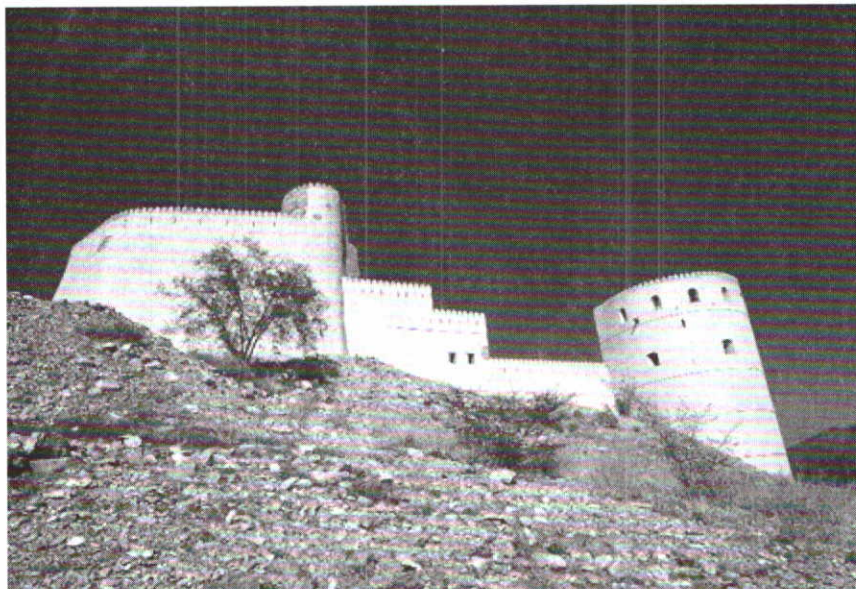
رَباط نام شهر و پایتخت کشور مراکش است و در کنار سواحل اقیانوس اطلس واقع شده است این شهر فاقد بندر تجاری است و مرکز حکومتی است و تمامی سفارتخانه‌های خارجی در شهر رباط قرار دارند مرکز تجاری مراکش، کازابلانکا است. مقر آیسسکو (سازمان علمی فرهنگی یکی از سازمانهای وابسته به سازمان کنفرانس اسلامی) در رباط است. ۴۰ کشور اسلامی از جمله ایران عضو این سازمان هستند.

رُستاق

رُستاق، از شهرهای افغانستان است و دومین شهر عمده ولایت تخار می باشد. این شهر در دره کم‌آبی در شمال کوهستان‌های کم‌ارتفاع (۱۳۰۰ متر) قرار دارد و تقریباً ۴ کیلومتر طول و یک کیلومتر عرض داشته و جمعیتی نزدیک به ۷۰۰۰ دارد که ۲۰٪ آنان کشاورزند. بازار این شهر در نیمه اول قرن نوزدهم از بازارهای معروف شمال افغانستان بوده و اکنون در مسیر جاده اصلی هند و بخارا قرار دارد.

زوریخ

زوریخ بزرگ‌ترین شهر کشور سوئیس و مرکز کانتون (ایالت) زوریخ است. این شهر مرکز اصلی تجاری، بازرگانی و فرهنگی سوئیس است و گاه پایتخت فرهنگی سوئیس خوانده می‌شود. گرچه پایتخت سیاسی سوئیس در شهر برن است. زوریخ یکی از شهرهای جهانی است. بر پایه نظر سنجی‌های متعددی که از سال ۲۰۰۶ تا ۲۰۰۸ انجام شده است، زوریخ شهری با بهترین کیفیت زندگی در جهان نامیده شده است.

طبق تحقیقاتی که در مرکز مشاوره اطلاعات شهری مرکز در آمریکا انجام گرفته، دو شهر ژنو و زوریخ در سوئیس به دلیل برخورداری از کیفیت بالای زندگی بهترین شهرهای دنیا در سال ۲۰۰۶ شناخته شدند.

ونکور (کانادا) در رده سوم قرار گرفت. شهرهای وین (اتریش)، اوکلند (نیوزیلند) و دوسلدورف (آلمان) به ترتیب چهارم، پنجم و ششم شدند. شهر بغداد در پایین ترین قسمت این فهرست جای گرفت.

در بررسی هایی که این مرکز سالانه روی ۳۵۰ شهر دنیا از نظر کیفیت شرایط زندگی انجام می دهد، ۳۹ معیار و ضابطه از جمله عوامل سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، محیطی، امنیتی، سلامتی، آموزشی، ترابری و دیگر خدمات اجتماعی در نظر گرفته می شود.

تقریباً نیمی از ۳۰ شهری که در صدر این فهرست قرار دارند در اروپای غربی واقع شده اند. در این منطقه وین بعد از زوریخ و ژنو با ۱۰۷/۵ امتیاز در جایگاه چهارم قرار گرفته است. دیگر شهرهایی که در این تحقیق از امتیاز بالایی برخوردار هستند عبارتند از دوسلدورف با ۱۰۷/۲ امتیاز، فرانکفورت با ۱۰۷ و مونیخ با ۱۰۶/۸ امتیاز (که به ترتیب در

رده ششم، هفتم و هشتم قرار دارند) آتن در اروپای غربی با ۸/۸۶ امتیاز در جایگاه هفتاد و نهم قرار دارد.

در این بررسی لندن بیش از سایر شهرهای انگلیس امتیاز آورد و در مقام ۳۹ قرار گرفت.

دوبلین به دلیل افزایش ترافیک در این شهر با ۸/۱۰۳ امتیاز نسبت به سال گذشته از جایگاه پیشین خود دو مرحله پایین تر آمد و در رده ۲۴ نشست.

اسلاگین پاراکاتیل، کارشناس ارشد مرکز معتقد است: «استاندارد سطح زندگی در بسیاری از شهرهای اروپای شرقی با پیوستن کشورها به اتحادیه اروپا که منجر به جذب بیشتر سرمایه برای آنها می شود کم کم در حال پیشرفت است».

در عین حال شهرهایی همچون دوبی در مقایسه با شهرهای اروپای شرقی تسهیلات بیشتری را در اختیار شهروندان و گردشگران قرار می دهند.

جایگاه بیشتر شهرها در اروپا و خاورمیانه تغییری پیدا نکرده است. تنها قاهره به دلیل آشتفگی های سیاسی و حملات تروریستی اخیر ۹ ردیف از جایگاه پیشین خود تنزل کرده و با ۷۱/۲ امتیاز در ردیف ۱۳۱ قرار گرفته است.

بغداد با ۵/۱۴ امتیاز برای سومین سال متوالی در پایین ترین جای این فهرست قرار دارد. هنولولو (مرکز ایالت هاوایی - آمریکا) که در بین شهرهای آمریکا از بالاترین امتیاز برخوردار است با ۳/۱۰۳ امتیاز با دو رتبه تنزل در مقام ۲۷ قرار دارد. سانفرانسیسکو با ۲/۱۰۳ امتیاز کماکان در جایگاه ۲۸ قرار دارد. بوستون در ردیف ۳۶، واشنگتن و شیکاگو به طور مشترک در جایگاه ۴۱ و پورتلند در ردیف ۴۳ هستند. هوستون با ۴/۹۵ امتیاز در بین شهرهای آمریکا در پایین ترین سطح قرار داشته و رتبه ۶۸ را دارد. در مجموع شهرهای آمریکا در سال جاری کمابیش موقعیت پیشین خود را حفظ کردند و تنها شیکاگو به دلیل کاهش جرایم ۱۱ ردیف نسبت به جایگاه قبلی خود صعود داشته است.

پاراکاتیل درباره وضعیت اقتصادی کشورهای توسعه یافته می گوید: «وضعیت اقتصادی این کشورها تقریباً از ثبات نسبی برخوردار بوده است و تغییراتی که در کیفیت

زندگی در این مناطق غالباً به وقوع می‌پیوندند بیشتر ناشی از عواملی همچون افزایش آلودگی هوا، آمار جرایم، بالا رفتن میزان ترافیک یا رویدادهای خارجی نظیر تروریسم و شیوع بلایای طبیعی است.

در آمریکای جنوبی تغییرات بیشتر ناشی از نبود ثبات وضعیت سیاسی و اقتصادی است. بهبود ثبات اقتصادی در آرژانتین موجب بالا رفتن سطح زندگی در این شهرهاست که احتمالاً ظرف چند سال آینده منجر به صعود جایگاه شهرهای این کشور خواهد شد. در میان شهرهای مناطق آسیا، اقیانوسیه و آفریقا، اوکلند و لینگتون به ترتیب از جایگاه هشتم به پنجم و از چهاردهم به دوازدهم صعود کردند این امر به دلیل ثبات داخلی وضعیت این شهرها بوده است. حال آنکه سیدنی با ۱۰۶/۵ امتیاز کماکان رتبه نهم را دارد.

در آسیا، سنگاپور قبل از توکیو در ردیف ۳۴ نشسته و توکیو که بیشترین امتیاز را در بین شهرهای ژاپن دارد در این فهرست در جایگاه ۳۵ قرار گرفته است. زیرساخت‌های عالی و مدرن هنگ کنگ این شهر را از رتبه هفتم به شصت و هشتم رسانده است.

شانگهای با ۸۰/۱ امتیاز در بین شهرهای چین بهترین موقعیت را به خود اختصاص داده است. پاراکاتیل در این باره می‌گوید: «پکن و شانگهای در حال رشد هستند و باید در سال‌های آینده کیفیت زندگی در آنها با سرعت بیشتری بالا برود. این امر در راستای سرمایه‌گذاری‌های بین‌المللی که به دلیل پایین بودن هزینه کارگر و قیمت تولیدات در این

کشور انجام گرفته به وقوع می‌پیوندد.

شهرهای هند با وجود آنکه از نظر درجه‌بندی نسبت به چین در سطح پایین‌تری قرار دارند اما در حال توسعه هستند. سرعت بالا رفتن سطح زندگی در شهرهایی نظیر بمبئی و بنگلور آرام اما تقریباً ثابت است. دلیل این امر شاید توسعه روابط سیاسی هند با کشورهای دیگر باشد. کشورهایی که از نظر کیفیت زندگی در سطح پایینی قرار دارند عبارتند از: کنگو در برازایل و بانگو در مرکز جمهوری آفریقا و خارطوم در سودان.

ساراتوف

ساراتوف یکی از شهرهای بزرگ روسیه است. شهر ساراتوف مرکز استان ساراتوف است و از بندرهای بزرگ کناره رودخانه ولگا به‌شمار می‌آید. جمعیت این شهر در سال ۲۰۰۲ برابر با ۸۷۳۰۵۵ نفر بوده که بیشتر آن‌ها روس می‌باشند. اقلیت بزرگی از تاتارها، اکرانی‌ها، یهودی‌ها و آلمانی‌ها نیز در این شهر زندگی می‌کنند.

ریشه نام ساراتوف را از واژه‌های تاتاری ساریق آتوف (جزیره شاهین‌ها) یا ساری تای (کوه زرد) دانسته‌اند.

در دهه ۱۸۰۰ این شهر از بندرگاه‌های مهم شد و پس از اتصال به مسکو از طریق راه آهن در سال ۱۸۷۰، از نظر صنعتی نیز پیشرفت کرد.

از آغاز دوران شوروی تا سال ۱۹۹۱ ساراتوف یک شهر بسته بود. یکی از کارخانه‌های بزرگ سازنده هواپیماهای نظامی شوروی در این محل بود و یوری گاگارین، نخستین فضانورد جهان نیز در این شهر آموزش دید.

از زمان قدیم اقلیت بزرگی از آلمانی‌های ولگا در ساراتوف ساکن بودند که با آغاز جنگ جهانی دوم نیمی از آن‌ها به سیبری و قزاقستان تبعید شدند.

امروزه نگارخانه هنری رادیشچف ساراتوف از اماکن دیدنی و معروف آن است.

سالزبورگ

سالزبورگ (Salzburg) چهارمین شهر بزرگ اتریش و مرکز ایالت سالزبورگ در غرب اتریش است. سالزبورگ تا امروز بافت شهری غنی و خارق‌العاده خود را که در

فاصله قرون وسطی تا قرن نوزدهم به وجود آمده (یعنی زمانی که یک شهر - دولت بود و توسط پرنس - اسقف اش اداره می شد) حفظ کرده است. هنر گوتیک درخشانی که در این شهر شکوفا شده بود، پیش از آنکه درخشندگی اش را با تأثیر معماران ایتالیائی، وینسینزو اسکموتزی و سانتینی سولاری، به اثبات برساند هنرمندان بسیاری را به خود جلب کرد، سالزبورگ مشخصه باروکی خود را بیشتر مدیون این دو هنرمند ایتالیائی است. شاید همین برخورد شمال و جنوب اروپا بود که جرقه نبوغ معروف ترین فرزند سالزبورگ را زد: ولفگانگ آمادئوس موتزارت که نامش از این پس با این شهر عجین خواهد بود.

سازمان یونسکو اعلام کرده است که این شهر دارای ارزش جهانی استثنائی است، چرا که نمونه مهمی از شهر - دولت های مسیحی اروپا است که زیبایی منظره و بافت شهری غنی و تاریخی اش را در ابعاد عظیمی حفظ کرده است، این شهر هم چنین به خاطر عمارت های شاخص مذهبی و غیر مذهبی متعلق به قرون مختلف و نیز به خاطر رابطه قابل توجه اش با هنر و به ویژه موسیقی و مشخص تر به خاطر فرزند بسیار مشهورش، ولفگانگ آمادئوس موتزارت دارای شهرت است.

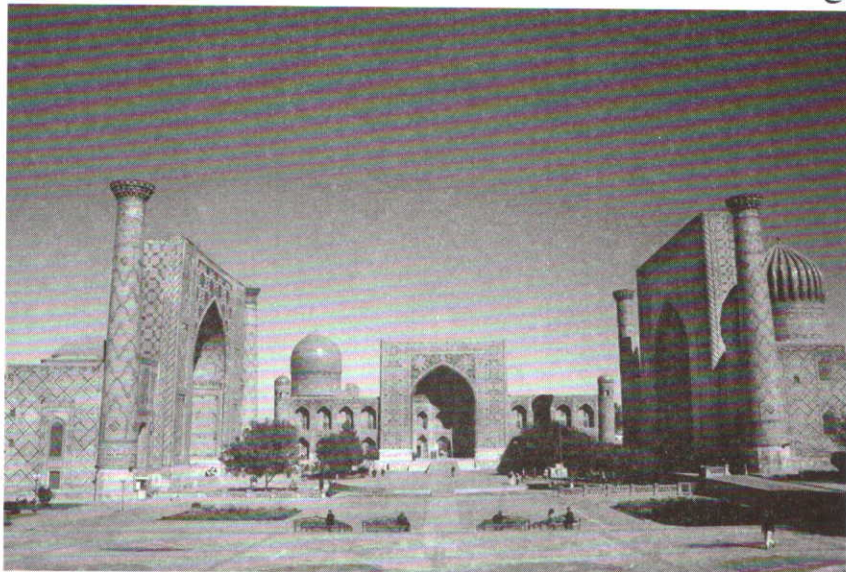
سان خوان

سان خوان (San Juan) پایتخت و بزرگ ترین شهرستان پورتوریکو (متعلق به ایالات متحده آمریکا) است. جمعیت شهر سان خوان در سال ۲۰۰۰ میلادی ۴۳۳۷۳۳ نفر بوده است. این شهر بین سال های ۱۵۰۸ تا ۱۵۲۱ و از سوی مستعمره نشینان اسپانیایی بنا شد. آن ها این شهر را شهر پورتوریکو (Ciudad de Puerto Rico) به معنی «شهر بندر ثروتمند» نام نهادند.

سمرقند

سمرقند با جمعیتی بالغ بر ۴۱۲,۳۰۰ نفر (برآورد تخمینی سال ۲۰۰۵)، دومین شهر بزرگ ازبکستان، و مرکز استان سمرقند است. این شهر در ارتفاع ۷۰۲ متری از سطح دریا واقع است. بیشتر ساکنان این شهر فارسی‌زبان هستند و به فارسی تاجیکی صحبت می‌کنند.

در سال ۲۰۰۱، یونسکو این شهر باستانی را در فهرست میراث فرهنگی جهان قرار داد. نام سمرقند عربی‌شده ی واژه ی پهلوی «سمرکند» است و معنی ترکیبی آن سنگ‌دژ می‌باشد. ریشه ی جزء اول «سمر» از پارسی باستانی «اسمرا» بمعنی سنگ یا صخره و جزء دوم «کند» از پارسی باستانی «کنتا»، سغدی «کنت» بمعنی دژ یا شهر است. واژه ی یونانی آن «مرکنده» می‌باشد.

سمرقند با قرار داشتن در مرکز جاده ابریشم، پیونددهنده ی چین به اروپا در قدیم، دارای اهمیتی چشمگیر بوده است.

در روزگار هخامنشیان جزئی از سرزمین سغد باستان بود. در سال ۳۳۰ قبل از میلاد در تصرف اسکندر مقدونی درآمد. بعد جزء دولت یونانی غربی گردید. در سده ی ششم

میلادی ترک‌ها آن را متصرف شدند و در سده ی هفتم چینی‌ها. در سال ۷۰۵ میلادی اعراب آن را تصرف کردند و تا سده ی نهم در تصرف خلفای اموی و عباسی بود. سمرقند از بزرگ‌ترین شهرهای ماوراءالنهر و یکی از کانون‌های دانش و ادب ایران پس از اسلام است و یکی از کانون‌های هنر و معماری منطقه بوده‌است. در ۱۰۰۰ میلادی در تصرف سامانیان درآمد. در ۱۰۲۷ سلجوقیان آن را تصرف نمودند. در دوران خوارزمشاهیان پایتخت بود. در ۱۲۱۹ توسط چنگیز فتح و ویران شد و در ۱۳۸۳ در تصرف تیمور لنگ درآمد و سمرقند پایتختش بود. بعد در ۱۵۰۵ در تصرف ازبکان (شیبانیان) و بالاخره در ۱۶۰۰ میلادی در تصرف استراخان و جانشینان او که نیز از نژاد ازبک‌اند درآمد و باز بتصرف ایران درآمد و در دوران قاجار روسها بتصرف آن دست زدند. پس از آن اگرچه در تصرف خانات بخارا بود ولی در حقیقت جزیی از خاک روسیه محسوب می‌گردید.

سنت اندروز

سنت اندروز شهری کوچک است که در منطقه فایف (Fife) در ساحل شرقی اسکاتلند، بین شهرهای ادینبرا و داندی قرار دارد. نام این شهر از نام یکی از حواریون مسیح گرفته شده است. جمعیت سنت اندروز حدود ۱۸۰۰۰ نفر است. دانشگاه سنت اندروز قدیمی‌ترین دانشگاه اسکاتلند و سومین دانشگاه قدیمی در میان تمام کشورهای انگلیسی‌زبان جهان است.

تاریخ و نام شهر سنت اندروز با نام «اندریاس قدیس» (یا اندرواس قدیس) که یکی از حواریون مسیح بوده گره خورده است. بر اساس روایات تاریخی، اندریاس و برادرش پترُس در منطقه الجلیل در فلسطین از راه ماهیگیری زندگی خود را می‌گذراندند. هردو برادر پس از گرویدن به دین مسیح به تبلیغ آن پرداختند و به جرگه حواریون مسیح درآمدند.

اندریاس قدیس نقش مهمی در گسترش آیین مسیحیت در منطقه‌ی آسیای صغیر و یونان امروزی داشته است. بر اساس روایاتی، اندریاس در شهر پاتراس در منطقه‌ای که

امروز کشور یونان است توسط نیروهای رومی دستگیر و مصلوب می‌شود. صلیبی که اندریاس در آن مصلوب شده بوده شکلی غیرعادی (ضربدر شکل) داشته است. نشان پرچم اسکاتلند (صلیب ضربدرشکل سفید بر روی زمینه‌ی آبی) الهام گرفته از صلیب اندریاس می‌باشد.

ظاهراً تمام یا بخشی از بقایای پیکر اندریاس قدیس ۳۰۰ سال پس از مرگش ابتدا از پاتراس به قسطنطنیه در آسیای صغیر و سپس به شرق اسکاتلند و محل کنونی شهر سنت اندروز منتقل شده است. در اسکاتلند، نخست مقبره کوچکی برای این قدیس ساخته شده بوده، سپس کلیسای جامع بزرگی جای آن را گرفته است. این کلیسا قرن‌ها نه تنها یکی از مراکز اصلی عبادت و زیارت مسیحیان بلکه بزرگ‌ترین ساختمان اسکاتلند بوده است، تا اینکه در پی اصلاحات گسترده کلیسا در سال ۱۵۵۹ میلادی از رونق افتاده، و به خاطر عدم استفاده و مرمت تنها خرابه‌های آن باقی مانده است.

امروزه بقایای کلیسای جامع سنت اندروز یکی از جاذبه‌های تاریخی عمده‌ی شهر محسوب می‌شود.

دانشگاه سنت اندروز در سال ۱۴۱۳ میلادی بنیان‌گذاری شده و قدیمی‌ترین دانشگاه اسکاتلند و سومین دانشگاه قدیمی در بریتانیا و در میان تمامی کشورهای انگلیسی‌زبان است. حدود ۶۰۰۰ دانشجو در مقاطع مختلف از کارشناسی تا دکترا در این دانشگاه مشغول تحصیل و پژوهش هستند. بر اساس امتیازبندی راهنمای دانشگاه‌های روزنامه‌های گاردین و تایمز، دانشگاه سنت اندروز یکی از ممتازترین دانشگاه‌های بریتانیا است. به طور سستی برخی از اعضای خاندان سلطنتی بریتانیا در دانشگاه سنت اندروز تحصیلات عالی خود را می‌گذرانند.

شهر سنت اندروز زادگاه بازی گلف است. باشگاه سلطنتی و باستانی گلف در سال ۱۷۵۴ میلادی در سنت اندروز تأسیس شده و مرکز جهانی قانون‌گذاری در بازی گلف است. قدیمی‌ترین زمین‌های بازی گلف در جهان که «زمین گلف قدیم» و «لینک» نامیده می‌شوند در این شهر قرار دارند و یکی از مرغوب‌ترین زمین‌های بازی گلف به شمار می‌روند. لینک‌های سنت اندروز مرتباً میزبان جام بین‌المللی قهرمانی «اوپن» (The Open Championship) هستند. موزه گلف بریتانیا نیز در شهر سنت اندروز واقع است. همه ساله جهانگردان بسیاری برای دیدن آثار تاریخی و بازی در زمین‌های گلف به

سنت اندروز سفر می‌کنند.

سنتافه

سنتافه مرکز ایالت نیومکزیکو آمریکاست. نام سنتافه (Santa Fé) اسپانیایی و به معنی «ایمان مقدس» است. نام کامل این شهر «لا ویلا رئال دلا سانتا فه دسان فرانسیسکو آسیس» (La Villa Real de la Santa Fé de San Francisco de Asís) است که «شهر پادشاهی ایمان مقدس فرانسیس مقدس آسیسی» معنی می‌دهد.

سنتافه سومین شهر بزرگ ایالت نیومکزیکو است و جمعیت ۶۲۹۵۷ نفر است (در سال ۲۰۰۰). شهر سنتافه با ۲۱۳۲ متر ارتفاع از سطح دریا، مرتفع‌ترین مرکز ایالت در ایالات متحده آمریکا است.

سواستوپول

سواستوپول که در گذشته با نام سباستوپول شناخته می‌شد، یکی شهر بندری در اوکراین است. این شهر بر کرانه‌ی دریای سیاه در جنوب غربی شبه جزیره کریمه جای دارد.

بر اساس آمار سال ۲۰۰۱ جمعیت این شهر برابر با ۳۴۲۴۵۱ نفر بوده است. این شهر در گذشته کانون ناوگان دریای سیاه شوروی بود. ناوگان، امروزه یک پایگاه دریایی اوکراینی است که به طور مشترک توسط نیروی دریایی اوکراین و نیروی دریایی روسیه به کار می‌رود.

اهمیت خرید و فروش و کشتی‌سازی بندر سواستوپول از زمان فروپاشی شوروی رو به فزونی نهاد. سواستوپول همچنین یک مرکز مهم پژوهش‌های زیست‌شناسی دریایی است. به طور خاص، مطالعه و آموزش در مورد دلفین‌ها در این شهر از زمان جنگ جهانی دوم به انجام می‌رسد، این مطالعات در ابتدا به عنوان یک برنامه سری نیروی دریایی در خصوص عملکرد این جانور در زیر دریا به شمار می‌رفت.

شهر سواستوپول در نزدیکی محل مهاجران باستانی یونانی خرسون بنا گردیده که در ۴۲۱ پیش از میلاد بنا شده بود. در جنگ کریمه به مدت ۳۴۹ روز (در سال‌های ۱۸۵۴ تا ۱۸۵۵) در برابر هجوم انگلستان، فرانسه، عثمانی‌ها و ساردنی مقاومت کرد اما سرانجام روس‌ها شکست خوردند و شهر سقوط کرد. در جریان جنگ جهانی دوم در محاصره نیروهای آلمانی قرار داشت و تقریباً به کلی ویران گشت و در سال ۱۹۴۲ سقوط کرد، اما در سال ۱۹۴۴ دوباره به دست روس‌ها افتاد و تجدید بنا گردید.

لئو تولستوی که در جنگ‌های کریمه شرکت داشت، وقایع هولناک جنگ را در داستان‌های سواستوپول آورده است.

این شهر از لحاظ تقسیمات کشوری به همراه کیف، دارای وضعیت خاص هستند و مستقیماً زیر نظر دولت مرکزی اوکراین اداره می‌شوند. این دو شهر وضعیت فعلی‌شان را از زمان جمهوری شوروی سوسیالیستی اوکراین تاکنون حفظ کرده‌اند. وضعیت قانونی همسان هر کدام، از طریق قوانین خاص تعیین می‌گردد.

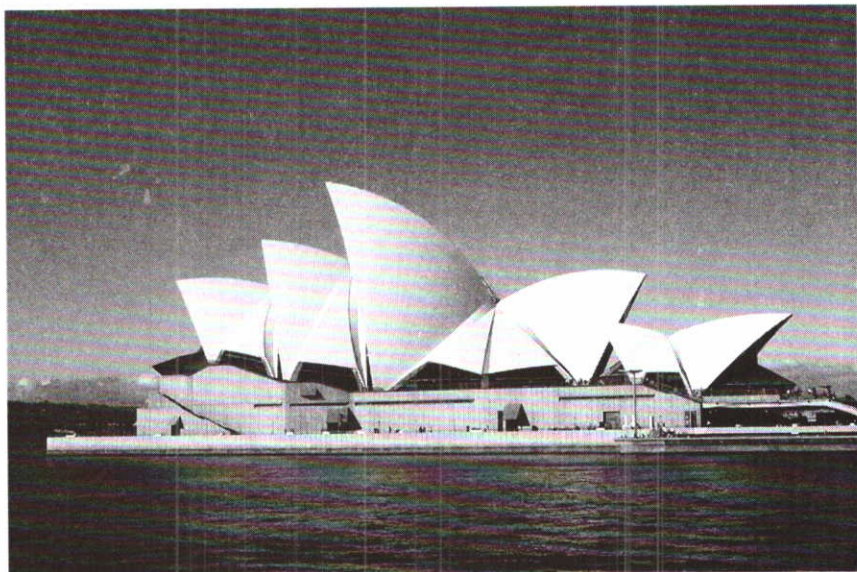

سیدنی نماد کشور استرالیاست. شهری است با جذابیت های بیشمار که دویست و هجده سال از زمان تاسیس آن می گذرد. این شهر که در جنوب شرقی استرالیا واقع شده، اولین مکانی است که بیشترین میزان جهانگرد در بدو ورود به استرالیا در آن پا می گذارند. پارک های حفاظت شده سیدنی، شهرت جهانی دارند سیدنی سرشار از تنوع است. ساکنان آن، ۴ میلیون شهروندی هستند که عمدتاً از پیشینه مختلف قومی، نژادی و فرهنگی برخوردارند. در هر گوشه ای از سیدنی، می توان ردپایی از فرهنگ های گوناگون را مشاهده کرد که در کنار جاذبه های طبیعی، مراکز تفریحی، پارک های ملی و حفاظت شده، موزه ها و گالری های هنری باعث شهرت جهانی شهر شده اند. سیدنی مرکز ایالت نیو ساوت ولز **New South Wales** است. شهر سیدنی، بسیار گسترده و بزرگ است و شامل ۷۰۰ محله می شود. در طول زمان، بتدریج هر یک از این محله ها مکان تجمع مهاجرین کشور خاصی شده است. بدین معنا که هر ملیتی براحتی و سرعت می تواند هم زبان و هم وطن خود را در سیدنی پیدا کند. جالب اینکه مردم در بعضی از این محله ها به زبان انگلیسی صحبت نمی کنند. کسانی هستند که سالهای متمادی در سیدنی زندگی کرده اند و کمتر به زبان انگلیسی آشنا هستند و شاید اصلاً ندانند. در زبان محاوره

استرالیایی به هاربر بریج، چوب لباسی می گویند. مهمترین و ارزشمندترین مکان طبیعی سیدنی، بندر آن است که دو بنای هاربر بریج Harbour Bridge و اپرا هاوس Opera House را در خود جای داده است. این دو مکان، معرف شهر سیدنی به تمامی جهان است و هویت شهر به شمار می آیند. در میان این دو بنا، آبراهی زیبا امتداد یافته که نچوهای عاشقانه بسیاری از جهانگردان و شهروندان سیدنی را در دل محفوظ دارد و هر روز، شمار زیادی از بازدید کنندگان را سوار بر کشتی های تفریحی از میان خود عبور می دهد. هاربر بریج Harbour Bridge تا سال ۱۹۶۷ بلندترین بنای شهر سیدنی بود. در زبان محاوره استرالیایی به آن چوب لباسی The Coathanger هم اطلاق می شود و آن بدلیل طراحی قوسی شکل آن است. بر اساس کتاب رکوردهای گینس، این پل پهن ترین پل قوسی جهان و دومین پل طویل قوسی جهان است. پل بایون بریج در آمریکا با ۷۰ سانتیمتر طول بیشتر در مقام اول قرار دارد. هاربر بریج ۵۲۸۰۰ تن وزن دارد که ۶ میلیون پرچ دستی اجزای مختلف پل را بهم متصل کرده است. اپرا هاوس از معتبرترین مراکز نمایشی جهان است. اپرا هاوس Opera House سیدنی، از لحاظ معماری یکی از متمایزترین بناها در معماری قرن بیستم به شمار میرود و از لحاظ هنری، یکی از مشهورترین و معتبرترین اماکن دنیا برای اجرای هنرهای نمایشی است. اپرا هاوس سیدنی شامل ۵ سالن تئاتر، ۵ سالن تمرین نمایش، دو سالن اصلی، ۴ رستوران، ۶ بار و تعداد زیادی فروشگاه است. برای بعضی، پوسته حلزونی شکل آن، که شامل یک میلیون و ۵۶ هزار تکه سنگ گرانیت سوئدی است، همچون بادبان قایقهایی است که در اطراف آن در آب هر روزه پرسه می زنند. اپرا هاوس را می توان یکی از مهمترین اماکن توریستی سیدنی دانست. اگرچه فقط تعداد اندکی از بازدید کنندگان با هدف دیدن نمایش می روند، اما محیط اطراف آن فضایی سرشار از آرامش به ارمغان می آورد. سواحل سیدنی از دیگر مناطق زیبای این شهر بشمار می آیند. عمده سواحل سیدنی رو به سوی اقیانوس دارند که معروفترین ساحل آن معروف به بوندای بیچ Bondi Beach است. بوندای یک کلمه بومی استرالیایی است که به صدای برخورد آب با تخته سنگ اطلاق می شود. این ساحل

پذیرای جهانگردان بیشماری در سال است و بیشتر جهانگردان ایرلندی و انگلیسی تعطیلات کریسمس خود را در کنار ساحل آن می گذرانند. بوندای بیج با امواج خروشان خود هر روزه موج سواران را به رویارویی می طلبد و کمتر روزی را می توان مشاهده کرد که موج سواری خود را به دست آب نسپرده باشد. از مناطق دیدنی دیگر سیدنی دارلینگ هاربر Darling Harbour است. دارلینگ هاربر یکی از بزرگترین بندرگاههای دنیاست که جهانگردان و شهروندان سیدنی برای گذراندن ایامی خوش به آن پناه می برند. جاذبه های بیشماری در اطراف آن وجود دارد که منجمله می توان به آکواریوم سیدنی که بیش از ۱۱۵۰۰ نوع از جانوران آبی در آن به نمایش گذاشته شده و در نوع خود بی نظیر است، اشاره کرد.

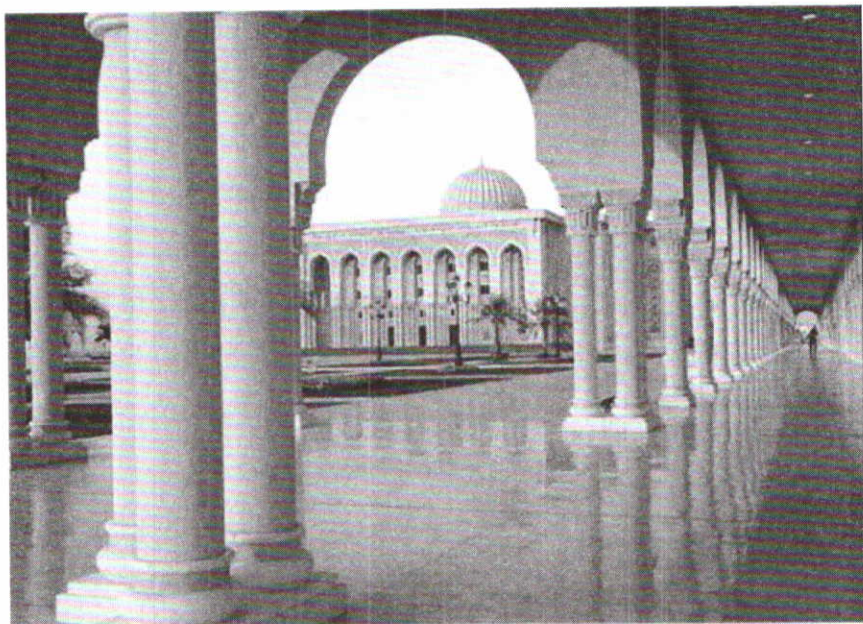
موزه دریانوردی استرالیا، باغ چینی دوستی، سالن سینمای آی مکس و موزه نیروگاه Powerhouse Museum از دیگر اماکن دیدنی دارلینگ هاربر بشمار می روند. برج سیدنی ۳۰۵ متر ارتفاع دارد دیدن شهر از فراز برج سیدنی نیز بسیار جذاب است. در نیمکره جنوبی، برج سیدنی از لحاظ ارتفاع در مقام دوم قرار دارد و رتبه اول متعلق به برج آسمان در اوکلند است. برج سیدنی ۳۰۵ متر ارتفاع دارد. البته بازدید کنندگان به تمامی طبقات برج دسترسی ندارند. در ارتفاع ۲۵۰ متری محلی با فضای بسته و با چشم انداز ۳۶۰ درجه در اختیار بازدید کنندگان قرار دارد. در ارتفاع ۲۶۰ متری نیز بازدید کنندگان می توانند در فضای باز به تماشای شهر بنشینند. دو رستوران چرخان نیز پذیرای جهانگردان است. برج سیدنی، یکی از محل های فیلمبرداری فیلم گودزیلا - آخرین نبرد بود که در فیلم، زیلا هنگامی که دیوانه وار در سیدنی می دوید برج را خراب کرد. از لحاظ جهانگردی، سیدنی را می توان یکی از مناطق جذاب دنیا بشمار آورد. بر اساس آمار، در سال ۲۰۰۴ در حدود ۲۱ میلیون و ۱۰۰ هزار نفر از این شهر دیدن کردند. آب و هوای معتدل، سواحل زیبا، جاذبه های طبیعی، امکانات گسترده جهانگردی به همراه مردم خونگرم و خوش مشرب از جمله دلایلی است که سالانه میلیونها نفر را به این نقطه از کره زمین می کشاند.

شارجه

شارجه (الشارقة) یکی از هفت امارتی است که دولت امارات متحده عربی را تشکیل می دهند و محدوده این امارت حدود ۱۶ کیلومتر از ساحل کشور امارات در خلیج فارس را می پوشاند. عمق خاک این امارت را به داخل کشور حدود ۶۰ کیلومتر است. مساحت شارجه ۲۶۰۰ کیلومتر مربع می باشد و این امارت با تمام امارات های که کشور دولت امارات عربی متحده تشکیل می دهند حدود مشترک دارد. مساحت شارجه ۲۶۰۰ کیلومتر مربع می باشد.

مساحت شارجه ۲۵۹۰ کیلومتر است که ۳/۳ درصد خاک امارات متحده را دربر می گیرد. پایتخت این امارت شهر شارجه و حاکم کنونی (آوریل ۲۰۰۵) این امارت شیخ دکتر سلطان بن محمد القاسمی است.

شارجه همچنین دارای سه شهر در کرانه دریای عمان است که از بدنه اصلی خاک امارت شارجه جدا هستند. نام این شهرها خور فکان، خور کلباء و دِبا الحُصن است. مهم ترین واحه شارجه ذَید نام دارد که دارای زمینهای کشاورزی حاصلخیزی است.

شارجه از سال ۱۹۹۸ به بعد در میان امارات به عنوان «پایتخت فرهنگی» مشهور شده است و سبب آن بیشتر بودن آثار باستانی و فعالیتهای فرهنگی در شارجه نسبت به دیگر امارات ها است. دانشگاهی نیز به نام دانشگاه امریکایی شارجه در این امارت وجود دارد که به عنوان یکی از بهترین دانشگاه های امارات متحده عربی یاد می شود.

امارت شارجه با تمام امارت‌های که کشور دولت امارات عربی متحده تشکیل می‌دهند حدود مشترک دارد. مثلاً از طرف غرب با امارت ابوظبی حدود مشترک دارد از جهت روستای «شویب» نزدیک به شهر «العین» که تابع امارت ابوظبی است. در اینجا منطقه «المدام» با روستای شویب حدود مشترک دارند. منطقه المدام تابع امارت شارجه است و روستای شویب از توابع امارت ابوظبی است.

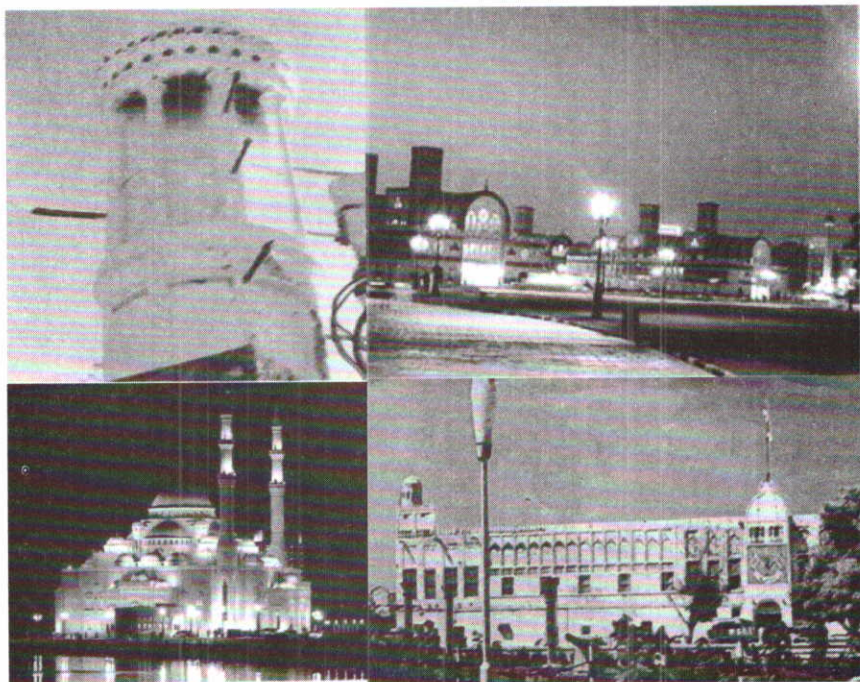
از طرف جنوب با امارت رأس الخیمه و عمان حدود مشترک دارد از ناحیه روستای «المدام» و روستای «الملیحه». در این منطقه روستائی هست بنام «الحویلات». این روستا از توابع امارت رأس الخیمه است که با امارت شارجه و عمان حدود مشترک دارند. البته امارت شارجه با دبی و عجمان حدود مشترک دارند.

یک قطعه دیگر از امارت شارجه از این امارت جدا افتاده است که بنام «الحمریه» معروف است. این قطعه از خاک شارجه بین امارت عجمان و امارت أم القیوین واقع شده است. در الحمریه تأسیسات بندر صدور گاز وجود دارد و گاز منطقه «الصبحه» تابع شارجه از این بندر به خارج صادر می‌شود.

هتلی به نام Oceanic Hotel (مهمانسرای اقیانوسی) یکی از قدیمی‌ترین هتل‌ها در امارات است. این هتل در سال ۱۹۷۴ میلادی و به عنوان یکی از نخستین اقدامات مربوط به تغییر و تحول در عرصه صنعت گردشگری امارات ساخته شد. هشت سال بعد، نخستین هتل پنج ستاره امارات با نام Sharjah Holiday Inn (مهمانپذیر تعطیلاتی شارجه) در این کشور عربی ساخته شد. همچنین در دهه‌های ۷۰ و ۸۰ میلادی، هتل‌های سه ستاره‌ای در شارجه احداث شد. باید گفت که نوآوری و بازسازی هتل‌های ساحلی در امارات، یکی از سیاست‌های همیشگی وزارت گردشگری امارات بوده‌است که در سال ۱۹۹۶ اساس آن نهاده شده. در همین حال چنین به نظر می‌رسد که ساخت تعداد بیشتری هتل در امارات بازگوکننده تمرکز دولت این کشور بر روی تحولات رو به جلوی گردشگری امارات است. از سوی دیگر معماری سنتی امارات و همچنین برج‌های آن که در ساخت آنها از دست ساخته‌های ویژه‌ای بهره برده شده‌است، ویژگی مخصوصی از جمله ویژگی عربی و اسلامی به آن بخشیده‌است.

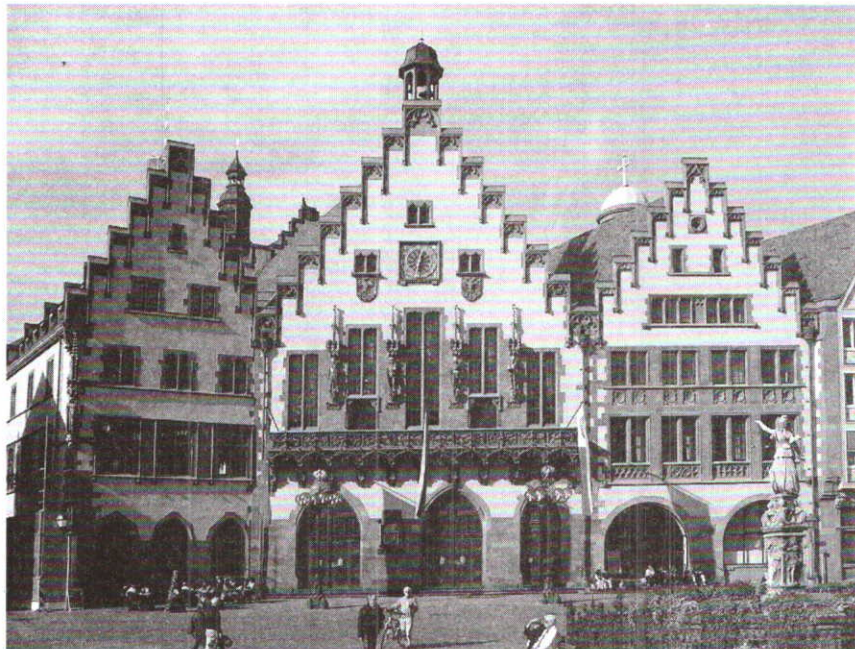
عمان

عمان یا امان پایتخت و پرجمعیت‌ترین شهر کشور اردن است. شمار ساکنین این شهر (به همراه حومه) در برآورد سال ۲۰۰۶ حدود ۲ میلیون و ۲۰۰ هزار نفر بوده است. عمان در سده ۱۳ پیش از میلاد ربات آمون نامید می‌شد. این شهر بعدها به تصرف آشوریها و سپس ایرانیان و بعداً یونانیان درآمد. در زبان فارسی برای اشتباه نشدن نام این شهر با کشور عمان بیشتر از حرف الف استفاده شده و امان نوشته می‌شود.

فرانکفورت

فرانکفورت (به آلمانی: Frankfurt am Main)، با جمعیتی بیش از ۶۶۰۰۰۰ نفر، بزرگ‌ترین شهر ایالت هسن در آلمان است، با وجودی که پایتخت ایالت به شمار نمی‌رود. فرانکفورت همچنین بعد از برلین، هامبورگ، مونیخ و کلن پنجمین شهر بزرگ آلمان است.

فرانکفورت امروزه یکی از ثروتمندترین مراکز اروپا و مرکز فرهنگ، ادبیات و همچنین بانکها است. فرانکفورت با حومه‌اش راین - ماین، بعد از راین - روهر بزرگ‌ترین مرکز حومه‌ای آلمان به شمار می‌رود.

فرانکفورت قرارگاه بانک مرکزی اروپا و مهم‌ترین شهر اقتصادی قاره اروپا است. این شهر همچنین به خاطر دارا بودن نمایشگاه در جهان شهرت پیدا کرده است. در عین حال یکی از بزرگ‌ترین مناطق حمل و نقل اروپا نیز است. موقعیت مرکزی فرانکفورت در اروپا نیز باعث رشد فرودگاه فرانکفورت نیز شده است.

بدون همتا در کل اروپا، آسمانخراش‌های فرانکفورت نیز هستند که به **Frankfurter Skyline** شهرت یافته‌اند.

دانشگاه فرانکفورت به نام گوته نامگذاری شده و فرانکفورت از این گذشته دارای یک دانشسرای عالی صنعتی نیز است.

در امپراتوری روم، فرانکفورت یکی از مهم‌ترین شهرها بود. امپراتور آلمان، از سال ۸۵۵ (میلادی) در فرانکفورت انتخاب می‌شد و در آخن تاجگذاری می‌کرد. از سال ۱۵۶۲ نیز تاجگذاری امپراتور، حتی در شهر فرانکفورت انجام می‌گرفت. این سنت در سال ۱۷۹۲ و با انتخاب فرانس دوم پایان پذیرفت.

در جنگ سی‌ساله (جنگ داخلی بین دو مذهب در آلمان)، فرانکفورت بی‌طرف ماند ولی با اپیدمی طاعون در خود و حومه‌اش مواجه شد. بعد از پایان جنگ، فرانکفورت سلامت خود را باز به دست آورد.

در جنگهای ناپلئونی، فرانکفورت توسط نیروهای فرانسوی اشغال شد. بعد از انقلاب مارس (۱۸۴۸) فرانکفورت مرکز اولین مجمع ملی آلمان (پارلمان آلمان) بود. فرانکفورت استقلال خود را در جنگ اطیش - پروس از دست داد، هنگامی که پروس به چند ایالت کوچکتر تقسیمبندی شد که یکی از آنها شهر آزاد فرانکفورت بود. سال ۱۹۱۴ شهروندان فرانکفورت دانشگاه آن را تأسیس کردند که بعدها نام دانشگاه یوهان ولفگانگ گوته را بر خود گرفت. در جنگ جهانی دوم فرانکفورت بارها بمباران شد و حدود ۵۵۰۰ شهروند آن جان خود را از دست دادند. پس از جنگ جهانی، مانند سایر شهرهای دیگر آلمان، فرانکفورت شکوفایی خود را باز به دست آورد.

قاهره

قاهره پایتخت کشور مصر است که جمعیت آن ۱۶,۰۰۰,۰۰۰ نفر می باشد. نام قاهره نزد مردم اهالی آن منطقه مصر است.

پایتخت کنونی کشور مصر شهر قاهره است. ولی در طول تاریخ مصر پایتخت‌های گوناگونی به شرح زیر داشته است:

منف - اهناسیا - تبس، تیب یا طیبه - اواریس - تنیس - نبته - صالحجر - اسکندریه -

فسطاط - قطائع و قاهره.

گفتنی است که مصر سرزمینی است در شمال شرقی قاره آفریقا که با مساحت ۴۴۹,۰۱۱ کیلومتر مربع، بیست و هشتمین کشور بزرگ جهان محسوب می شود. در شمال مصر دریای مدیترانه و در مشرق آن دریای سرخ قرار دارد. از سمت جنوب با سودان و از غرب با کشور لیبی همسایه است. از ناحیه صحرای سینا به فلسطین نیز ارتباط دارد. پایتخت

مصر شهر قاهره است و از دیگر شهرهای مهم آن می‌توان به اسکندریه، اسوان، جیزه، فیوم و پرت سعید اشاره کرد. شهرهایی مانند سلوم، بردیا، سیدی برانی، مطروح و العلمین نیز به سبب وقایعی که طی جنگ جهانی دوم در آنها به وقوع پیوست مشهور شده‌اند. در شرق و شمال شرقی این کشور شبه جزیره سینا قرار دارد که تا قبل از قرن نوزدهم به خاک مصر متصل بود. اما در این قرن کانال سوئز را حفر کردند که آن را از خاک مصر جدا و دریای سرخ را به دریای مدیترانه متصل می‌کرد. این کانال ۱۶۸ کیلومتر طول دارد و چون مسیر ارتباطی میان سه قاره اروپا، آسیا و آفریقا است، از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است. سرزمین مصر به سه قسمت تقسیم می‌شود:

(۱) صحرای شرقی یا عربی.

(۲) شبه جزیره سینا و اراضی نیل

(۳) صحرای غربی.

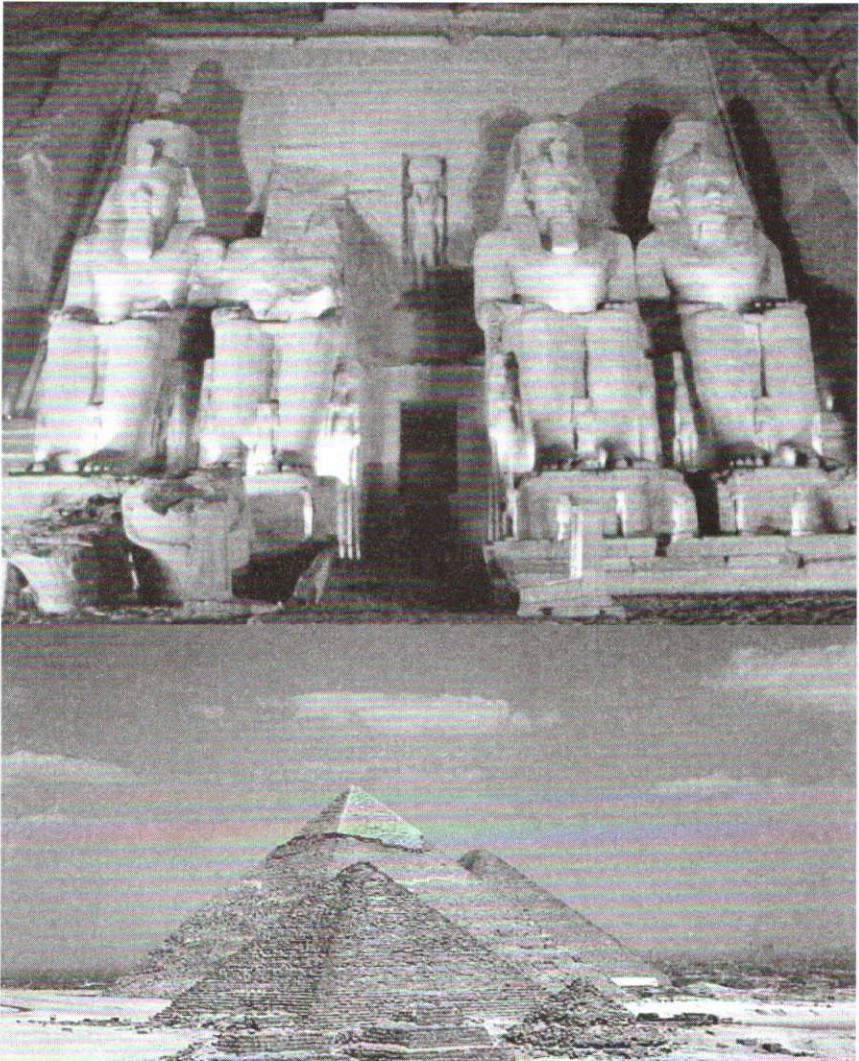
مصر آخرین کشوری است که رود نیل از آن می‌گذرد و سپس به دریای مدیترانه می‌ریزد. در محل پیوستن نیل به دریا، دلتای نیل به وجود آمده که سرزمین اصلی کشاورزی این کشور است. در اطراف این رود نیز کشاورزی رونق بسیار دارد.

مصر یکی از قدیمی‌ترین کشورهای جهان است و تمدن آن (که در حاشیه رود نیل شکل گرفته) در زمره کهن‌ترین تمدن‌ها محسوب می‌شود، چرا که از حدود ۴ هزار سال قبل از میلاد به وجود آمده است. مصر باستان سرزمین فراغت بود و آثار تاریخی مهمی چون اهرام ثلاثه و معابد بزرگ را از آن دوران به یادگار دارد. بسیاری از پیامبران بزرگ مانند حضرت یوسف و حضرت موسی نیز در همان دوران در سرزمین مصر ظهور کردند. دولت قدیم مصر در سال ۵۲۴ ق. م به دست ایرانیان سقوط کرد. در سال ۳۳۲ ق. م اسکندر این سرزمین را تصرف کرد و تا سال‌ها بعد سلسله بطاسه که از جانشینان اسکندر بودند، بر آن حکمفرما بودند. در سال ۶۴۱ میلادی (۱۹ هجری قمری) در زمان خلیفه دوم، عمر، مسلمانان این کشور را فتح کردند. از آن زمان مصر همواره از سرزمین‌های مهم برای حکومت اسلامی بوده و تا سال ۱۵۱۷ میلادی که دولت عثمانی بر مصر تسلط یافت در

دست خلفای اموی و عباسی و فاطمی بود. در سال ۱۷۹۸ ناپلئون به آنجا لشکر کشید و در سال ۱۸۰۵ میلادی محمد علی پاشا از طرف دولت عثمانی حاکم آنجا شد و سلسله جدید مصر را تشکیل داد.

مصر تا مدت‌ها تحت حمایت انگلستان بود ولی پس از جنگ جهانی اول بر اثر فشار مردم، انگلستان استقلال مصر را اعلام کرد.

قُربطه

قُربطه یا کوردوبا یا (Córdoba) شهری در منطقه آندلس در جنوب اسپانیا و پایتخت شهرستان کوردوبا در اسپانیا است.

«قربطه» یکی از شهرهای معروف «اندلس» (اسپانیا) و پایتخت حکومت امویان در اندلس بود. از این شهر همواره به عنوان یکی از مهم‌ترین مراکز تمدن و فرهنگ اسلامی یاد می‌شود. مسلمانان در این شهر مسجدهای بزرگی را بنا کردند که مهم‌ترین آن مسجد قُربطه در همین شهر بود.

این شهر همچنین یکی از مراکز صنایع چرم‌سازی، کاغذسازی، روغن کشی، قندسازی و مواد شیمیایی بوده است.

کابل

کابل شهری تاریخی و بسیار کهن است که حوادث روزگار را بسیار دیده و چون بر چهارراه تجارتی شرق و شمال و جنوب و غرب واقع شده، اهمیت تجارتی آن خیلی زیاد است. کابل از حیث قدمت با قدیمی‌ترین شهرهای بلخ و بامیان هم‌سری داشته و در کتاب ریگ‌ودا، نام «کیسبها» برای کابل استعمال شده است. تجارت و شهرت بازرگانی کابل در زمان‌های خیلی قدیم معروف است، چنان‌چه در اثنای حملات اسکندر نیز موقعیت مهم تجارتی خود را داشته و راه‌های تجارتی از هر طرف به آن وصل است. در آثار مورخان عهد اسکندر و در جغرافیای بطلمیوس از آن به نام «قابوره» و «اورتوسپاته» یاد شده است. در ادبیات پهلوی، نام این شهر «کابل» قید شده است، که نزدیک به تلفظ امروزی آن است. نام این شهر را «کابول» و «کاوول» و «کاول» نیز گفته‌اند. همچنان بعضی مورخین یونان آن را «کابورا» و «کارورا» نیز گفته‌اند. دیوارهای کابل که امروز نیز بقایای آن به سر کوه‌های شیردرازه و آسمایی دیده می‌شود از طرف شاهان کابل بنا شده بود تا در برابر هجوم‌های بزرگ بتوانند مقاومت کنند.

در سال ۸۱ هجری وقتی مسلمانان به شهر حمله کردند شهر را از طرف ده‌مزننگ شگافتند، مسلمانان عرب فاتح شدند و شاه کابل به گردیز رفت، اما تشکیل دولت‌های صفاری و طاهری نفوذ عرب‌ها را از کشور کم کرده و کابل نیز به دست حکمرانان محلی اداره می‌شد.

مقارن ضعف صفاریان از کوهستان شرقی کابل یک قوم دیگر بنای سلطنت را در کابل گذاشت که سرکرده‌شان را کالاله می‌گفتند و تا به عصر غزنویان باقی بودند، تا این که در سال ۳۴۴ هجری قمری ضمیمه سلطنت غزنوی شد. کابل در عهد غزنویان، شهر غزنه بتدریج اهمیت یافت و کابل عقب ماند. در لشکرکشی‌های چنگیز کابل نیز دست‌خوش چور و چپاول گردید.

هم چنین معماری و شهرسازی کابل بسیار زیبا و دقیق است و یکی از شهرهایی است که با وجود آن که قدیمی است، حساسیت زیادی در شهرسازی آن به کار رفته است. بخش‌های غربی شهر کابل که در اثر جنگ‌های داخلی نابود شده است.

بعد از آن کابل بدست تیمور و حکم‌داران او بود تا آن که دولت تیموری هرات قوت گرفت. بعد از سقوط تیموریان، بابر در این جا مستقر گردید و کابل دوباره رونق یافت و تا سال ۹۲۳ پایتخت بود و به تعمیر و آرایش آن پرداخت. بابر به کمک مردم این شهر، هندوستان را فتح کرد و پایتخت خود را از کابل به آگره نقل داد و کابل مرکز ولایت شد. آرامگاه این پادشاه هم در همین شهر است.

وقتی که سلطنت به احمدشاه درانی رسید، وی توجه به کابل نمود و خواست آن را مرکز دولت خود قرار بدهد. چنان برای همین مطلب در سال ۱۱۴۴ امر احداث یک دیوار بزرگ را در شهر داد. این دیوار در ظرف ۴ ماه آباد گردید. تیمورشاه پس از تنظیم قندهار در سال ۱۱۹۵ هجری قمری رسماً کابل را پایتخت ساخت و از آن تاریخ تا امروز کابل مرکز و پایتخت افغانستان است.

کابل یکی از قدیمی‌ترین شهرهای دنیاست. در کتاب مقدس ویدا به نام کبه Kabha و در پارچه‌های اوستا از آن به نام کوب‌ها Kobaha یاد می‌شود. نویسندگان کلاسیک

یونانی آن را کوفن Kophen یا کوفس Kophfs و کووا ثبت کرده و هم‌چنان مردم فارس و ارستو این شهر را خوسپس Khoaspes خوانده‌اند.

در قرن هفتم میلادی، یک پژوهش‌گر چینی به نام شونگ چونگ، در نبشته‌های خویش مشهور به هیوان سانگ این شهر را کاوفو Kaofu نوشته و چنین برداشت می‌کند که در حقیقت این شهر زیبا مسما به دریای کاوفو می‌باشد که از قلب آن می‌گذرد، وی می‌افزاید که آریاییان قدیم از لحاظ دینی اهمیتی ویژه به این شهر داده و آنرا کوب‌ها اردهستانه Kobaha Urddhastana یا محل بلند پایه گفته‌اند. کابل از دیدگاهی کتاب مهاباراتا هندوان، بهشت و جایگاهی تفکر برای خداوندان خوبی بوده و آنرا در سانسکریت به نام اردهستانه یا عبادت‌گاهی مقدس حفظ کرده‌اند.

تاریخ نویسان دوره اسکندر، کابل را به نام ارتوسپانه Artospana که همان اردهستانه Urddhastana سانسکریت است در تاریخ یونانی قید نموده که پسان‌ها (بعدها) در قرن دوم میلادی این شهر را به نام کابورا Kabura یا قلب پاراپامیزاد نوشته‌اند. در دوران کوشانیان بزرگ هنوز هم کابل به نام کاوفو شناخته می‌شده، که آهسته آهسته به کابورا مسما گردید تا آن زمان که کابل شاهان از آن به نام کابلستان یاد کردند. کابلستان برای چندین قرن پیش و پس از دوره‌ی مسیح، از بامیان و کندهار در غرب تا کوتل بولان و تمام جنوب را در بر می‌گرفت، که این خطه وسیع به ده علاقه‌داری تقسیم بوده و شهرهای کابل، غزنی، بامیان، ننگرهار، سوات، پشاور، اپوکین، بنو و بولر در بر می‌گرفته‌است.

آب و هوای کابل تابع وضع عمومی کشور افغانستان است و چون این کشور تقریباً در وسط آسیا واقع است پس عرض و طول جغرافیائی و ارتفاع و امتداد کوه‌ها و دوری از دریا همه از عواملی بشمار می‌روند که در آب و هوای افغانستان تأثیر دارد. با وضع جغرافیائی که افغانستان دارد مناطق مختلف آن آب و هوای متنوع دارد و کابل هرچند از دریا بسیار دور و تابع آب و هوای بری است، معیناً توازن در فصول اربعه‌ی آن برقرار است و هر سه ماه تغییر فصل به صورت منظم پیدا می‌شود. فصل بهار از ماه حمل (مارچ، اپریل) آغاز

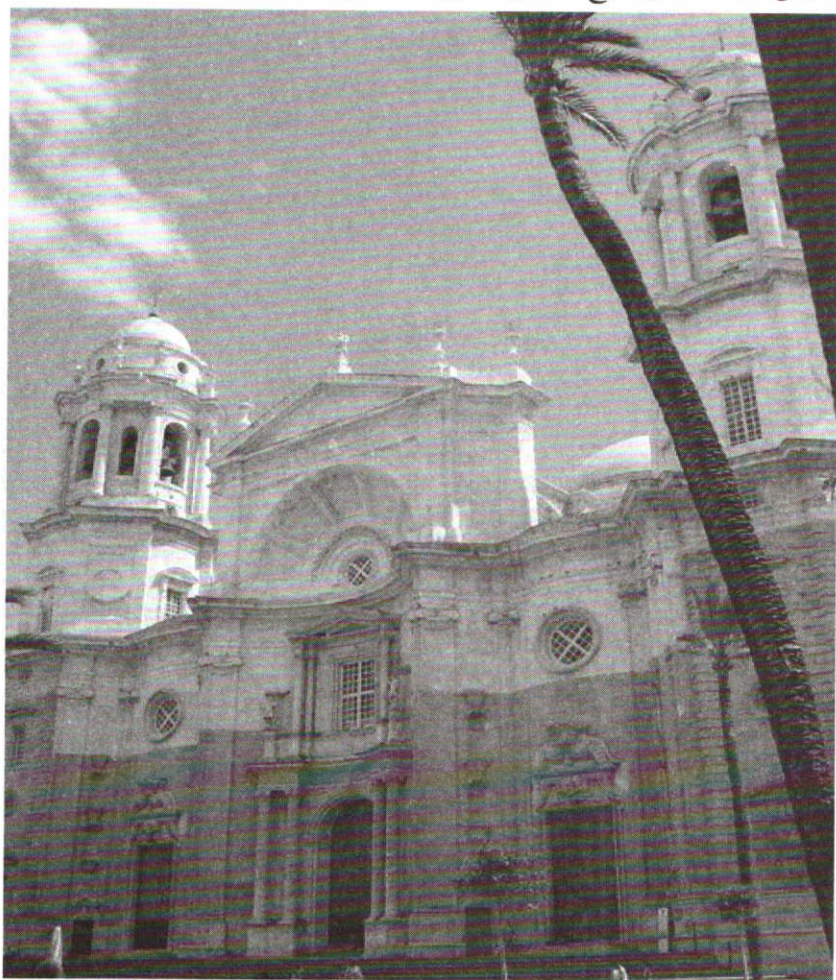
می‌شود و تا پایان جوزا (می، جون) منظم‌اً ادامه دارد. در این فصل می‌توان آن را فصل نمو و انبساط خواند. هوا عطرآگین و فضا دل‌کش می‌شود و از حیث آب و هوا این سه ماه برازنده‌ترین و نشاط‌انگیزترین فصل‌های کابل می‌باشند. از ماه سرطان (جون، جولای) تا آخر سنبله (اگست، سپتمبر) و موقع تابستان گرم‌ترین ایام کابل به‌شمار می‌رود، اما گرما نه به اندازه‌ئی است که خسته‌کننده باشد و مردم را از کار و فعالیت مانع گردد. در ماه میزان (سپتامبر و اکتبر) خزان آغاز می‌گردد و تا پایان ماه قوس (نومبر، دسمبر) ادامه دارد. خزان فصل برداشتن محصول و جمع‌آوری میوه‌است و کابل از این حیث در این فصل امتیاز فراوانی دارد و ارزانی در همین موقع می‌باشد. سه ماه اخیر سال، جدی (دسمبر، جنوری)، دلو (جنوری، فبروری) و حوت (فبروری، مارچ) فصل زمستان کابل است که سرمای بسیار و نزول برف تا پایان آن ادامه می‌یابد.

کادیس

کادیس (Cádiz) استانی در جنوب اسپانیا، در جنوب غرب بخش خودمختار اندلس است. این استان هم‌مرز با استان‌های هوئلبا، سیبا، مالاگا، دریای مدیترانه، اقیانوس اطلس، تنگه جبل الطارق و قلمرو فرادریایی جبل الطارق است. مساحت آن ۷۴۴۲ کیلومتر است. مرکز استان شهر کادیس است. ۱۱۹۴۰۶۲ نفر در کادیس زندگی می‌کنند که از این میان نیمی در همسایگی خلیج کادیس ساکن هستند. این استان ۴۴ دهستان دارد.

صنعت بزرگ استان گردشگری از شهرهای دیگر غیر ساحلی اسپانیا و نیز آلمان و انگلیس است.

در گذشته صنعت کشتی سازی آن در جهان معروف بود، اما اکنون به دلیل آمدن رقبایی مانند کره جنوبی و چین، این صنعت در بحران قرار گرفته است. همچنین کارخانه های ایرباس و دلفی نیز در آن شعبه دارند.

استان کادیس کیلومترها ساحل دارد و بیشترین پرچم های آبی در بین همه استان های ساحلی اروپا است. برخی از این ساحل ها نسبتاً وحشی هستند و از بخش های شهری دور هستند. این یکی از جاذبه های گردشگری ساحلی استان در برابر سایر نقاط شلوغ مدیترانه است. ساحل تاريفا ویژه موج سواران است و در طول سال به دلیل نزدیکی به تنگه جبل الطارق باد خوبی در آن می وزد.

کازابلانکا

کازابلانکا (الدار البيضاء) بزرگ‌ترین شهر کشور مراکش است. این شهر مهم‌ترین بندر مراکش بر کنار اقیانوس اطلس است.

مراکش یا مغرب (مکان غروب خورشید) کشوری است در شمال غربی آفریقا. مراکش ساحلی طولانی با اقیانوس اطلس دارد که از شمال به جبل الطارق و دریای مدیترانه می‌رسد. کشور مراکش از سوی خاور (شرق) با کشور الجزایر، از باختر (غرب) با اقیانوس اطلس، از جنوب با کشور موریتانی و از شمال با دریای مدیترانه همسایه است.

مراکش ادعای مالکیت صحرای غربی را دارد و بخش عمده‌ای از آن را از سال ۱۹۷۵ اداره کرده‌است. وضعیت صحرای غربی هنوز مورد اختلاف و مناقشه است.

قبایل بربری یا آمازیغ ساکن منطقه شمال آفریقا از دیرباز دارای روابطی گسترده با ملل و تمدنهای کهن فنیقی، کارتاژی، رومانی، وندالی و بیزانسی بوده‌اند. با این وجود هیچ یک از این تمدنها توانائی تسلط کامل بر منطقه را نداشتند. چرا که قبایل ساکن آن دارای صفات متمایزی چون ایستادگی و مقاومت و همچنین آزادیخواهی و پابندی به فرهنگ و زبان خود بودند.

با رسیدن دعوت اسلامی به آن منطقه در سال ۵۰ هجری قمری (برابر سال ۶۶۵ میلادی) ساکنان منطقه با اهداف اسلامی آشنا گشته و در نتیجه دین نوین اسلام را پذیرا شدند.

اسلام سرانجام در سال ۱۷۰ هجری قمری (برابر سال ۷۸۶ میلادی) و بطور مشخص پس از گریزی یکی از نوادگان پیامبر معروف به مولا ادریس بن عبدالله بن الحسن بن الحسن ابن علی از دست حاکمان عباسی بغداد به صورت ریشه‌ای و بنیادین در منطقه گسترش یافته تا اینکه مراکشیان وی را به امیرالمؤمنین بودن برگزیده و پس از بیعت و اعلام وفاداری، با کمک ایشان نخستین دولت اسلامی مستقل از خلافت مشرق عربی را بر پا نمودند که نام دولت ادریسیان را به خود گرفت.

ساکنان و حکمرانان مراکش، گذشته از تفاوت‌های قبیله‌ای و ریشه‌ای خود ضمن پابندی عمیق به ارزشهای اسلامی بر نشر و تبلیغ رسالت محمدی و اهداف آن نه تنها در سراسر کشور بلکه در مناطق جنوب و دیگر سرزمینهای افریقایی و همچنین در مناطق شمال و کشورهای همچون اسپانیا، پرتغال و جنوب فرانسه همت گماردند.

سالهای ۱۸۷۳-۱۹۱۲ مصادف با حکومت‌های حسن اول، عبدالعزیز و مولای حفیظ است. این دوران در پرتو رقابت قدرتهای بزرگ استعماری، مراکش استقلال خود را حفظ می‌کند. لیکن در سال ۱۹۱۲ پس از موافقتنامه‌های الجزیراس (۱۹۰۶ م)، فرانسه بخش

عظیمی از مراکش را اشغال می‌کند و از این سال به بعد مبارزه علنی مردم علیه سلطه فرانسه تحت رهبری عبدالکریم خطاب آغاز می‌گردد. در سال ۱۹۲۷ میلادی، محمد بن یوسف (محمد پنجم) به تخت سلطنت می‌نشیند و بعثت مخالفت با سلطه فرانسویان بدون اینکه خواهان گسستن کامل از فرانسه باشد تبدیل به یک چهره ملی می‌گردد که در آینده به پدر استقلال مراکش شهرت می‌یابد. فرانسه که حاضر به قبول استقلال مراکش نبود سعی کرد از برخی عناصر مرتجع علیه محمد پنجم استفاده نماید که در رأس آنها الجلاوی بود. لذا به خواسته هواداران الجلاوی که خواستار عزل محمد پنجم بودند جواب مثبت داد و محمد پنجم را به همراه خانواده اش به ماداگاسکار تبعید نمود. تبعید محمد پنجم نقش مثبتی در تحقق استقلال این کشور ایفا نمود و مردم خواستار بازگشت وی و اعلام استقلال کشور شدند. از طرفی قیام الجزایر علیه فرانسه عاملی در جهت تضعیف حضور فرانسه در مراکش گردید و فرانسه بمنظور جلوگیری از سرایت این قیام بر تمامی منطقه و فشارهای مردمی در داخل بتدریج زمینه را برای پذیرش خواست عمومی مردم مراکش فراهم نمود. در ۱۶ نوامبر ۱۹۵۵ محمد پنجم به کشور بازگشت و در ۳ مارس ۱۹۵۶ فرانسه استقلال کشور مراکش را به رسمیت شناخت. پس از استقلال مراکش ملک محمد پنجم (تا مارس ۱۹۶۱)، ملک حسن دوم (تا ژوئیه ۱۹۹۹) بر تخت سلطنت می‌نشینند و از این پس تا کنون نیز ملک محمد ششم بر این کشور حکومت دارد.

کشور پادشاهی مراکش که در زبان عربی به آن «المملکه المغربیه» گفته می‌شود نخستین کشور شکل گرفته مغرب مسلمان است. این کشور در ایران به نام «مراکش» شناخته می‌شود. در سازمانهای بین المللی از جمله سازمان ملل متحد برحسب مورد زبانی، بنام Maroc یا Morocco است چرا که واژه مغرب، مفهوم گسترده «مغرب بزرگ» (شامل کشورهای الجزایر، تونس و مراکش) را افاده می‌کند. مراکش نزدیکترین کشور افریقایی به اروپا است که به وسیله تنگه جبل الطارق از آن جدا می‌گردد و در واقع فاصله میان مراکش و اسپانیا حدود ۱۵ کیلومتر است.

کبک

شهر کبک مرکز ایالت کبک کانادا و بزرگ‌ترین شهر شرق کبک است و یکی از قدیمی‌ترین شهرهای کانادا می‌باشد و بعد از سه شهر سنت جان، پرت رویال و تدوزاک قدیمی‌ترین شهر کانادا می‌باشد. کبک با وجود تاریخ ۴۰۰ ساله‌اش، شهری است دیدنی، پر از فضاهای پر جنب و جوش شهری و آثار تاریخی ارزنده.

کبک در مجله Money در فهرست ۱۰ مکان برتر گردشگری آمریکای شمالی نام برده شده‌است. دلیل این محبوبیت بیش از هر چیز مدیون حال و هوای فرانسوی و تاریخی و همچنین زیبایی بی نظیر مناظر طبیعی و بناهای آن است.

شهر از سواحل رودخانه سنت لورنس (St. Lawrence) - یکی از بزرگ‌ترین رودخانه‌های جهان - به سمت کوهپایه‌های لورنتیان (Laurentians) که یکی از قدیمی‌ترین مراکز کوهستانی در روی زمین است، امتداد می‌یابد. از سمت شرق به سمت آبشارهای مونت مورنسی (Montmorency) و از غرب با گذشتن از پلهای ارتباطی شهر با سواحل جنوبی و ساحل ژاک کارتی (Jacques-Cartier) و به سمت شهرهای نوئل (Neuville)، پونت روژ (Pont-Rouge) و سنت کاترین دولا ژاک کارتی (Sainte-Catherine-de-la-Jacques-Cartier) ادامه می‌یابد.

شهر کبک در مرکز محوطه‌ای قرار گرفته که رودخانه قبل از ورود به مصب خود، باریک می‌شود. قله صخره‌ای شهر که کیپ دایموند (Cape Diamond) نام دارد، ۱۰۳ متر از سطح رودخانه بالاتر است و به جلوه‌های خاص منطقه می‌افزاید.

تعداد زیادی از نقاشان، مجسمه سازان و عکاسان در این شهر زندگی و کار می کنند و زندگی فرهنگی کبک را با آثار هنری متفاوت خود غنی تر میسازند. آثار این هنرمندان در موزه ها، گالریها و مراکز هنری به نکایش درمی آید. موزه های بزرگی چون موزه هنرهای زیبای کبک و موزه تمدن، با برگزاری نمایشگاههای معتبر جهانی، نقش فرهنگی بسیار مهمی ایفا می کنند.

هنرهای نمایشی نیز با وجود انجمنها و گروههای فعال موسیقی، رقص و تئاتر، به خوبی مورد توجه قرار می گیرد. وجود مراکز معتبر موسیقی و تئاتر مانند ارکستر سمفونی کبک، ارکستر مجلسی و اپرای کبک و همچنین تئاتر بین المللی کارفور، نقش اصلی را در ارائه آثار نمایشی عالی برعهده دارند.

در ماه دسامبر ۱۹۸۵، سازمان یونسکو، منطقه شهر کبک (بخش پایتخت) را در فهرست معتبر میراث فرهنگی جهان وارد کرد. کبک تنها شهر در شمال مکزیک است که موفق به دریافت چنین افتخاری شده است و با شهرهای باستانی مانند تونس، قاهره، دمشق، بیت المقدس، رم و فلورانس در یک رده قرار گرفته است.

سازمان یونسکو با توجه به ارزشهای جهانی و جاذبه استثنایی کبک، آن را به فهرست خود افزوده است. بخش قدیمی شهر کبک، به خاطر معماری و مناظر شهری خود که شواهدی از دوران حکومت فرانسه، بریتانیا و آمریکا را در خود حفظ کرده است، به مهد تمدن فرانسه در آمریکای شمالی شهرت یافته است. سنگر و استحکامات غیر قابل نفوذ شهر در طول سه قرن تاجدارانی حفظ شده است و امروزه، کبک تنها شهر در آمریکای شمالی است که استحکامات قابل اعتمادی حفظ شده است.

کوئیتو

«کوئیتو» (سانفرانسیسکو دو کوئیتو) پایتخت کشور اکوادور، واقع در شمال غربی آمریکای جنوبی، است. این شهر در شمال اکوادور است. ارتفاع این شهر ۹۳۰۰ پا (۲۸۵۰ متر) از سطح دریا است، که سبب شده کوئیتو دومین پایتخت بلند جهان باشد. جمعیت این شهر بنا بر آخرین سرشماری‌ها (۲۰۰۱) ۱۳۹۹۳۷۸ نفر است. البته در سال ۲۰۰۵ جمعیت تخمینی این شهر ۱۸۶۵۵۴۱ نفر بوده است. کوئیتو حدوداً ۱۱۲ مایل مربع (۲۹۰ کیلومتر مربع) مساحت دارد.

کوئیتو در حدود ۱۵ مایلی (۲۵ کیلومتری) جنوب خط استوا واقع شده است. بنای تاریخی‌ای که مشخص کننده ی خط استوا است به زبان محلی لا میتاد دل ماندو (میانه ی جهان) نامیده می‌شود.

به دلیل ارتفاع و موقعیت جغرافیایی این شهر، کوئیتو دارای آب و هوای معتدل مایل به سرد است که تقریباً در طول سال ثابت است. بیشینه ی دمای آن معمولاً حدود ۶۷ درجه

فارنهایت (20°C) در روز و کمینه دمای آن حدود 49°C درجه فارنهایت (10°C) در شب است. این شهر تنها دو فصل را تجربه می کند: تابستان (فصل خشک) و زمستان (فصل بارانی).

کوئیتو پس از گویاکوئیل دومین شهر پرجمعیت در اکوادور است.

تاریخ کوئیتو به هزاره ی اول باز می گردد، یعنی زمانی که قبایل صحرانشین به این منطقه پا گذاشتند و سرانجام در جایی که در حال حاضر کوئیتو قرار دارد مرکزی تجاری را شکل دادند. در اوایل قرن شانزدهم، اینکاها با امید گسترش دسترسی قلمروشان، بر شهر غلبه کردند، اما با رسیدن اسپانیایی ها در سال ۱۵۳۳ میلادی تمام آن نقشه ها بر باد رفت. رومیناهوی، یک ژنرال جنگی اینکایی، به خاطر آنکه شهر به دست اسپانیایی ها نیافتد، شهر را سوزاند و در نتیجه هیچ اثری از شهر پیش از دوران استعمار اسپانیا باقی نماند.

مقاومت بومی در برابر کشور گشایی اسپانیایی طی سال ۱۵۳۴ ادامه پیدا کرد و در ۱۵ آگوست همان سال فرانسیسکو پزارو سانفرانسیسکو دو کوئیتو را بنیان گذاری کرد.

کوئیتو در رشته کوه های شمالی اکوادور در حوزه ی رود گویلاباما قرار دارد. بخش شرقی این حوزه را چندین آتشفشان محاصره کرده اند، که عبارتند از: کوتوپاکسی، آتیسانا، سینکولاگوا و کایامب (آتشفشان) در شرق؛ ایلینزا، آتاکازو، پیچینچا و پولوگوا در غرب.

کوفه

کوفه یکی از شهرهای عراق است که در جنوب این کشور، در ۱۰ کیلومتری شمال شرق نجف اشرف قرار دارد. این شهر در کنار رود فرات ساخته شده، آب و هوای معتدلی دارد و از دیرباز سرسبز و خرم بوده است.

قرن‌ها پیش از ساخته شدن شهر، در این سرزمین مردم بسیاری زندگی کرده‌اند. حتی در روایات چنین آمده است که طوفان نوح در این سرزمین آغاز شد. کوفه در ابتدا سورستان نامیده می‌شد. در سال ۱۷ هجری، چند ماه پس از ساخته شدن بصره، سعد وقاص به دستور عمر این شهر را ساخت تا جایگاهی برای سکونت رزمندگان و نیروهای نظامی در زمان فتوحات باشد و آنان بتوانند همراه با خانواده‌های خود در آن جا مستقر شوند. کوفه در آغاز به محله‌های متعددی تقسیم شده بود که هر محله در اختیار یک طایفه یا قبیله بود اما بیشتر به یک اردوگاه نظامی شباهت داشت و خانه‌های آن با حصیر و نی ساخته می‌شد. مدتی بعد، در یک آتش سوزی بزرگ، همه این خانه‌ها از بین رفت و خانه‌های آجری

جای آنها را گرفت. شهر در مدت کوتاهی به یکی از شهرهای مهم اسلامی تبدیل شد و حوادث بسیاری به خود دید. مسجد بزرگ این شهر نیز که حضرت علی علیه السلام در آن به شهادت رسید نیز در همین دوران ساخته شد. مساحت این مسجد را چنان زیاد بود که گنجایش همه جنگجویان ساکن در شهر را داشت.

مسجد کوفه:

بنا بر برخی روایات، محل مسجد کوفه عبادتگاه بسیاری از پیامبران و خاستگاه بسیاری از حوادث روزگاران گذشته بوده است.

کوفه در زمان حضرت علی علیه السلام:

با به حکومت رسیدن حضرت علی علیه السلام، کوفه پایتخت حکومت اسلامی شد و با این که پس از صلح امام حسن (ع) هرگز پایتخت حکومت دیگری نشد، اما اهمیت خود را حفظ کرد و تا سال‌ها یکی از مراکز مهم علمی و هنری (به ویژه در فقه و ادبیات) باقی ماند. با این حال، با گسترش نجف اشرف و اهمیت یافتن آن، رفته رفته از رونق کوفه کاسته شد. امروزه کوفه شهر کوچکی در نزدیکی نجف است و از آن رونق نخستین خبری در آن نیست.

خانه حضرت علی (ع) در شهر کوفه - اطاق امام حسن (ع) و امام حسین (ع)

کوفه

کیپ تاون

این شهر در دامنه منطقه کوهستانی در ساحل افریقای غربی قرار گرفته است. در کیپ تاون خانه های دلاویز و جالبی به سبک خانه های هلندی در اصل نوکو چان سفید می باشد کیپ تاون ساحل های شنی و آب و هوای آفتابی دارد و مناسب برای ورزش ها می باشد.

در کیپ تاون نصف ساکنان رنگین پوست هستند بیشتر بقیه سیاه افریقایی متعلق به گروه نژادی خوسا یا اروپایی تبار هستند.

اسکله های جالب و بندر طبیعی به شهر اهمیت فراوانی در امر کشتی سازی و مرکز داد و ستد داده است این شهر ساختمان های زیبا دارد. شامل خانه های پارلمان و چندین موزه کلیساهای جامع و یک مسجد رصدخانه سلطنتی و دانشگاه کیپ تاون در نزدیکی شهر است. پایتخت قانونگذاری افریقای جنوبی و یکی از بزرگترین شهرهای کشور است پارلمان در کیپ تاون پایتخت اداری در پرتوریا و بلوئم فونتن پایتخت قضایی افریقای جنوبی است کیپ تاون همچنین پایتخت ایالت کیپ تاون غربی است یکی از مهم ترین راه های دریایی از اروپا به خاور دور عبور از نزدیکی کیپ تاون می باشد. چه این شهر در پای تیل ماونتین در ساحل جنوب غربی افریقا است.

بسیاری از خانه های کیپ تاون جالب و دلپذیر به شیوه و سبک خانه های پارلمان و چندین موزه و کلیسای جامع و مسجد رصدخانه سلطنتی و دانشگاه کیپ تاون در نزدیکی شهر است. کیپ تاون نخستین اقامتگاه سفید پوستان آفریقایی جنوبی بود که در ۱۶۵۲ به وسیله کمپانی هند شرقی هلند ساخته شد.

بزرگترین بندر مسافری آفریقایی جنوبی است که در سال ۱۶۵۲ به وسیله هلندی ها ساخته شد این شهر به واسطه آب و هوای ملایم و زیبایی طبیعی و مناظر آن خیلی مورد توجه و جالب و مقر عیات و مجلس قوه مقننه جمهوری است قسمت مرتفع شهر ۳۵۴۹ پا از سطح دریا بلندی دارد.

کیپ تاون را به حق می توان یکی از زیباترین شهرهای جهان دانست. این شهر ۷۵۰۰۰۰ نفر جمعیت دارد در دشتی که از دو سو با اقیانوس اطلس احاطه شده و در ضلع سومش در قاعده رشته کوه تابل قرار گرفته است. کیپ تاون محل استقرار نهادهای دولتی آفریقایی جنوبی است که دست اندرکار رفع و رجوع امور جمعیت ۴۰ میلیونی آفریقایی جنوبی هستند.

کوه تابل خود یکی از جاذبه های کیپ تاون است این رشته کوه که در بلندترین نقطه ۱۸۰۶ متر ارتفاع دارد نمایی فوق العاده زیبا را از شبه جزیره کیپ که شهر کیپ تاون را در خود جای داده در معرض دید قرار می دهد و دامنه این کوه پوشیده از پوشش گیاهی فوق العاده متراکم و زیبایی است و به همین دلیل تنها راه صعود به قله این مجموعه از طریق دامنه غربی است که به دلیل وفور سنگ های گرانیتی از پوشش گیاهی تنگ تری برخوردار است البته در شمال کیپ تاون تله کابینی تعبیه شده که علاقه مندان را به بلندترین نقطه کوه تابل می برد.

پایتخت آفریقای جنوبی شهری آرام و بی سرو صدا است. زندگی در اینجا جریانی

ملایم و دل انگیز دارد گویی وزوز پشه ها و صدای دلنواز پرندگان است که گذر زمان در این شهر را رقم می زند کیپ تاون امروز با بناهای کهن که در دوران حاکمیت هلندی ها و انگلیسی ها در این شهر ساخته شده عجین شده و یکی از مشهورترین بناهای تاریخی این شهر قلعه امید نیک است که تاریخ ساخت آن را به سال ۱۶۶۶ باز می گردد.

از جمله قسمت های کیپ تاون که موجب مباهات ساکنین این شهر رویایی است سواحل شهر است که با توجه به تپه های مرجانی اطراف ساحل و آب فوق العاده زلال و شفاف دنیایی دل انگیز را پیش روی بیننده قرار می دهد.

کیگالی

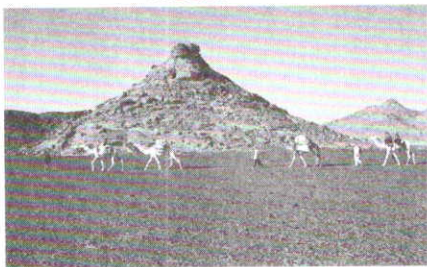
کیگالی پایتخت و بزرگ‌ترین شهر کشور آفریقایی رواندا است. شهر کیگالی با جمعیت ۸۵۱۰۲۴ (در سال ۲۰۰۵) در مرکز رواندا قرار گرفته و از سال استقلال رواندا یعنی سال ۱۹۶۲، پایتخت و کانون اقتصادی، فرهنگی و مواصلاتی این کشور بوده است. خانه‌ی اصلی و دفترهای پاول کاگامه، رئیس‌جمهور رواندا و وزارت‌خانه‌ها همگی در کیگالی قرار دارند. شهر کیگالی در شهرستان کیگالی و استان کیگالی قرار گرفته است. کیگالی در سال ۱۹۰۷ یعنی در دوران چیرگی استعماری آلمان در منطقه، بنیاد شد، ولی در سال ۱۹۶۲ بود که با استقلال رواندا، کیگالی نیز به عنوان پایتخت برگزیده شد. پیش از آن، پایتخت سنتی در نیازا یعنی نشیمن‌گاه شاه موامی قرار داشت در حالی که مقرر حکومت استعماری در بوتاره واقع شده بود.

در آغاز بوتاره (که در آن وقت آستریدا نامیده می‌شد) برای پایتخت شدن با کیگالی رقابت داشت اما به‌خاطر موقعیت مرکزی‌تر کیگالی، این شهر را به عنوان پایتخت رواندا برگزیدند. کیگالی از آن زمان رشد بسیار زیادی داشته و مهم‌ترین شهر رواندا به‌شمار می‌آید.

گابورون

گابورون پایتخت کشور بوتسوانا است. جمعیت آن به برآورد ژانویه ۲۰۰۵ برابر با ۲۰۸۴۱۱ نفر است و یکی از پررشدترین شهرهای آفریقا است. گابورون در گوشه جنوب شرقی بوتسوانا، ۱۵ کیلومتر از مرز آفریقای جنوبی و در دره‌ای تخت میان تپه‌های کگاله و اودی واقع شده است. رودخانه نوتوانه از میان این شهر می‌گذرد.

گابورون پیش از سال ۱۹۶۹ به نام گابرونس (Gaberones) معروف بود. گابرونس در سال ۱۹۶۵ بجای مافکینگ به عنوان پایتخت منطقه تحت‌الحمايه بچوآنالند برگزیده شد.

گراتس

گراتس دومین شهر بزرگ اتریش و پایتخت استان اشتایرمارک است. قدیمی ترین سکونتگاه انسانی در محل گراتس امروزی به عصر مس برمی گردد. با این حال این محل تا پیش از سده های میانه به طور پیوسته مسکونی نبوده است.

نام شهر و برخی یافته های باستان شناسی نمایانگر وجود یک دژ کوچک ساخته شده توسط اسلاوهای جنوبی (به ویژه اسلوونی ها) در محل است که بعدها تبدیل به برج و بارویی استوار شد. واژه ی اسلوونیایی گرادتز (gradec) هم به معنی دژ کوچک است. نام آلمانی گراتس نخستین بار در سال ۱۱۲۸ به کار رفت و در این دوره دوک های تحت فرمانروایی بابنبرگ این شهر را تبدیل به یک مرکز مهم بازرگانی نمودند.

گرینلند

گرینلند نام ناحیه خودگردانی از دانمارک است. پایتخت آن به زبان بومی نووک و به زبان دانمارکی گودت‌هاب نام دارد. نام گرینلند به معنی «سرزمین سبز» یا «سبزستان» است.

گرینلند تا سده دهم میلادی برای اروپائیان ناشناخته مانده بود تا اینکه گروهی وایکینگ نروژی که در راه ایسلند بودند راه خود را گم کرده و به کرانه‌های گرینلند رسیدند. پیش از آمدن وایکینگ‌ها ساکنان گرینلند را مردم اسکیمو تشکیل میدادند. دانمارک در سده هیجدهم میلادی گرینلند را مستعمره خود ساخت. با اینکه گرینلند هنوز بخشی از پادشاهی دانمارک بشمار می‌آید ولی از سال ۱۹۷۹ به خودگردانی رسیده است.

گرینلند با پهناوری ۲۱۶۶۰۸۶ کیلومتر مربع، بزرگ‌ترین جزیره جهان است، و در شمال اقیانوس اطلس قرار دارد. بلندترین نقطه آن کوه گون‌بیورن است. بیشتر مساحت گرینلند در بالای مدار شمالگان قرار دارد، به همین دلیل در بخش شمالی جزیره، ۵ ماه از

سال خورشید پیوسته و بدون غروب در آسمان می‌تابد. در بخش میانی گرینلند نیز، از پایان ماه مه تا پایان ماه ژوئیه، پدیده غروب خورشید روی نمی‌دهد.

گرینلند، سرزمینی سرد و خشک و دارای آب‌وهوای قطبی است. ۸۱٪ رویه آن پوشیده از یخچال‌هاست. این یخچال‌ها، یخسار بزرگی را می‌سازند که پهناوری آن، در حدود ۱/۸ میلیون کیلومتر مربع است. در آب‌های پیرامون گرینلند، یخکوه‌های بسیاری روی آب شناورند. در درون جزیره، دمای هوا در گرم‌ترین ماه‌های سال (ژوئن، ژوئیه و اوت)، به ۱۰ درجه سلسیوس می‌رسد، حال آن‌که در کرانه‌های جنوبی گاه از ۲۰ درجه سلسیوس افزایش می‌یابد، که دلیل آن، کمتر بودن طول جغرافیایی و جریان‌های آب گرم اقیانوس اطلس شمالی است. گرینلند سرزمینی کم‌باران است، اما میزان بارندگی در جنوب گرینلند از شمال آن بیشتر است. بارش رگبار به‌ندرت رخ می‌دهد. میزان بارش برف نیز در بخش‌های مختلف، متفاوت است. در کرانه‌ها (که بیشتر شهرهای گرینلند در آن سامان ساخته شده‌اند)، بارش عمده برف از ماه دسامبر آغاز شده و تا ماه مارس ادامه می‌یابد.

امروزه در بیشتر شهرهای گرینلند، موزه‌هایی ساخته شده‌اند که در آنها، آثار هنری تاریخی و معاصر، به صورت دائم یا موقت به نمایش درمی‌آیند. خانه فرهنگ گرینلند در نووک، یکی از مهم‌ترین این موزه‌هاست.

گلاسگو

گلاسگو (Glasgow) بزرگ‌ترین شهر اسکاتلند و سومین شهر پرجمعیت در پادشاهی متحد بریتانیای کبیر و ایرلند شمالی است. این شهر در دوسوی رود کلاید توسعه یافته که از سمت غرب به اقیانوس اطلس شمالی می‌ریزد.

در قرن ۱۹ میلادی شهر گلاسگو به عنوان «دومین شهر بزرگ امپراتوری بریتانیا» شناخته می‌شده است. این شهر در سال ۱۹۹۰ به عنوان پایتخت فرهنگی اروپا و در سال ۱۹۹۹ به عنوان شهر برتر بریتانیا در معماری و طراحی برگزیده شده است. گلاسگو پس از لندن بزرگ‌ترین مرکز خرید بریتانیا است و مارک مشهوری مانند ورساچه اولین فروشگاه اختصاصی خود را در این شهر تأسیس کرده است. در سال ۲۰۱۴ میلادی، گلاسگو میزبان بازیهای کشورهای همسود بریتانیا خواهد بود.

شهر گلاسگو از قرون وسطی تا سده ۱۷ میلادی تغییرات بزرگی به خود دید؛ از یک روستای معمولی حول رود کلاید و کلیسای جامع تبدیل به دومین شهر بزرگ امپراتوری بریتانیا شد. در سده ۱۵ میلادی، بنیان گذاری دانشگاه گلاسگو به رشد سریع شهر انجامید و باعث شد گلاسگو در دوره ی موسوم به دوره روشنگری اسکاتلند نقش بزرگی ایفا کند. در قرن ۱۶ و ۱۷ میلادی دوره ای که بسیاری از زمین های آمریکای شمالی (کانادا و ایالات متحده امروزی) به بریتانیا تعلق داشت، گلاسکو به پررونق ترین بندر تجارت با آمریکای شمالی تبدیل شد. سرمایه داران بریتانیایی با کمک دانش فنی، کشتیرانی پیشرفته و نیروی کار رایگان برده های سیاه در آمریکای شمالی و جزایر کارائیب به کاشت محصولات کشاورزی در ابعادی دست زدند که پیش از آن در تاریخ سابقه نداشت. این محصولات کشاورزی (از جمله توتون و تنباکو) در مقادیر کلان با کشتی به شهرهای غرب بریتانیا خصوصاً گلاسگو حمل می شد و از آنجا به سایر کشورهای اروپایی و آسیایی صادر می شد.

شهر گلاسگو از خاستگاه های انقلاب صنعتی در قرن ۱۸ و ۱۹ میلادی است. جیمز وات (مخترع موتور بخار) و جوزف بلک (کاشف دی اکسید کربن و معلم جیمز وات) هردو از مشاهیر این شهر هستند. در دوره انقلاب صنعتی، گلاسگو به خاطر سابقه تجارت دریایی و دارا بودن دانشگاه تبدیل به بزرگ ترین مرکز ساخت ماشین های سنگین مانند کشتی و لوکوموتیو در جهان شد. رونق تجارت و صنعت و رشد اقتصادی سریع منجر به رشد جمعیت و توسعه شهر شد به طوری که جمعیت گلاسگو در دوره حکومت ملکه ویکتوریا در سده ۱۹ میلادی از یک میلیون نفر فراتر رفت و این شهر را تبدیل به دومین شهر امپراتوری بریتانیا و چهارمین شهر بزرگ اروپا بعد از لندن، پاریس و برلین کرد. خدمات شهری و عمومی گلاسگو در این دوره توسعه زیادی پیدا کرد به طوری که این شهر دارای قدیمی ترین متروی جهان بعد از بوداپست و لندن است.

گلاسگو دارای شبکه راه آهن و اتوبوسرانی گسترده و منظم برای حمل و نقل درون شهری است. راه آهن درون شهری و سیستم متروی شهر توسط موسسه دولتی حمل و نقل استرث کلاید (SPT) مدیریت می شود.

لاس وگاس

لاس وگاس (Las Vegas) شهری در ایالت نوادا در ایالات متحده آمریکا است. نام این شهر که در زبان اسپانیایی به معنی مراتع سبز است گاهی صرفاً وگاس خوانده می شود.

برخلاف نام آن به دلیل قرار گرفتن در صحرای نوادا آب و هوای خشک و بی آبی دارد. لاس وگاس در ۱۹۱۱ میلادی به طور رسمی شهر اعلام شد و عنوان بزرگ ترین شهر تأسیس شده در آمریکا در قرن بیستم را دارد. نخستین ساکنان این شهر به سال ۱۸۵۴ مسیحیان فرقه مورمونها بودند که پس از سه سال اقامت آنجا را ترک می نمایند. از سال ۱۸۶۰ این منطقه بعنوان پایگاه نظامی ایالات متحده آمریکا بنام «Fort Baker» بشمار می آمد.

در سال ۱۹۰۳ بخش عظیم این سرزمین که به خانمی بیوه به نام هلن استوارات تعلق داشت، به بهای ۵۵۰۰۰ دلار به شرکت راه آهن فروخته شد. این شرکت پس از دو سال در سال ۱۹۰۵ کل زمین را به علت کمبود آب و باران به بهای ۲۶۵۰۰۰ دلار از طریق حراج به

فروش رساند که در نتیجه اولین پایه های ساختمانی و تاسیسات مسکونی توسط خریداران و مالکین زمین های لاس و گاس ریخته شد.

در سال ۱۹۳۱ تا ۱۹۳۵ اولین سد منطقه به اسم سدهوور ساخته شد. در طی این سالها اجازه کازینو رسماً برای این شهر صادر شد. اولین موسس و پایه گزار کازینو شخصی به نام «باگری سیگل» است که در سال ۱۹۴۱ وارد منطقه نوادا می شود. بتدریج اولین هتل های مجهز به کازینو توسط «سیگل» در لاس و گاس احداث می شود. در دهه پنجاه به علت آزمایش بمب اتمی در نزدیکی این منطقه باعث هجوم جماعت کثیری از گوشه های مختلف آمریکا به این منطقه برای مشاهده بمب اتمی شدند. کم کم کنترل شهر به دست مافیاهای حرفه ای در آمد و در این زمینه فیلمهای جنایی و پلیسی فراوانی تهیه و بروی پرده آمد. بزرگ ترین کازینوها و مراکز تفریحی بزرگسالان در این شهر، در بلوار لاس و گاس، جمع شده اند. در آن دوران شهر لاس و گاس به صورت مرکز تردد و دید و بازدید و اجتماع درآمده و زبانزد مردم قرار گرفت. لذا کنترل شهر رفته رفته بدست مافیاهای حرفه ای در می آید که در این زمینه داستانهای فراوانی به تحریر درآمده و فیلم های جنایی و پلیسی درباره زندگی و عاقبت و رقابت بین این مافیاهای نیز بر روی پرده سینما ها مشاهده شده است. به ویژه آغاز و پایان زندگی آقای سیگل در چند سال اخیر نیز به صورت فیلم بر روی پرده آورده شده است. بخش پایانی ناخواسته زندگی سیگل بدین گونه بود: چون او در زمینه ساختمان سازی و معاملات و درآمدهای کازینو در بین شرکاء خائن شناخته شده بود، در نتیجه توسط باند مافیایی در «هاوانا» به قتل می رسد. بالاخره پس از دست به دست گشتن مکرر ساختمان و تاسیسات مربوط به هتل روز ۱۱ مارس ۱۹۴۷ هتل و کازینویی با چهره و نمای جالب توجهی به نام «Flamingo» فلamingo افتتاح می گردد. این ساختمان به علت دارا بودن سالن های مجلل کازینو و اتاقهای مجهز به وسایل مدرن و شیک، شوهای متنوع و سرگرم کننده توسط هنرمندان و خوانندگان آن عصر مورد توجه جامعه خوشگذران آمریکایی و اروپایی قرار می گیرد. مساحت این ساختمان ۷۲۰۰ مترمربع است که ۴۰۰ متر مربع فضای کازینو را شامل می شود. این ساختمان دارای ۳۶۲۶ اتاق

می باشد و هنوز با وجود قدیمی بودن یکی از مکان های دیدنی این شهر به شمار می آید. جمعیت این شهر تا سال ۲۰۰۵ بالغ بر ۵۸۵۰۰۰ شمارش شده بود. شمار نفوذ امروزه آن نزدیک به دو میلیون تخمین زده می شود. بطور کلی شهر لاس وگاس در جهان در نوع خود یکتا و بی نظیر است و سالیانه بیش از ۴۰ میلیون شهروندان دیگر ایالات متحده آمریکا و نیز اروپا و آسیا از این شهر دیدن می کنند. یک چهارم درآمد مهم این شهر در درجه اول از راه مالیات کازینوها و سه چهارم بقیه از درآمدهای برنامه های نمایشی به زبان دیگر، رستورانها و فروش کالاهای توریستی و اجناس لوکس تأمین می شود. ساکنان معروف این شهر: آندره آگاسی، تنیس باز معروف، «چاریسما کارپنتر» Charisma Carpenter هنرپیشه سینما هستند. در حال حاضر حدود ۳۶ هتل و کازینو مشهور در این شهر وجود دارد.

لاهور

لاهور از بزرگترین و زیباترین شهرهای پاکستان امروز به شمار می رود. تعیین تاریخ دقیق تاسیس این شهر بسیار مشکل است اما از رخدادهای و گزارشات تاریخ نویسان می توان به نتایج و شواهدی دست یافت سیاح و جهانگرد معروف چین مان سانگ در سفری که در سال ۶۳۰ میلادی به پنجاب رفته بود از دهکده ای به نام «بتی» که در شرق این شهر وجود دارد یاد می کند هم اکنون این محله که با همان نام قدیمی خود موسوم است در بخش قدیم لاهور قرار دارد کهن ترین اثری که در آن از وجود شهر لاهور نام برده شده به قرن ۲ میلادی بر می گردد.

شهر لاهور در طول قرون متمادی شاهان و فرمانروایان متعددی را به خود دید و در جنگها و کشمکشهای زیادی نقش داشته است بعد از تسلط امپراتوری بریتانیا بر شبه قاره فرمانروایان انگلیسی ابنیه های زیادی را در شهر لاهور تاسیس کردند که تعدادی از آنها همچنان استوار به جای مانده و مورد استفاده قرار دارند. از جمله: دادگاه عالی پنجاب -

ساختمانهای دانشکده دولتی لاهور - دانشگاه پنجاب - موزه لاهور - دانشکده هنر -
تالار مونگمری - بازار تورنتو و تالار مجلس ایالتی پنجاب و ایستگاه راه آهن لاهور و
بسیاری از مراکز دولتی دیگر است.

شهر لاهور به واسطه وجود بناهای پر شکوه تاریخی به جای مانده از امپراتوری مغول و ساخت ساختمانهای جدید با معماری نوین و متفاوت با گذشته کماکان هنوز مرکز فرهنگی و تاریخی کشور پاکستان محسوب می شود. شهر لاهور در بخش شرقی پاکستان و در حدود ۲۵ کیلومتری مرز هند و در استان پنجاب قرار دارد آب و هوا در این شهر در زمستانها معتدل است و تابستانهای بسیار گرم دارد پوشش گیاهی این شهر به علت بارانهای موسمی و هوای گرم زیاد است و همیشه سبز می باشد.

مسجد پادشاهی:

بنای مسجد پادشاهی (شاهی) از زیباترین پرشکوهترین و مستحکم ترین بناهای موجود در لاهور می باشد که معرف و اوج هنر معماری دوران مغول می باشد. این بنا به دستور

اورنگ زیب عالمگیر فرمانروا و امپراتور مغول به سال ۷۴-۱۶۷۳ میلادی و تحت نظارت برادر رضاعی او (فدایی خان) تاسیس شد. مسجد شاهی دارای صحن وسیع و بزرگی است که حدود ۱۰۰۰۰۰ نفر گنجایش دارد که جزو چهار مسجد بزرگ دنیا محسوب می شود در بیرون و داخل بنای مسجد منبت کاری ها و گچبری ها بسیار زیبا و ظریف وجود دارد که حاکی از شخصیت هنری و سلیقه اورنگ زیب است. دیوارهای مسجد از سنگ مرمر قرمز ساخته شده که از معادن سنگ جی پور واقع در استان راجستان هند آورده شده بود صحن مربع شکل مسجد و دالانهای آن شبیه به مسجد کوفه می باشد و نمای بیرونی و محرابهای آن همانند مسجد اموی در سوریه است.

موزه فقیرانه:

این موزه در نزدیکی باقی دروازه در بخش قدیمی شهر لاهور واقع شده است. این موزه که مجموعه ای از نقاشی های قدیمی از هنرمندان بزرگ حکاکی روی سنگ سکه و نسخه های خطی بسیار قدیمی و نفیس را در خود گرد آورده بود به طور خصوصی و در یک محل بسیار قدیمی اداره می شد. در حال حاضر این موزه تعطیل شده و اشیای قدیمی آن به محل موزه لاهور انتقال یافته است.

لاهور از شهرهای بزرگ پاکستان بر کرانه رودخانه راوی در حدود ۶۵۰ مایلی شمال غربی کراچی قرار گرفته است. بازار عمده محصولات کشاورزی منطقه از قبیل برنج گندم شکر و پنبه علاوه بر این مرکز مهم بازرگانی و فرهنگی کشور و محل کارخانه هایی چون سیگار سازی - لوازم زندگی قالی - پارچه - فلزات - شیشه گری - کفش - دارو - پلاستیک و کارهای لاستیکی و کائوچویی رنگ و اتومبیل و پایتخت سینمایی پاکستان و مرکز مخابرات و ارتباطات می باشد. زیرا چندین بزرگراه اصلی فرودگاه و راه آهن های فعال و مرکز تعمیرگاه های کشتی است کهن ترین و بالاترین مرکز آموزشی کشور و شامل دانشکده حقوق بازرگانی و کالج های شرقی و مراکز آموزشی عبارت است از کالج آیچستون کالج پزشکی و مرکز مطالعات زبان و ادبیات اردو و عربی است.

لس آنجلس

لس آنجلس (Los Angeles) کلانشهری است در ایالت کالیفرنایای ایالات متحده آمریکا و از نظر جمعیت دومین شهر بزرگ ایالات متحده آمریکا بعد از نیویورک است.

چهارم سپتامبر سالروز استقرار ۴۴ مهاجر اسپانیایی زبان در «دره دود» در جوار یک دهکده سرخپوستی در جنوب کالیفرنیا در سال ۱۷۸۱ است که نامش را لس آنجلس گذاردند.

لس آنجلس در ۱۷۸۱ توسط فرماندار اسپانیایی فیلیپ د'نو ایجاد شد. او ابتدا این شهر را «El Pueblo de Nuestra Señora la Reina de los Angeles de Porciúncula» به معنای «روستای بانوی ما، ملکه فرشتگان پورسی اونکالا» نامید.

لس آنجلس که در زبان اسپانیایی معنای «شهر فرشتگان» را دارد از شهرهای غربی کشور آمریکا است. این شهر شمار فراوانی مهاجر از تمام نقاط جهان را در خود گنجانده است.

شهر لس آنجلس در سال‌های ۱۹۳۲ و ۱۹۸۴ میزبان بازی‌های المپیک تابستانی ۱۹۳۲ و بازی‌های المپیک تابستانی ۱۹۸۴ بود.

به علت موقعیت ویژه جغرافیایی و تعداد بسیار زیاد اتومبیل‌های شخصی در این شهر، و تشکیلات صنعتی و بندری در لانگ بیچ، این شهر دارای هوایی آلوده است که گاهی بصورت مه‌دود و وارونگی هوا بروز می‌کند. در بسیاری از شهرهای آلوده جهان، بارش باران به پالایش هوا و زدودن ذرات معلق کمک می‌کند. اما لس آنجلس با داشتن تنها ۳۸۱ میلیمتر باران در سال، دارای هیچ عامل طبیعی برای پالایش هوا نیست.

برای کاهش آلودگی هوا و مشکلات ناشی از آن، سال‌ها است قوانین سختی برای کاهش آلودگی و مبارزه با منابع اصلی آلاینده وضع و اجرا شده‌اند. اخیراً ایالت کالیفرنیا قوانینی وضع کرده که شهروندان را به استفاده از خودروهایی با آلاینده‌گی پایین تشویق کند. این قوانین سختگیرانه نتایج مثبتی به همراه داشته‌اند. برای مثال، در بدترین حالت خود در دهه ۱۹۷۰ میلادی، شهرداری لس آنجلس یکصد بار در سال در مورد وجود آلودگی شدید هوا، مه‌دود و وارونگی به شهروندان هشدار داده بود. نیاز به این هشدارها پس از سال ۲۰۰۰ از میان رفته است. با وجود پیشرفت‌های قابل ملاحظه، آلودگی هوا و آب هنوز معضل عمده‌ای در لس آنجلس است. انجمن ریه آمریکا شهر لس آنجلس را به عنوان «آلوده‌ترین شهر آمریکا» ارزیابی کرده است. مواد شیمیایی مانند متیل ترت - بوتیل اتر نشت شده از پمپ بنزین‌ها و سایر مواد شیمیایی خطرناک نیز منابع آب زیرزمینی شهر را می‌آلاینده. به همین علت شهرداری لس آنجلس بطور فعال برای بهبود کیفیت هوا و آب در این شهر تلاش می‌کند.

لندن

لندن بزرگ ترین و پرجمعیت ترین شهر در منطقه انگلستان و پادشاهی متحد بریتانیای کبیر و ایرلند شمالی است. مرکز این شهر، باستانی است و به عنوان یکی از شهرهای تاریخی جهان محسوب می گردد. لندن در قرون وسطی، شهری کوچک و محدود به چند محله بوده است، ولی از چند قرن گذشته، به دلیل مراجعات فراوان به آن، گرداگردش ساخته شده و به شهری بسیار بزرگ تبدیل شده است. امروزه این شهر به عنوان مهم ترین شهر انگلند به شمار می آید و ساختار اداری بسیار گسترده ای دارد. هم چنین شهردار لندن به عنوان شهردار نمونه انتخاب شده است.

یکی از مراکز مهم مسکونی شهر لندن، شهر باستانی این شهر است که امروزه دو میلیون نفر را در خود جا داده است. این شهر در سال ها پیش با کمک رومی ها ساخته شده است. بعد از ساخت شهر لندن، این شهر مرکز نهضت های بزرگ تاریخ بوده است. این گونه از رنسانس انگلیسی با پیشرفت های صنعتی و انقلابی و احیای زبان گوتمیک همراه بوده است. در آتش سوزی لندن، این شهر محبوب ترین و بیشترین توریست های جهان را داشته است و هم چنین بیشترین ترقی را در سال های مقرر به سوی شهر اقتصادی به خود اختصاص داده بوده است. لندن چهار مکان باستانی مهم دارد: این مکان ها در منطقه وست مینستر قرار گرفته اند.

این شهر یکی از مراکز تجاری، مالی و فرهنگی عمده در جهان است و تاثیر فراوانی در سیاست، آموزش و پرورش، سرگرمی، رسانه ها، معماری و هنر دارد.

شهر لندن طبق آمارهای رسمی جمعیتی بالغ بر ۴۰۵۱۲۷ نفر (در نیمه سال ۲۰۰۶) را در داخل محدوده شهری خود گنجانده است و به عنوان پرجمعیت ترین شهر در اتحادیه اروپا مطرح می شود. مساحت این شهر روز به روز افزایش می یابد، به طوری که امروزه شهر از محدوده خود بزرگ تر شده است و جمعیتش به ۸۲۷۸۲۵۸ نفر (در سال ۲۰۰۱) رسیده است. جمعیت منطقه پایتختی انگلستان بین ۱۲ تا ۱۴ میلیون نفر تخمین زده می شود. مردم شهر لندن به دلیل مهاجرت از نقاط مختلف به این شهر، دارای تمدن، فرهنگ، دین و

آداب و رسوم خاص خود هستند، به طوری که امروزه ۳۰۰ زبان گوناگون در این شهر تلکم می شود.

این شهر یکی از قطب های حمل و نقل بین المللی در جهان است و دارای پنج فرودگاه بین المللی است که عبارت اند از: فرودگاه بین المللی هیثرو، فرودگاه بین المللی گتویک، فرودگاه بین المللی استانستد، فرودگاه بین المللی لوتن، و فرودگاه سیتی.

لوآندا

لوآندا بزرگ‌ترین شهر و پایتخت جمهوری آنگولا در آفریقا است. شهر لوآندا بر کرانه اقیانوس اطلس واقع شده و بندر اصلی آنگولا بشمار می‌آید. جمعیت لوآندا ۴/۵ میلیون نفر است (برآورد سال ۲۰۰۴ سازمان ملل).

شهر لوآندا همچنین مرکز استان لوآندا است.

نام آن در زبان‌های اروپایی Luanda نوشته می‌شود و صورت قدیمی‌تر آن Loanda بوده است.

شهر لوآندا به دو قسمت بایکسا (شهر قدیم) و سیدادا آلتا (بخش جدید) تقسیم می‌شود. مردم این شهر بیشتر از قبایل آفریقایی از جمله اویمبوندو، کیمبوندو و باکونگو هستند.

زبان رسمی و رایج در لوآندا زبان پرتغالی است ولی بسیاری از زبان‌های بومی بانتوتبار هم صحبت می‌شوند.

بنیادگذار این شهر پائولو دیاس نوائیس پرتغالی در سال ۱۵۷۵ بود. وی این شهر را سائو پائولو دلوآندا (São Paulo de Luanda) نامید.

لوزان

لوزان (Lausanne) یکی از شهرهای بخش فرانسوی زبان کشور سوئیس است. این شهر در کناره دریاچه ژنو در باختر سوئیس و رودروی بخش اویان فرانسه قرار گرفته است. لوزان در حدود ۵۰ کیلومتری شمال خاوری ژنو جای دارد. این شهر مرکز کانتون وو (ایالت) و بخش لوزان است. مقر کمیته بین المللی المپیک در این شهر واقع شده است. جمعیت این شهر در پایان سال ۲۰۰۷ برابر با ۱۲۹۲۷۳ نفر بوده است.

لوزان بر روی سه تپه ساخته شده و به شهر «فراز و نشیب» معروف شده است. در فصل پاییز هر سال «بازار مکاره سوئیس غربی» در این شهر برپا می شود و از بسیاری از کشورها برای تماشای آن به لوزان می روند. آموزشگاه حرفه ای «انجمن مهمانخانه داری سوئیسی» که در سال ۱۸۹۳ تأسیس شده، در این شهر است.

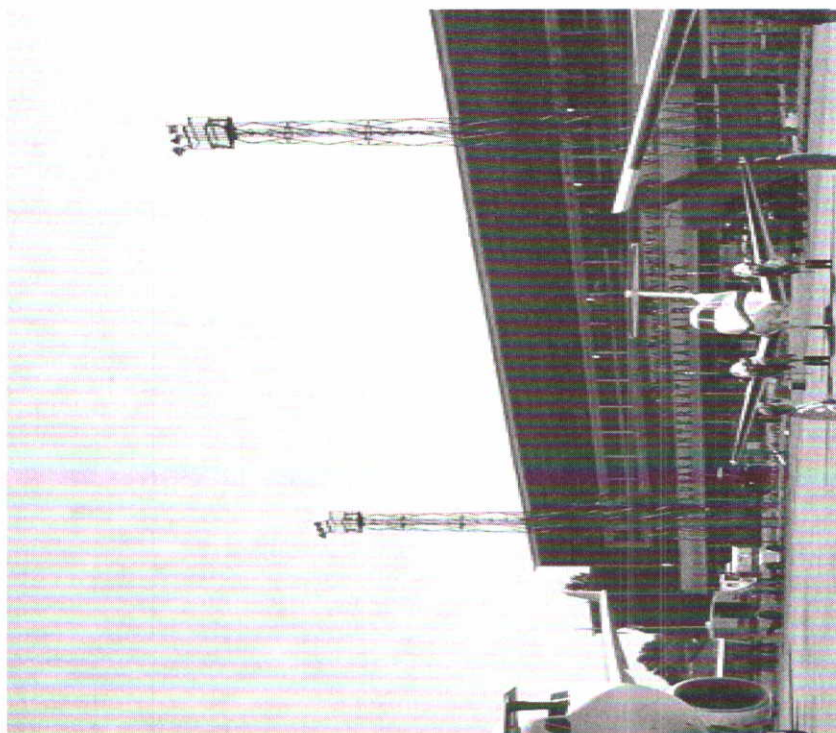

لوساکا

لوساکا پایتخت کشور زامبیا و بزرگ‌ترین شهر این کشور است. این شهر در بخش مرکزی جنوب زامبیا و در فلاتی به بلندی ۱۳۰۰ متر از سطح دریا قرار دارد.

در آغاز در این محل دهکده‌ای وجود داشت که به نام کدخدای آن لوساکا نامیده می‌شد. مستعمره‌نشینان اروپایی در سال ۱۹۰۵ این دهکده را گسترش دادند و بعداً بخاطر مرکزیت مکان آن، این شهر به عنوان پایتخت مستعمره بریتانیایی رودزیای شمالی جانشین شهر لیوینگستون شد.

پس از تشکیل فدراسیون رودزیای شمالی و جنوبی در سال ۱۹۵۳، لوساکا مرکز جنبش نافرمانی مدنی شد و همین جنبش بود که به ایجاد کشور مستقل زامبیا انجامید. لوساکا در سال ۱۹۶۴ پایتخت کشور تازه‌مستقل زامبیا شد.

لیبرویل

لیبرویل (Libreville) پایتخت کشور گابن است. جمعیت این شهر در یکم ژانویه ۲۰۰۵ برابر با ۵۷۸۱۵۶ بود. شهر لیبرویل یک شهر بندری بر روی رودخانه گابن در نزدیکی خلیج گینه است و به عنوان مرکز یک منطقه تولید الوار به شمار می آید.

مدتها پیش از چیرگی فرانسویان بر این ناحیه در سال ۱۸۳۹، قبیله‌ای به نام مپونگوه در آنجا زندگی می کرد. در سال ۱۸۴۳ شهری با نام گابن به عنوان یک ایستگاه تجاری در این مکان بنیاد شد.

بردگان آزادشده از کشتی للیزیا (L'Elizia) را به این شهر می فرستادند و به این خاطر لیبرویل یعنی «آزادشهر» نام گرفت. این شهر از سال ۱۹۳۴ تا ۱۹۴۶ بندر اصلی آفریقای استوایی فرانسه بود.

لیسبون

لیسبون (Lisboa)، پایتخت و بزرگ‌ترین شهر جمهوری پرتغال است. علاوه بر آن، این شهر مرکز ناحیه لیسبون است. شهر لیسبون که یک شهر مطابق با اصول و شایسته برتری بر دیگر شهرها است، وسعت بسیاری دارد و ۶۵۴۴۷۷ نفر ساکن آن هستند. هم‌چنین در حدود ۲۸۰۰۰۰۰ نفر ساکن حومه شهر هستند که سرجمع جمعیت این شهر و حومه‌اش ۳۳۴۰۰۰۰ نفر می‌شود. لیسبون از نظر درآمد، زندگی، بازار و ... اهمیت فراوانی پیدا کرده است و به عنوان دومین شهر مطرح شده از نظر دارائی و اقتصادی پس از مادرید در شبه جزیره ایبری است. این شهر بیشترین ثروت کشور پرتغال را در خود ذخیره کرده است و از مقامی عالی در اتحادیه اروپا برخوردار است. میانگین تولید محصولات بومی در ناحیه لیسبون، ۴۵٪ از کل تولیدات کشور پرتغال را به خود اختصاص داده است. این شهر هم‌چنین مهم‌ترین مرکز سیاسی در کشور است، به طوری که مقر دولت پرتغال و خانه رئیس‌جمهور این کشور در آن قرار گرفته است.

لیسبون از ۲۰۵ سال پیش از میلاد زیر حکومت امپراتوری روم بود. ژولیوس سزار این شهر را با عنوان شهر فراخوانده ساخت و در تقویم جولیا نام آن را اولیس سیو نوشتند.

از ۵ قرن پس از میلاد، لیسبون زیر حکومت قبیله ای آلمانی تبار بود و این شهر با همه ی مناطق اطرافش تا ۸ قرن پس از میلاد زیر سلطه آنان بود. در سال ۱۱۴۷، کشورهای شرکت کننده در جنگ های صلیبی، زیر نظر آفونسو هنری قویس، شهر لیسبون را برای مسیحیان فتح کردند و از آن به بعد، این شهر ثروت زیادی داشته است و بزرگ ترین مرکز اقتصادی و فرهنگی در پرتغال بوده است. ولی بیشتر کشورها، لیسبون را هنگامی که پایتخت پرتغال بود، هرگز به طور رسمی و تائید شده به عنوان پایتخت نپذیرفتند و نامش را به این عنوان در هیچ کتابی به صورت مکتوب ننوشتند. این شهر از زمانی که پایتخت بوده است، مطابق قانون مجلس ساخته شده است و ساختار آن به ساختار شهر د فاکتو که مرکز یکی از نواحی پرتغال است شباهت بسیاری دارد.

لیسبون دو نمایندگی در اتحادیه اروپا به نام های: «مرکز دیده بانی اروپا برای دارو و داروی اعتیاد» (EMCDDA) و «نمایندگی امنیت ساحلی اروپا» (EMSA) دارد. «انجمن زبان پرتغالی روستایی» (CPLP) نیز یکی از مراکز مهم در لیسبون است.

جمعیت شهر لیسبون در سال های اخیر رو به کاهش گذاشته است (از سال ۱۹۸۱ به بعد). عمده ترین دلیل این کاهش جمعیت، مهاجرت مردم از این شهر به شهرهایی چون مادرید است. جمعیت این شهر از ۲۰۳۹۹۹ نفر در سال ۱۸۰۱ به ۵۲۹۴۸۵ نفر در سال ۲۰۰۴ رسیده است. یعنی در طی ۲۰۳ سال تنها ۱۵۹۵۵ درصد بر جمعیت این شهر افزوده شده است.

لیموژ

لیموژ (Limoges) شهری است در کشور فرانسه.

لیموژ در شهرستان اوتوین در ناحیه لیموژین قرار گرفته است. جمعیت شهر لیموژ ۱۳۷۵۰۲ نفر و شهر و حومه آن ۲۴۷۹۴۴ نفر است.

لیموژ در جهان بخاطر لعاب کاری های قرون وسطایی بر روی مس و همچنین چینی های سده ۱۹ ساخت این شهر و بشکه های چوب بلوطش که برای تولید کنیاک استفاده می شود شهرت دارد.

لینتز

لینتز (Linz) نام شهری است با جمعیت ۲۰۰۰۰۰ نفر در شمال شرقی اتریش واقع بر کرانه رود دانوب.

این شهر مرکز ایالت اتریش شمالی (Oberösterreich) است. لینتز را رومی‌ها بنیاد کردند و آن را لتیا می‌نامیدند. آدولف هیتلر در شهر لینتز به دبیرستانی به نام دبیرستان فادینگر (Fadingergymnasium) می‌رفت.

ماچالا

ماچالا شهری است در جنوب غربی اکوادور.

ماچالا مرکز استان ال اورو است و در زمین‌های پست و حاصلخیز نزدیک خلیج گویاکوئیل واقع شده است. جمعیت آن ۲۱۶۹۰۱ نفر است (برآورد سال ۲۰۰۰).

ماچالا را به عنوان «پایتخت موز جهان» می‌شناسند. دادوستد موز، قهوه و کاکائو در این منطقه رونق زیادی دارد.

مادبا

مادبا شهری است در استان مادبا در کشور پادشاهی اردن. استان مادبا در ۳۰ کیلومتری جنوب شهر عمان (پایتخت) اردن واقع شده است.

در این استان بناهای تاریخی متعددی به چشم می‌خورد، از مهم‌ترین بناهای مشهور و تاریخی کلیسای خارطه (ارتودوکس رومی) و کلیسای رسل می‌توان نام برد. کوه نیبو که در ناحیه‌ی شمالی استان واقع است، منطقه‌ی گسترده و حاصلخیز کشاورزی این استان است.

مادبا پنجمین شهر پر جمعیت اردن است. این شهر مرکز مادبا مرکز استانی با همین نام در کشور اردن است که جمعیتی قریب به ۶۰۰۰۰ نفر دارد و به خاطر آثار هنری مربوط به بیزانس و معرق کاری‌های اموی‌ها، بویژه نقشه معرق کاری منطقه فلسطین و دلتای نیل که متعلق به عصر بیزانس است، شهرت یافته است. مادبا در ۳۰ مایلی جنوب غربی پایتخت اردن، یعنی امان است.

مادبا تاریخ طولانی ای دارد که قدمت آن به دوران نوسنگی می رسد. شهر مادبا روزگاری شهر مرزی موبایت بوده است که نام آن در انجیل، سفر ۲۱:۳۰ و انجیل Joshua سفر ۱۳:۹ آمده است. شهر مادبا از عصر مفرغ وجود داشته است.

در زمان حکومت امپراطوری رم و امپراطوری بیزانس، یعنی از قرن دوم تا هفتم پس از میلاد مسیح، مادبا بخشی از پترا عرب (پراوینسیا عرب) بود که توسط «تراجان» امپراطور روم به منظور جایگزینی پادشاهی نباتی پترا بنیاد نهاده شد. اما در زمان حکومت خلیفه اموی اسلامی، مادبا بخشی از جنوب جند فلسطین به شمار می آمد.

اولین نشانه جامعه مسیحی متعلق به اسقف این شهر، در قوانین شورای چالسیدون به سال ۴۵۱ یافت شده است که کنستانتین، سراسقف منطقه سراسقف نشین بوسترا که مرکز محلی محسوب می شد، به نمایندگی از گایانو «اسقف مادبایی» آن را امضا کرده است.

بازسازی این شهر پس از ویرانی در سال ۱۸۸۰ و به دست ۹۰ خانواده عرب مسیحی که اهل کراک در جنوب منطقه بودند و تحت رهبری دو کشیش ایتالیایی متعلق به دوره بطریقی لاتین اورشلیم، با تحقیقات باستان شناختی مقارن شد و آن نیز به نوبه خود، به طور قابل توجهی اسناد و مدارک ناچیز موجود در این خصوص را تکمیل کرد.

مادبا محل زندگی شمار زیادی از مسیحی های اردنی است که قریب به ۳۵ تا ۴۰٪ جمعیت شهر را تشکیل می دهند. کلیساهای زیادی در مادبا وجود دارد.

بیشتر ساکنان این استان از عشایر صحرائشین هستند. جمعیت استان از دو گروه مسلمان و مسیحی تشکیل یافته، مسیحیان در مادبا در حدود ۳۵ تا ۴۰٪ از مجموع ساکنان اصلی را تشکیل می دهند، و بقیه جمعیت استان مسلمان هستند. حدود این استان تا کرانه ی دریای مرده منتهی می شود. اولین نمونه های معرق کاری، به طور کلملا اتفاقی و تصادفی، در حین ساخت اقامتگاه های دائم با استفاده از سنگهای چهارگوش بناهای باستانی کشف شده است. کشیشهای مادبا ساکنان جدید آن را از اهمیت معرق کاری ها مطلع ساختند و البته اطمینان حاصل کردند که این ساکنان از معرق کاری های کشف شده مراقبت به عمل آورده و آنها را نگه داری می کنند.

نقشه مادبا که معرق کاری شده است، در سال ۱۸۹۶ کشف شد، اما یافته های مربوطه یک سال پس از آن چاپ و منتشر شد. این کشف باعث شد توجه دانشمندان سراسر جهان به این شهر جلب شود. این حادثه مهم، همچنین بر ساکنانی که شوق و علاقه خاص و اشاعه پذیری به ف. گیوسپ مانفردی داشتند، تاثیر مثبتی گذاشت. مانفردی کسی است که ما کشف اغلب معرق کاری ها در منطقه را مدیون تلاش و زحمات او هستیم. بدین ترتیب مادبا «شهر معرق کاری» در اردن نام گرفت.

قسمت شمالی این شهر منطقه ای بود که بیشترین تراکم بناهای معرق کاری شده را در خود جای داده بود. در خلال دوران بیزانس و اموی ها، این منطقه شمالی که جاده رومی ستون بندی شده از آن عبور می کرد، شاهد ساختن کلیسای مپ، عمارت ارباب هیولیئیس، کلیسای مریم مقدس، کلیسای الیجای پیامبر و سرداب آن، کلیسای شهدای مقدس «الخدیر»، کاخ برنت و کلیسای اهل سنت بود.

نقشه معرق کاری شده مادبا یکی از نقشه های نمایه ای منطقه است که از زمان ساخت ششمین کلیسای انگلیس وجود داشته و در تالار کلیسای شرق نگه داری می شده است.

مادرید

مادرید پایتخت کشور اسپانیا است. همچنین مادرید یکی از ۱۷ بخش خودمختار و یکی از ۵۰ استان اسپانیا است. این استان ۱۷۹ دهستان دارد. پایتخت بخش خودمختار و مرکز استان مادرید است.

شهر مادرید پایتخت اسپانیا در مرکز کشور و در ناحیه فلات مسه تا (MESETA) در ارتفاع ۲۰۰ پائی از سطح دریا، بنا گردیده است. زمستانها و تابستانهای نسبتاً متعادلی دارد. این شهر مرکز مهم فرهنگی، سیاسی و هنری اسپانیاست و دارای میدانها و خیابانها و کوچه های عریض و مدرن و پردرخت و کاخهای جالبی از قرن هیجدهم است. این شهر دارای کلیساها و موزه های معروفی است که از شهرت جهانی برخوردارند و از لحاظ غنای آثار و ابنیه تاریخی در اروپا کشوری شاخص است. تاریخ این شهر به سال ۹۳۹ میلادی مربوط می شود که شهری کوچک بوده و بدست مسیحیان فتح شده و سپس در سال ۱۵۶۱ توسط فیلیپ دوم به پایتختی انتخاب گردیده است. این شهر در جنگهای

داخلی اسپانیا (۳۹-۱۹۳۶) آسیب های فراوانی دید. فرانکو دیکتاتور معروف صنایع جدیدی در این شهر متمرکز نمود. ارتفاع مادرید از سطح دریا ۵۸۱ متر می باشد و به این جهت می توان گفت که مرتفع ترین پایتخت اروپایی می باشد.

مادرید دارای تابستانها و زمستانهای نسبتاً معتدل می باشد. حد متوسط درجه حرارت هوا در این شهر در تابستان ۲۴ و زمستان ۸ درجه سانتیگراد می باشد.

کاخ سلطنتی PALACIO REAL از مکان های دیدنی این شهر به شمار می رود. بنای این کاخ توسط آرشیکت ایتالیائی جیووانی ساجتی و بدستور فیلیپ پنجم در سال ۱۷۳۶ شروع و تا سال ۱۷۶۴ بطول انجامید. قبلاً در این محل کاخی بوده که در اثر حریق سال ۱۷۳۴ بکلی از بین رفته است. اگرچه اکنون این کاخ به یکی از اماکن مهم و دیدنی تبدیل شده است، اما به لحاظ اهمیت تاریخی آن هنوز نیز بسیاری از مراسم تشریفاتی پادشاه در آن برگزار می شود.

موزه ال پرادو MUSEO DEL PRADO: این موزه یکی از غنی ترین موزه های دنیا بوده و در آن بیش از ۳۰۰۰ تابلو عالی و نفیس گردآوری شده است. در این موزه آثاری از هنرمندانی چون گویا، روبنس، ولاسکز، موریو و ال گرگو بچشم می خورد.

موزه موم MUSEO DE CERA: در این موزه مجسمه بسیاری از شخصیت های بزرگ تاریخ معاصر جهان به شکل موم به نمایش گذاشته شده است. در قسمت فوقانی آن بازدیدکننده با وضعیت اروپا در قرون وسطی و زندان ها و شکنجه گاههای وابسته به حکومت های قرون وسطایی آشنا می شود که صحنه های دلخراشی است.

پارک رتیرو EL RETIRO: این پارک زیبا که دارای فواره ها و مجسمه های زیبایی می باشد قسمتی از جنگلهائی است که در زمان فیلیپ دوم اطراف مادرید را احاطه کرده بودند. نزدیک درب ورودی این پارک دریاچه کوچک و زیبایی قرار دارد و قایقهای داخل دریاچه همواره مورد استفاده مردم می باشد.

طاق پیروزی LA PUERTA DE ALCALA: این طاق زیبا در سال ۱۷۷۸ توسط آرشیکت معروف ساباتین بنا شده و در زمانی یکی از دروازه های مهم شهر بوده است.

پلازا مایور PLAZA MAYOR: محلی است که در قرون ۱۶ و ۱۷ محل تجمع و سرگرمی و جشن و سرور مردم بوده و مراسم مهیج گاوبازی در آن برگزار می شده است. هر یک از مسابقات گاوبازی را بیش از ۵۰۰۰ نفر تماشا می کرده اند. امروزه مراسم گاوبازی در این مکان انجام نمی گیرد و به یک مکان توریستی تبدیل شده است.

میدان سول PUERTA DE SOL: در نزدیکی پلازا مایور دروازه سول قرار دارد که امروزه به میدان سول معروف است. اهمیت این نقطه از شهر علاوه بر جاذبه های زیاد و سبک معماری آن، واقع شدن کیلومتر صفر در آن است. تاریخ تعیین این نقطه از اسپانیا به کیلومتر صفر به دوران حاکمیت مسلمان ها برمی گردد. بهر حال تاکنون نیز مبنای محاسبه جاده های اسپانیا، این نقطه از شهر است. در کنار میدان و روی زمین، تابلویی که روی آن کیلومتر صفر حک شده است نصب گردیده است.

پلازا د اسپانیا PLAZA DE ESPAÑA :

این مکان یکی از میدان های معروف مادرید است که چند آسمان خراش در کنار آن دیده می شود و در وسط این میدان مجسمه دون کیشوت نصب گردیده است.

ماناگوا

ماناگوا پایتخت کشور نیکاراگوئه است. جمعیت این شهر در سال ۲۰۰۴ برابر با ۱۷۲۳۱۰۰ نفر بوده است. اکثریت جمعیت آن را اسپانیایی زبانان مستیزو تشکیل می دهند. اما اقلیت هایی از اروپایی تباران کاتالونی، آلمانی و فرانسوی هم در آن زندگی می کنند.

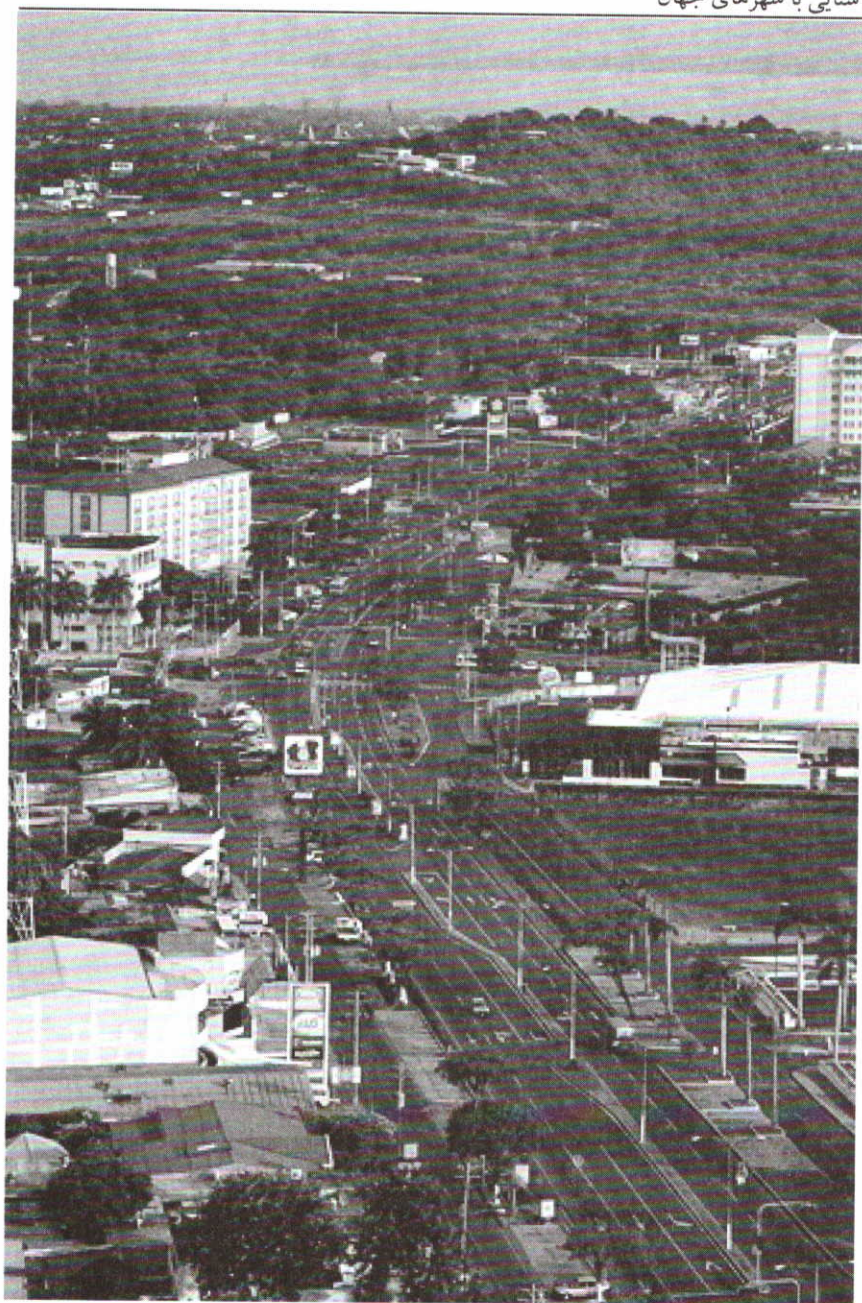

ماناگوا در ساحل جنوب غربی دریاچه ی ماناگوا قرار دارد، در سال ۱۸۵۷ به عنوان پایتخت ملی برگزیده شد. پیش از آن، پایتخت بین لئون و گرانادا متغیر بود. این شهر در سال ۱۸۱۹ به نام لئال ویلا د سانتیاگو د ماناگوا، بنیان نهاده شد و حیات خود را به عنوان یک دهکده ی ماهیگیری آغاز کرد. به فاصله ی کمی پس از آن که ملت های آمریکای مرکزی از اسپانیا استقلال یافتند، در سال ۱۸۲۴ تلاش های برای تبدیل ماناگوا به پایتخت نیکاراگوا آغاز شد. قرار گرفتن ماناگوا در بین دو شهر رقیب لئون و گرانادا، آن را به جایگزینی ایده آل تبدیل کرده بود.

ماناگوا امن ترین شهر آمریکای مرکزی و یکی از امن ترین شهرهای کل منطقه ی آمریکا به شمار می رود. این شهر شاهد افت و خیزهای متعددی در تاریخ سیاسی نیکاراگوا بوده، و رنج دو زلزله ی ویرانگر را در طول قرن بیستم متحمل شده است.

نام ماناگوا در "Mana-ahuac" ریشه دارد، که در زبان بومی ناهواتل (Nahuatl) به "در کنار آب" و یا محلی که "گرداگرد آن را آب گرفته" ترجمه می شود. امروزه شهر در مکانی قرار دارد که قرن ها پیش از فتح آمریکای مرکزی توسط اسپانیایی ها در قرن ۱۶، بومیان آمریکایی در آن سکونت داشتند.

بالاخره در سال ۱۸۵۷، پس از آن که گراناذا توسط ارتشی از مزدوران آمریکایی به فرماندهی ویلیام واکر تخریب شد، انتخاب ماناگوا به عنوان پایتخت قطعی شد. در فاصله ی سال های ۱۸۵۲ تا ۱۹۳۰ ماناگوا دستخوش تغییرات عظیمی شد تا به شهری بدل شود که مرکز حکومت، زیر ساخت ها و خدمات بود. دو سیل بزرگ در سال های ۱۸۷۶ و ۱۸۸۵ در شهر جاری شد، و نیز زلزله ای ویرانگر در سال ۱۹۳۱ باعث تخریب بخش اعظم شهر شد. این شهر در دوران حکومت آناستازیو سوموزو گارسیا دیکتاتور و خانواده ی وی در فاصله ی سال های ۱۹۲۶ تا ۱۹۷۹ (۱۹۳۶-۱۹۷۹) روند سریع رشد خود را آغاز کرد. ساختمان های دولتی تازه ای بنا شدند، صنعت پیشرفت کرد، و دانشگاه ها تاسیس شدند؛ ماناگوا به پیشرفته ترین شهر در آمریکای مرکزی بدل شد. متأسفانه زلزله ی بزرگ دیگری در ۲۳ دسامبر ۱۹۷۲ شهر را به لرزه در آورد، که حدود ۹۰٪ شهر را ویران کرد. شهر پاکسازی شد، اما هرگز به وضعیت پیشین خود باز نگشت. زلزله باعث شد بسیاری از ساکنان ماناگوا به حومه ی شهر پناه ببرند، و مرکز شهر به سبب ترس از زلزله های بعدی هرگز به طور کامل بازسازی نشد.

ماناگوا سرسبزترین شهر بزرگ در آمریکای جنوبی است. ماناگوا در ساحل جنوبی دریاچه ی ماناگوا (که به نام دریاچه ی Xolotlan نیز نامیده می شود) واقع شده است. انتظار می رود که این دریاچه، پس از ساخت سدی در آینده در شهر تیپی تاپا، نقش مهمی در پیشرفت و رونق اقتصادی دوباره ی شهر ایفا کند. گونه های ماهی دریاچه ی Xolotlan درست شبیه گونه های دریاچه ی کوسیبولکا هستند، البته به استثنای کوسه های آب شیرین، که منحصراً در دریاچه ی کوسیبولکا وجود دارند. این دریاچه، که زمانی از نقاط دیدنی ماناگوا محسوب می شد، از سال ۱۹۲۷ به بعد به دلیل ورود فاضلاب ها و پسماندهای شیمیایی، آلوده شده است. پروژه ای که از سوی دولت آلمان پشتیبانی می شود، برای پاکسازی دریاچه آغاز شده است.

مدینه

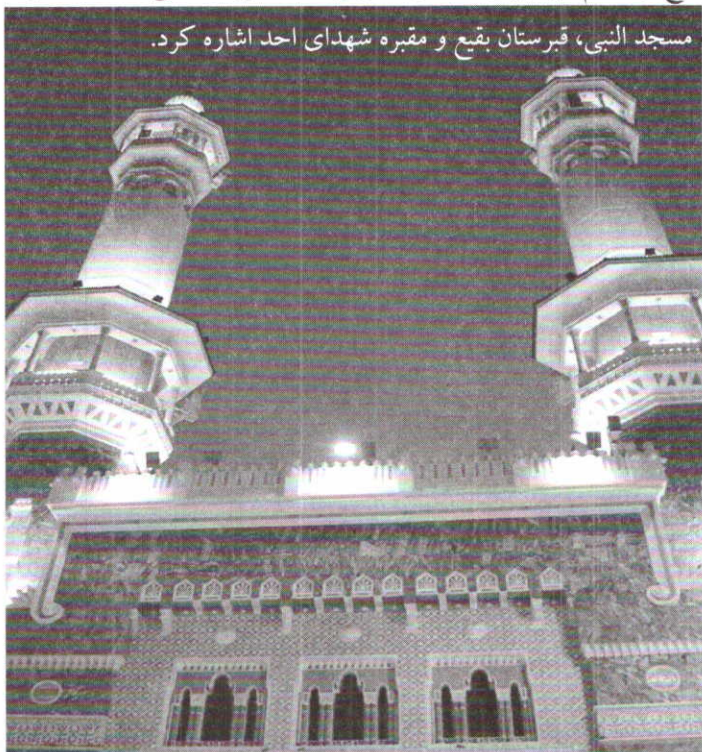
مدینه (مدینه النبی) یکی از شهرهای اصلی کشور عربستان سعودی، در شمال شرقی مکه در ناحیه حجاز است و تا مکه ۴۵۰ کیلومتر فاصله دارد. نام اصلی این شهر «یثرب» بود ولی پس از هجرت رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم از مکه به این شهر، «مدینه النبی» یا «مدینه طیبه» یا صرفاً «مدینه» خوانده شد. غیر از این چند نام، برخی مورخین برای این شهر، نزدیک به صد نام ذکر کرده‌اند. این شهر دومین شهر بزرگ و مقدس اسلامی است و قبر مطهر پیامبر گرامی اسلام و عده ای از اهل بیت و یاران او در آن قرار دارد. در قبرستان بقیع این شهر نیز چهار تن از امامان (امام حسن مجتبی، امام سجاد، امام باقر، امام صادق علیهم السلام) و، بنا بر روایتی، حضرت فاطمه زهرا مدفون‌اند. پیامبر اکرم مکه را حرم خدا و مدینه را حرم رسول الله شمرده‌اند. پیش از اسلام، قبیله‌های اوس، خزرج (از قبایل عرب جنوب جزیره العرب) و سه قبیله یهودی بنی قینقاع، بنی نضیر و بنی قریظه در این شهر می‌زیستند. مدینه نسبت به مکه بسیار آبادتر و دارای زمین‌های حاصلخیز و آب نسبتاً کافی است.

پیش از هجرت رسول خدا، مردم این شهر به کعبه احترام می گذاشتند و هر سال برای طواف آن و عبادت بت‌ها به مکه می آمدند؛ تا اینکه آوازه ظهور و بعثت پیامبر به آنان رسید. در سال ۱۲ بعثت، دوازده نفر از مردم یثرب اسلام آوردند و پیامبر اکرم مصعب بن عمیر را برای آموزش احکام دین و تبلیغ اسلام با آنان همراه کرد. در سال ۱۳ بعثت ۷۵ تن از مسلمانان یثرب در ایام حج در عقبه منی با رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم پیمان بستند، و از آن پس بر تعداد مسلمانان یثرب افزوده شد و زمینه هجرت مسلمانان و در نتیجه هجرت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم به این شهر فراهم شد.

مردم مدینه که به انصار مشهور شده بودند، با جان و مال خود از پیامبر و آرمان‌های او دفاع کردند و در تمامی نبردهای اسلامی، از جمله بدر، احد، خندق، فتح مکه و جنگ خنین در دفاع از اسلام شمشیر زدند. مدینه دارای مکان‌های مقدسی است که از آن میان می توان به مسجد النبی، قبرستان بقیع و مقبره شهدای احد اشاره کرد.

مسکو

مسکو (Москва) پایتخت کشور روسیه است. این شهر به عنوان بزرگ ترین و مهم ترین شهر روسیه و یکی از بزرگ ترین کلان شهرهای قاره اروپا محسوب می شود. مسکو مرکز سیاسی، اقتصادی، مذهبی، تاریخی، مالی، آموزشی و حمل و نقل فدراسیون روسیه است. این شهر بر روی رودخانه مسکو و در ناحیه فدرال روسیه که جزء روسیه اروپایی محسوب می شود، واقع شده است. در زمان های گذشته مسکو مرکز کشاورزی اتحاد جماهیر شوروی و سرزمین باشکوه مسکو بود. کاخ کرملین، قبل از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی به عنوان اقامتگاه تشریفاتی رئیس جمهور شوروی، مورد استفاده قرار می گرفت. این شهر امروزه یکی از مراکز اقتصادی مهم و بزرگ در جهان است و از نظر گرانی در سال ۲۰۰۷ به عنوان دومین شهر گران در جهان محسوب می شود و در این سال برای دومین بار در «کتاب رکوردهای گینس» نامش ثبت شد.

کلان شهر مسکو از نظر دارا بودن مؤسسات علمی، ورزشی و آموزشی از رتبه خوبی در سطح جهان برخوردار است، به طوری که بیش ترین امکانات ورزشی را در کل جهان به خود اختصاص داده است. این شهر دارای یک مجتمع حمل و نقل بین المللی به نام «مسکو مترو» است که بزرگ ترین شرکت تولید واگن های مترو در جهان است.

مکزیکوسیتی

شهر مکزیکو با جمعیت چندین میلیونی و ارتفاع زیاد که در مرکز فلاتی عظیم قرار دارد از عصر استعمار رو به گسترش رفت در دوران پورفیریو دیاس وضع و شان یک شهر را یافت و پس از انقلاب پایتخت بزرگی از کار درآمد. هر فرماندار تازه ای خود را موظف می داند چیزی یا به مناسبت احتیاج یا برای آراسته تر و زیباتر کردن این شهر به آن بیفزاید همیشه بناهای تازه ای در این شهر در دست ساختمان است خیابانها را بهتر می کنند و ساختمانهای کهنسال را در هم می کویند تا جا برای اجرای طرحهای بزرگتر و بهتر باز شود مردم مکزیکو می گویند داریم چهره شهر خود را جراحی پلاستیک می کنیم.

از شهرهای مکزیکو که ساکنان شهرستانها آن را به نام پایتخت می خوانند مجمع اضداد است از یکسو کاخهای کهنسال قرن ۱۷ زمانی که اسباب سر بلندی نایب

السلطنه های خود پسند بود و در سوی دیگر ساختمان های سبک فرانسوی با شیروانی های تند شیب و چراغهای پایه بلند دیوارهای شیشه ای و نمای ساده سر به آسمان ساییده است. پایتخت مکزیک با چندین میلیون جمعیت چندان بزرگ است که برای تسهیل رفت و آمد و حمل و نقل احتیاج به راه زیرزمینی داشته باشد اما چون روی مرداب (مرداب قدیم تنوک تیتلان) ساخته شده و در زیر آن آب است ساختن راه زیرزمینی ممکن نیست مردم با اتومبیل شخصی تاکسی اتوبوس و تراموا رفت و آمد می کنند و تراکم وسایل نقلیه همیشه در این شهر به چشم می خورد در میان عابران پیاده هم زنان و مردان شیکپوش دیده می شود و هم سرخپوستان با برهنه که برای فروش مصنوعات و کالای خود به شهر آمده اند.

در آغاز قرن ۲۰ در همه این شهر تنها شش اتومبیل وجود داشت که خانواده های ثروتمند از اروپا وارد کرده بودند. در خیابانهای این شهر گاهی سرخپوستانی دیده می شوند که پوشاک محلی خود را برتن دارند و سوار بر الاغ از لابلائی اتومبیلها و اتوبوسها آهسته به دنبال کسب و کار خویش می روند اما نباید تعجب کرد زیرا شهر به اینان نیز تعلق دارد همچنین گاهی بوقلمون فروشهای دوره گردی دیده می شوند که حتی در لماس دو چاپولتپک زیباترین محله مسکونی شهر متاع جندار خویش را توی کوچه و خیابان به راه می اندازند و در پی خریدار می گردند اینان با شلاق درازی که در دست دارند به آرامی بوقلمونها را نوازش می دهند و به هرسو بخواهند هدایت می کنند کدبانوها و مستخدمه ها از خانه ها بیرون نمی آیند و هر بوقلمونی را پسندیدند می خرند معمولاً فریاد فروشندگان با سر و صدای بوقلمونها در هم می آمیزد.

در شهر مکزیک اغلب اوقات زمین لرزه روی می دهد اما آسیب زیادی نمی رساند به علت وقوع زمین لرزه آسمانخراش در این شهر کمیاب است و بلندی ساختمانها تابع مقرراتی است که برای احتراز از آسیب زمین لرزه وضع شده است از زمان پدید آمدن آتشفشان کوچک موسوم به پاریکوتین در فلات مرکزی زمین لرزه روی داده است زیرا پاریکوتین بخارهای زاید زیر زمین را دفع می کند.

میدان زوکالو چشم و چراغ مکزیکو است انسان در این میدان وسیع با آن ساختمانهای مجللش سرسام می گیرد همه خطهای اتوبوس و تراموا از زوکالو می گذرد و هزاران عابر پیاده در روز از آنجا می گذرند فروشندگان دوره گرد این میدان همه چیز از توله سگ و بلیت بخت آزمایی گرفته تا حبوبات و جواهر دزدیده شده می فروشند از بارها و رستورانهای درجه دوم این میدان همیشه صدای موسیقی شنیده می شود.

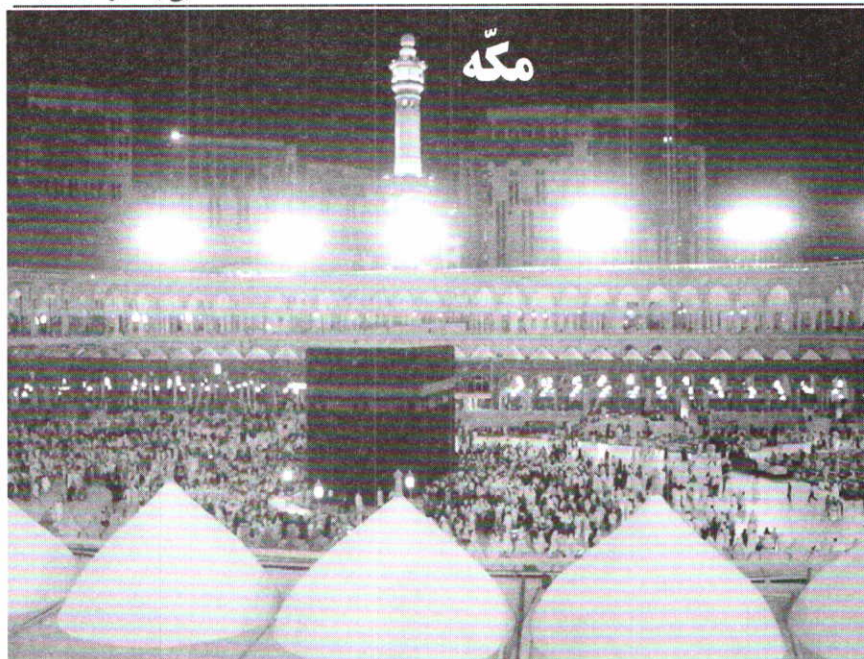
برجسته ترین ساختمان این میدان نمازخانه ای است همگانی که با سنگهای پرستشگاه بزرگ آرتکها ساخته شده است بزرگترین جنگ میان اسپانیاییها و سرخپوستان در همین میدان صورت گرفت که سرانجام موکسوما را در کاخش سنگباران کردند و کشتند.

در محل کاخ موکسوما امروز کاخ دولتی که مقر رئیس جمهوری مکزیک است قرار دارد. در تالارها و اتاقهای این کاخ یادگارهای گرانبهای دیده می شود که از زمان حمله اسپانیاییها به جای مانده است.

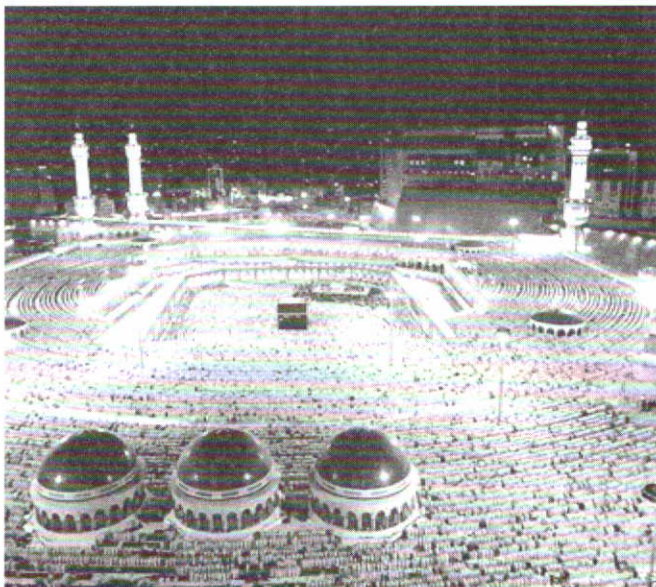
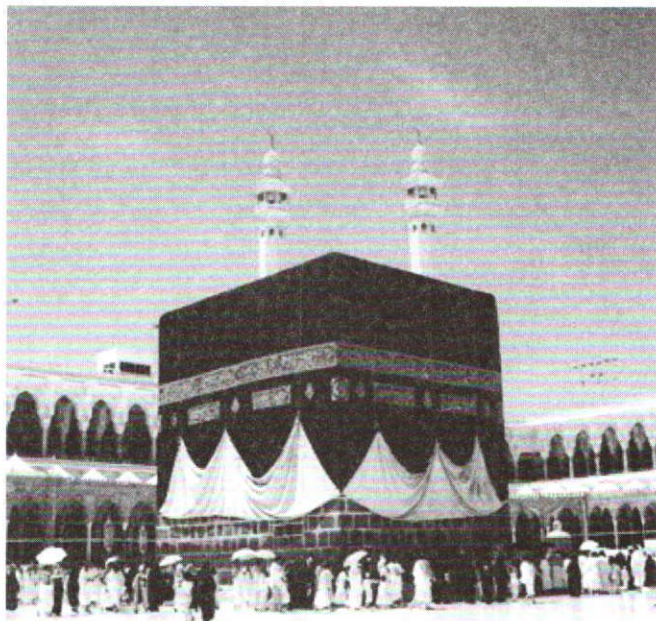
کاخ چاپولتپک بر فراز تپه ملخها و رو به روی پاسو دو لافورما یکی از زیباترین خیابانهای سراسر قاره آمریکا اکنون تبدیل به موزه شده است.

مکه مقدس‌ترین شهر اسلامی است. کعبه و مسجد الحرام در این شهر قرار دارد و زادگاه حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم و حضرت علی علیه السلام و بسیاری از بزرگان صدر اسلام و نیز محل بعثت پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم بوده است. این شهر معروف و قدیمی در حجاز در کشور عربستان سعودی و نزدیک دریای سرخ (بحر احمر) قرار دارد و به وسیله بندر جده به دریا مرتبط است. مکه، با بیش از ۴۰۰ هزار جمعیت، بزرگترین شهر عربستان سعودی به شمار می‌آید. این شهر علاوه بر مکه دارای نام‌هایی همچون «بکه»، «امّ القری» و «بلدالحرام» نیز بوده است که در قرآن مجید به تمامی این اسامی اشاره شده است. شهر مکه از روز آغاز آفرینش محترم بوده است. خداوند این شهر را به دعا و درخواست حضرت ابراهیم علیه السلام «بلد امن» (سرزمین امن) قرار داد و هر گونه قتل و کشتار و شکار را در آن حرام و ممنوع فرمود. این سنت الهی در دوران‌های مختلف محفوظ ماند، حتی در عصر جاهلیت که قتل و کشتار رواج فراوان داشت، حرمت این شهر حفظ می‌شد، و حتی اگر کسی قاتل پدر خویش را نیز در حرم مکه می‌دید با او

گلاویز نمی شد. با این حال، حرمت این شهر در دوران خلافت یزید بن معاویه و یک بار نیز در قتل عام حجاج در دهه ۶۰ شمسی شکسته شد.

ملبورن

ملبورن با جمعیتی برابر با ۳/۷ میلیون نفر، دومین شهر پر جمعیت استرالیا به حساب می آید (در سال ۲۰۰۷). این شهر در جنوب شرقی کشور استرالیا قرار گرفته است و پایتخت ایالت ویکتوریا و منزلگاه بیش از ۷۰٪ اهالی این ایالت می باشد. Melbourne در سال ۱۸۳۵، چهل و هفت سال پس از ورود اولین اروپائیان، به وسیله مهاجرینی آزاد بنیان نهاده شد. با هجوم جویندگان طلا در دهه ۱۸۵۰، Melbourne از یک اقامتگاه موقت در اطراف رود یارا به یک کلانشهر در حال رشد تبدیل شد. به سال ۱۸۶۵ «ملبورن حیرت آور» مهمترین و پرجمعیت ترین شهر استرالیا بود. از سال ۱۹۰۱ تا سال ۱۹۲۷ که کانبرا ساخته شد، فدراسیون استرالیا، Melbourne را پایتخت موقت کشور قلمداد می کرد.

امروزه Melbourne یکی از مراکز مهم فعالیتهای تجاری، صنعتی و فرهنگی است تا آنجا که اغلب از آن به عنوان پایتخت ورزشی و فرهنگی استرالیا یاد می شود. این شهر همه ساله میزبان بسیاری از رخدادهای مهم فرهنگی و ورزشی استرالیاست. المپیک تابستانی ۱۹۶۵ و بازیهای مشترک المنافع ۲۰۰۶ در این محل برگزار شد. Melbourne بابت معماری و ویکتوریایی اش شهرت یافته است. این معماری منحصر به فرد شامل ساختمان نمایشگاه سلطنتی که میراثی جهانی است و همچنین چشم اندازهای قابل توجهی همچون ایستگاه خیابان فلیندرز، میدان کریک Melbourne و شبکه گسترش یافته تراموا است که به لحاظ

گسترده‌گی در نیمکره جنوبی بزرگ‌ترین و در جهان سومین است. همچنین ملبورن چندین نوبت به عنوان بهترین شهر دنیا برای زندگی شناخته شده است.

منامه

منامه (المنامة) پایتخت کشور بحرین و بزرگترین شهر این کشور است. جمعیت منامه بر اساس آمار سال ۲۰۰۱ برابر با ۱۴۳۰۳۵ نفر بوده است که در حدود یک چهارم جمعیت کشور را در برمی گیرد. مردم بحرین بیشتر عرب، ایرانی و هندی هستند.

منامه در قرن چهاردهم میلادی بنا گردید و به تدریج از لحاظ بندری توسعه پیدا کرد. بندر جدید در اواخر دهه ۱۹۵۰ میلادی تأسیس شد. در دهه ۱۹۶۰ این بندر صاحب صنایع سبک و صنایع کشتی سازی شد.

مونترآل

مونترآل یا مونترئال یکی از شهرهای ایالت کبک در کانادا و دومین شهر بزرگ این کشور است. جمعیت آن در ۲۰۰۴ میلادی ۱۸۱۲۸۰۰ و به همراه حومه ی شهر ۳۶۰۷۰۰۰ نفر بوده است.

مونترآل بزرگ ترین شهر استان کبک کانادا و دومین شهر بزرگ فرانسه زبان جهان (پس از پاریس) است. این شهر هم چنین میزان قابل توجهی جمعیت انگلیسی زبان و مهاجر متفرقه دارد.

از لحاظ جغرافیایی مونتریال در شرق کانادا در جنوب غرب استان کبک قرار دارد. مونترآل در ۵۳۹ کیلومتری شمال شرقی تورنتو و در ۱۹۰ کیلومتری شرق اتاوا قرار دارد. این شهر بزرگ ترین مرکز تجاری - صنعتی و فرهنگی کبک است. حدود ۶۷٪ ساکنان آن فرانسه زبان می باشند. شهر مونترآل یک شهر با مجموعه ای از فرهنگ های مختلف است. شهر مونترئال یکی از مراکز عمده مهاجرین ایرانی در کشور کانادا می باشد. مونترال چهار دانشگاه اصلی دارد که دو دانشگاه آن انگلیسی زبان و دو دانشگاه آن فرانسه زبان است.

مونترآل در ۱۹۷۶ میزبان بازی های المپیک تابستانی بود.

مونته‌ویدئو

مونته‌ویدئو پایتخت و بزرگترین شهر بندر اصلی کشور اروگوئه می باشد. این شهر بزرگتر از دو برابر اندازه هر شهر دیگری در این کشور می باشد، و به یک شهر بسیار مهم و عمده محسوب می شود. مونته‌ویدئو در آوریل ۲۰۰۶، در رتبه بندی مرکز مشاوره منابع انسانی مرکز به عنوان شهری با بالاترین کیفیت زندگی در آمریکای لاتین شناخته شد.

جمعیت برآورد شده فعلی مونته‌ویدئو ۱۳۴۹۰۰۰ نفر در منطقه حریم شهر و ۱۸۱۴۴۰۰ نفر در ناحیه بزرگتر پایتختی آن می باشد.

جمعیت این شهر از لحاظ نژادی تقریباً نیمی از اعقاب مردم ایتالیایی و در صد بزرگی از بازماندگان با اصالت اروپایی (اسپانیایی)، هستند که جمعاً ۸۸٪ نمودار جمعیتی آن را تشکیل می دهند. جمعیت مونته‌ویدئو تقریباً ۴۴٪ کل جمعیت کشور را تشکیل می دهد، و ایالت پیرامونی آن، کانلونز، و اصولاً حومه های شهر مونته‌ویدئو ناحیه اصلی روستائی، ۱۲٪ دیگر آن را شامل می شوند. جمعیت بومی اروگوئه طی دوران استعمار از بین رفتند و در واقع هیچگونه اعقابی از آنها باقی نمانده است. یک اقلیت (۵٪) دورگه (مرکب از بومی و اروپائی) و (۴٪) آفریقائی تبار در آن وجود دارند.

از اوایل قرن نوزدهم تا اوایل قرن بیستم، این شهر به عنوان راهی برای احاطه آرژانتین و کنترل بازرگانی برزیل، به شدت تحت نفوذ بریتانیای کبیر| انگلیسیها قرار داشت. این شهر به کرات بین سالهای ۱۸۳۸ و ۱۸۵۱ توسط دیکتاتور آرژانتینی، خوان مانوئل

دروساس محاصره گردید. بین سالهای ۱۸۶۰ و ۱۹۱۱، بریتانیا یک شبکه گسترده راه آهن احداث نمود که شهر را به حومه پیرامون خود ارتباط می داد.

طی جنگ جهانی دوم، حادثه معروف نبرد آلمانی جیب دریاسالار گراف اسپی در مونته‌ویدئو که یک بندر بیطرف در طی جنگ بود اتفاق افتاد. پس از نبرد ریورپلات با ناوگان سلطنتی در ۱۳ دسامبر، ۱۹۳۹، گراف اسپی به طرف بندر عقب نشینی کرد. برای جلوگیری از به مخاطره افتادن خدمه که وی تصور می کرد در یک نبرد هزیمت بار قرار گرفته اند، کاپیتان هانس لنگدراف در ۱۷ دسامبر کشتی را سوراخ کرد (معدوم نمود). انگدراف دو روز بعد خودکشی کرد. در ۱۰ فوریه ۲۰۰۶، نشان سرعقاب "دریاسالار گراف اسپی" در دریا پیدا شد.

مونته‌ویدئو با اسکان اندک (جمعیت) شروع کرد. مونته‌ویدئو ۳۷۷۸۷ نفر جمعیت داشت، تا سال ۱۸۸۴، جمعیت تا ۱۰۴۴۷۲ نفر رشد کرده بود، که از جمله تعدادی نیز مهاجر بودند. تا این زمان، تجارت منبع اصلی درآمد برای شهر بود و آن شهر به رقیبی برای

بوینس آیرس تبدیل می شد. طی اوایل قرن بیستم، برخی از اروپائی ها، عمدتاً از اسپانیا و ایتالیا، به این شهر مهاجرت نمودند، و تا سال ۱۹۰۸، ۳۰٪ جمعیت شهر از نژاد بیگانه بودند.

طی نیمه قرن بیستم، دیکتاتوری نظامی و رکود اقتصادی سبب افولی شد که اثرات جانبی آن تا به امروز مشاهده می شود. بسیاری از روستائیان فقیر با تمرکز عمده در ناحیه شهری کوداد ویجا (شهر پیرزن) به شهر سرازیر شدند.

اخیراً، بهبود اقتصادی و مناسبات تجاری قویتر با همسایگان اروگوئه سبب توسعه احیای مجدد کشاورزی و نیز امیدهایی به آبادانی بیشتر در آینده شده است.

این شهر در سال ۲۰۰۴، جمعیتی بالغ بر ۱/۳۵ میلیون نفر را از کل جمعیت ۳/۴۳ میلیون نفری اروگوئه به خود اختصاص می داد.

مونروویا

جمعیت این شهر در سال ۲۰۰۳ برابر با ۵۷۲ هزار نفر بوده است. محور اصلی اقتصاد مونروویا را فعالیت های بندری تشکیل می دهد. بندر مونروویا در جنگ جهانی دوم به طور گسترده از سوی نیروهای آمریکایی گسترش پیدا کرد. صادرات اصلی مونروویا لاتکس (شیرابه) و سنگ آهن است.

این شهر به نام جیمز مونرو، یکی از رؤسای جمهور ایالات متحده آمریکا نامیده شده است.

موزه ملی لیبریا از جاذبه‌های گردشگری این شهر است.

محل امروزی مونروویا از دهه ۱۵۶۰ میلادی مسکونی بوده. در آن زمان دریانوردان پرتغالی در آن سکونت داشتند و آن را «کیپ مسورادو» می‌نامیدند.

نایروبی

نایروبی پایتخت کشور آفریقایی کنیا است. نایروبی در سال ۱۸۹۹ به عنوان یک اردوگاه بر سر خط راه آهن بنیاد شد و در سال ۱۹۰۷ به عنوان پایتخت برگزیده شد. این شهر همچنین مرکز استان نایروبی است. شهر نایروبی در کنار رودخانه نایروبی در جنوب کنیا قرار دارد و ارتفاع آن از سطح دریا ۱۶۶۱ متر است.

نایروبی با ۳ تا ۴ میلیون نفر جمعیت، بزرگ‌ترین شهر شرق آفریقا بشمار می‌آید. این شهر امروزه از شهرهای اصلی قاره آفریقا و از مراکز اصلی مالی، سیاسی و اجتماعی آن می‌باشد.

این ناحیه اصولاً یک ناحیه غیرمسکونی باتلاقی بود تا این که در سال ۱۸۹۹، یک مرکز توزیع، ایستگاه باربری تدارکاتی برای راه آهن اوگاندا در آن احداث گردید، که به زودی به مرکز اصلی خط آهن تبدیل گردید. این شهر بر اساس نام یک گودال آب که در زبان ماسی "Nairobi Ewaso" به معنای "آبهای سرد" خوانده می‌شود، به این نام موسوم گردید. پس از شیوع طاعون و سوزاندن شهر اصلی، این شهر در اوایل سالهای ۱۹۰۰ کلاً بازسازی شد.

در سال ۱۹۰۵، نایروبی به عنوان پایتخت کشور آفریقای شرقی تحت الحمایه بریتانیا جایگزین مومباسا شد. خط آهن برای این کشور ثروت به ارمغان آورده، که به شدت موجب رشد آن نیز شده است. در نتیجه پس از مومباسا، این شهر دومین شهر بزرگ کنیا می‌باشد.

در سال ۱۹۰۱، این شهر پایتخت سرزمین تحت الحمایه انگلیس شد، در ابتدا به شکل (محل برگزاری) مسابقه بزرگ شکار و (سپس) از لحاظ اداری و جهانگردی رشد نمود. همچنان که استعمارگران انگلیسی به واری و اکتشاف این ناحیه می پرداختند، آنها از نایروبی به عنوان اولین بندر برای دیدار این ناحیه استفاده نمودند. این دولت استعمارگر را بر آن داشت تا چند هتل بزرگ در این شهر بسازد. ساکنان اصلی این هتلها، شکارچیان بریتانیایی بودند. نایروبی تحت سیطره حکومت بریتانیا به رشد خود ادامه داد، و تعدادی از افراد انگلیسی در حومه شهر سکنی گزیدند. گسترش پیوسته شهر موجب خشم مردم مومباسا شد چرا که این شهر سرزمین آنها را تا ناحیه جنوب می بلعید. این مساله همچنین اهالی ناحیه کیکویو را که می خواستند به سرزمین خود مراجعت نمایند، عصبانی کرد.

در سال ۱۹۱۹، نایروبی به عنوان یک شهر، شهرداری خود را تاسیس نمود. بین سالهای ۱۹۲۰ و ۱۹۵۰، تعداد ساکنان سفیدپوست در نایروبی از ۹۰۰۰ به ۸۰۰۰۰ نفر افزایش یافت. اما برخوردی (اصطکاک) بین این ساکنان و مردم بومی آن وجود داشت. نایروبی در

سال ۱۹۵۴ موقعیت خود را به عنوان یک شهر احراز نمود.

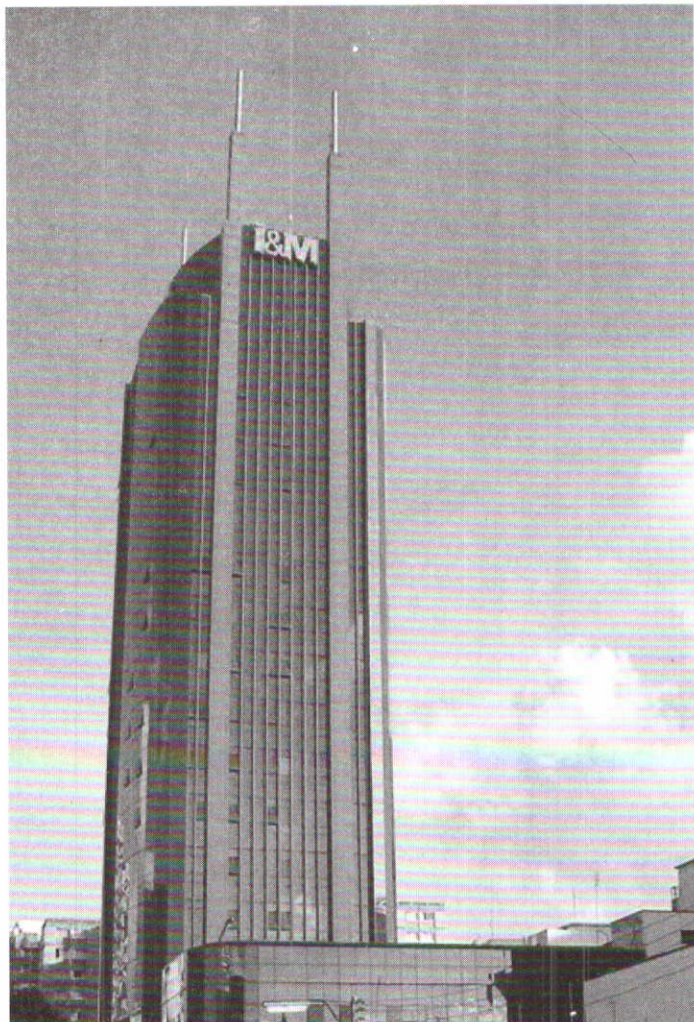
پس از پایان جنگ جهانی دوم، این برخورد به صورت شورش Mau Mau گسترش یافت. رئیس جمهوری بعدی کنیا، جومو کینیاتابه اتهام شرکت در این شورش حبس گردید، اگرچه هیچ مدرکی دال بر ارتباط وی با شورش وجود نداشت. فشار اعمال شده از سوی بومیان این کشور بر برتانیا، به استقلال کنیا در سال ۱۹۶۳ به علاوه نایروبی به عنوان پایتخت این جمهوری، انجامید.

پس از استقلال نایروبی به سرعت رشد نمود و این رشد فشار خود را بر زیرساختار شهری وارد ساخت. موارد قطع برق و کمبود آب یک اتفاق عادی بود، اما در چند سال گذشته، برنامه ریزی بهتر شهری به تحت کنترل قرار گرفتن برخی از این مشکلات کمک نموده است. سفارت آمریکا در نایروبی در اوت ۱۹۹۸ از سوی القاعده بمب گذاری شد، که به کشته شدن حدود ۲۰۰ نظامی منجر شد. در این نقطه هم اکنون یک پارک یادبود احداث شده است.

نایروبی یک شهر چندملیتی و مذهبی با فرهنگهای متعدد است، که شامل مهاجران متعددی از مستعمرات سابق بریتانیا، همچون هندوستان، سومالی و سودان می باشد. این شهر به جهت وجود تعداد فراوان کلیساها، مساجد، معابد و عبادتگاه سیک ها (gurdwara) در خود مشهور است. به عنوان بازتابی از شهرهایی با ترکیب متعدد فرهنگی، زندگی شبانه در آن، دامنه متنوعی از میخانه ها را عرضه می کند.

نیواورلئان

نیواورلئان (New Orleans) بزرگ‌ترین شهر ایالت لوئیزیانا در ایالات متحده آمریکا است. این شهر بر کرانه رود میسیسیپی واقع شده و از بندرهای مهم ایالات متحده آمریکا محسوب می‌شود.

کارنوال بزرگ نیواورلینز یکی از چهار کارنوال مشهور جهان است که هر ساله در شهر نیواورلینز برگزار می‌شود و باعث جلب میلیون‌ها توریست به شهر زیبای نیواورلینز می‌شود.

این کارنوال بزرگ‌ترین کارنوال در کشور آمریکا است.

شهر نیواورلئان یکی از مهم‌ترین مراکز فرهنگی به خصوص در زمینه موسیقی در ایالات متحده آمریکا است. تندباد کاترینا یکی از مرگبارترین حوادث طبیعی در تاریخ ایالات متحده آمریکا گزارش شده است. در جریان این تندباد که در ماه اوت سال ۲۰۰۵ میلادی به وقوع پیوست، بیش از ۱۳۰۰ تن که اکثراً از طبقات فقیر نشین و سیاه پوست بودند جان خود را از دست دادند.

تندباد کاترینا همچنین صدها هزار تن را در شهر نیواورلئان بیخانمان کرد.

نیوکاسل

نیوکاسل Newcastle شهری است در استرالیا. این شهر در ایالت نیو ساوت ولز و در شمال شهر سیدنی قرار گرفته است. نیوکاسل دومین شهر بزرگ این ایالت است و جمعیتی بالغ بر ۲۸۸۲۷۳ نفر دارد.

نیوکاسل از نظر تقسیمات کشوری، یک کلاشهر به حساب می آید. این شهر دارای معادن زغال سنگ فراوانی است و از بزرگترین مراکز صادرات زغال سنگ جهان است. نخستین گروه اروپائیان در سال ۱۷۹۷ این منطقه را کشف کردند. تا پیش از آن، تنها گروههایی از بومیان استرالیا در این ناحیه زندگی می کردند.

نیویورک

نیویورک پرجمعیت‌ترین شهر ایالت نیویورک و ایالات متحده آمریکاست که از ۵ ناحیه شامل برانکس، بروکلین، منهتن، کوینز و استاتن آیلند تشکیل شده است. این شهر یکی از قطب‌های فرهنگی، سیاسی و اقتصادی جهان است. مجسمه آزادی مهم‌ترین نماد ایالات متحده آمریکا در این شهر قرار دارد. کلانشهر نیویورک مطابق آمار سال ۲۰۰۷ با احتساب حومه جمعیتی قریب به ۱۹ میلیون نفر دارد، قطار شهری نیویورک که در سال ۱۹۰۴ افتتاح شد طولانی‌ترین خط متروی جهان است. آغاز جنگ جهانی دوم مقدمات رشد همه جانبه نیویورک را فراهم کرد. در پی ممنوعیت آفرینش‌های هنری در کشورهای دیکتاتوری اروپایی هنرمندان به سمت غرب گریختند، این مهاجرت اجباری موقعیت مناسبی را برای انتقال مرکز هنری از پاریس به شهر نیویورک فراهم کرد، موقعیتی که تسلط قاطع ایالات متحده را تا اواخر دهه ۱۹۷۰ بر جریانات عمده هنری حفظ کرد. جنگ دوم بین‌الملل و خرابی‌های گسترده در سراسر اروپا منجر به جذب سرمایه‌های جدید و سرگردان و نیروی کار فراوان به این شهر شد عاملی که به توسعه اقتصادی و رونق صنایع و کارخانجات نیویورک انجامید. در سال ۱۹۵۲ و با احداث مقر دائمی سازمان ملل متحد در نیویورک این شهر عملاً به مهم‌ترین شهر در عرصه دیپلماسی بین‌المللی تبدیل شد.

در سال‌های بعد نیز این شهر شاهد اتفاقاتی تاریخی ساز بود. نیویورک و برج‌های تجارت جهانی مهم‌ترین اهداف حملات تروریستی ۱۱ سپتامبر در سال ۲۰۰۱ بودند. واقعه‌ای که در سال‌های بعد نیز تأثیرات خود را بر مناسبات جهانی نشان داد.

در هنگامی که پای کاشفان اروپایی به قاره آمریکا در حوالی سال ۱۵۲۴ میلادی باز شد، بیش از ۵۰۰۰ سرخپوست آمریکایی در منطقه ی نیویورک زندگی می‌کردند. در آن هنگام، کاشف معروف ایتالیایی جیووانی دا ورازانو که در آن زمان برای دربار فرانسه خدمت می‌کرد، منطقه نیویورک را به نام فرانسوی نوئل آنگولیم (آنگولیم نو) نامگذاری کرد. مهاجران اروپایی هم‌زمان با آغاز به کار کمپانی خز هلند در منطقه نیویورک، آغاز به سکنی گزیدن کردند. مهاجرت اروپائیان بخصوص هلندی‌ها به نیویورک باعث شد تا قسمت جنوبی منطقه منهتن را در سال ۱۶۱۴ میلادی نیو آمستردام (آمستردام جدید) بنامند. در آن زمان فرماندار مستعمره هلندی‌ها به نام پیتر مینوئیت، تمامی جزیره منهتن را از سرخپوستان در سال ۱۶۲۴ میلادی با مبلغ ۲۴ دلار خریداری کرد.

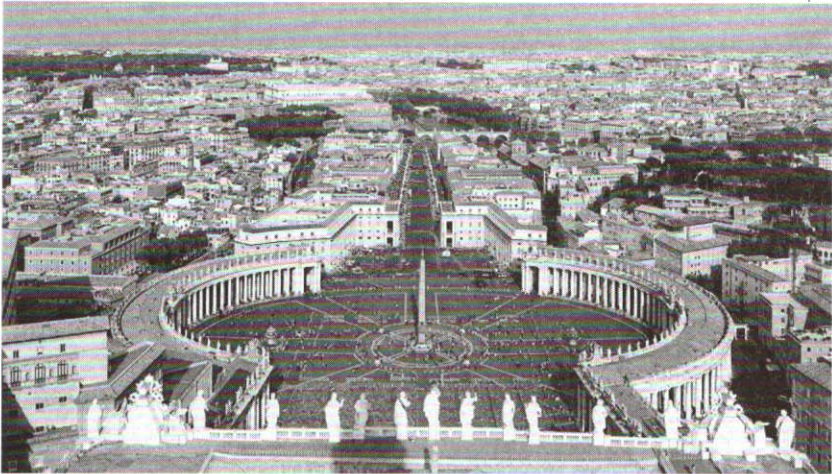
در سال ۱۶۶۴ میلادی، انگلیسی‌ها شهر نیو آمستردام را اشغال کردند و آن را به نام «نیویورک» و به افتخار پادشاه وقت بریتانیا، جیمز دوم که دارای لقب سلطنتی «دوک یورک و آلبنی» بود، نامگذاری کردند. در پایان دومین جنگ انگلستان و هلند، هلندی‌ها کنترل جزیره ران را که در آن زمان ارزش بسیار بیشتری نسبت به نیو آمستردام داشت را به دست آوردند و بدین ترتیب به کنترل بریتانیایی‌ها بر نیو آمستردام (نیویورک) رضایت دادند. تا سال ۱۷۰۰ میلادی، جمعیت افراد ساکن نیویورک به ۲۰۰ نفر کاهش یافته بود.

شهر نیویورک در زیر سلطه نیروهای بریتانیایی به بندر و مرکزیت تجاری مهمی تبدیل شد. در سال ۱۷۵۴ میلادی، دانشگاه کلمبیا به فرمان جورج دوم پادشاه وقت بریتانیای کبیر، با نام «کینگز کالج» (کالج پادشاه) در منهتن جنوبی تأسیس شد.

شهر نیویورک در دوران انقلاب آمریکا، مرکز سلسله نبردهای بزرگی میان ارتش استعماری بریتانیا به فرماندهی ژنرال سیر ویلیام هووی و ارتش انقلابیون آمریکا به فرماندهی ژنرال جرج واشنگتن بود.

واتیکان

واتیکان نام کشوری است مستقل که در درون شهر رم در کشور ایتالیا جای دارد. واتیکان مقر پاپ، رهبر کاتولیک‌های جهان و مرکز کلیسای کاتولیک است. واتیکان با مساحتی در حدود ۴۴ هکتار، کوچکترین کشور دنیا و با جمعیتی در حدود ۸۰۰ نفر، کم‌جمعیت‌ترین کشور مستقل دنیا محسوب می‌شود.

کلیسای سن پر بزرگ‌ترین کلیسای جهان است و در واتیکان قرار دارد. شخص اول در اداره شهر پاپ اعظم است که در عالی‌ترین مسند قرار دارد و حق قانون‌گذاری، قضاوت و اداره دولت به عهده اوست. واتیکان که به شهر پاپ‌سالاری (Holysee) شهرت دارد، به‌عنوان مرکز حکومت کلیسای کاتولیک محسوب می‌شود. به دلیل تاریخی، دولت حاکم بر واتیکان ساختاری خاص و منحصر به فرد دارد و همان‌طور که اشاره شد بعد از پاپ که در صدر است، دبیران رسمی منطقه از جمله حکمران و نماینده پاپ اعظم در کمیسیون قرار دارند که نه تنها این اعضا بلکه سایر افراد از سوی شخص پاپ انتخاب و در صورت خواست وی از مسند قدرت عزل می‌شوند. حکمران شهر که در بسیاری از مواقع به عنوان ریاست جمهوری واتیکان مطرح می‌شود، در واقع وظیفه‌ای شبیه یک شهردار و یا مدیر اجرایی دارد.

واتیکان دارای دو گروه و هسته امنیتی است، یکی گارد امنیتی سوییس که نیروی ارتش آن به صورت داوطلبانه از میان شهروندان سوئیسی تشکیل شده است و دیگری "corpo della Gendarmeia" که نه تنها به عنوان نیروی ارتش منطقه واتیکان محسوب می شوند بلکه به عنوان محافظان شخصی پاپ نیز انجام وظیفه می کنند.

واتیکان که کوچکترین ایالت خودمختار اروپایی محسوب می شود، بر روی تپه‌ای به همین نام در شمال غرب شهر بزرگ رم واقع شده و گرداگرد آن را دیواری احاطه کرده است تا شهر و به خصوص پاپ اعظم را از خطر حملات خارجی محافظت کند.

این شهر کوچک اما مقتدر، تمامی نیازهای خود را برآورده می کند و دارای اداره پست، آتش نشانی، نیروهای پلیس، ایستگاه راه آهن، شبکه‌های نیروی برق، رستوران‌ها و شبکه انحصاری اینترنتی و از همه مهمتر بانک است بانکی منحصر به فرد در جهان که سیستم اطلاع رسانی اتوماتیک آن در میان زبان‌های گوناگون به زبان لاتین به کاربران خود اطلاعات می دهد.

امواج کوتاه شبکه رادیویی این شهر در سراسر دنیا قابل استفاده است و شبکه تلویزیونی و اینترنت آن نیز در دسترس همگان قرار دارد.

واتیکان هیچ فرودگاهی ندارد و تنها یک باند هلیکوپتر به طول ۸۵۲ متر در شهر دیده می شود.

این کشور کم جمعیت ترین کشور جهان بوده و دارای حدود ۱۰۰۰ نفر جمعیت میباشد

تقریباً کل جمعیت ۱۰۰۰ نفری واتیکان از جامعه روحانیت هستند و درون محوطه محصور شده آن زندگی می کنند. تمام ساکنان این شهر شامل رجال و مقامات عالی رتبه، کشیش‌ها، راهبه‌ها و گارد امنیتی سویسی، کاتولیک هستند. در واقع شهر مرکز روحانیت و مذهب رم محسوب می شود.

علاوه بر آن حدود ۳ هزار کارگر در شهر فعالیت دارند که خارج از حصار آن زندگی می کنند.

وین

وین (Wien) پایتخت کشور اتریش و یکی از استان‌های نه گانه کشور اتریش محسوب می‌شود. این شهر در قرن ۵ پیش از میلاد مسیح بنا و به تدریج به پایتخت اتریش تبدیل شده‌است.

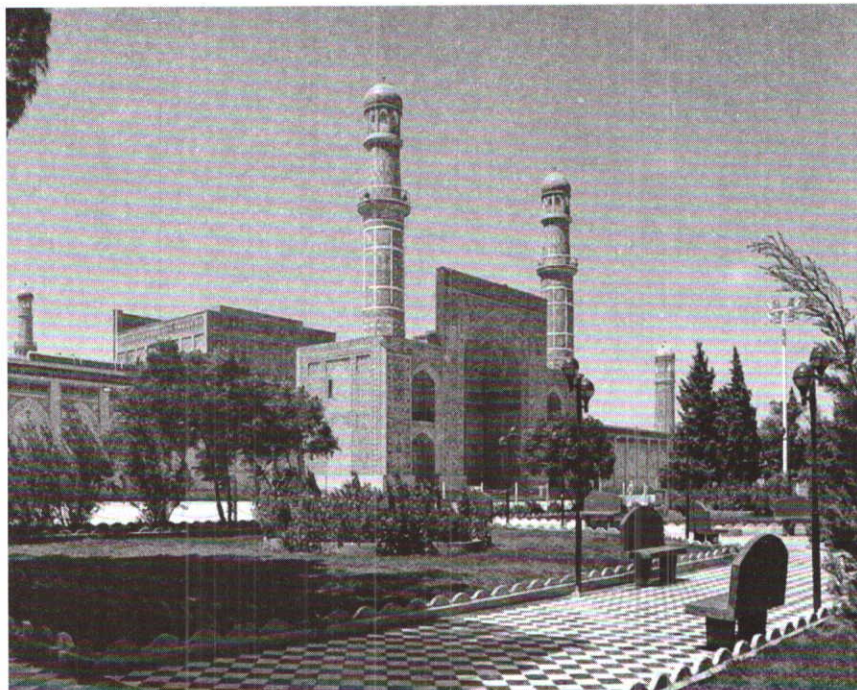
وین سومین شهر دنیاست که دفتر سازمان ملل متحد در آن قرار دارد و دفاتر بین‌المللی برخی از سازمان‌های جهانی مانند اوپک، OSZE و سازمان انرژی اتمی در این شهر استقرار یافته‌است. بافت مرکزی شهر وین بنا به درخواست دولت این کشور در سال ۲۰۰۱ میلادی از جانب سازمان یونسکو به عنوان میراث فرهنگی جهانی به ثبت رسیده‌است. نام «وین» در زبان فارسی از نام آن در زبان فرانسوی (Vienne) گرفته شده‌است. در زبان آلمانی نام شهر «وین» (بر وزن چین) تلفظ می‌شود.

وین در شمال شرقی کشور اتریش و در نزدیکی رود دانوب قرار دارد. این شهر ۴۱۵ کیلومتر مربع مساحت دارد و هم اکنون جمعیت آن به ۱۷۰۰۰۰۰ نفر می‌رسد که از این جمعیت، در حدود ۷۰۰۰۰ نفر ایرانی می‌باشند. شهر وین را به ۲۳ منطقه تقسیم کرده‌اند که بهترین مناطق برای زندگی، مناطق ۱۷، ۱۸ و ۱۹ بوده که در بلندترین و خوش آب و هواترین نقطه شهر واقع شده‌است.

هرات

هرات شهریست در شمال غرب افغانستان، مرکز ولایت هرات و در وادی هریرود قرار دارد. هرات با جمعیت ۳۴۹,۰۰۰ نفر (برآورد رسمی سال ۲۰۰۶)، همراه با کابل، قندهار و مزار شریف یکی از چهار شهر بزرگ افغانستان به‌شمار می‌آید. باشندگان اصلی هرات به زبان فارسی با لهجه ی هراتی سخن می‌گویند.

هرات شهری باستانی با زیبایی‌های افسانه‌ای است. این شهر از بابت مناره‌ها و معماری‌های عالی و مجلل خود شهرت دارد و در گذشته یکی از مراکز عمده آموزش شمرده می‌شد. هرات همچنین با بازار خود هم شهرت داشت. این شهر مرکز عمده بافت و تولید قالی است.

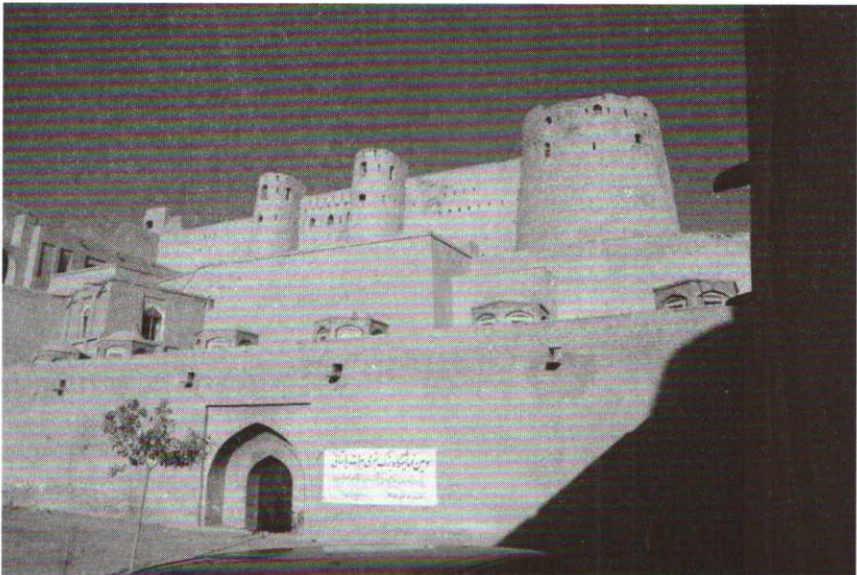
از آرامگاه‌های بزرگان اولیا و علما، آرامگاه خواجه عبدالله انصاری معروف به «پیر هرات»، بزرگترین شاعر صوفی هرات، جامی، امام فخر رازی و خواجه محمد ابوالولید در

آن شهر است. آرامگاه شیخ عبدالله انصاری در روستای گازرگاه نزدیک هرات است که به فرمان شاهرخ تیموری ساخته شد.

هرات پیش از کشف اقیانوس هند در گذرگاه جاده ابریشم قرار داشت و نقش بزرگ را در بازرگانی میان شبه قاره هند، شرق میانه، آسیای مرکزی و اروپا بازی می کرد. هرات از لحاظ موقعیت جغرافیایی در طول تاریخ بستر مناسب تلاقی مدنیت های شرق و غرب نیز به شمار می رفت. ازینرو هرات یکی از گهواره های تمدنی تاریخ پر بار خراسان شناخته می شود.

در گذشته های دور گفته می شد که «جهان اقیانوسی است و دراین اقیانوس مرواریدی هست و آن مروارید هرات است».

هرات در دوره ی ساسانیان در سنگ نبشته ای در کعبه زردشت واقع در نقش رستم بنام هریو یاد شده است. در دوره ی ساسانی از مراکز مهم نظامی و منطقه مرزی در مقابله با هیاطله بوده است. پیش از حمله ی اعراب مسلمان به خراسان دارای اقلیت مسیحی نستوری بود.

یائونده

یائونده (Yaoundé) پایتخت کشور آفریقایی کامرون است. یائونده پس از دوآلا دومین شهر بزرگ کامرون است. شهر یائونده در مرکز کشور کامرون و در ارتفاع ۷۵۰ متر از سطح دریا واقع شده است.

یائونده در سال ۱۸۸۸ توسط بازرگانان آلمانی و به عنوان پایگاهی برای تجارت عاج و ایستگاه تحقیقات کشاورزی بنیاد شد. این شهر به هنگام جنگ جهانی یکم تحت اشغال نیروهای نظامی بلژیک درآمد و پس از جنگ، پایتخت کامرون فرانسه شد. از آن زمان تا کنون این شهر همچنان پایتخت جمهوری کامرون بوده است.

یاکوتسک

یاکوتسک شهری است در شرق سبیری و مرکز جمهوری یاقوتستان روسیه است. این شهر که از بندرهای مهم رودخانه لنا است ۲۱۰۶۴۲ نفر جمعیت دارد. (سرشماری سال ۲۰۰۲).

یاکوتسک در سال ۱۶۳۲ به عنوان یک قلعه برای نیروهای قزاق برپا شد و رشدی نداشت تا اینکه در دهه‌های ۱۸۸۰ و ۱۸۹۰ معادن طلا و دیگر ذخایر کانی در آن منطقه یافت شد. صنعتی‌سازی دوران استالین و برپایی اردوگاه‌های کار اجباری در آن دوره، باعث رشد این شهر نیز شد.

یکی از بزرگ‌ترین آرایه‌های آشکارساز پرتو کیهانی در جهان در این شهر قرار دارد.

تبریز

تبریز مرکز استان آذربایجان شرقی با مساحتی حدود ۱۲۰۰ کیلومتر مربع و جمعیتی بالغ بر ۱۴۶۰۰۰۰ (در سال ۲۰۰۶) است. تبریز از دیرباز تأثیر زیادی در زمینه‌های مختلف از جمله سیاسی و اقتصادی داشته‌است. تبریز اولین پایتخت ایران در زمان صفویان و شهر ولیعهدنشین دودمان قاجار بود.

با کشفیات اخیر در محوطه مسجد کبود قدمت تبریز تا ۴۵۰۰ سال برآورد می‌شود. در سده چهارم هجری یاقوت حموی تبریز را مشهورترین شهر آذربایجان می‌خواند. در سده‌های پنجم تا سوم پیش از میلاد تبریز یکی از شهرهای پر جمعیت آن دوران بشمار میرفته‌است. شهر دارای دروازه‌های متعددی بوده و بیش از ۳۰۰ کاروانسرای در آن جای داشته‌است. به لحاظ استقرار آن در منطقه جغرافیایی خاص شهر پی در پی دستخوش حوادث طبیعی مانند زلزله گشته‌است و همچنین به عنوان بزرگ‌ترین شهر نزدیک به ارمنستان و روم شرقی آن زمان همیشه مورد تاخت و تاز دشمنان شمالی و شمال شرقی قرار

گرفته‌است. بدین علت با وجود قدمت کهن آن اکثر آثار تاریخی آن از بین رفته‌است. تبریز یکی از با اهمیت ترین مراکز بازرگانی آن دوران بوده و به‌عنوان پل ارتباطی بین شرق و غرب اهمیت فراوانی داشته‌است. مردمان آن از دیرباز به کار بازرگانی اشتغال داشتند و این فرهنگ تا کنون نگهداری شده‌است.

ابن حوقل در ۳۶۷ و ابن مسکویه در ۴۲۱ و ناصر خسرو در ۴۳۸ تبریز را بزرگ‌ترین و آبادترین شهر آذربایجان می‌خوانند.

در سال ۶۱۸ لشکر مغول به پشت دروازه‌های تبریز می‌رسند، اما تدبیر بزرگان شهر تبریز را از حمله مغولان مصون نگه می‌دارد و مردم تبریز با بذل مال شهر را از کشتار و ویرانی رها می‌سازند. این اتفاق سه بار تکرار می‌شود و در هر سه بار مردم متمدن تبریز همان روش را به کار می‌بندند تا این که در سال ۶۳۸ هجری قمری مغول‌ها به سراسر آذربایجان چیره می‌شوند. برخی از ایلخانان مغول تبریز را پایتخت خود قرار می‌دهند که در زمان غازان خان تبریز شکوه ویژه‌ای می‌یابد. یکی از اثرهای معماری این دوره، شنب غازان خان تبریز با ابهت تاریخی اش چشم‌ها را خیره می‌سازد، خواجه رشیدالدین فضل‌الله وزیر ایلخانان ربع رشیدی را بنیاد می‌نهد که در زمان خود عظیم‌ترین مرکز علمی و فرهنگی به شمار می‌رود و از آن همه مجد و عظمت اینک ویرانه‌های از برج‌های ربع رشیدی در میان محله‌ای باقی مانده‌است.

تبریز اولین پایتخت ایران جدید در دوره صفویه شد. نزدیکی تبریز به مرز ایران و عثمانی موجب شد که این شهر در برابر تهدیدات عثمانی آسیب پذیر شود به‌طوریکه چندین بار به تصرف عثمانیان درآمد تا اینکه شاه طهماسب صفوی تصمیم به انتقال پایتخت به قزوین گرفت. تبریز در دوره قاجار لقب تاریخی دارالسلطنه را گرفت و ولیعهدهای متعدد سلسله قاجار در این شهر اقامت می‌گزیدند.

در رویداد نهضت تنباکو شهر تبریز چون بسیاری دیگر از شهرهای ایران نقش ارزنده‌ای را ایفا کرد. تبریز در جنبش مشروطه نقشی مهم داشت و دلیری و فداکاری کسانی چون ستارخان سردار ملی، باقرخان سالار ملی، نقه‌الاسلام، شیخ محمد خیابانی،

علی مسیو، حسین خان باغبان به پیروزی جنبش و گرفتن مشروطه منجر شد. پس از سرکوب مشروطه توسط محمد علی شاه قاجار تمام حرکت‌های مشروطه خواهانه در کشور خاموش شدند اما در تبریز و تنها در چند محله آن هنوز کسانی بودند که حاضر باشند تا پای جان از این دست آورد پاسداری کنند. ستارخان و پروانش در محله امیر خیز شروع به مقاومت کردند و به تدریج چند محله دیگر نیز به آنها ملحق شدند. مقاومت آنها در مقابل نیروهای محمد علی شاه، قزاقان و دیگر مدافعان استبداد ماه‌ها ادامه داشت تا اینکه مجدداً از گوشه و کنار کشور مردم به پا خواستند و مشروطه خواهان با فتح تهران به پیروزی رسیدند. در واقع باید گفت پیروزی مجدد مشروطه خواهان بر استبداد محمد علی شاهی در واقع ناشی از مقاومت تبریز بود.

در ۱۳۲۴ فرقه دموکرات آذربایجان با حمایت شوروی سعی در برپائی حکومتی مستقل از دولت مرکزی ایران کرد و تبریز مرکز فعالیت این گروه بود. ولی با بیرون رفتن نیروهای شوروی فرقه نیز با شکست سختی روبرو شد. در ۱۵ خرداد سال ۱۳۴۲ نیز بازاریان تبریز با بستن بازار و خطیبان تبریز با ایراد سخنرانی‌های مهم و پخش شب نامه‌ها شرکت داشتند. در ۲۹ بهمن سال ۵۶ مردم تبریز بر رژیم شاهنشاهی شوریدند.

تهران

تهران بزرگ‌ترین شهر و پایتخت ایران با جمعیت حدود ۱۱۰۵۰۰۰۰ نفر است. در کل ساختار اداری ایران در تهران متمرکز شده است. سطح شهر تهران به ۲۲ منطقه شهرداری بخش شده است. نماد شهر تهران برج آزادی است.

شهر تهران به وسیله دو رودخانه اصلی کرج و جاجرود و به همراه تعدادی رودخانه‌های فصلی دیگر مشروب می‌گردد، در واقع حد طبیعی فضای جغرافیایی تهران به واسطه این دو رودخانه مشخص می‌گردد.

رودخانه کرج پرآب‌ترین رود دامنه‌های جنوبی البرز است که از بارانهای فصل سرد و ذوب برفهای مناطق کوهستانی تأمین می‌شود و در ۴۰ کیلومتری غرب تهران از کانون آبخیز خرسنگ کوه سرچشمه می‌گیرد و رودخانه جاجرود از کوههای کلون بسته که جزء بلندبای خرسنگ کوه است سرچشمه گرفته و این دو رود مجموعاً قسمت عمده آب مصرفی شهر تهران را تأمین می‌نمایند.

تهران همچنین دارای شمار زیادی قنات، آبراه، بوستان، عمارت، موزه، سینما، دانشگاه و فرهنگسرا است. تهران به رغم داشتن منابع آبی فراوان به دلیل رشد جمعیت و کمی بارندگی در برخی دوره‌ها با مشکل کمبود آب روبرو بوده است.

تهران در پهنه‌ای بین دو وادی کوه و کویر و در دامنه‌های جنوبی البرز گسترده شده است. از سمت جنوب به کوه‌های ری و بی‌بی‌شهربانو و دشتهای هموار شهریار و ورامین و از شمال به واسطه کوهستان محصور گردیده است.

از نظر آب و هوایی، تهران غیر از نواحی کوهستانی شمال که اندکی مرطوب و معتدل است کلاً گرم و خشک می‌باشد و حداکثر دمای ثبت شده آن ۷/۳۸ و حداقل آن ۴/۷- و متوسط سالانه حدود ۱۸ درجه سانتیگراد ثبت شده است (۱۳۷۶). فصل سرما در تهران معمولاً از آذرماه شروع می‌شود و بیشترین دمای سال را در اواسط تابستان (مرداد ماه) شامل می‌باشد. کوههای اطراف تهران مانع بسیار مؤثری در نفوذ توده هواهای مختلف هستند بدین لحاظ هوای تهران آرامش و سکون بیشتری از مناطق مجاور خود دارد به عبارت دیگر واقع شدن کوهستان از سمت شمال و دشتهای حاشیه کویر از سمت جنوب و جنوب شرقی سبب ایجاد یک جریان خفیف و آهسته هوا از دشت به کوه در طی روز و از کوه به دشت در طول شب می‌گردد.

آلودگی هوا به تنهایی در شهر تهران روزانه حدود ۳۰ نفر را مستقیماً به کام مرگ می‌فرستد. این موضوع به دفعات باعث شده تا مسئولان مجبور به تعطیلی مدارس یا تعطیل رسمی شهر شوند. آلودگی هوا در تهران موجب کاهش میانگین ضریب هوشی کودکان، افزایش درصد سقط جنین، کاهش طول عمر، خستگی زودرس و عوارض دیگر می‌گردد. حدود دویست سال قبل، زمانی که تصمیم اولیه شاه اسماعیل برای پایتخت شدن تهران را آغا محمد خان قاجار به مرحله اجرا درآورد، این منطقه قصبه سرسبز و خوش آب و هوایی بود که به خاطر چنارهای بسیار بلند و همیشه پربرگ و توستان‌هایش از شهرت و آوازه زیادی برخوردار بود، اما تهران امروز چندان شباهتی به آن قصبه خوش آب و رنگ ندارد.

اصفهان

شهر اصفهان مرکز استان اصفهان و شهری است در بخش مرکزی ایران که پایتخت چند دودمان از پادشاهان پیشین ایران بوده است.

آب و هوای آن معتدل و دارای فصول منظم است. از فراورده‌های آن می‌توان به پنبه، تنباکو، غلات، برنج و صیفی و از هنرها و صنایع دستی آن به نقره‌کاری، برنج‌کاری، قلم‌کارسازی، مینیاتورسازی و خاتم‌کاری اشاره کرد.

اصفهان آکنده از آثار هنری و تاریخی است که میدان نقش جهان (شاه)، سی و سه پل، پل خواجه، منار جُنبان، مسجد شاه، گذر چهارباغ عباسی، سبزه میدان، چهلستون، کوه آتشگاه، پل شهرستان و عالی‌قاپو از معروف‌ترین آنها هستند.

آثار تاریخی اصفهان مجموعه‌ای از بهترین نمونه‌های بجا مانده از سبکهای گوناگون معماری ایران در طول هزاران سال و بیشتر است و کیفیت این آثار چنان است که می‌توان گفت بیشتر آثار بزرگ و شاهکارهای هنر معماری ایران پس از اسلام در اصفهان قرار دارد.

شیراز

شیراز مرکز استان فارس در جنوب غربی ایران است. شیراز با جمعیت ۱۲۷۹۱۴۰ نفر (در سال ۲۰۰۶)، پنجمین شهر ایران است.

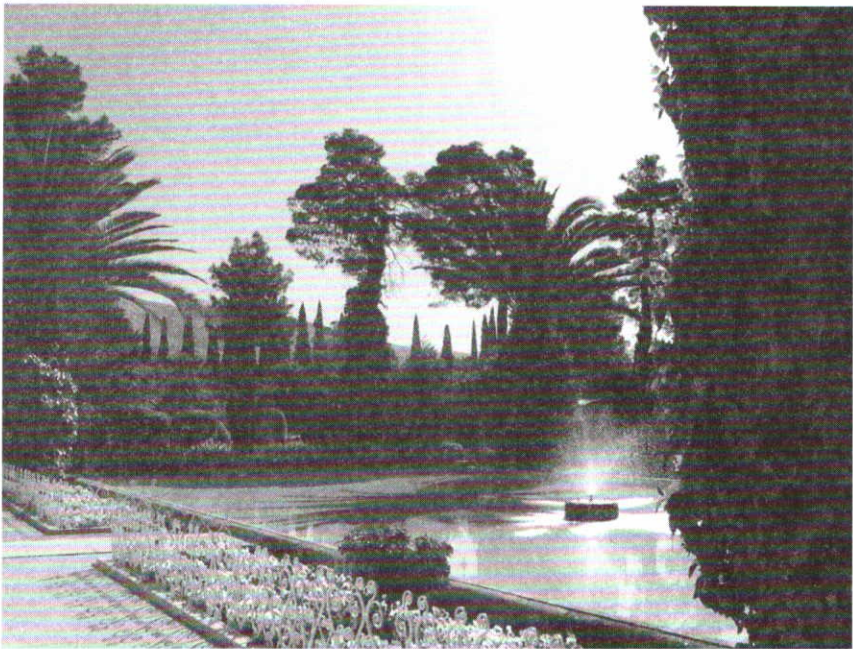
شیراز در فاصله ۹۱۹ کیلومتری تهران واقع شده و مرکز استان فارس است. این شهرستان آب و هوای نسبتاً معتدل و فصولی منظم دارد. ناحیه شیراز از زمان‌های قدیم دارای اهمیت و اعتبار بوده و نام آن در الواح عیلامی مکشوف در تخت جمشید ذکر شده است. آرامگاه دو شاعر بزرگ ایران (سعدی و حافظ) در این شهر است و آرامگاه خواجه در کنار دروازه شهر جای گرفته است.

شیرازی‌های دارای سه لهجه شیرازی می‌باشند. لهجه شیرازی میانه یا عامیانه و لهجه شیرازی پودنکی و لهجه شیرازی قصرالدشتی.

از آنجا که شیراز در سده‌های گذشته گذرگاه زوار به مشهد بوده است، محل دفن چندین و چند امام زاده از جمله شاهچراغ و آستانه و دارای بقعه‌های زیادی می‌باشد.

شهر شیراز از دوران باستان باغ‌های انگور زیادی را در خود جا داده‌است که امروزه بیشتر این باغ‌ها به شمال غربی این شهر منحصر شده‌اند. نام این باغات که یکی از مواهب شهر شیراز است قصر دشت است که در قلب این شهر قرار داشته و در تعدیل هوای این شهر نقش بسزایی دارند.

شیراز طبق گفته‌ها در آغاز شهری با هسته میدانی که امروز ستاد نام دارد و خیابانی که قصرالدشت نام دارد، بوده و به مرور زمان توسعه یافته تا جایی که چندین روستای مجاور از جمله گلشن (کشن) و پودنک و احمدآباد و دینکان را در خود بلعیده‌است.

از جاهای دیدنی شهر شیراز می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

باغ دلگشا - باغ ارم - نارنجستان قوام - باغ عفیف آباد - باغ زیبای جهان نما - حافظیه - سعدیه - ارگ کریم خان - آستانه و شاهچراغ - کوهپایه - دروازه قرآن - بازار وکیل - آرامگاه سیویه - آستانه سید علاالدین حسین - حمام وکیل - آرامگاه خواجوی کرمانی - بقعه ی هفت تنان - بقعه ی چهل تنان - موزه ی پارس - ساعت گل و ...

ارومیه

ارومیه مرکز استان آذربایجان غربی ایران و همچنین مرکز شهرستان ارومیه است. در دوره رضاشاه پهلوی نام رضائیه بر آن گذاشتند که تا پایان حکومت پهلوی به این نام خوانده می‌شد. پس از انقلاب اسلامی ایران دوباره به نام پیشین یعنی ارومیه تغییر نام داد. قدمت آن به ۲۰۰۰ سال پیش از میلاد می‌رسد. این شهر امروزه دارای فرودگاه فعال بین‌المللی است.

در مورد نام این شهر روایت‌های گوناگونی بیان شده است برپایه منابع و متون کهن نام اصلی این شهر «چیچست» بوده است.

نام ارومیه از دو واژه «اور+میه» تشکیل یافته است که «اور» به معنی جا و مکان و «میه» به زبان آشوری یعنی آب. یکی از معانی دیگر که برای این نام این شهر آورده شده است «غیر رومی» است که در این معنی «ا» پیشوند نفی است. برخی نام آن را مشتق از شهر ارومچی پایتخت ترکستان چین می‌دانند.

ارومیه در جلگه گسترده و سرسبزی به درازای ۷۰ کیلومتر و به پهنای ۳۰ کیلومتر واقع شده که اطراف آن تا کیلومترها پوشیده از باغات انگور و سیب و کشتزار است. دریاچه ارومیه در شرق این شهر قرار دارد. این شهر به علت آب و هوای معتدل و داشتن مناظر زیبا یکی از شهرهای گردشگری ایران است. بلندی آن از سطح دریا ۱۲۶۷ متر است.

ساکنین شهر ارومیه را ترک ها، کردها، آشوری ها و ارمنی ها تشکیل می دهند که اغلب در یک محله در کنار هم زندگی می کنند. مردم این شهر اکثراً به زبان ترکی صحبت می کنند. تعدادی نیز به زبان کردی و تعداد اندکی نیز به زبان های آشوری و ارمنی صحبت می کنند. یک مطالعه از ترکیب قومی خانوارهای نمونه و مورد بررسی در سطح شهر ارومیه که حدود سال ۱۳۷۹ انجام گرفت نشان می دهد که ترک زبانان ۶۶٪ درصد خانوارهای نمونه را به خود اختصاص داده و کرد زبان ها حدود ۳۰٪ بوده اند.

در این آمارگیری نمونه ای درصد آشوری ها ۱/۷٪، فارس زبان ها ۱/۶٪ و ارمنی ها ۰/۵٪ در شهر ارومیه بوده است.

منابع:

- تاریخ مسعودی
- سقیفه البحار
- تتمه المنتهی
- دایره المعارف تشیع
- المعارف و المعارف
- دایره المعارف الشیعہ العامہ
- لغت نامه دهخدا
- دایره المعارف فارسی
- ناظم الاطبا
- معجم البلدان
- فرهنگ معین
- آثار اسلامی مکہ و مدینہ
- تاریخ و فرهنگ مغرب
- تاریخ مراکش
- دانشنامه مراکش
- تاریخ جنگ جهانی دوم
- تاریخ و تجارت بمبئی
- دانشنامه بریتانیا
- شهرهای چین
- تاریخ بخارا
- ناظم الاطباء
- قاموس الاعلام ترکی
- الامارات العربیة وجيرانها دار القلم
- اسماء من الخليج
- دائرة المعارف فارسی
- نزهة القلوب
- حوضنامه هرات
- جغرافیای جهان
- تاریخ کشورهای جهان
- جغرافیای شهری در افغانستان
- وقایعنامه گرجی
- المنجمد
- میلارد در جمهوری خواه
- تاریخ هنر

New York City
 Paris, Roman City
 Paris: The Biography of a City
 Vatican City
 City of Los Angeles
 City of Atlanta
 City of Austin
 Oklahoma City
 City of Albany, New York
 City of Olympia
 City of Annapolis
 City of Santa Fé
 Gotham Center for New York City History" Timeline 1500 - 1700" .....

مدینه

مکه

سالزبورگ

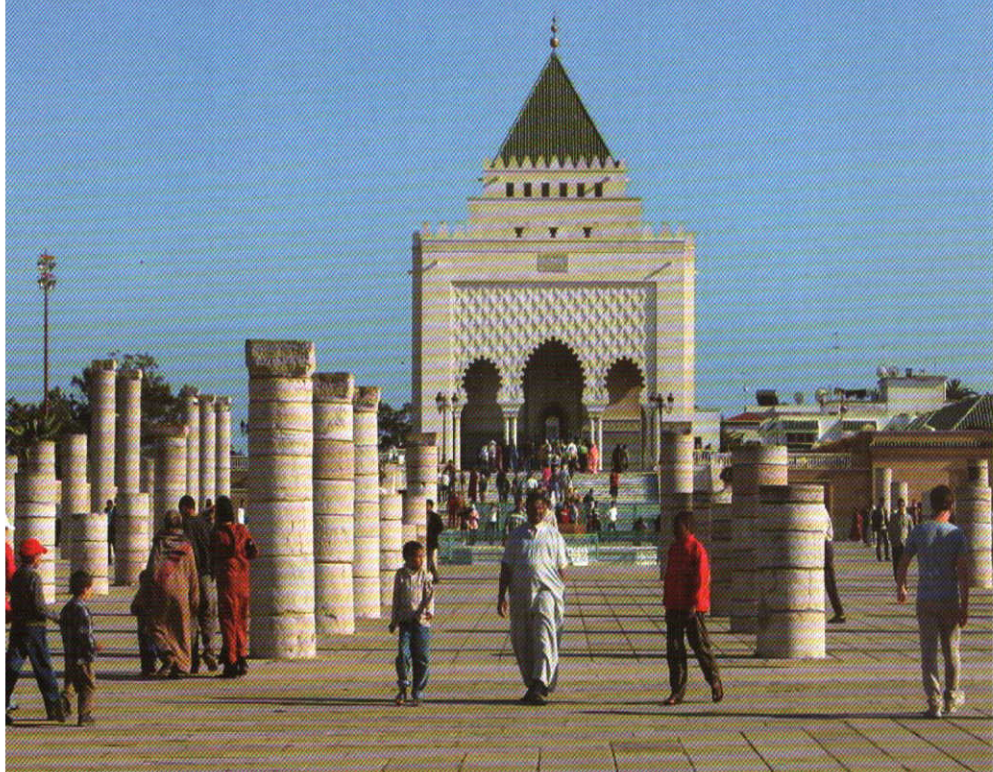

سواستوپول

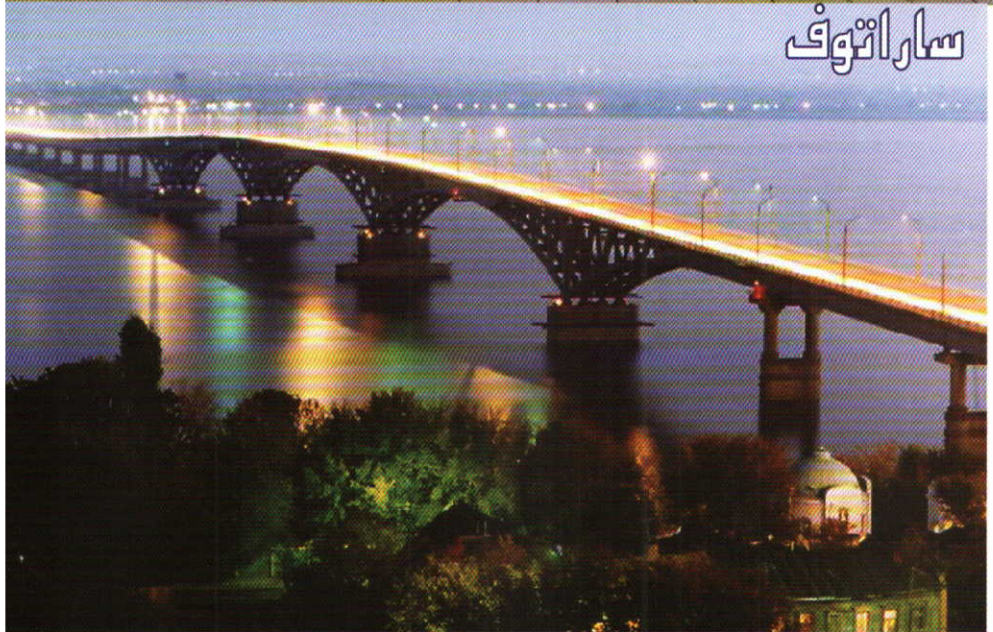

رباط

سارانتوف

مسکو

ملبورن

گلاسگو

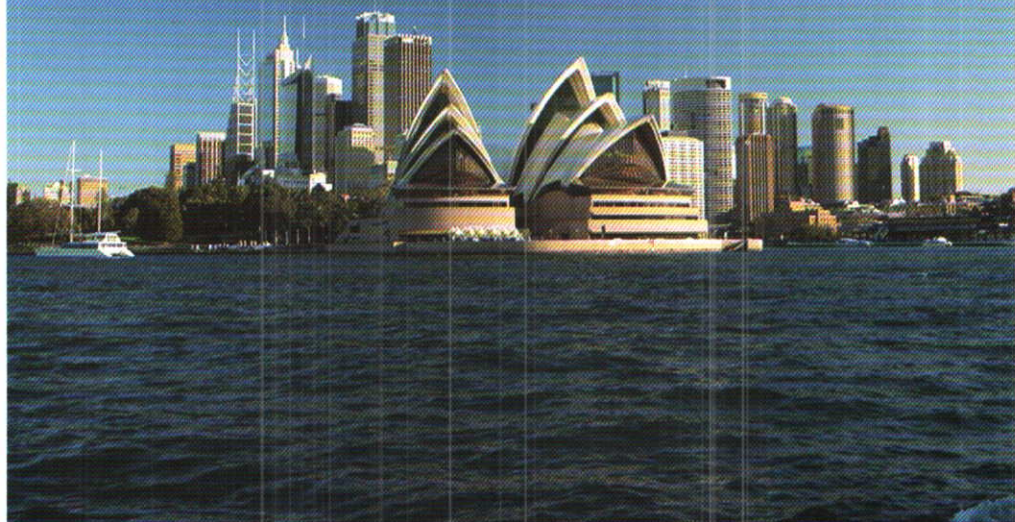

لاس و کاس

سیدہ

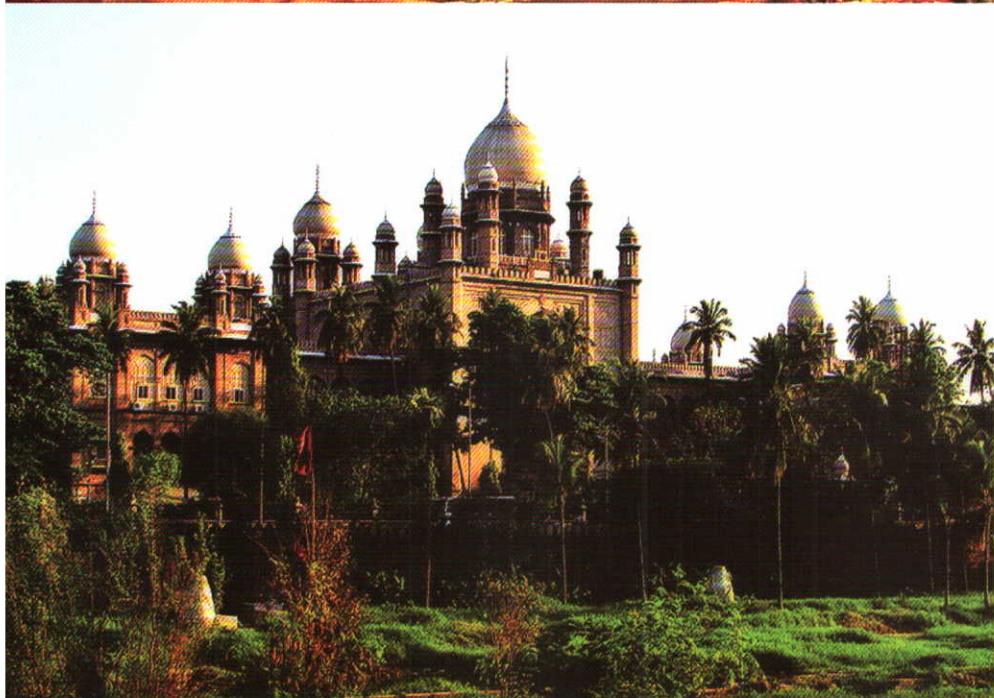

فرانکفورت

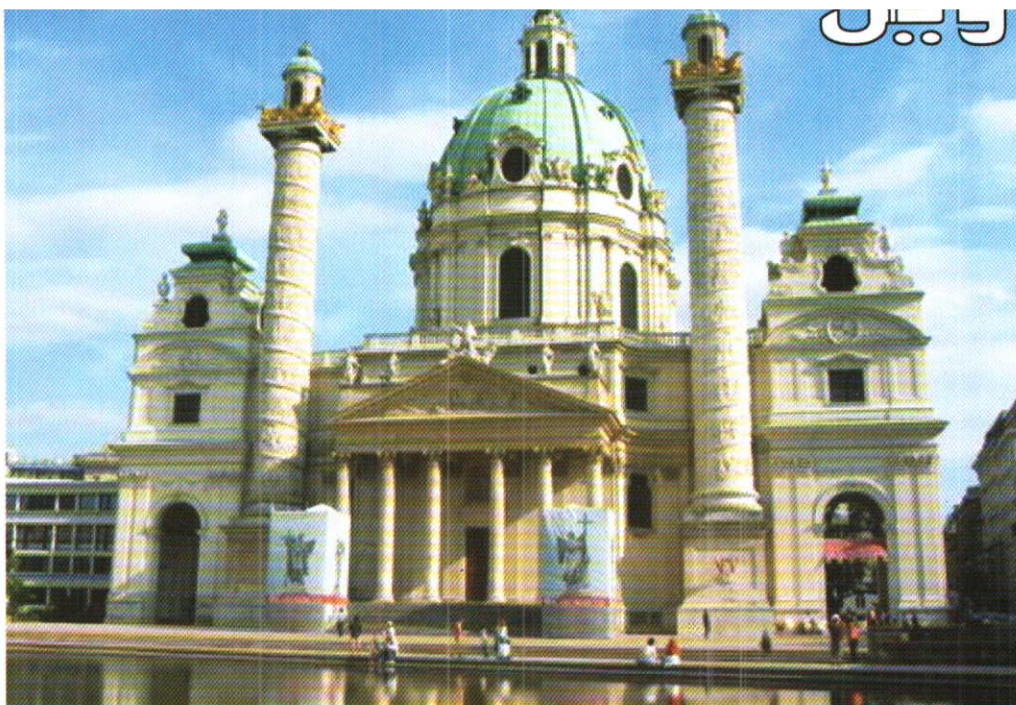

حیدر آباد

دین

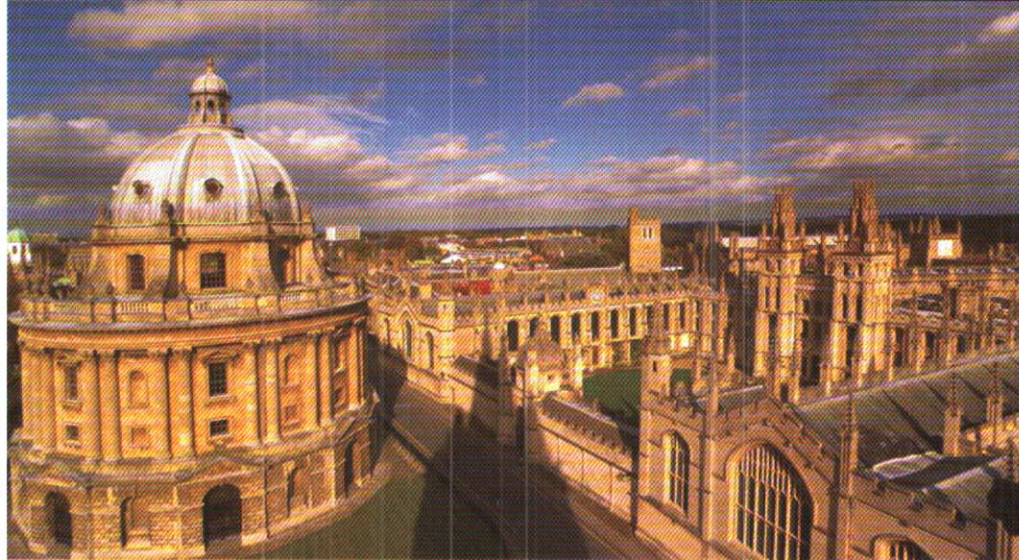
کادیس

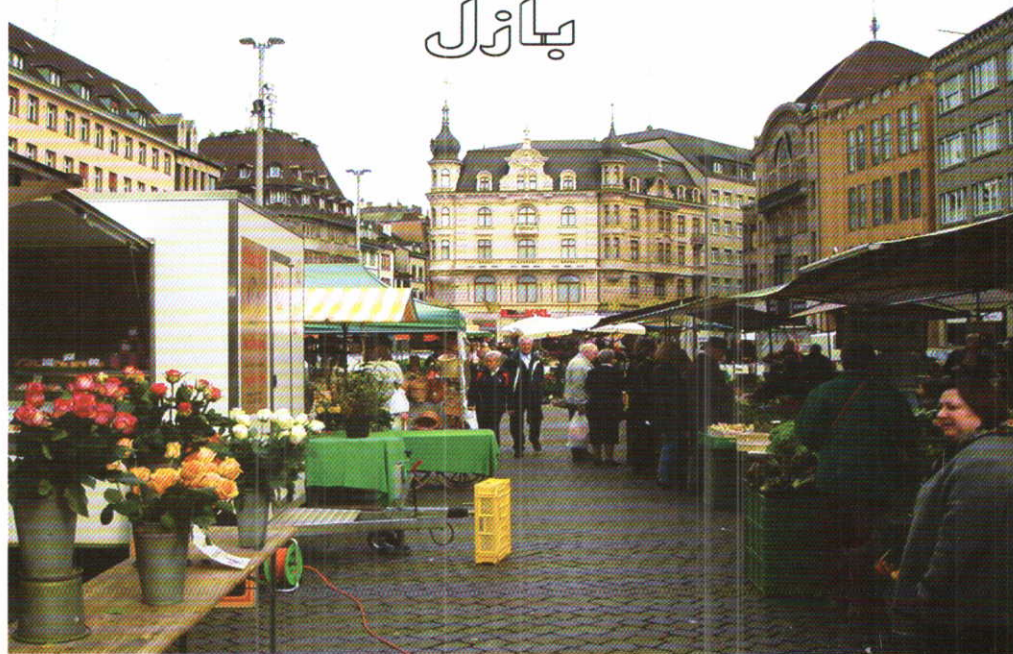

بارسلون

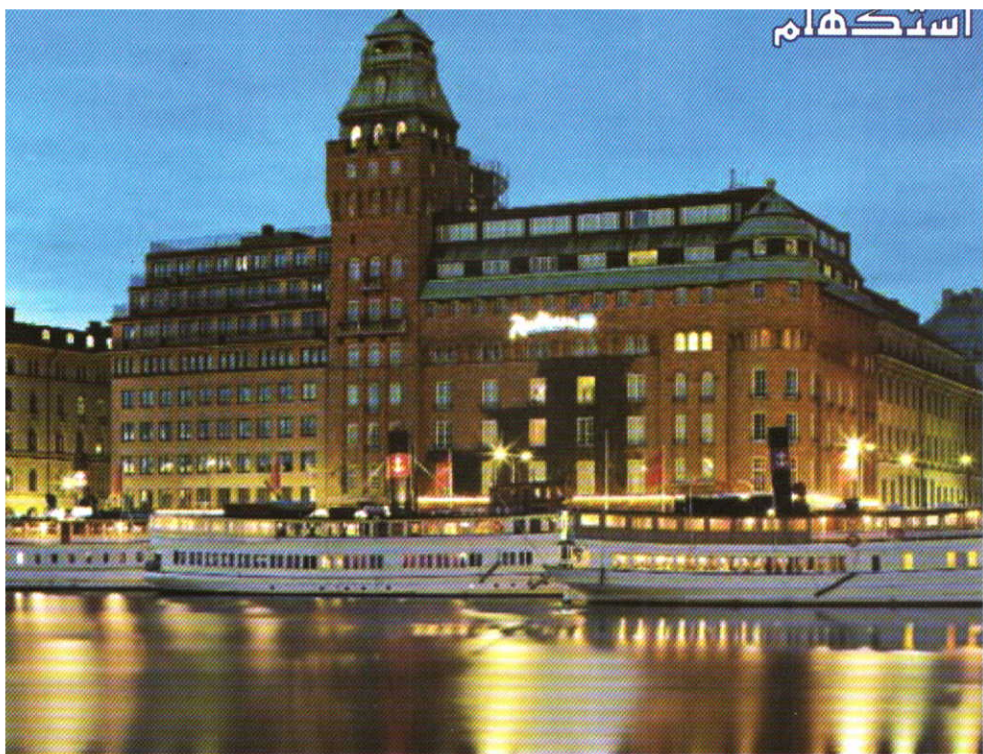

بازل

اسکندھام

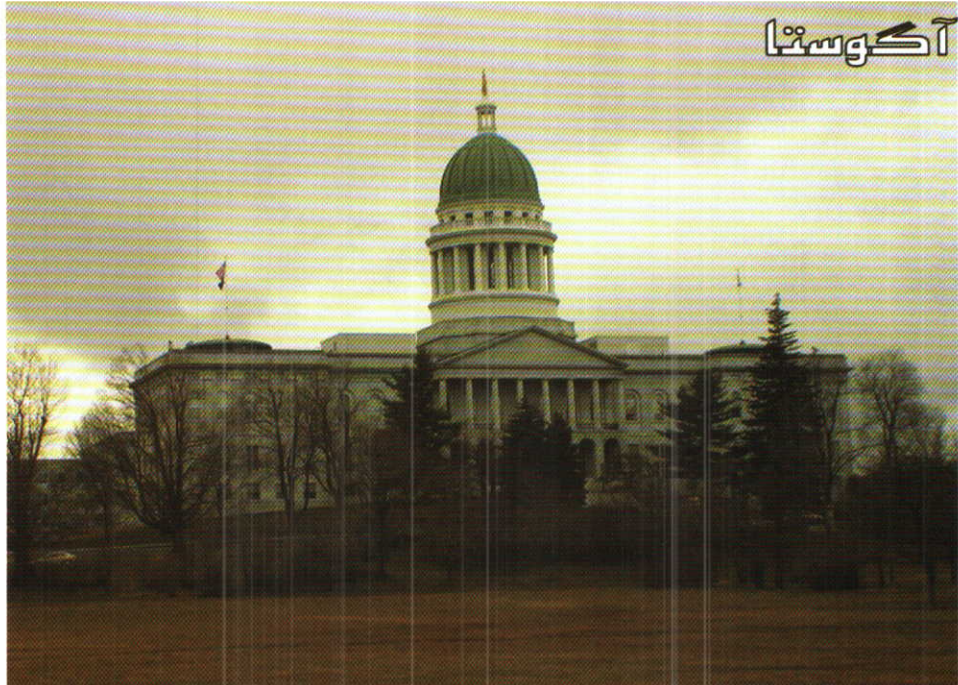

اسکندریہ

آکوستا

آمستردام

آکسفورد

پپرک

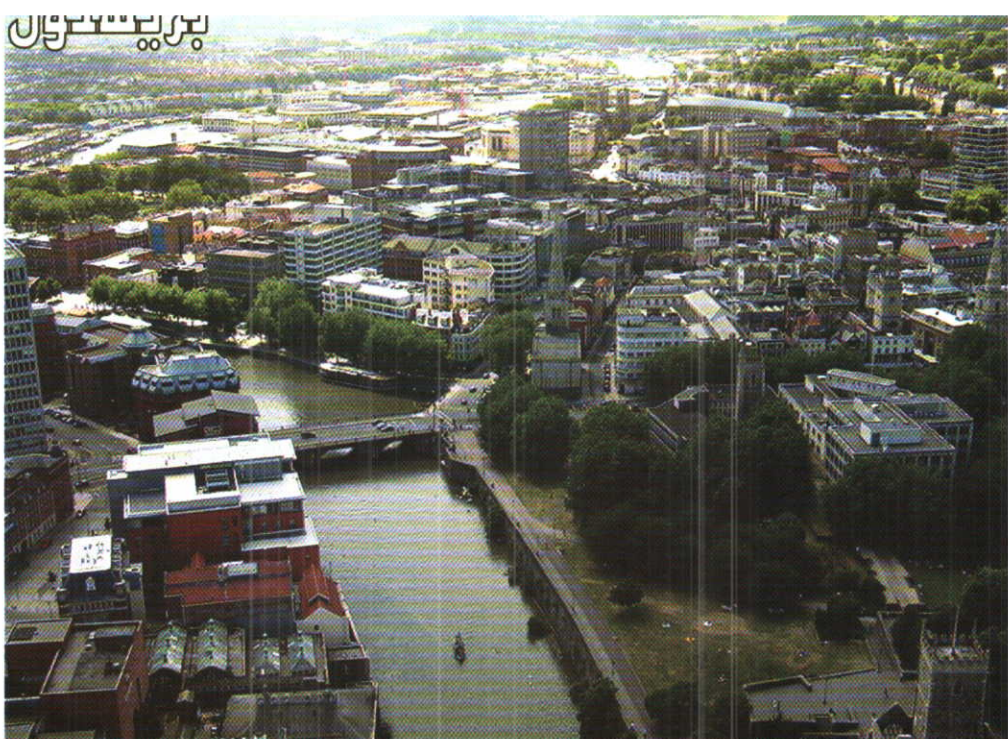

پورت لوئیس

پروژه‌های

بغداد

پیراپین

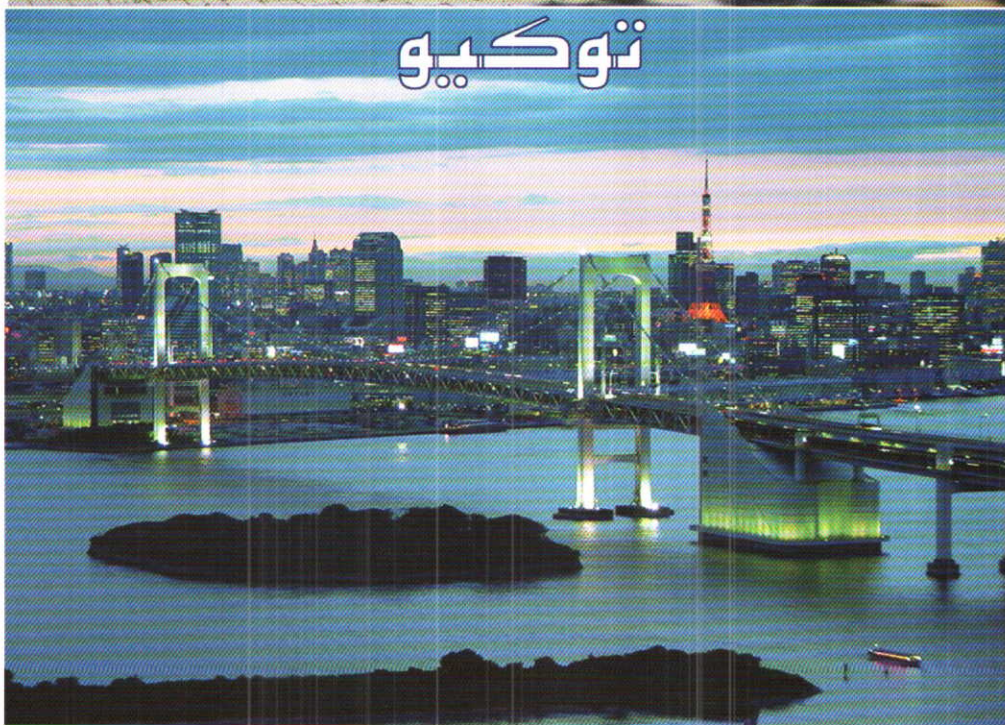
پیراپین

تاشکند

توکیو

پروکون

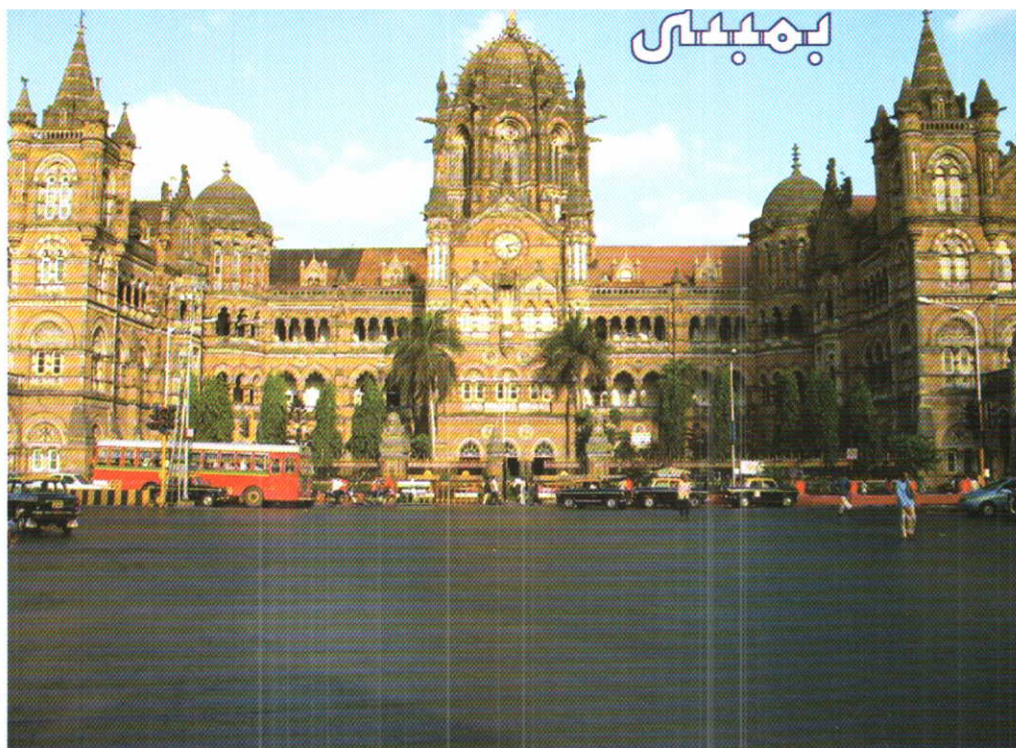

بیلبانو

بہمنی

بوئنوس آیرس

